

KALLELSE

Kommunstyrelsens arbetsutskott kallas till sammanträde

Dag Tisdagen den 7 mars 2017
Tid Kl. 09.30
Plats Nacka stadshus, sammanträdesrummet Jelgava
Ordförande Mats Gerdau
Nämndsekreterare Görel Petersson

Föredragningslista

Nr	Ärende	Noteringar
1.	Val av justeringsman	
2.	Anmälningar	
3.	Delegationsbeslut	
	Ekonomi och verksamhet	
4.	Årsredovisningar 2016 för de kommunala aktiebolagen KFKS 2015/866	
5.	Årsbokslut 2016 för kommunstyrelsen KFKS 2015/173	
6.	Årsredovisning för Nacka kommun 2016 KFKS 2016/300	
7.	Fastställande av driftsbudget 2017 och ingående kapital KFKS 2015/173	
8.	Exemplifiering av firmatecknare KFKS 2017/51	
	Kommunstyrelsens övriga ansvarsområden	
9.	Uppföljning av Nackas miljöprogram KFKS 2017/175	
10.	Ansvarig utgivare för webbsändningar av kommunfullmäktiges sammanträden KFKS 2017/178	
11.	Ansökan om att föreslås som vigsselförrättare KFKS 2017/104	

Nr	Ärende	Noteringar
12.	Information om naturreservat KFKS 2017/92	
13.	Ramar och förutsättningar för upphandling av ärendehanteringssystem för miljö- och livsmedelstillsynen KFKS 2017/146	
14.	Ramar och förutsättningar för upphandling av kommunikationskonsulter KFKS 2016/1116	
15.	Ramar och förutsättningar för upphandling av monter- och eventbyrå KFKS 2017/148	
16.	Ramar och förutsättningar för upphandling av frukt och grönsaker KFKS 2017/23	
	Motioner	
17.	Gemensam kultur- och fritidsnämnd <i>Motion den 17 oktober 2016 av Christina Ståldal m.fl (NL)</i> KFKS 2016/892	
18.	Tjänstemannabudget <i>Motion den 12 december 2016 av Sidney Holm m.fl (MP)</i> KFKS 2016/1134	
19.	Förbättrad renig av Ältasjön <i>Motion den 12 september 2016 av Christina Ståldal, m.fl (NL)</i> KFKS 2016/759	
20.	Kommunal polis i Nacka <i>Motion den 14 oktober 2016 av Christina Ståldal, m.fl (NL)</i> KFKS 2016/891	
21.	Kommunens arbete med HBTQ-frågor i Nacka <i>Motion den 14 november 2016 av Rolf Wasteson m.fl (V)</i> KFKS 2016/985	
22.	Remiss av motioner	
23.	Eventuella övriga frågor	

Kommunstyrelsen

Årsredovisningar 2016 för de kommunala aktiebolagen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar årsredovisningarna avseende år 2016 för Nacka Stadshus AB, Nacka Energi AB, Nacka Energi Försäljnings AB, Nacka vatten och avfall AB och Nysätra Fastighets AB.

Kommunstyrelsen beslutar att överlämna årsredovisningarna avseende 2016 till årsstämmorna för Nacka Stadshus AB, Nacka Energi AB, Nacka Energi Försäljnings AB, Nacka vatten och avfall AB och Nysätra Fastighets AB med instruktion att godkänna respektive årsbokslut men utan ytterligare instruktioner till kommunens ombud.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige noterar årsredovisningarna avseende 2016 för Nacka Stadshus AB, Nacka Energi AB, Nacka Energi Försäljnings AB, Nacka vatten och avfall AB och Nysätra Fastighets AB till protokollet.

Kommunstyrelsen beslutar att verksamheten i Nacka Stadshus AB, Nacka Energi AB, Nacka Energi Försäljnings AB, Nacka vatten och avfall AB och Nysätra Fastighets AB uppfyller ändamålen som kommunfullmäktige fastställt och följer de kommunala befogenheterna enligt kommunallagen.

Sammanfattning

Nacka kommun äger 100% av aktiebolaget ”Nacka stadshus AB”. Nacka stadshus AB äger och förvaltar 100% av aktierna i Nacka Energi AB, Nacka vatten och avfall AB och Nysätra Fastighets AB. Nacka Energi AB har i sin tur ett helägt dotterbolag, Nacka Energi Försäljnings AB. Tillsammans bildar bolagen ”stadshuskoncernen” med Nacka stadshus AB som moderbolag. Rörelseresultatet för 2016 för stadshuskoncernen uppgår till knappt 71 miljoner kronor (39 miljoner kronor 2015).

Nacka Energi AB bedriver elnätsverksamhet och dess dotterbolag Nacka Energi Försäljnings AB bedriver främst nätadministrativa tjänster. Nysätra Fastighets AB har under året avyttrat fastigheten Sicklaön 269:1 till Nacka kommun och bolaget avvecklas. Nacka

vatten och avfall AB bildades under 2016 och har övertagit kommunens ansvar för vatten- och avfallsverksamhet.

Kommunstyrelsen ska årligen bedöma verksamheten i kommunala aktiebolag i förhållande till de ändamål fullmäktige har fastställt och verksamheten i förhållande till de kommunala befogenheterna.

Stadsledningskontoret har gått igenom de verksamheter som bedrivits i kommunens helägda aktiebolag. Stadsledningskontoret bedömer att verksamheten som bedrivs i Nacka Stadshus AB, Nacka Energi AB och dess dotterbolag Nacka Energi Försäljnings AB, Nacka vatten och avfall AB och Nysätra Fastighets AB uppfyller kommunfullmäktiges fastställda mål och att bolagen verkar inom de i kommunallagen fastställda befogenheterna.

Ärendet

Nacka kommun har fyra helägda bolag; Nacka Stadshus AB, Nacka Energi AB, Nacka vatten och avfall AB och Nysätra Fastighets AB. Nacka Stadshus AB är moderbolag och de andra tre bolagen är dotterbolag i ”stadshuskoncernen”. Nacka Energi AB har i sin tur ett dotterbolag, Nacka Energi Försäljnings AB.

Rörelseresultatet i bolagen är högre än tidigare år och budget. Fler abonnenter och lägre kapitalkostnader är de största skälen till det högre resultatet i Nacka Energi AB. Nacka vatten och avfall AB redovisar ett rörelseresultat på 2,4 miljoner kronor. Rörelseresultatet avser perioden september-december 2016. Före september ingick verksamheten i Nacka kommun. Nysätra Fastighets AB sålde fastigheten Sicklaön 269.1 till Nacka kommun för 76 miljoner kronor i december 2016. Bolagets resultat är därför betydligt högre än tidigare år.

På grund av lagar och regler kring ekonomisk redovisning kan inte dotterbolagens rörelseresultat summeras ihop och bli koncernens resultat. Intäkter och kostnader som sker mellan koncernens bolag ska räknas bort (elimineras), liksom poster som är av engångskaraktär och jämförelsestörande. För 2016 innebär det bland annat att koncernens resultat justeras för bland annat försäljningen av Sicklaön 269:1 (jämförelsestörande post) och fakturor från Nacka energi AB till Nyästra fastighets AB (eliminering).

Det ekonomiska rörelseresultatet i bolagen och utvecklingen de senaste åren sammanfattas i tabellen nedan.

Tabell 1 Rörelseresultat kommunens helägda aktiebolag (miljoner kronor)

<i>Rörelseresultat (miljoner kronor)</i>	<i>2016</i>	<i>2015</i>	<i>2014</i>	<i>2013</i>
Nacka stadshus AB (koncernen)	70,8	39,5	39,0	33,3
Nacka Energi AB	45,6	35,6	35,3	28,5
Nacka Energi Försäljnings AB	3,8	2,8	3,6	5,6

<i>Rörelseresultat (miljoner kronor)</i>	2016	2015	2014	2013
Nacka vatten och avfall AB	2,4	-	-	-
Nysätra Fastighets AB	73,7	1,1	1,4	-0,4

Nacka Energi AB ska lämna koncernbidrag och/eller utdelning i enlighet med beslut som årligen fattas av kommunfullmäktige i samband med behandlingen av kommunens mål och budget. Kommunfullmäktige beslutade i mål och budget för 2016-2018 att avkastningen från Nacka Energi AB ska vara 24 miljoner kronor för räkenskapsår 2016.

Kommunfullmäktige beslutade 2 februari 2015, §32, om att bilda ett helägt aktiebolag med ansvar för vatten- och avfall i Nacka kommun. Bolaget ”Nacka vatten och avfall AB” bildades under våren 2016 och kommunens verksamhet inom vatten och avfall övergick till det nybildade bolaget den 1 september 2016.

Under 2013 infördes en bestämmelse i 6 kap 1 a § kommunallagen att kommunstyrelsens årligen ska bedöma verksamheten i kommunala aktiebolag i förhållande till de ändamål fullmäktige har fastställt, dels verksamheten i förhållande till de kommunala befogenheterna.

Stadsledningskontoret har gått igenom de verksamheter som bedrivits i kommunens helägda aktiebolag under 2016. Genomgången är främst baserad på respektive bolags årsredovisning, bolagsordning, ägardirektiv och styrelseprotokoll. Nacka kommunens helägda aktiebolag lämnar kontinuerligt över styrelseprotokoll och ekonomisk information till kommunstyrelsen samt avrapporterar frågor till kommunstyrelsens arbetsutskott. Det har under år 2016 inte lämnats information eller annan rapportering som inneburit att kommunstyrelsen har haft anledning att vidta åtgärd eller begära ytterligare underlag inom ramen för uppsiktsplikten.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamheten som bedrivs i Nacka Stadshus AB, Nacka Energi AB, Nacka Energi Försäljnings AB, Nacka vatten och avfall AB och Nysätra Fastighets AB uppfyller kommunfullmäktiges fastställda mål och att bolagen verkar inom de i kommunallagen fastställda befogenheterna.

I kommunstyrelsens reglemente står bland annat att kommunstyrelsen ska ha uppsikt över de kommunala företagen och tillvarata kommunens intressen vid bolagsstämmor i de kommunala aktiebolagen. Bolagsstämman är det högst beslutande organet i ett aktiebolag. Till bolagsstämman utser kommunstyrelsen årligen ombud. Ombuden ska representera ägaren på aktiebolagens bolagsstämma och ska:

- Följa de instruktioner som kommunstyrelsen beslutat om för respektive bolag
- Besluta om fastställande av balans- och resultaträkning
- Besluta om disposition av bolagets resultat (utdelning, koncernbidrag med mera)
- Besluta om ansvarsfrihet för styrelsen och verkställande direktör
- Besluta om arvoden för styrelse och revisorer

f) Säkerställa att beslutade ägardirektiv för bolaget följs

Inför bolagsstämmorna i de helägda aktiebolagen föreslår stadsledningskontoret att kommunstyrelsen uppdrar till kommunens ombud att godkänna respektive bolags årsredovisning för 2016. Några andra instruktioner lämnas inte till ombuden.

Respektive aktiebolags årsredovisning finns som bilaga till det här ärendet.

Konsekvenser för barn

De helägda kommunala aktiebolagen redovisar ekonomiska överskott för 2016.

Överskotten kan exempelvis användas för kommande års investeringar i ledningar för vatten och el, som gynnar alla medborgare.

Bilagor

Bilaga 1 Årsredovisning 2016 Nacka stadshus AB

Bilaga 2 Årsredovisning 2016 Nacka Energi AB

Bilaga 3 Årsredovisning 2016 Nacka Energi Försäljnings AB

Bilaga 4 Årsredovisning 2016 Nacka vatten och avfall AB

Bilaga 5 Årsredovisning 2016 Nysätra Fastighets AB

Eva Olin
Ekonomidirektör
Stadsledningskontoret

Johanna Magnusson
Controller
Controllerenheten

ÅRSREDOVISNING NACKA STADSHUS AB

Styrelsen och verkställande direktören för Nacka Stadshus AB (556032-4930) avger härmed följande årsredovisning för 2016.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE**Allmänt om verksamheten**

Nacka Stadshus AB är ett av Nacka kommun helägt bolag. Bolaget bedriver ingen egen verksamhet utan förvaltar aktier i de helägda dotterbolagen Nacka Energi AB, Nacka vatten och avfall AB och Nysätra Fastighets AB.

Under 2016 bildades dotterbolaget Nacka vatten och avfall AB. Bolaget tog från 1 september 2016 över Nacka kommuns ansvar för vatten och avfallsfrågor.

Nysätra fastighets AB har under året sålt fastigheten Sicklaön 269:1 till Nacka kommun och bolaget kommer att likvideras under 2017.

Nacka Energi AB

Nacka Energi AB är ett elnätbolag, vars huvuduppgift är att distribuera el till cirka 27 500 kunder. Kunderna finns inom Nacka kommuns geografi, förutom Boo. Bolaget har ett helägt dotterbolag, Nacka Energi Försäljnings AB, som bedriver så kallad sidoordnad verksamhet.

Under 2016 har bolaget investerat i nya elnät och stationer i exploateringsområden i kommunen. Nya luftledningar, som ska öka kapaciteten och driftsäkerheten, har satts upp mellan Älta och Fisksätra.

Totalt distribuerades 531 679 411 kWh under året, vilket är en ökning med cirka 25 000 000 kWh jämfört med föregående år. Maxeffekten 123 MW inträffade i slutet av januari, då dygnsmedeltemperaturen var -13,1 C. Bolagets mål att oplanerade avbrott ska ligga under 10 minuter nåddes inte. Utfallet, som även rapporteras till Energimarknadsinspektionen, blev 14,74 minuter vilket är en ökning med nästan sex minuter jämfört med föregående år. Den ökade exploateringstakten medförde en ökning på antalet avbrott inom vissa områden på grund av schaktskador på högspänningsskablar.

Rörelseresultatet för Nacka Energi AB uppgår till 45,5 miljoner kronor (35,6 miljoner kronor för 2015).

Nacka vatten och avfall AB

Kommunfullmäktige beslutade under våren 2016 att Nacka stadshus AB skulle bilda ett nytt dotterbolag, Nacka vatten och avfall AB. Bolaget bildades under våren 2016 och kommunens verksamhet inom vatten och avfall övergick till det nybildade bolaget den 1 september 2016.

Rörelseresultatet för Nacka vatten och avfall AB uppgår till 2,4 miljoner kronor.

NACKA STADSHUS AB

Årsredovisning 2016

Nysätra Fastighets AB

Nysätra Fastighets AB ska likvideras. Bolaget ägde vid ingången av 2016 fastigheten Sicklaön 269:1. Fastigheten har under året sålts till Nacka kommun. Bolaget bedriver ingen aktiv verksamhet efter att fastigheten såldes.

Fastigheten Sicklaön 269:1 består av en byggnad, det så kallade ”KKV-huset”. Konstnärernas kollektiv verkstad (KKV) hyrde under 2016 cirka 50% av fastighetens area och resterande area hyrs ut till ett flertal mindre hyresgäster. Viss mark arrenderas av Nacka kommun.

Rörelseresultatet för Nysätra Fastighets AB uppgår till 73,7 miljoner kronor (1,1 miljoner kronor 2015)

Resultat och ställning, moderbolaget

	2016	2015	2014	2013	2012*
Nettoomsättning tkr	23	34	0	0	0
Resultat efter finansiella poster, tkr	23 137	10 768	10 849	26 416	11 087
Balansomslutning, tkr	383 180	187 829	187 856	202 150	192 755
Soliditet	29,1%	9,6%	11,1%	19,4%	15,4%
Antal anställda	0	0	0	0	0

* Första gången företaget tillämpar BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3) var år 2014. Jämförelsetalen för år 2012 är inte omräknade.

Resultatet i korthet

Koncernens rörelseresultat för 2016 uppgår till knappt 71 miljoner kronor. Resultatet är betydligt högre än tidigare år. Förändringen beror på Nysätra fastighet ABs försäljning av fastigheten Sicklaön 269:1 och att det nybildade Nacka vatten och avfall AB är tidigare år.

Framtida utveckling

Nacka Stadshus AB har en skuld på 385 miljoner kronor till Nacka kommun. I skulden ingår ett lån på 70 miljoner som Nacka Stadshus AB erhöll av Nacka kommun vid förvärv av aktierna i Nysätra Fastighets AB och ett lån på 222 miljoner kronor som Nacka stadshus AB har från Nacka kommun för det nybildade dotterbolaget Nacka vatten och avfall AB. Villkoren för båda lånen är affärsmässiga och bolaget gör bedömningen att räntekostnaden är fortsatt avdragsgill. Lånet på 70 miljoner kronor kommer att återbetalas till fullo under 2017.

Förslag till vinstdisposition - Följande vinstmedel står till årsstämmans förfogande:

Balanserad vinst	846 000
Årets resultat	17 642 000
Summa Kronor	18 488 000

Styrelsen föreslår att vinstmedlen disponeras enligt följande:

Till aktieägarna utdelas	18 000 000
I ny räkning balanseras	488 000
Summa Kronor	18 488 000

Styrelsen anser att den förslagna utdelningen är försvarlig med hänsyn till verksamhetens omfattning, risker, likviditet och ställning.

NACKA STADSHUS AB
Årsredovisning 2016

Koncernen

RESULTATRÄKNING, koncernen

Belopp i tkr	Not	2016	2015
<i>Rörelsens intäkter</i>			
Nettoomsättning		226 541	132 990
Hyresintäkter		3 539	
Förändring i arbete för annans räkning		62	5
Aktiverat arbete för egen räkning		4 994	4 161
Övriga rörelseintäkter		-27 462	24 753
Reavinst vid avyttring mark och byggnad		71 465	
		279 138	161 909
<i>Rörelsens kostnader</i>			
Nätavgifter och varor		-45 244	-45 981
Övriga externa kostnader		-40 163	-31 461
Personalkostnader		-31 458	-27 206
Avskrivning av anläggningstillgångar		-21 139	-16 739
Övriga rörelsekostnader		-70 291	
		-208 296	-123 602
Rörelseresultat		70 842	38 306
<i>Resultat från finansiella investeringar</i>			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		2 400	108
Räntekostnader och liknande resultatposter		-5 685	-3 251
		-3 285	-3 143
Resultat efter finansiella poster		67 557	35 163
Skatt på årets resultat		-27 310	-8 469
Årets resultat		40 247	26 694

NACKA STADSHUS AB
Årsredovisning 2016

BALANSRÄKNING koncernen

TILLGÅNGAR

Belopp i tkr	Not	2016-12-31	2015-12-31
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och mark		648 800	58 647
Nästanläggningar		14 094	204 544
Inventarier och verktyg			10 266
Pågående nyanläggningar		96 494	8 097
		759 388	281 554
Summa anläggningstillgångar		759 388	281 554
Omsättningstillgångar			
<i>Varulager mm</i>			
Installationsmaterial mm		844	230
Pågående arbete för annans räkning		48	
Fordringar i koncernföretag		8 165	
		9 057	230
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		80 743	9 006
Övriga fordringar		27 771	373
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		22 830	19 860
		131 344	29 239
Kassa och bank		165 471	28 065
Summa omsättningstillgångar		305 873	57 534
SUMMA TILLGÅNGAR		1 065 261	339 088

NACKA STADSHUS AB
Årsredovisning 2016

EGET KAPITAL OCH SKULDER

	Not	2016-12-31	2015-12-31
Eget kapital			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital, 120 000 aktier Nacka energi AB, 1000 aktier Nysätra fastighets AB, 10 aktier Nacka vatten och avfall AB		8 000	8 000
		8 000	
<i>Fritt eget kapital</i>			
Fria reserver		74 422	68 528
Årets resultat		40 247	26 694
		114 669	95 222
Summa eget kapital		122 669	103 222
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner		1 091	1 224
Övriga avsättningar		38 810	36 534
		39 901	37 758
Långfristiga skulder			
Skuld till Nacka kommun		384 333	163 000
Skuld till Nacka stadshus AB		70 000	
Långfristiga skulder anläggningsavgifter samt investeringsbidrag		241 254	
		695 586	163 000
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		74 373	15 215
Skatteskuld		25 280	6 324
Moms och prelskatt skulder		4 457	
Skuld till koncernföretag		57 027	
Pågående arbeten för annans räkning			15
Övriga skulder		2 029	1 764
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			11 790
		207 105	35 108
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		1 065 261	339 088
Ställda säkerheter			
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga
		Inga	Inga

RESULTATRÄKNING moderbolaget

Belopp i tkr	Not	2016	2015
Rörelsens intäkter			
Övriga rörelseintäkter	23	34	
Summa rörelsens intäkter	23	34	
Rörelsens kostnader			
Övriga externa kostnader	-76	-56	
Summa rörelsens kostnader	-76	-56	
Rörelseresultat		-53	-22
Resultat från finansiella investeringar			
Resultat från andelar i koncernföretag	24 000	14 000	
Övriga ränteintäkter och liknade resultatposter	2 428	0	
Räntekostnader på lån och liknande resultatposter	-3 238	-3 210	
Summa resultat från finansiella investeringar	23 190	10 790	
Resultat efter finansiella poster		23 137	10 768
Skatt på årets resultat	-5 495	-2 767	
Årets resultat		17 642	8 001

NACKA STADSHUS AB
Årsredovisning 2016

BALANSRÄKNING moderbolaget

TILLGÅNGAR

Belopp i tkr

Not 2016-12-31 2015-12-31

Anläggningstillgångar

Finansiella anläggningstillgångar

Långfristig utlåning koncernföretag	221 333	
Aktier i dotterbolag	161 847	161 747
Summa anläggningstillgångar	383 180	161 747

Omsättningstillgångar

Kortfristiga fordringar

Övriga fordringar	26 428	14 000
Kassa och bank	25 216	12 082
Summa omsättningstillgångar	51 644	26 082

SUMMA TILLGÅNGAR

434 823

187 829

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital

Bundet eget kapital

Aktiekapital (80 000 aktier)	8 000	8 000
Reservfond	1 600	1 600
9 600	9 600	

Fritt eget kapital

Balanserad vinst	-12 314	485
Årets resultat	17 642	8 001
5 328	8 846	

Summa eget kapital

14 928

18 086

Långfristiga skulder

Skuld till Nacka kommun	384 333	163 000
Summa långfristiga skulder	384 333	163 000

Kortfristiga skulder

Skatteskuld	8 263	
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	27 300	6 743
Summa kortfristiga skulder	35 563	3 971

SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER

434 823

187 856

Ställda säkerheter

Inga

Ansvarsförbindelser

Inga

Inga

Nacka den xx mars 2017,

.....
Mats Gerdau
Ordförande

.....
Mats Granath

.....
Cathrin Bergenstråhle

.....
Hans Peters

.....
Jonatan Larsen

.....
Jan-Eric Jansson

.....
Khashayar Farmanbar

.....
Louise Ollivier

.....
Lena Dahlstedt
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har avgivits den 2017

Ernst & Young AB,

.....
Mikael Sjölander
Auktoriserad revisor

Styrelsen för Nacka Energi AB
Styrelsemöte 2017-02-14
Ärende nr 2 , Årsredovisning 2016

Protokollsutdrag
§ 6 Årsredovisning 2016 enligt bilaga

Styrelsen beslutade;

- att godkänna förslaget till årsredovisning för verksamhetsåret 2016
- att förklara denna punkt i protokollet omedelbart justerad

Justeras

Marianne Flink

Peter Bladh

Nacka Energi AB

Org nr 556017-9532

Årsredovisning för räkenskapsåret 2016-01-01 -- 2016-12-31

Styrelsen och verkställande direktören för Nacka Energi AB avger härmed följande årsredovisning.

Innehåll	Sida
Förvaltningsberättelse	1
Resultaträkning, kostnadsslagsindelad	4
Balansräkning	5
Kassaflödesanalys	7
Noter med redovisningsprinciper och bokslutskommentarer	8

Alla belopp redovisas, om inte annat anges, i tusentals kronor (tkr).

Uppgifter inom parentes avser föregående år.

Nacka Energi AB
Org nr 556017-9532

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Nacka Energi AB (NEAB) får härmed avge årsredovisning för år 2016.

Allmänt om verksamheten

Bolaget är ett elnätbolag, med säte i Nacka kommun, vars huvuduppgift är att distribuera el till ca 27 500 anslutna kunder inom koncessionsområdet, vilket omfattar Nacka kommun exklusive Boo kommundel. Bolaget är helägt av Nacka Kommun genom Nacka Stadshus AB (organisationsnummer 556032-4930 med säte i Nacka kommun) som lämnar koncernredovisning.

Utöver verksamheten i moderbolaget enligt ovan bedriver Nacka Energi AB genom det helägda dotterbolaget Nacka Energi Försäljning AB (NEFAB) så kallad sidoordnad verksamhet med bl.a. administrativa tjänster för elhandelsbolag, samförläggning för andra kabelförläggande bolag, nyanläggning och förnyelse av vägbelysning för Nacka Kommun, verifiering av elmätare och uthyrning av ett bergrumsutrymme som tidigare inhyst en fördelningsstation. Nacka Energi Försäljning AB lämnar egen årsredovisning.

Rörelseresultatet i Nacka Energi AB uppgår till ca 45,5 Mkr (35,6).

Nätverksamheten

Nya elnät och stationer i exploateringsområden för bostäder har uppförts och tagits i drift. I några områden har också förberetts med kablar för kommande nätstationer och fastigheter. Diverse förnyelseprojekt har utförts under året. Bl.a. har luftledningsnätet mellan RT91 (Fisksätra) och Älta ersatts med nya isolerade luftledningar, 24 kV, för ökad kapacitet och driftsäkerhet. Dessutom har lågspänningssnätet i Saltsjöbaden och i Norra Skuru förstärkts genom att luftledningar ersatts med jordkabel.

I takt med att projektet "Nacka bygger stad" framskrider, blir flytt av ledningar allt vanligare och under 2016 har omfattande arbeten för flytt av kabel genomförts utmed den nya tvärbanans sträckning samt utmed en ny gång- och cykelväg vid Värmdövägen.

Under året också har 20 % av ledningsnätet besiktigats samt upphandling genomförts av ny transformator och ställverksbyggnad till FS Finnbona. Dessutom har högspänningsskablarna mellan fördelningsstationerna FS Sickla och FS Finnbona bytts ut och kompletterats och omfattande projekteringsarbeten utförts avseende arbetsområdet för tunnelbanan, inför kommande flytt av ledningar.

Totalt distribuerades 531 679 411 kWh (505 919 169). Förlusterna uppgick till 3,5 % (3,5) av den distribuerade energin. Maxeffekten 123 MW (103,8) inträffade fredagen den 15 januari, då dygnsmedeltemperaturen var -13,1 °C.

Den genomsnittliga avbrottstiden per kund, det så kallade SAIDI-begreppet, vilket rapporteras till Energimarknadsinspektionen, blev för helåret 2016 14,74 minuter (8,78) samt 1,68 minuter (2,88) för planerade avbrott. Därmed överskreds bolagets mål att oplanerade avbrott skall ligga under 10 minuter. Bidragande faktorer till ökningen består i dels ett kabelfel i januari på en 11 kV-kabel vilket påverkade SAIDI med 5,69 min. Dels den ökade exploateringstakten som har medfört en ökning av antalet avbrott på grund av schaktskador på högspänningsskablarna. För 2016 var det fem sådana händelser, vilket påverkade SAIDI med 3,14 min.

A S E1 GF D
G Yla hf Sj P

Nacka Energi AB
Org nr 556017-9532

Framtid

Befintliga exploateringsplaner, projektet "Nacka bygger stad" samt utbyggnaden av tunnelbanan och Stockholm Vattens utökning av kapaciteten i Henriksdalverket, visar på en kraftig effektkökning på Sicklaön där effektuttaget förväntas mer än fördubblas till år 2028/2030. Max inmatningskapacitet från Ellevio/Skanstull beräknas med befintliga planer nås ca 2018 och en ny mottagningsstation planeras stå klar hösten 2020. Inmatningsspänningen till den nya stationen blir 240 kV vilket ger en flexibel lösning med tillräcklig kapacitet under överskådlig tid för Nacka kommunens framtida tillväxt.

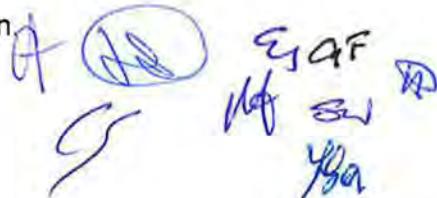
Bolaget kommer under den kommande tioårsperioden att utnyttja ackumulerade vinstmedel som genererats i Nacka Energi Försäljning AB samt den retroaktivt utökade intäktsramen 2012-2015, för finansiering av de kommande årens stora investeringar.

Den av energimarknadsinspektionen beviljade intäktsramen för perioden 2016 t.o.m. 2019 uppgår till 627,5 Mkr (exklusive utökning av föregående reglerperiods intäktsram) vilket bedöms tillräckligt för kärnverksamheten och ligger i linje med bolagets affärsplan och i dag kända förhållanden.

Branschens arbete med generalisering av nätbolagens tariffer och införande av effekttariffer i linje med Elmarknadsinspektionens förslag resulterade 2016 i en branschrekommendation. Nacka Energi avser följa rekommendationen och har startat ett tariffprojekt med målet att införa effekttariffer 2018. I februari 2017 väntas riksdagen besluta om nya funktionskrav på elmätare. NEABs upphandling av nya elmätare startar så fort beslutet är taget och införandet av effekttariffer sammanfaller med utbytet av bolagets mätarstock.

Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Inga väsentliga händelser har inträffat efter bokslutsdagen.

Nacka Energi AB
Org nr 556017-9532

Resultat och ställning

Flerårsöversikt

	år 2016	år 2015	år 2014	år 2013	år 2012
Omsättning	162 142	141 720	141 649	139 279	132 672
Resultat e. fin. poster	45 468	35 669	35 069	28 541	15 962
Eget Kapital	66 230	54 619	40 757	25 115	25 179
Soliditet	64%	65%	61%	56%	53%

Eget kapital

Specifikation

	Aktie-kapital	Reserv-fond	Balanserad vinst	Årets resultat	Summa
Vid årets början	6 000	1 400	33 357	13 862	54 619
Överföring resultat fg. år			13 862	-13 862	0
Årets resultat				11 611	11 611
Vid årets slut	6 000	1 400	47 219	11 611	66 230

Under 2016 har elnätsavgiften höjts med 10 % (0 %) som till sin helhet syftar till finansiering av framtida investering i syfte att minska kostnaden för regionnätet som kommer abonnenterna till del i form av framtida lägre nätavgifter. Höjningen är tillfällig och kommer att neutraliseras till sin helhet år 2020. Rörelseresultatet, exkl. "Aktiverat arbete för egen räkning", har förbättrats med ca 19,4 Mkr relativt budget. Stora elnätsprojekt, exempelvis ny fördelningsstation i Finnboda och utökning av Henriksdals reningsverk som är behäftade med stor underhållskostnad, är senarelagda till kommande år till stor del beroende på omständigheter utanför bolagets kontroll. Årets kostnad för "Underhållsdel av investering" uppgår till 9,8 Mkr (4,6) relativt budgeterade 23,6 Mkr. Därutöver lägre kostnader för regionnät och lägre kostnader för nätförluster på grund av minskat effektbehov än antaget i budget samt att året varit väsentligt varmare än ett normalår. Årets kostnad för regionnätet och nätförluster uppgår till 43,7 Mkr (44,2) relativt budgeterade 49,3 Mkr. Sammantaget förbättrar ovan inte bolagets långsiktiga ekonomi, projektkostnaderna förskjuts enbart i tid. De lägre kostnaderna för regionnät och nätförluster skall enligt tvingande föreskrifter återföras till 100 % till kundkollektivet.

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen föreslår att årets resultat, kronor 11 610 830 jämte balanserade vinstmedel om kronor 47 218 953, tillsammans kronor 58 829 783 balanseras i ny räkning.

Vad beträffar företagets resultat och ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat och balansräkningar med tillhörande bokslutskommentarer.

✓ Etag ut sv

Nacka Energi AB

Org nr 556017-9532

Resultaträkning

Belopp i tkr	Not	2016-01-01 2016-12-31	2015-01-01 2015-12-31
Rörelsens intäkter			
Nettoomsättning		148 943	133 037
Förändring i debiterbara arbeten		0	14
Aktiverat arbete för egen räkning		4 994	4 161
Övriga rörelseintäkter	1)	13 199	8 669
Summa rörelsens intäkter		<u>167 136</u>	<u>145 881</u>
Rörelsens kostnader			
Nätavgifter och varor		-45 056	-45 817
Övriga externa kostnader	2)	-34 151	-25 734
Personalkostnader	3)	-27 346	-23 284
Avskrivning av materiella anläggningstillgångar	9)	-15 076	-15 450
Summa rörelsens kostnader		<u>-121 629</u>	<u>-110 284</u>
Rörelseresultat		45 507	35 596
Resultat från finansiella poster			
Resultat fr. övr. värdepapper o fordr. som är anltilig.		-115	0
Ränteintäkter		87	108
Räntekostnader		-10	-36
Resultat efter finansiella poster		45 468	35 669
Bokslutsdispositioner			
Överavskrivning	4)	-10 344	-6 627
Koncernbidrag	5)	-20 175	-11 179
Resultat före skatt		14 950	17 863
Skatt	6)	-3 339	-4 001
Årets resultat	7)	11 611	13 862

Nacka Energi AB

Org nr 556017-9532

Balansräkning

Belopp i tkr	Not	2016-12-31	2015-12-31
Tillgångar			
<u>Anläggningstillgångar</u>			
Materiella anläggningstillgångar			
Mark	8)	219	219
Nästanläggning	9)	217 145	204 544
Inventarier och verktyg	9)	2 627	2 352
Fjärravlästa mätare	9)	8 593	7 914
Pågående nyanläggningar	10)	12 848	8 097
Installationsmaterial		844	230
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag		100	100
		<u>242 376</u>	<u>223 457</u>
<u>Omsättningstillgångar</u>			
Varulager mm			
Pågående debiterbara arbeten		33	33
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		7 139	8 228
Fordran på dotterföretag		15 332	15 527
Övriga fordringar		1 103	373
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	11)	22 830	19 860
Kassa	15)	<u>30 570</u>	<u>15 547</u>
		<u>77 007</u>	<u>59 568</u>
SUMMA TILLGÅNGAR		319 382	283 025

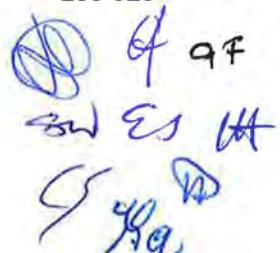

 (N) A E
 OF LT
 SW
 C H

Nacka Energi AB

Org nr 556017-9532

Balansräkning

Belopp i tkr	Not	2016-12-31	2015-12-31
Eget kapital och skulder			
<u>Eget kapital</u>			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital	12)	6 000	6 000
Reservfond		1 400	1 400
Fritt eget kapital			
Balanserad vinst/förlust		47 219	33 357
Årets resultat		11 611	13 862
		<u>66 230</u>	<u>54 619</u>
<u>Obeskattade reserver</u>	13)	176 407	166 063
<u>Avsättningar</u>	14)	1 091	1 224
<u>Kortfristiga skulder</u>			
Leverantörsskulder		19 907	14 960
Koncernkonto Nacka kommun	15)	0	0
Skulder till koncernföretag	16)	24 000	14 000
Skulder till dotterföretag		20 000	20 310
Skatteskulder		817	3 283
Övriga kortfristiga skulder		1 719	1 389
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	17)	<u>9 211</u>	<u>7 177</u>
		<u>75 655</u>	<u>61 119</u>
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		319 382	283 025

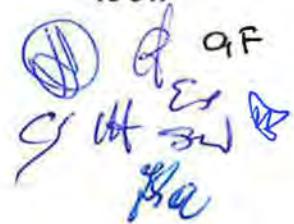

 (S) S 97
 SW ES HT
 GKA

Nacka Energi AB

Org nr 556017-9532

Kassaflödesanalys

Belopp i tkr	Not	2016-01-01 2016-12-31	2015-01-01 2015-12-31
Den löpande verksamheten			
Årets resultat		11 611	13 862
Justeringar för poster som ej ingår i kassaflödet	18)	45 504	32 410
Förändring av skatteskuld		-2 466	-508
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		54 649	45 764
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Förändring av kortfristiga fordringar		-3 029	9 989
Förändring av korta skulder		7 073	-3 760
Kassaflöde från den löpande verksamheten		58 693	51 992
Investeringsverksamheten			
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-33 495	-23 896
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		0	97
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-33 495	-23 799
Finansieringsverksamheten			
Erhållt koncernbidrag		3 825	2 821
Utbetalt koncernbidrag		-14 000	-14 000
Förändring av checkräkningskredit		0	-1 468
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-10 175	-12 647
Årets kassaflöde		15 023	15 547
Likvida medel vid årets början		15 547	0
Likvida medel vid årets slut	19)	30 570	15 547

Handwritten signature and initials in blue ink, including 'J', 'G', 'E', 'S', 'B', 'H', 'P', and 'A'.

Nacka Energi AB
Org nr 556017-9532

Noter med redovisningsprinciper och bokslutskommentarer

Belopp i tkr om inget annat anges

Årsredovisningen har upprättats enligt årsredovisningslagen och K3 (BFNAR 2012:1).

Allmänna redovisningsprinciper

Koncernbidrag

I enlighet med rekommendation RFR2 (Rådet för finansiell rapportering) samt K3 (BFNAR 2012:1), redovisas erhållna och lämnade koncernbidrag direkt i resultaträkningen.

Koncernredovisning

Nacka Energi AB upprättar, i enlighet med årsredovisningslagen 7 kap 2 §, ingen egen koncernredovisning då moderbolaget Nacka Stadshus AB (556032-4930) upprättar sådan.

Pågående arbeten

Pågående arbeten debiteras vanligen per löpande räkning och har värderats till nedlagda direkta kostnader med tillägg för tillverkningsomkostnader. Intäkt redovisas i takt med att arbete utförs.

Fordringar

Fordringar har efter individuell värdering upptagits till belopp varmed de beräknas inflyta.

Installationsmaterial

Varulager för installationsmaterial avser drift- och beredskapslager och har efter individuell värdering upptagits till lägsta belopp av anskaffningsvärde och återanskaffningsvärde.

Avskrivningsprinciper för anläggningstillgångar

Avskrivningar enligt plan baseras på ursprungliga anskaffningsvärden och beräknad ekonomisk livslängd. Nedskrivning sker vid bestående värdenedgång.

Följande avskrivningstider tillämpas för materiella anläggningstillgångar:

Nedlagda kostnader på annans fastighet	20 år
Nästanläggning	
Jordkabel	55 år
Luftledning	50 år
Transformatorer, stationer och kringutrustning	45 år
Elektronisk utrustning (exkl. elmätare)	10 år
Fjärravläsningsutrustning	10 år
Inventarier, verktyg o fordon	5 år
IT-utrustning	3 år

Skillnaden mellan ovan nämnda avskrivningar och skattemässigt gjorda avskrivningar redovisas som ackumulerade överavskrivningar, vilka ingår i obeskattade reserver.

Pensioner

Företaget har avgiftsbestämd pension enligt PA/KFS 09 eller individuellt avtal samt förmånsbestämd pension för tidigare anställda. För förmånsbestämd pension betalas en premie löpande samt årligen erhålls uppgift om pensionsskuldenas storlek från oberoende företag och redovisas enligt förenklingsregeln i K3 (BFNAR 2012:1) råd 28.13 och 28.18 som avgiftsbestämd pension.

Aktiverat arbete för egen räkning

Under posten har medtagits tillämpliga personalkostnader med påslag för del i lokaler, fordon, verktyg etc men ej avskrivningar.

Inköp och försäljning inom Nacka Stadshuskoncernen

Försäljning inom koncernen har under året uppgått till 5,4% av totala försäljningen (år 2015 6,9%). Inköp inom koncernen har under året uppgått till 0% av totala inköp (år 2015 0%).

*Ylva
G AF
H SW
D*

Nacka Energi AB

Org nr 556017-9532

Fördelning mellan reparationer - underhåll respektive investering

I samband med reinvesteringsprojekts uppstart görs en individuell kalkylerad beräkning av de åtgärder som syftat till att återställa en anläggning till ursprunglig kapacitet och funktion respektive är av investeringskaraktär.

Not 1	Övriga rörelseintäkter	2 016	2 015
Anslutningsintäkter		6 581	3 302
Kabelflyttar och annat arbete för annans räkning		4 931	3 445
Offentligt bidrag, lönebidrag för arbetsgivarstöd		99	208
Övriga engångsintäkter		1 588	1 714
		13 199	8 669

Not 2	Upplysning om revisorers arvode	2 016	2 015
Ernst & Young, revisionsuppdrag		103	126
Lekmannarevisorer		51	49
Övriga uppdrag		75	15

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisorer att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförande av sådana övriga arbetsuppgifter. Allt annat är övriga uppdrag. Uppgifterna avser utgifter under året.

Upplysning om operationella leasingavtal	2 016	2 015
Framtida leasingavgifter:		
Inom ett år	2 118	2 247
Senare än ett år men inom fem år	1 556	3 885
Senare än fem år	0	0
Kostnadsförlida leasingavgifter	2 331	2 330

Företagets operationella leasingavtal består av lokalhyra samt leasade fordon. Leasade fordon kan köpas ut efter leasingavtalets upphörande.

Not 3 Anställda och personalkostnader

Medelantalet anställda	2016	varav män	2015	varav män
Sverige	41	61%	41	61%

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

	2016	2015
Styrelse och VD	1 420	1 338
Övriga anställda	19 228	17 488
<i>Löner och andra ersättningar</i>	<i>20 648</i>	<i>18 826</i>
varav uthyrd personal till dotterbolag	-3 056	-2 925
Sociala avgifter	7 427	6 075
Pensionskostnader	2 529	1 745
<i>Sociala avgifter inkl. pensionskostnader</i>	<i>9 956</i>	<i>7 820</i>
varav uthyrd personal till dotterbolag	-1 055	-997

Av pensionskostnader avser 641 (636) styrelse och VD.
Bolaget har inga utesländska pensionsförpliktelser till styrelse och VD.

Avgångsvederlag: Om VD:s anställning upphör på företagets begäran utgår avgångsvederlag om 18 månadslöner.

Samtliga löner och ersättningar avser anställd personal i Sverige.

*G
J
E
S
off
it
sw
D*

Nacka Energi AB

Org nr 556017-9532

Könsfördelning

Styrelse	Män 63% (63%)	Kvinnor 37% (37%)
Företagsledning	Män 60% (60%)	Kvinnor 40% (40%)

Styrelsenärvaro av totalt antal styrelsemöten

<u>Ordinarie</u>	<u>Suppleanter</u>
Marianne Flink, ordförande	6 av 6
Christer Lydig	5 av 6
Peter Bladh	5 av 6
Göran Fredriksson	6 av 6
Soledad Aguilar Oddershede	6 av 6
Erik Svanfeldt	4 av 6
Lennart Rosberg	6 av 6
Louise Ollivier	5 av 6
	Lennart Örenmark
	Helena Söderqvist
	Johan Norman
	Ingemar Sahlgren
	Peter Röjhammar
	Suzanne Weigl
	Sidney Holm
	Birgit Hansson

1) Avgått under året

2) Tillträtt under året

<u>Not 4</u>	<u>Överavskrivning</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	Överavskrivning på materiella anläggningstillgångar	-10 344	-6 627

<u>Not 5</u>	<u>Koncernbidrag</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	Erhållna koncernbidrag från dotterföretag	3 825	2 821
	Lämnade koncernbidrag till moderföretag	-24 000	-14 000
		-20 175	-11 179

<u>Not 6</u>	<u>Skatt</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	Skatt på årets resultat	-3 339	-4 001
		-3 339	-4 001
	Årets resultat före skatt	14 950	17 863
	Ej avdragsgilla föreningsgifter, representation mm	406	285
	Ej avdragsgilla befarade kundförluster, årets förändring	-178	38
	Årets beskattningsbara resultat	15 177	18 187
	Skatt på årets resultat om 22%	-3 339	-4 001

Företaget har inga skattepliktiga temporära skillnader.

Not 7 Förslag till vinstdisposition

Styrelsen föreslår att årets resultat, kronor 11 610 830 jämte balanserade vinstdmedel om kronor 47 218 953, tillsammans kronor 58 829 783 balanseras i ny räkning.

<u>Not 8</u>	<u>Mark</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	Ackumulerade anskaffningsvärden		
	Vid årets början	219	219
	Planerat restvärde vid årets slut	219	219
	Mark är ej åsatt taxeringsvärde		

Nacka Energi AB

Org nr 556017-9532

Not 9	Nätanläggning	2016	2015
Jordkabel			
Ackumulerade anskaffningsvärden			
Vid årets början	372 739	355 794	
Utrangeringar	0	0	
Nyanskaffningar	15 611	16 945	
	388 350	372 739	
Ackumulerade avskrivningar enligt plan			
Vid årets början	-223 728	-217 259	
Utrangeringar	0	0	
Årets avskrivning enligt plan	-6 777	-6 469	
	-230 505	-223 728	
Planenligt restvärde vid årets slut	157 845	149 012	
Luftledning			
Ackumulerade anskaffningsvärden			
Vid årets början	17 569	17 529	
Utrangeringar	0	0	
Nyanskaffningar	4 765	40	
	22 334	17 569	
Ackumulerade avskrivningar enligt plan			
Vid årets början	-11 415	-11 065	
Utrangeringar	0	0	
Årets avskrivning enligt plan	-351	-351	
	-11 767	-11 415	
Planenligt restvärde vid årets slut	10 568	6 154	
Transformatorer, stationer och kringutrustning			
Ackumulerade anskaffningsvärden			
Vid årets början	130 751	124 850	
Utrangeringar	-661	-102	
Nyanskaffningar	2 366	6 003	
	132 455	130 751	
Ackumulerade avskrivningar enligt plan			
Vid årets början	-81 372	-78 678	
Utrangeringar	549	80	
Årets avskrivning enligt plan	-2 900	-2 774	
	-83 723	-81 372	
Planenligt restvärde vid årets slut	48 732	49 379	
Elektronisk utrustning (exkl. elmätare)			
Ackumulerade anskaffningsvärden			
Vid årets början	0	0	
Utrangeringar	0	0	
Nyanskaffningar	0	0	
	0	0	
Ackumulerade avskrivningar enligt plan			
Vid årets början	0	0	
Utrangeringar	0	0	
Årets avskrivning enligt plan	0	0	
	0	0	
Planenligt restvärde vid årets slut	0	0	
Planenligt restvärde vid årets slut, Nätanläggning	217 145		

204 544
 K
 AF
 SLE 16
 G
 D

Nacka Energi AB
Org nr 556017-9532

Inventarier o verktyg	2016	2015
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	17 097	16 527
Utrangeringar	-9 408	-990
Nyanskaffningar	1 108	1 560
	8 798	17 097
<i>Ackumulerade avskrivningar enligt plan</i>		
Vid årets början	-14 745	-14 954
Utrangeringar	9 408	990
Årets avskrivning enligt plan	-833	-782
	-6 171	-14 746
Planenligt restvärde vid årets slut	2 627	2 352
Fjärravlästa mätare	2016	2015
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	50 701	50 871
Utrangeringar	-419	-927
Nyanskaffningar	4 895	757
	55 177	50 701
<i>Ackumulerade avskrivningar enligt plan</i>		
Vid årets början	-42 786	-38 564
Utrangeringar	416	852
Årets avskrivning enligt plan	-4 214	-5 074
	-46 584	-42 786
Planenligt restvärde vid årets slut	8 593	7 914
Not 10 Pågående nyanläggningar	2016	2015
Vid årets början	8 097	9 508
Årets investeringar	27 492	21 578
Omklassificeringar till elnätsanläggning	-22 741	-22 989
	12 848	8 097
Not 11 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2016	2015
Elnätsintäkter	19 932	17 796
Övrigt	2 898	2 064
	22 830	19 860
Not 12 Aktiekapital		
Aktiekapitalet består av 120 000 aktier med ett kvotvärde om 50 kronor per aktie.		
Not 13 Obeskattade reserver	2016	2015
Ackumulerade avskrivningar utöver plan :	176 407	166 063
Latent skatt ingår per 2016-12-31 med 38 810 tkr beräknat med skattesats om 22%.		

Yse
AS *ES* *97*
Uf *SW*
RD

Nacka Energi AB

Org nr 556017-9532

Not 14 Avsättningar

	2016	2015
Avsatt till pensioner	1 091	1 224

Som säkerhet för KPA-pensionsförpliktelser har Nacka kommun ställt kommunal borgen.

Not 15 Koncernkonto Nacka kommun/Kassa

Plusgirokonto och betalkonto inom koncernkonto har behandlats som en enhet då plusgirokontot momentant tömmes till koncernkontot. Tillgodohavande eller kreditutnyttjande redovisas antingen som fordran eller skuld i balansräkningen vid varje givet tillfälle. Bolagets checkkredit består av ett underkonto i Nacka kommunens företagskonto. Överenskommen kreditlimit för kontot uppgår till 55 000 tkr med ett års uppsägningstid.

Not 16 Skulder till koncernföretag

	2 016	2 015
Koncernbidrag	24 000	14 000

Not 17 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2 016	2 015
Personalrelaterade kostnader	2 276	2 069
Övriga kostnader	6 935	5 108
	<hr/> 9 211	<hr/> 7 177

Not 18 Justering för poster som ej ingår i kassaflödet

	2016	2015
Avskrivningar	15 076	15 450
Överavskrivningar	10 344	6 627
Erhållt koncernbidrag	-3 825	-2 821
Lämnade koncernbidrag	24 000	14 000
Övrigt	-90	-846
	<hr/> 45 504	<hr/> 32 410

Not 19 Likvida medel

Likvida medel utgörs av balansposten "Kassa" varmed avses bank-, plusgiro- och kassatillgodohavanden.

Ställda säkerheter

Finns inga.

Eventualförpliktelser

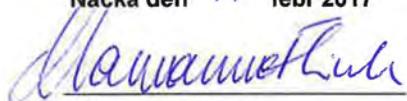
Finns inga.

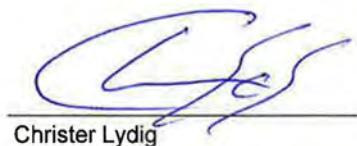
*Ka Df QF
G Es Sw Hf
D*

Nacka Energi AB
Org nr 556017-9532

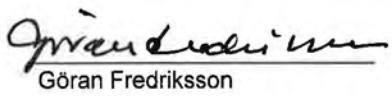
Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Inga väsentliga händelser har inträffat efter bokslutsdagen.

Nacka den 14 febr 2017

 Marianne Flink
Ordförande

 Christer Lydig

 Peter Bladh

 Göran Fredriksson

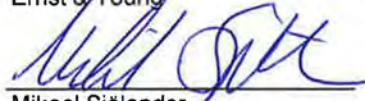

 Ingemar Sahlgren
Ersättare

 Erik Svanfeldt

 Suzanne Weigl
Ersättare

 Louise Ollivier

Vår revisionsberättelse har avgivits 2017-02-14
 Ernst & Young

 Mikael Sjölander
Auktoriserad revisor

Styrelsen för Nacka Energi Försäljning AB
Styrelsemöte 2017-02-14
Ärende nr 2 , Årsredovisning 2016

Protokollsutdrag
§ 6 Årsredovisning 2016 enligt bilaga

Styrelsen beslutade;

- att godkänna förslaget till årsredovisning för verksamhetsåret 2016
- att förklara denna punkt i protokollet omedelbart justerad

Justeras

Marianne Flink

Peter Bladh

Nacka Energi Försäljning AB

Org nr 556812-1114

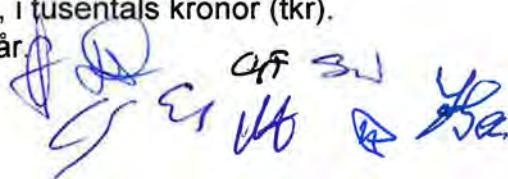
Årsredovisning för räkenskapsåret 2016-01-01 -- 2016-12-31

Styrelsen och verkställande direktören för Nacka Energi Försäljning AB
avger härmed följande årsredovisning.

Innehåll	Sida
Förvaltningsberättelse	1
Resultaträkning, kostnadsslagsindelad	4
Balansräkning	5
Kassaflödesanalys	7
Noter med redovisningsprinciper och bokslutskommentarer	8

Alla belopp redovisas, om inte annat anges, i tusentals kronor (tkr).

Uppgifter inom parentes avser föregående år.

Nacka Energi Försäljning AB
Org nr 556812-1114

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Nacka Energi Försäljning AB (NEFAB) får härmed avge årsredovisning för år 2016.

Allmänt om verksamheten

Bolaget är ett helägt dotterbolag till Nacka Energi AB, med säte i Nacka kommun, och bedriver administrativa tjänster för elhandelsbolag, samförläggning för bl.a. Telia, nyanläggning och förnyelse av vägbelysning för Nacka Kommun samt verifiering av mätplatser.

Nacka Energi AB (organisationsnummer 556017-9532, med säte i Nacka kommun) ägs av Nacka Kommun genom Nacka Stadshus AB (organisationsnummer 556032-4930, med säte i Nacka kommun) som lämnar koncernredovisning.

Bolagets huvuduppgift är att enligt god branschpraxis och på kommersiella grunder tillhandahålla kommissionsförsäljning samt administrativa och tekniska tjänster inom verksamhetsområdet. Administrativa tjänster levereras till i huvudsak Mälarenergi Försäljning AB. Inom området teknik har samförläggning utförts för Telia/Skanova och nyanläggning och förnyelse av vägbelysning för Nacka Kommun. Bolaget har också bedrivit uthyrning av ett bergrumsutrymme som tidigare inhyst en fördelningsstation.

Rörelseresultatet uppgår till ca 3,8 Mkr (2,8).

Administrativa tjänster

Administrativa tjänster bedrivs i huvudsak för Mälarenergi Försäljning AB (ME) och innebär, att NEFAB administrerar samtliga elhandelskunder, som ME har utanför sitt eget närområde.

Utvecklingen under året i antalet elhandelskunder har varit positiv och antalet vid utgången av året var ca 20 % fler än vid ingången.

Teknikuppdrag

Liksom föregående år har NEFAB på uppdrag av Nacka kommun genomfört mindre arbeten gällande nyanläggning och förnyelse av gatubelysning samt skött underhållet av kommunens reservkraftaggregat. Bolaget har också utfört verifiering av mätplatser på uppdrag av Boo energi samt, liksom tidigare, hyrt ut byggströmsskåp 25-63 A. Dessutom har två byggströmsstationer för 11 kV kopplats in för uthyrning till Stockholm Vatten under en flerårsperiod. Till teknikuppdragen räknas också uthyrningen av Bergrummet vid Nacka station.

[Handwritten signature and initials in blue ink, including 'E', 'af', '34', '16', '77', and 'Ha' with a stylized 'G' and 'J' below.]

Nacka Energi Försäljning AB
Org nr 556812-1114

Framtid**Administrativa tjänster**

Samarbetsavtalet med Mälarenergi har efter förhandlingar förlängts ytterligare några år och omfattar i och med detta, utöver administrativa tjänster, även aktiv försäljning till slutkund, på kommission.

Teknikuppdrag

Samförläggningsprojekten, oftast aktuella vid större förstärkningsarbeten eller vid utbyte av längre kabelsträckor, kommer att fortsätta så länge intresse finns från Telia/Skanova eller andra ledningsförläggande verksamheter.

Nyttjanderättsavtal med Nacka kommun angående bergrummet sades upp per 2016-10-31. I och med detta upphör också NEFABs uthyrningsverksamhet.

Väsentlig händelse efter räkenskapsårets slut

Inga väsentliga händelser har inträffat efter bokslutsdagen.

Handwritten signature in blue ink, appearing to be a stylized 'N' or 'E' followed by initials and a date.

Nacka Energi Försäljning AB
Org nr 556812-1114

Resultat och ställning

Flerårsöversikt

	år 2016	år 2015	år 2014	år 2013	år 2012
Omsättning	12 789	12 592	15 779	16 656	17 302
Resultat e fin poster	3 825	2 821	3 647	5 563	6 524
Eget Kapital	4 582	4 582	4 582	4 582	4 582
Soliditet	23%	22%	19%	18%	19%

Eget kapital

Specifikation

	Aktie-kapital	Reserv-fond	Balanserad vinst	Årets resultat	Summa
Vid årets början	100	0	4 482	0	4 582
Överföring resultat fg. år			0	0	0
Årets resultat				0	0
Vid årets slut	100	0	4 482	0	4 582

Rörelseresultatet har förbättrats med ca 1,0 Mkr jämfört med föregående år, i huvudsak beroende på en större genomsnittlig kundstock inom den administrativa affären samt att satsning på affärsutveckling genomfördes i större utsträckning föregående år.

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen föreslår att årets resultat om noll kronor, jämte balanserade vinstmedel om 4 482 260, tillsammans kronor 4 482 260 balanseras i ny räkning.

Vad beträffar företagets resultat och ställning i övrigt, hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande bokslutskommentarer.

*OK AF 10/31
G E K
Hq D*

Nacka Energi Försäljning AB
Org nr 556812-1114

Resultaträkning

Belopp i tkr	Not	2016-01-01 2016-12-31	2015-01-01 2015-12-31
Rörelsens intäkter			
Nettoomsättning		12 726	12 600
Förändring i arbete för annans räkning		63	-9
Summa rörelsens intäkter		<u>12 789</u>	<u>12 592</u>
Rörelsens kostnader			
Varor		-188	-121
Övriga externa kostnader	1)	-8 764	-9 649
Personalkostnader	2)	0	0
Avskrivning av materiella anläggningstillgångar		-12	0
Summa rörelsens kostnader		<u>-8 964</u>	<u>-9 770</u>
Rörelseresultat		3 825	2 821
Resultat efter finansiella poster		3 825	2 821
Lämnade koncernbidrag		-3 825	-2 821
Resultat före skatt		0	0
Skatt	3)	0	0
Årets resultat	4)	0	0

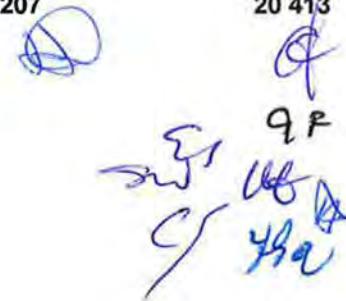
✓ ✓ ✓ ✓
✓ ✓ ✓ ✓
✓ ✓ ✓ ✓
✓ ✓ ✓ ✓

Nacka Energi Försäljning AB

Org nr 556812-1114

Balansräkning

Belopp i tkr	Not	2016-12-31	2015-12-31
Tillgångar			
<u>Anläggningstillgångar</u>			
Materiella anläggningstillgångar			
Uthyrningsinventarier	5)	90 90	0 0
<u>Omsättningstillgångar</u>			
Varulager mm			
Pågående arbeten för annans räkning		15	0
Kortfristiga fordringar			
Fordringar hos koncernföretag		20 000	20 309
Kassa	6)	103 20 117	104 20 413
SUMMA TILLGÅNGAR		20 207	20 413

Handwritten signature and initials in blue ink, including 'Q', 'P', 'S', 'U', 'G', 'Y', and 'A'.

Nacka Energi Försäljning AB

Org nr 556812-1114

Balansräkning

Belopp i tkr	Not	2016-12-31	2015-12-31
Eget kapital och skulder			
<u>Eget kapital</u>			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital	7)	100	100
Fritt eget kapital			
Balanserad vinst/förlust		4 482	4 482
Årets resultat		0	0
		<u>4 582</u>	<u>4 582</u>
<u>Kortfristiga skulder</u>			
Leverantörsskulder till koncernföretag		11 507	12 705
Pågående arbeten för annans räkning		0	48
Skulder till koncernföretag	8)	3 825	2 821
Skatteskulder		0	0
Övriga kortfristiga skulder		293	256
		<u>15 625</u>	<u>15 830</u>
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		20 207	20 413

Nacka Energi Försäljning AB

Org nr 556812-1114

Kassaflödesanalys

Belopp i tkr	Not	2016-01-01 2016-12-31	2015-01-01 2015-12-31
Den löpande verksamheten			
Årets resultat		0	0
Justeringar för poster som ej ingår i kassaflödet	9)	3 837	2 821
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital			
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Förändring av varulager		-15	0
Förändring av kortfristiga fordringar		309	4 112
Förändring av korta skulder		-1 210	-3 290
Kassaflöde från den löpande verksamheten		2 922	3 644
Investeringsverksamheten			
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-102	0
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-102	0
Finansieringsverksamheten			
Utbetalt koncernbidrag		-2 821	-3 647
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-2 821	-3 647
Årets kassaflöde		-1	-3
Likvida medel vid årets början		104	107
Likvida medel vid årets slut	10)	103	104

Nacka Energi Försäljning AB
Org nr 556812-1114

Noter med redovisningsprinciper och bokslutskommentarer

Belopp i tkr om inget annat anges

Årsredovisningen har upprättats enligt årsredovisningslagen och K3 (BFNAR 2012:1).

Allmänna redovisningsprinciper

Pågående arbeten

Pågående arbeten debiteras vanligen per löpande räkning och har värderats till nedlagda direkta kostnader med tillägg för tillverkningsomkostnader. Intäkt redovisas i takt med att arbete utförs.

Fordringar

Fordringar har efter individuell värdering upptagits till belopp varmed de beräknas inflyta.

Avskrivningsprinciper för anläggningstillgångar

Avskrivningar enligt plan baseras på ursprungliga anskaffningsvärden och beräknad ekonomisk livslängd. Nedskrivning sker vid bestående värdenedgång.

Följande avskrivningstider tillämpas för materiella anläggningstillgångar:

Uthyrningsinventarier

Mobila nätstationer	20 år
Byggskåp	5 år

Inköp och försäljning inom Nacka Stadshuskoncernen

Försäljning inom koncernen har under året uppgått till 100% av totala försäljningen (år 2015 100%).
Inköp inom koncernen har under året uppgått till 100% av totala inköp (år 2015 100%).

Not 1 <u>Upplysning om revisorers arvode</u>	2 016	2 015
Ernst & Young, revisionsuppdrag	41	47

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisorer att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförande av sådana övriga arbetsuppgifter. Allt annat är övriga uppdrag. Uppgifterna avser havda utgifter under året

Not 2 Anställda och personalkostnader

I bolaget finns ingen anställd personal. Erfoderlig personal hyrs in från moderbolaget Nacka Energi AB.

Not 3 <u>Skatt</u>	2016	2015
Skatt på årets resultat	0	0

Skatt på årets resultat har beräknats med skattesats om 22%. Företaget har inga skattepliktiga temporära skillnader.

ASQF 16/5 2016

Nacka Energi Försäljning AB
Org nr 556812-1114

Not 4 Förslag till vinstdisposition

Styrelsen föreslår att årets resultat, kronor noll jämte balanserade vinstdemedel om kronor 4 482 260, tillsammans kronor 4 482 260 balanseras i ny räkning.

Not 5 Uthyrningsinventarier	2016	2015
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	0	0
Utrangeringar	0	0
Nyanskaffningar	102	0
	102	0
<i>Ackumulerade avskrivningar enligt plan</i>		
Vid årets början	0	0
Utrangeringar	0	0
Årets avskrivning enligt plan	-12	0
	-12	0
Planenligt restvärde vid årets slut	90	0

Not 6 Kassa / Likvida medel

Utgörs av balansposten "Kassa" varmed avses plusgirotillgodohavanden. De likvida medlen uppgår 2016-12-31 till 103 tkr.

Not 7 Aktiekapital

Aktiekapitalet består av 1 000 aktier med ett kvotvärde om 100 kronor per aktie.

Not 8 Skulder till koncernföretag	2 016	2 015
Koncernbidrag	3 825	2 821
Not 9 Justering för poster som ej ingår i kassaflödet	2 016	2 015
Avskrivningar	12	0
Lämnade koncernbidrag	3 825	2 821
	3 837	2 821

Not 10 Likvida medel

Likvida medel utgörs av balansposten "Kassa" varmed avses plusgirotillgodohavanden.

Ställda säkerheter

Finns inga.

Eventualförpliktelser

Finns inga.

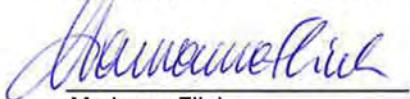
*Ej siffror
efter
G
R*

Nacka Energi Försäljning AB
Org nr 556812-1114

Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

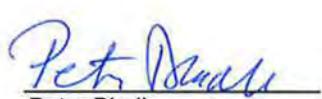
Inga väsentliga händelser har inträffat efter bokslutsdagen.

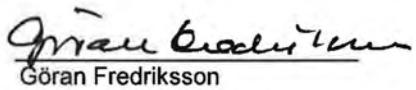
Nacka den 14 febr 2017

Marianne Flink

Ordförande

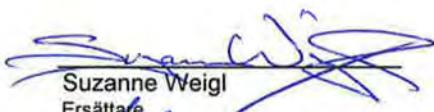

Christer Lydig

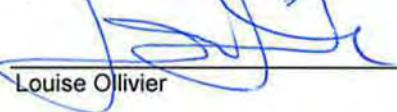

Peter Bladh

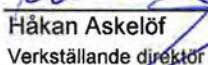

Göran Fredriksson

Ingemar Sahlgren
Ersättare

Erik Svanfeldt

Suzanne Weigl
Ersättare

Louise Ollivier

Håkan Askelöf
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har avgivits 2017 - 02 - 14
Ernst & Young

Mikael Sjölander
Auktoriserad revisor

NYSÄTRA FASTIGHETS AB

Årsredovisning 1 januari – 31 december 2016

ÅRSREDOVISNING NYSÄTRA FASTIGHETS AB

Styrelsen och verkställande direktören för Nysätra Fastighets AB (556584-6077) avger härmed följande årsredovisning för tiden 1 januari – 31 december 2016.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Nysätra Fastighets AB har under året avyttrat fastigheten Sicklaön 269:1 till Nacka kommun. Fastigheten består av en byggnad, det så kallade ”KKV-huset”.

Konstnärernas kollektiv verkstad (KKV) hyrde under året cirka 50% av fastighetens area och resterande area hyrs ut till ett flertal mindre hyresgäster. Viss mark arrenderades av Nacka kommun.

Förvaltningen av byggnaden har varit på en skälig nivå, så att driften och verksamheten som finns i byggnaden kan fortsätta. Några investeringar i fastigheten har inte gjorts.

Årets resultat uppgår till 862 tkr. Rörelseresultatet är belastat med kostnader för att hyresgäster frånsäger sig sitt besittningsskydd.

Bolaget kommer att likvideras under 2017.

Resultatet i korthet

Rörelseresultatet för 2016 uppgår till 73,6 miljoner kronor, vilket är högre än tidigare år. Det förbättrade resultatet beror på att bolaget har sålt fastigheten för 76 miljoner kronor till Nacka kommun.

Flerårsöversikt	2016	2015	2014	2013	2012
Nettoomsättning (tkr)	75 004	3 449	3 098	3 152	3 557
Resultat efter finansiella poster (tkr)	73 636	1 105	1 317	-429	241
Soliditet (%)	124,4%	74,4%	49,3%	33,6%	32,2%

Förslag till vinstdisposition

Följande vinstmedel står till årsstämmans förfogande:

Balanserad vinst	3 622 000
Årets resultat	57 436 000
Summa kronor	61 058 000

Styrelsen föreslår att vinstmedlen disponeras enligt följande:

I ny räkning balanseras	61 058 000
-------------------------	------------

NYSÄTRA FASTIGHETS AB
Årsredovisning 1 januari – 31 december 2016

RESULTATRÄKNING (Belopp i tkr)

	Not	2016-01-01	2015-01-01
		2016-12-31	-2015-12-31
<i>Rörelsens intäkter</i>	1		
Hyresintäkter		3 539	3 449
Reavinst vid avyttring mark och byggnad		71 465	
		75 004	3 449
<i>Rörelsens kostnader</i>			
Övriga externa kostnader	2,3, 10	-1 284	-2 249
Personalkostnader	4	0	0
Avskrivning av anläggningstillgångar	5, 7	-82	-90
		-1 366	-2 339
Rörelseresultat		73 637	1 110
<i>Resultat från finansiella investeringar</i>			
Räntekostnader och liknande resultatposter	6	-1	-5
		-1	-5
Resultat efter finansiella poster		73 636	1 105
Skatt på årets resultat		16 200	-243
Årets resultat		57 436	862

NYSÄTRA FASTIGHETS AB
Årsredovisning 1 januari – 31 december 2016

BALANSRÄKNING (Belopp i tkr)

TILLGÅNGAR

	Not	2016-12-31	2015-12-31
Anläggningstillgångar	5, 7		
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader		2 982	
Ack avskrivningar		-1 373	
Mark		2 308	
Summa anläggningstillgångar	0	3 917	
Omsättningstillgångar			
Kundfordringar		778	
Kassa och bank		76 880	332
Summa omsättningstillgångar	76 880	1 110	
SUMMA TILLGÅNGAR		76 880	5 027

EGET KAPITAL OCH SKULDER

	Not	2016-12-31	2015-12-31
Eget kapital			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital 1 000 st		100	100
Reservfond		20	20
Summa eget kapital	120	120	120
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserat resultat	9	3 622	2 761
Årets resultat		57 436	862
Summa eget kapital		61 179	3 742
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		111	255
Övriga skulder		62	348
Skatteskulder		16 200	
Betald prelskatt och moms		-772	
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	8	162	1 378
Summa kortfristiga skulder		15 702	1 285
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		76 880	5 027
Ställda säkerheter			inga
Ansvarsförbindelser			inga

Noter med redovisningsprinciper och bokslutskommentarer

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2008:1, Årsredovisning i mindre aktiebolag (K2).

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Avskrivningsbart belopp utgörs av anskaffningsvärdet med avdrag för beräknat restvärde om detta bedöms vara väsentligt. Avskrivning sker linjärt över den förväntade nyttjandeperioden. Följande avskrivningstider tillämpas:

Materiella anläggningstillgångar

Byggnader 33 år

Fördelning mellan reparationer – underhåll respektive investering

I samband med reinvesteringsprojekts färdigställande görs en individuell bedömning av vilka åtgärder som syftat till att återställa en anläggning i ursprungligt skick och funktion respektive är av investeringskaraktär.

Fordringar och skulder

Fordringar har värderats till det lägsta av anskaffningsvärde och det belopp varmed de beräknas bli reglerade. Övriga tillgångar, skulder samt avsättningar har värderats till anskaffningsvärdet om annat ej anges.

Koncernförhållanden

Närmast överordnade moderföretag som upprättar koncernredovisning i vilken företaget ingår är Nacka Stadshus AB, org.nr 556032-4390, med säte i Nacka. Moderföretag för hela koncernen är Nacka kommun, org.nr 212000-0167, med säte i Nacka.

Not 1 Rörelseintäkter

Hyresintäkterna är hyror från uthyrning av lokaler vid Planiavägen 28-32. Revinster avser reavinst vid avyttring av fastigheten Sicklaön 269:1 som såldes i december 2016.

Not 2 Inköp och försäljning mellan koncernföretag

Nysätra Fastighets AB anlitar Nacka kommun för redovisning- och faktureringstjänster.

Not 3 Upplysning om revisorers arvode

Arvode och kostnadsersättning	2016-01-01	2015-01-01
	-2016-12-31	-2015-12-31

NYSÄTRA FASTIGHETS AB

Årsredovisning 1 januari – 31 december 2016

Ernst & Young AB
revisionsuppdrag 20 18
Totalt arvode 20 18

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisorer att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförande av sådana övriga arbetsuppgifter. Allt annat är andra uppdrag.

Not 4 Anställda och personalkostnader

	2016-01-01 -2016-12-31	2015-01-01 -2015-12-31
Antal anställda	varav män	Antal anställda
0	0	varav män
Könsfördelning	Män	Kvinnor
Styrelse	56% (56%)	44% (44%)

	2016-01-01	2015-01-01
	-2016-12-31	-2015-12-31
Löner och andra ersättningar	Soc kostn (varav pensions- kostn)	Löner och andra er- sättningar
Moderbolag		
Löner och andra ersättningar till styrelse	-	-
Löner och andra ersättningar till övriga anställda	-	-

Bolaget har inga utestående pensionsförpliktelser till styrelse och VD. Ingen ersättning utgår till VD eller styrelse efter 1 december 2010. Bolaget har ingen personal anställd efter den 1 december 2010.

Not 5 Avskrivningar

Anläggningstillgångar skrivs av enligt plan över den förväntade ekonomiska livslängden. Byggnader skrivs av med 3 procent. Fastigheten har under 2016 avyttrats.

Not 6 Räntekostnader och liknande resultatposter

Räntekostnader och inriktade resultatposter

	2016	2015
Räntekostnader	1	5

NYSÄTRA FASTIGHETS AB
Årsredovisning 1 januari – 31 december 2016

Not 7 Byggnader och mark

Byggnader och mark har under året avyttrats till Nacka kommun. Avskrivning gjordes fram till avyttrandet enligt plan och uppgick till 81 tkr för 2016.

Not 8 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

2016-12-31 2015-12-31

Upplupen kostnad för fjärrvärme och el	69
Beräknad revisionskostnad	20
Preliminärskatt	66
Förutbetalda hyresintäkter	860
Utredning, konsultation och datakostn.	41
Övriga upplupna kostnader	2
Avflytt KKV	320
Övriga upplupna kostnader	162
	162
	1 378

Not 9 Förändring av eget kapital

Antal aktier: 1 000 st

	Aktie- kapital	Reserv- fond	Balanserade vinstmedel	Årets re- sultat
Ingående balans	100	20	3 622	3 622
Balansering av föregående års resultat				
Årets resultat				57 436
Belopp vid årets utgång	100	20	3 622	61 058

Not 10 Inköp och försäljning mellan koncernföretag

2016 2015

Andel av årets totala inköp som skett från andra företag inom Nacka kommun-koncernen	16%	11%
Andel av årets totala försäljning som skett till andra företag inom Nacka kommun-koncernen	0%	0%

NYSÄTRA FASTIGHETS AB
Årsredovisning 1 januari – 31 december 2016

Nacka den 2017

.....
Mats Gerdau

.....
Stefan Saläng

.....
Cathrin Bergenstråhle

.....
Hans Peters

.....
Carl-Magnus Grenninger

.....
Jan-Eric Jansson

.....
Majvie Swärd

.....
Louise Ollivier

.....
Jenny Asmundsson
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har avgivits den 2017

Ernst & Young AB

.....
Mikael Sjölander
Auktoriserad revisor

ÅRSREDOVISNING NACKA VATTEN OCH AVFALL AB

Styrelsen och verkställande direktören för Nacka vatten och avfall AB (559066-7589) avger härmed följande årsredovisning för tiden 20 maj – 31 december 2016.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Nacka vatten och avfall AB levererar de kommunala tjänsterna vatten och avlopp (VA) enligt vattentjänstlagen och insamling av avfall enligt miljöbalken i Nacka kommun.

Den 1 september 2016 startade verksamheten i Nacka vatten och avfall AB. Den taxefinansierade verksamheten som tidigare bedrevs i Nacka kommunens regi flyttades över till det nybildade helägda kommunala bolaget. Personalen som varit anställda i Nacka kommun erbjöds att följa med över till Nacka vatten och avfall AB. I överlätelsen ingår de anläggningstillgångar och upparbetade kostnader för pågående investeringsprojekt samt det egna kapitalet.

Under hösten har arbetet med att anpassa verksamheten till bolagsformen påbörjats. Utarbetandet av ett samarbetsavtal med Nacka kommun har startats, varumärkesarbetet påbörjades och ny VD, Mats Rostö, tillträdde den 1 november 2016.

Under hösten har flera nya anläggningar invigds. Ett nytt återbrukshus på Östervik ÅVC har öppnats, Skuru återvinningscentral stängdes i samband med öppnandet av Boo återvinningscentral. Samt en konsttävling för gestaltning av den nya återvinningscentralen i Älta. Arbetet med den nya kretsloppscentralen i Kil tillsammans med Värmdö kommun fortsätter enligt plan.

Ett kontinuerligt arbete med att renovera och återställa anläggningar har pågått. Långsjöns dagvattendamm har renats och förbättrats för att reningskapaciteten ska öka. Renovering av avloppspumpstationer har påbörjats, ny upphandling har genomförts vilket kommer att kunna förbättra renoveringstakten. Arbetet med renoveringar runt Saltsjöbanan har pågått under sommaren, i samband med den planerade sommaravstängningen. Samt en renoveringsplan för schaktfria metoder har arbetats fram och arbetet med metoden kommer att påbörjas under 2017.

Från den 26:e augusti till den 6:e november har delar av Boo haft kokningsrekommendation för dricksvatten på grund av otjänligt vatten. Orsaken har varit förhöjda halter av koliforma bakterier. För att spåra källan och utreda orsaken har ca 500 pröver har tagits, en ledningssträcka på ca 1 km har filmats och ett 20-tal fastigheters VA-anslutningar undersökts. Spolning av ledningsnätet har utförts under hela perioden för att få bort bakterier från ledningsnätet. Den troliga orsaken är att föroreningen kom från jord eller ytvatten och inte från avloppsvatten. Bakterier som hittats har inte varit sjukdomsframkallande. Bakterierna kan ha kommit in i systemet nyligen i samband med ledningsarbeten eller har tillförts ledningarna många år tillbaka.

Under 2016 har VA-kollektivet genomfört investeringar till en kostnad av 35 762 tusen kronor. Varav 13 757 tusen kronor har skett i Nacka vatten och avfalls regi under tredje tertialet. Avfallskollektivet har haft investeringar under 2016 på totalt 11 775 tusen kronor. Varav 9 023 tusen kronor har genomförts av Nacka vatten och avfall under tredje tertialet 2016.

NACKA VATTEN OCH AVFALL AB
Årsredovisning 1 september – 31 december 2016

Utvecklingen framåt på grund av den förändrade taxan från Stockholm vatten och avfall.

Inga avslag på beslut att lämna ut allmänna handlingar har fattats i bolaget under 2016.

Resultatet i korthet

Rörelseresultatet för verksamhetsåret 2016 uppgår till 2,2 miljoner kronor.

Bolaget bildades under 2016 och det finns ingen flerårsöversikt. Tidigare år har verksamheten varit en del av Nacka kommun.

Flerårsöversikt	2016	2015	2014	2013
Nettoomsättning (tkr)	79 781	-	-	-
Resultat efter finansiella poster (tkr)	2 183	-	-	-
Soliditet (%)	xxx	-	-	-

NACKA VATTEN OCH AVFALL AB
Årsredovisning 1 september – 31 december 2016**Förslag till vinstdisposition**

Följande vinstmedel står till årsstämmans förfogande:

Skuld till kollektiven	31 838 140
Årets resultat	1 702 495
Summa kronor	33 540 635

Styrelsen föreslår att vinstmedlen disponeras enligt följande:

Skuld till kollektiven	33 540 635
------------------------	------------

NACKA VATTEN OCH AVFALL AB
Årsredovisning 1 september – 31 december 2016

RESULTATRÄKNING (Belopp i tkr)

	Not	2016-09-01	2016-12-31
<i>Rörelsens intäkter</i>			
Taxor	1	60 163	
Anslutningsavgifter		1 706	
Aktiverat arbete för egen räkning	2	2 115	
Övriga intäkter	3	7 628	
		71 611	
<i>Rörelsens kostnader</i>			
Övriga externa kostnader	4	-47 449	
Personalkostnader	5	-14 672	
Avskrivning av anläggningstillgångar	6	-4 870	
		-66 991	
Rörelseresultat			4 620
<i>Resultat från finansiella investeringar</i>			
Räntekostnader och liknande resultatposter	7	-2 437	
		-2 437	
<i>Resultat efter finansiella poster</i>			2 183
Skatt på årets resultat			-480
<i>Årets resultat</i>			1 703

NACKA VATTEN OCH AVFALL AB
 Årsredovisning 1 september – 31 december 2016

BALANSRÄKNING (Belopp i tkr)

TILLGÅNGAR

Not 2016-12-31

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar

Byggnader och anläggningar	8	431 251
Inventarier		24
Fordon		2 850
Pågående nyanläggningar		83 646

Summa anläggningstillgångar

517 334

Omsättningstillgångar

Kortfristiga fordringar

Kundfordringar	9	106 011
Skattefordran		0
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		0

Kassa och bank

Summa omsättningstillgångar

32 702

138 713

SUMMA TILLGÅNGAR

656 580

NACKA VATTEN OCH AVFALL AB
Årsredovisning 1 september – 31 december 2016

EGET KAPITAL OCH SKULDER

	Not	2016-12-31
Eget kapital		
<i>Bundet eget kapital</i>		
Aktiekapital 10 st	10	100
Reservfond		0
		100
<i>Fritt eget kapital</i>		
Årets resultat		1 703
		1 703
Summa eget kapital		1 803
Långfristiga skulder		
Skulder till koncern	11	291 333
Förutbetalda anslutnings-/anläggningsavgifter	12	207 333
Kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder		54 355
Övriga skulder		17
Skatteskulder		5 708
Momsskulder		
Kortfristiga skulder till koncern		64 293
Kortfristiga skulder till kollektiven		31 838
Summa kortfristiga skulder		
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		656 580
Ställda säkerheter		inga
Ansvarsförbindelser		inga

NACKA VATTEN OCH AVFALL AB

Årsredovisning 1 september – 31 december 2016

Noter med redovisningsprinciper och bokslutskommentarer

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och K3 (BFNAR 2012:1). Moderbolag, Nacka Stadshus AB, org.nr 556032-4390.

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Avskrivningsbart belopp utgörs av anskaffningsvärdet med avdrag för beräknat restvärde om detta bedöms vara väsentligt. Avskrivning sker linjärt över den förväntade nyttjandeperioden. Följande avskrivningstider tillämpas:

Materiella anläggningstillgångar

Ledningar	48-50år
Pumpstationer	50år
Pumpar	20-25år
Fordon	7 år

Fordringar och skulder

Fordringar har värderats till det längsta av anskaffningsvärde och det belopp varmed de beräknas bli reglerade. Övriga tillgångar, skulder samt avsättningar har värderats till anskaffningsvärdet om annat ej anges.

Koncernförhållanden

Närmast överordnade moderföretag som upprättar koncernredovisning i vilken företaget ingår är Nacka Stadshus AB, org.nr 556032-4390, med säte i Nacka. Moderföretag för hela koncernen är Nacka kommun, org.nr 212000-0167, med säte i Nacka.

Nacka vatten och avfall AB anlitar Nacka kommun för redovisning- och faktureringstjänster, HR- och personaltjänster, juridiska tjänster, IT, lokal- och administration. Under en övergångsperiod har kommunen vidarefakturerat tjänster och kostnader som kommit till fel organisation.

NACKA VATTEN OCH AVFALL AB

Årsredovisning 1 september – 31 december 2016

Not 1 Taxor	2016-05-20 – 2016-12-31
VA-taxor	42 488
Avfalls-taxor	17 675
Totalt	60 163

Not 2 Aktiverade arbeten för egen räkning
2 115 tusen kronor har aktiverats i egna projekt.

Not 3

Övriga intäkter	2016-05-20
	-2016-12-31
Försäljning av skrot	353
Utförda arbeten åt Nacka kommun	598
Diverse rörelseintäkter	6 677
Summa	7 628

Not 4 Upplysning om revisorers arvode

Arvode och kostnadsersättning	2016-05-20
	-2016-12-31
Ernst & Young AB	
revisionsuppdrag	0
Totalt arvode	0

I övergångsperioden har arvoden för revisionsuppdraget ingått i Nacka kommunens totala kostnad för revisionen under 2016.

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisorer att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförande av sådana övriga arbetsuppgifter. Allt annat är andra uppdrag.

Not 5 Anställda och personalkostnader

	2016-09-01	
	-2016-12-31	
	Antal an-	Varav
	ställda	män
Moderbolaget	73	51
		22
Könsfördelning		
Styrelse	Män	Kvinnor
	56%	44%

NACKA VATTEN OCH AVFALL AB
Årsredovisning 1 september – 31 december 2016

	2016-09-01	-2016-12-31
Löner och andra ersättningar	Soc kostn (varav pensions- kostn)	

Moderbolag

Löner och andra ersättningar till styrelse	97	30
Löner och andra ersättningar till övriga anställda	10 680	3 969 (654)

Bolaget har inga utestående pensionsförpliktelser till styrelse och VD.

Not 6 Avskrivningar

Anläggningstillgångar skrivs av enligt plan över den förväntade ekonomiska livslängden.

Not 7 Räntekostnader och liknande resultatposter

Räntekostnaderna baseras på lån från Koncernen.

Räntekostnader

2016-05-20
2016-12-31
2 437

Not 8 Anläggningstillgångar

2016-05-20
-2016-12-31

Byggnader och anläggningar

Akkumulerade anskaffningsvärden

Vid årets början	537 198
Utrangeringar	0
Nyanskaffningar	17 787

554 985

Akkumulerade avskrivningar enligt plan

Vid årets början	119 053
Utrangeringar	0
Årets avskrivningar enligt plan	4 681

123 734

Planenligt restvärde vid årets slut

431 251

NACKA VATTEN OCH AVFALL AB
Årsredovisning 1 september – 31 december 2016

Inventarier

Ackumulerade anskaffningsvärden

Vid årets början	2 158
Utrangeringar	0
Nyanskaffningar	0
	2 158

Ackumulerade avskrivningar enligt plan

Vid årets början	2 122
Utrangeringar	0
Årets avskrivningar enligt plan	16
	2 138

Planenligt restvärde vid årets slut

24

Fordon

Ackumulerade anskaffningsvärden

Vid årets början	0
Utrangeringar	0
Nyanskaffningar	2 982

Ackumulerade avskrivningar enligt plan

Vid årets början	0
Utrangeringar	0
Årets avskrivningar enligt plan	
	xxx

Planenligt restvärde vid årets slut

2 850

Pågående nyanläggningar

Ackumulerade anskaffningsvärden

Vid årets början	0
Utrangeringar	0
Nyanskaffningar	2 982

Ackumulerade avskrivningar enligt plan

Vid årets början	0
Utrangeringar	0
Årets avskrivningar enligt plan	
	xxx

Planenligt restvärde vid årets slut

83 646

NACKA VATTEN OCH AVFALL AB
Årsredovisning 1 september – 31 december 2016

Not 9 Kundfodringar

	2016-12-31
Kundfodringar	106 011
Osäkra kundfodringar	0
Totalt kundfodringar	0

Not 10 Förläggning av eget kapital

Antal aktier: 10 st

	Aktie- kapital	Reserv- fond	Balanserade vinstmedel	Årets re- sultat
Ingående balans	100	0	0	0
Belopp vid årets utgång	100	0	0	0

Not 11 Skulder till koncernen

	2016-12-31
Skuld till Nacka stadshus AB	221 333
Skuld till Nacka kommun	70 000
Totalt skulder till Koncern	291 333

Not 12 Förutbetalda anläggningsavgifter

	2016-12-31
Förutbetalda anläggningsavgifter	207 333
Totalt Förutbetalda anläggningsavgifter	207 333

NACKA VATTEN OCH AVFALL AB
Årsredovisning 1 september – 31 december 2016

Nacka den 15 mars 2017

.....
Håkan Ekengren

.....
Bo Bergkvist

.....
Desha Svenneborg

.....
Mats Rostö
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har avgivits den 2017

.....
Ernst & Young AB

.....
Mikael Sjölander
Auktoriserad revisor

Kommunstyrelsen

Årsbokslut 2016 för kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen fastställer årsbokslut 2016 för kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har ansvar för samordning och uppsikt över kommunens samlade verksamhet. Kommunstyrelsen har som nämnt bland annat ansvar för arbetsgivarfrågor, näringslivspolitik, samhällsplanering, stadsutveckling, exploatering, fastighetsfrågor, god livsmiljö, långsiktig hållbar utveckling och frågor som rör trygghet och säkerhet.

Det ekonomiska resultatet som samlas under rubriken ”Kommunstyrelsen”, omfattar förutom kommunstyrelsen även kommunfullmäktige, stadsledningskontoret, stödenheter, myndighets- och huvudmannaenheter och den kommunala produktionen av välfärdstjänster. Totalt blev det ett positivt ekonomiskt resultat på knappt 6 miljoner kronor för 2016.

Kommunstyrelsens måluppfyllelse är överlag god. Tjänster som finansieras av kommunen har överlag god kvalitet och medborgarna upplever en hög grad av valfrihet.

Räddningstjänst och möjligheten för medborgarna att påverka är två områden där kommunen får lägst betyg av medborgarna. Nacka är en attraktiv arbetsgivare med kompetenta, stolta och motiverade medarbetare.

Ärendet

I det här ärendet redovisas kommunstyrelsens årsbokslut för 2016. Till ärendet bifogas årsbokslutet för den kommunala produktionen av skola och välfärdstjänster liksom enheterna inom fastighetsområdet.

I sin roll att ha uppsikt över kommunens verksamheter kan kommunstyrelsen konstatera att måluppfyllelsen bland nämnderna är god. Samtliga nämnder bedömer sina verksamhetsresultat som åtminstone bra. Några nämnder bedömer läget som utmärkt. Medborgarnas nöjdhet med hur kommunerna sköter sina verksamheter är på samma höga

nivå som tidigare år enligt den årliga medborgarundersökningen. Nackas värde var bland de allra högsta i riket 2016, liksom föregående år.

Målet om ekonomi i balans uppnåddes för 2016. Sju av kommunens tio nämnder har ekonomi i balans. Kommunstyrelsens samlade resultat är positivt. Resultatet för kommunstyrelsen som nämnd uppgår till knappt sex miljoner kronor.

Sist i ärendet redovisas en kort uppföljning av den så kallade kontorsorganisationen. Kommunfullmäktige har under ett antal år följt kontorsorganisationen och under våren 2016 fick kommunfullmäktige en slutrappport. Då kostnaden för anställda och konsulter är en avsevärd del av nettokostnaderna för kommunstyrelsens verksamhetsområden kommer uppföljningen tills vidare att ske i kommunstyrelsens tertial- och årsbokslut.

Året i korthet

2016 var ett intensivt år för alla verksamheter inom kommunstyrelsens ansvarsområden. Många aktiviteter har pågått under året, bland annat

- Stadsutveckling på bred front, tunnelbaneutbyggnad och tvärbanan
- Markanvisningar i Nya Gatan och runt om i Nacka
- Försäljning av fastigheter till Hemsö
- Företagarträffen och utmärkelse som landets tredje bästa näringslivskommun
- Invigning av nya skolor och äldreboenden
- Ny hemsida för enklare och tydligare extern och intern kommunikation
- Upphandling och implementering av nytt ekonomisystem och e-handelssystem
- Utveckling av ledning och styrning för ökad öppenhet och mångfald

Statistiska centralbyrån genomför årligen en enkät på uppdrag av Nacka och många andra kommuner. Nackabornas nöjdhet med hur kommunen sköter sina verksamheter ("nöjd medborgar-index") är högre än genomsnittet för samtliga deltagande kommuner. För helheten ligger Nacka bland de tio procent bästa kommunerna och för de flesta områden ligger Nacka över genomsnittet. Mest nöjda i jämförelse med andra är invånarna med förskolan, grund- och gymnasieskolan samt gator och vägar. Räddningstjänsten samt vatten och avlopp hamnar strax under genomsnittet för deltagande kommuner.

Nacka växer kraftigt. Under början av 2017 välkomnar kommunen sin 100 000:e invånare. Behovet av att bo och enkelt kunna resa i vardagen ökar. Den nya Kvarnholmsförbindelsen, tvärbanan till Sickla samt start av utbyggd tunnelbana och ny Skurubro är alla viktiga steg i förbättrade kommunikationer för nackasamhället.

Under året har ett stort antal nya planarbeten påbörjats. Totalt pågår arbete med omkring 70 detaljplaner. Antalet bostäder i antagna planer var lägre än målet, eftersom avtalsförhandlingar tagit längre tid än beräknat. 1 500 nya bostäder byggstartades och cirka 1 000 nya bostäder blev inflyttningsklara under året.

Arbetet med att skapa förutsättningar för levande, tät och blandad stad på västra Sicklaön har fortsatt. En rad strategiskt viktiga program har antagits under året och utvecklingen mot ett komplett transportsystem i Nacka fortsätter. De lokala centrumområdena i hela Nacka utvecklas vidare liksom våra äldre förnyelseområden.

Arbetet med den fortsatta exploateringen av Nacka fortsatte under 2016. Under året hade kommunen inkomster från exploateringsverksamheten på nästan 105 miljoner kronor och utgifter på 335 miljoner kronor.

Arbetet med att skapa förutsättningar för levande, tät och blandad stad på västra Sicklaön har fortsatt. En rad strategiskt viktiga program har antagits under året och utvecklingen mot ett komplett transportsystem i Nacka fortsätter. De lokala centrumområdena utvecklas vidare liksom våra äldre förnyelseområden.

Under 2016 har totalt sju markanvisningar genomförts, varav en direktanvisning. Totalt motsvarar detta ca 1 000 lägenheter varav 190 är hyresrätter. Två av tävlingarna genomfördes i Orminge och gäller nya bostäder, förskola, parkeringshus och handel. I Älta har två markanvisningar genomförts, varav en direktanvisning. Totalt handlar det om 235 bostäder och en förskola.

I centrala Nacka, på inom det område som övergripande kallas Nya gatan, har två markanvisningstävlingar genomförts. Den senaste gällde Kvarteret Brytaren Mindre där anbuden har utvärderats till lika delar utifrån gestaltning och pris. Anvisningen gällde 110 hyresrätter samt lokaler i bottenvåning.

1 000 nya bostäder byggstartades och uppskattningsvis 1 500 nya bostäder blev inflyttningsklara under året i Nacka kommun.

Ett viktigt styrdokument som antogs 2016 var *program för markanvändning*. I programmet finns riktlinjer för markanvisnings- och exploateringsavtal. Programmet tar sin avstamp i kommunens övergripande mål om ”attraktiva livsmiljöer för alla” och en ”stark och balanserad tillväxt”. Detta kommer att ha stor betydelse för hela stadsutvecklingen och den kommunala ekonomin.

Kommunen arbetar kontinuerligt för att utveckla medborgardialog och kommunikation kring stadsutveckling. Nacka kommun har valt att aktivt använda konst, kultur och konstnärlig kompetens i sin stadsutveckling. Konsten att skapa stad ingår numera i flertalet stadsbyggnadsprojekt. Två exempel på detta är ”Kolibri på Kvarnholmen” och ”Ljustrådar” på Nya gatan.

”Kolibri på Kvarnholmen” startade 2014 och handlar om att boende i alla åldrar på Kvarnholmen har varit medskapande vid utformningen av offentliga platser i sin närmiljö.

En av dess platser är ”Lekparken” som började byggas hösten 2016 och kommer färdigställas under 2017.

”Ljustrådar” på Nya gatan är ett samarbete mellan Nacka kommun och exploaterna, som ska bygga husen på Nya gatan. En ljus- och ljudinstallation har skapats i skogsdungen nedanför Nacka stadshus. 800 meter ljustrådar i olika färger visar var de framtidiga gatorna kommer att placeras. Samtidigt hörs stadsljud, fågelkvitter och tunnelbanans bullrande ljud, vilket ska ge en bild av hur framtidens bostadskvarter kommer att se ut.

I juni 2016 invigdes Kvarnholmsförbindelsen med en bro över Svindersviken och en tunnel genom Ryssbergen. Genom Kvarnholmsförbindelsen knyts två stadsdelar ihop och boende på Kvarnholmen kommer närmare skolor och viktig service i centrala Nacka.

Kvarnholmens kultur och natur blir samtidigt mer tillgängligt för alla Nackabor. Arbetet med Tvärbanans förlängning till Sickla fortsätter och beräknas vara klar under hösten 2017. Trafikverkets vägplan för nya Skurubron vann laga kraft i december 2016 och byggstart planeras till 2018.

En ny bussterminal planeras i nära anslutning till tunnelbanans slutstation vid Nacka Forum. När tunnelbanan och bussterminalen är på plats ska en del av Värmdöleden vara överdäckad. Under året har en förstudie genomförts för att utreda förutsättningarna för detta.

Tunnelbanans blå linje ska förlängas från Kungsträdgården till Nacka. Tidpunkten för beräknad trafikstart är våren 2026. Kostnaderna och tidplanen ligger inom de ramar som följer av tidigare avtal mellan Nacka kommun och Stockholms läns landsting.

Under hösten 2014 togs en risk- och konsekvensanalys gällande tunnelbaneavtalet fram. I den lyftes de som bedöms vara de största riskerna för Nacka kommunens del med utbyggnaden av tunnelbana till Nacka fram. Nedan redovisas riskerna med en lägesbedömning. Det som fortsatt bedöms som mest kritiskt är att öka effektiviteten i stadsbyggnadsprocessen, så att kommunen kan klara sitt åtagande avseende takten i bostadsbyggandet fram till 2030.

Planeringen och projekteringen av tunnelbanans utbyggnad har under året fortsatt och i december hölls samråd om järnvägsplanen. Kostnader och tidplan ligger inom ramen för tunnelbaneavtalet. Vidare bedöms kompetensförsörjningen som fortsatt kritisk då många av de yrkesgrupper som behövs när Nacka bygger stad är bristyrken. Nackas medborgarundersökning som gjordes hösten 2016 visade att 75 procent var mycket positiva till att förtätad stad ska byggas mellan Nacka forum och Hammarby sjöstad. Det är samma nivå som föregående år.

Risk	Läge
Vi klarar inte takten i bostadsbyggandet	■
Kompetensförsörjning	■
Vikande efterfrågan på bostäder och mark	●
Hinna bygga ut välfärdstjänster	●
Opinionen hos medborgarna	●
Tunnelbanan blir försenad och dyrare	●

Nacka har Sveriges tredje bästa företagsklimat enligt Svenskt näringslivs årliga ranking. Rankingen mäter en mängd aspekter, exempelvis till utbildad personal, vinstmarginal, andel i arbete och näringslivsfrågor.

Nacka FöretagarTräff har genomförts 23 år i följd. Det hela började i liten skala och nu är träffen störst i Sverige vad gäller lokal näringslivsmässa. 2016 deltog nästan 200 utställare och mer än 3000 besökare. FöretagarTräffen möjliggör bland annat för företagare att nätverka med varandra och att möta kommunen på ett öppet och inspirerande sätt.

Under 2016 blev en ny förskola färdig och ytterligare två påbörjades. Flera steg har tagits mot ökad hållbarhet i kommunens fastigheter. Alla oljeanläggningar ska avvecklas och stadshuset har fått solpaneler. Bostäder för nyanlända har tagits fram. Kommunen har sålt flera fastigheter för att frigöra kapital och hyr tillbaka de lokaler där kommunen bedriver verksamhet.

Nacka kommun är en attraktiv arbetsgivare med motiverade medarbetare. Fler och fler medarbetare känner stolthet och engagemang. Det visar 2016 års medarbetarundersökning där 80 procent av kommunens medarbetare uppgav i undersökningen att de kan rekommendera kommunen som arbetsgivare. I undersökningen noterades den högsta nivån någonsin för hållbart medarbetarengagemang, ett sammanvägt index som visar motivation, ledarskap och styrning.

Kommunstyrelsens måluppfyllelse 2016

Kommunstyrelsens mål delas in dels i perspektivet ”verksamhetsresultat” och dels i perspektivet ”insatta resurser”. Respektive perspektiv mäts till och med år 2016 med ett antal strategiska mål, som bryts ner i nyckeltal. De strategiska målen delas i två delar; dels för kommunstyrelsen i rollen att leda, samordna och ha uppsikt, dels i rollen som egen nämnd.

Det bedömda läget för respektive mål och nyckeltalen visas i tabellen nedan. Samtliga mål, förutom ett, bedöms som åtminstone ”bra”. Målet om medborgarnas förtroende för kommunen nås inte. Förtroendet uppgår till 53 på en skala mellan 1-100 och är på samma nivå som föregående år.

Grönt betyder ”utmärkt”, gult ”bra” och rött ”har brister”.

Verksamhetsresultat ■

Tabell 1 Strategiska mål för perspektivet ”verksamhetsresultat”

Verksamhetsresultat	Strategiskt mål för kommunstyrelsen i rollen att leda, samordna och ha uppsikt	Läge
God kommunal service	Tjänster som finansieras av kommunen har god kvalitet	●
	God service, bra bemötande och hög tillgänglighet i alla externa kontakter	■
Stor valfrihet	Kommuninvånarna har stor valfrihet	●
Starkt medborgarinflytande	Medborgarna har förtroende för kommunen och är nöjda med information och sina möjligheter att påverka	▲
	Kommunen har en god och hållbar livsmiljö	■
God livsmiljö och en långsiktigt hållbar utveckling	En tätare och mer blandad stad på västra Sicklön	■
	Kompletts transportsystem med tunnelbana till Nacka	■
	Nackas lokala centra och deras omgivning utvecklas	■
	Den gröna och blå strukturen planeras, förvaltas och utvecklas	■
Trygg och säker kommun	Kommuninvånarna upplever att kommunen är trygg och säker	■
Strategiskt mål för kommunstyrelsen som egen nämnd		Läge
God kommunal service	Nacka har ett gott företagsklimat	■
	Kommunens egen produktion håller en hög kvalitet	■
God livsmiljö och en långsiktigt hållbar utveckling	Kommunen planerar för 20 000 nya bostäder 2030 varav 13 500 på västra Sicklön	■
	Kommuner planerar för minst 15 000 nya arbetsplatser 2030 varav 10 000 på västra Sicklön	■

Tabell 2 Strategiska mål för perspektivet ”insatta resurser”

Insatta resurser	Strategiskt mål för kommunstyrelsen i rollen att leda, samordna och ha uppsikt	Läge
Lägsta möjliga skatt och påverkbara avgifter	Lägsta möjliga skatt och påverkbara avgifter	■
Kommunal ekonomi i balans	Ekonomin är långsiktigt hållbar	●
Strategiskt mål för kommunstyrelsen som egen nämnd		Läge
Effektivt resursutnyttjande	Kommunen utnyttjar sitt mark- och fastighetsbestånd på bästa resursmässiga sätt	■
	Nacka är en attraktiv arbetsgivare med kompetenta, stolta och motiverade medarbetare	●
Kommunal ekonomi i balans	Exploateringsverksamheten är självfinansierad över tid	■

Tabell 3 Driftredovisning 2016 för kommunstyrelsen

Verksamhet, tkr	Utfall 2016					Utfall 2015			
	Kostnader (-)	Intäkter (+)	Kostnader	Utfall netto	Budget 2016	Budget-avvikelse	Intäkter	Kostnader	Netto
Kommunfullmäktige		0	-5 791	-5 791	-5 500	-291	0	-5 391	-5 391
- varav revisionen		0	-1 823	-1 823	-2 150	327	0	-1 958	-1 958
Kommunstyrelsen	2 396	-75 021	-72 625	-54 338	-18 287	4 316	-58 119	-53 803	
- varav tunnelbanan	0	-3 078	-3 078	-12 800	9 722				
- varav saneringskostnader	0	-18 102	-18 102	0	-18 102	0	0	0	0
Stadsledningskontoret	15 325	-67 117	-51 792	-52 984	1 192	8 804	-44 141	-35 337	
Stödenheter	195 135	-235 788	-40 653	-38 228	-2 425	130 948	-183 254	-52 306	
Enheten för fastighetsutveckling	43 610	-35 307	8 303	5 000	3 303	35 666	-29 517	6 149	
Lokalenheten	579 986	-541 808	38 178	23 006	15 172	557 789	-517 216	40 573	
Myndighets- och huvudmannaenheter	525 981	-517 438	8 543	0	8 543	438 085	-434 543	3 542	
Produktionsverksamheter	2 605 550	-2 597 619	7 931	9 202	-1 271	2 485 646	-2 475 782	9 864	
Södertörns brandförsvar	0	-37 427	-37 427	-37 474	47	0	-37 457	-36 587	
Summa	3 967 983	-4 113 316	-145 333	-151 316	5 983	3 661 254	-3 785 420	-123 296	

Ett aktivt arbete i kommunens alla verksamheter bidrar till att ekonomin är långsiktigt hållbar. Ekonomin är i balans på del flesta nämnder. Kommunens låneskuld är på en historiskt låg nivå. Målet om ekonomi i balans uppnåddes för 2016. Kommunstyrelsens samlade resultat är positivt.

Underskottet på kommunstyrelsen beror på saneringskostnader på cirka 18 miljoner kronor. Det avser saneringskostnader för pågående projekt i Ektorp och utbyggd tvärbanan till Sickla. På grund av ändrade regler får inte saneringskostnader bokföras som investering, utan måste kostnadsföras så snart saneringen genomförs. Saneringskostnader särredovisas under kommunstyrelsen för att tydliggöra omfattningen.

Inom fastighetsområdet finns från och med verksamhetsår 2015 lokal enheten och enheten för fastighetsutveckling. Årets resultat för lokal enheten blev cirka 15 miljoner kronor bättre än budget. Överskottet beror på högre hyror samt återbetalning av ett försäkringsärende om Långsjöns förskola. För enheten för fastighetsutveckling blev årets resultat cirka tre miljoner kronor bättre än budget. Nacka har även sålt fastigheter till Hemsö under året. Kommunen kommer att återhyra ett antal lokaler under kommande år. Årsbokslutet för fastighetsområdet finns i bilaga 3.

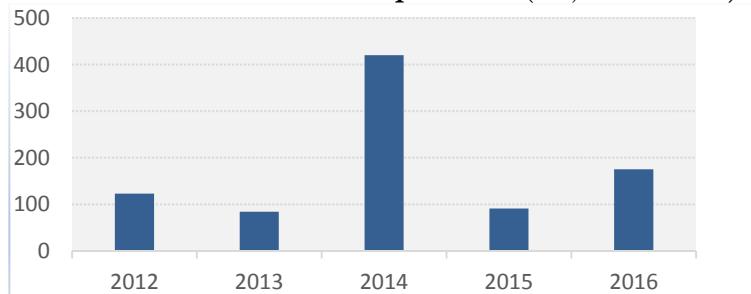
Myndighets- och huvudmannaenheterna i Nacka har nollbudget, det vill säga enheternas intäkter ska motsvara kostnaderna. Myndighets- och huvudmannaenheternas resultat för 2016 är ett överskott på 8,5 miljoner kronor. Överskottet beror framförallt på högre intäkter och lägre personalkostnader för enheter inom stadsutvecklingsområdet, samt lägre personalkostnader på grund av vakanser inom det sociala området.

Den kommunala produktionen av välfärdstjänster redovisar ett underskott för 2016 på knappt 1,3 miljoner kronor. Underskottet finns inom Välfärd samhällsservice. Årsbokslutet för respektive välfärdsområde finns i bilaga 1 och 2.

Förbättrad ekonomisk styrning och god ekonomisk hushållning

Kommunens samlade resultat för 2016 blev 175 miljoner kronor, vilket är 75 miljoner kronor bättre än budget. Den ekonomiska styrningen och kontrollen visar en fortsatt förbättring. Sju av tio nämnder höll sin ekonomiska budget för 2016.

Årets resultat senaste femårsperioden (miljoner kronor)

Vid bedömningen av om kommunen har en god ekonomisk hushållning fästs stor vikt vid målet att kommunens ekonomi ska vara i balans. Det mäts genom att titta på årets resultat och balanskravslöshet samt hur kommunen följt budgeten. För att bedöma ekonomins långsiktiga bärighet följs särskilt fyra nyckeltal som belyser den ekonomiska ställningen ur olika perspektiv: *nettokostnadsandelen*, *självfinansieringsgraden av investeringar* och hur *låneskuld* och *soliditet* utvecklas.

	Målnivå 2016	Utfall 2016	Målnivå 2015	Utfall 2015
Nettokostnadsandel	<97,5%	96,4%	97,5%	98,7%
Förändring av soliditet	> 0	+1,5% -enheter	ska öka	+0,4% -enheter
Förändring av soliditet inkl. ansvarsförbindelser	> 0	+2,8 % -enheter	>0	+1,7% -enheter
Tak för låneskuld	1,5 mdkr	0,3 mdkr	2,5 mdkr	0,7 mdkr
Självfinansieringsgrad av investeringar	Ska öka	54,8%	Ska öka	81%

Nettokostnadsandelen visar hur stor andel av skatteintäkterna och de generella statsbidragen som har gått åt till att finansiera verksamhetens nettokostnader (inklusive avskrivningar och finansnetto). Det är ett centralt mått för alla kommuner och extra viktigt för en starkt växande kommun, med stora investeringsbehov. År detta nyckeltal 100 procent innebär det att de löpande intäkterna precis täcker den löpande driften och att det inte finns något utrymme att finansiera investeringar.

År 2016 var nettokostnadsandelen 96,4 procent, vilket är en mycket bra nivå och bättre än målsättningen i budget. Årets resultat och att låneskulden minskades kraftigt under året bidrog till ökningen. När investeringsnivåerna stiger framöver är det viktigt att målsättningen nås.

När kommunens löpande verksamhet har finansierats bör en tillräckligt stor del av skatteintäkterna återstå för att kunna finansiera investeringar. Måttet självfinansieringsgrad av

investeringar visar hur stor del av investeringarna som kommunen kunnat finansiera med egna medel. Det är viktigt att ligga på en hög självfinansieringsgrad för att inte behöva låna pengar till investeringarna. Nacka är en starkt växande kommun och investeringarna kommer framöver att ligga på höga nivåer, vilket kan motivera en viss ökning av låneskulden. År 2016 var 55 procent av investeringarna finansierade av egna medel, vilket är en minskning jämfört med föregående år. Detta ligger i linje med de nya målsättningarna för 2017.

Soliditeten anger hur stor del av kommunens tillgångar som har finansierats av eget kapital, och visar hur kommunens långsiktiga betalningsberedskap utvecklas. Ju högre soliditet, desto större finansiellt handlingsutrymme. Kommunens mål är att soliditeten ska utvecklas i en positiv riktning. Under 2016 steg soliditeten kraftigt till 39,7 procent till vilket är en ökning med hela 1,3 procentenheter högre än 2015. Förbättringen beror främst på ett bra resultat och att låneskulden amorteras ner till 300 miljoner kronor till följd av försäljningsintäkter från framförallt fastighetsförsäljningen till Hemsö. Investeringsnivån var också något lägre än planerat. Soliditeten inklusive ansvarsförbindelser var 18,7 procent, 2,8 procentenheter bättre än 2015.

Låneskulden minskade med 400 miljoner kronor till 300 miljoner kronor under året till följd av att försäljningsintäkter kunde användas till återbetalning av lån och att en stor del av kommunens investeringar kunde finansieras med egna medel. Låneskulden per invånare minskade från 7 140 kronor till 3 021 kronor. Det är en betydligt lägre nivå än i snittet för riket, som var 22 599 kronor år 2015.

Attraktiv arbetsgivare

Nacka kommun är en mycket attraktiv arbetsgivare med motiverade medarbetare och där allt fler känner stolthet och engagemang. Det framgår av den medarbetarundersökning som genomfördes under hösten 2016. I undersökningen, som 89 procent av de anställda har besvarat, kan 80 procent av medarbetarna rekommendera kommunen som arbetsgivare. I undersökningen noteras den högsta nivån någonsin för hållbart medarbetareengagemang (HME). Andel positiva svar på frågorna om hållbart medarbetareengagemang, som mäter motivation, ledarskap och styrning, är 82 procent. Skillnaderna mellan könen har också minskat. HME för kvinnor uppgår till 82,4 procent och HME för män till 82,1 procent. Medeltal för andra kommuner som redovisar hållbart medarbetareengagemang till SKL uppgår till 78,9 procent.

Medarbetarundersökningens resultat visar att även att medarbetarpolicyns förhållningssätt fått ökat genomslag och att 77 procent instämmer i att det finns utvecklingsmöjligheter i kommunen. Ledarskapet och förtroendet för cheferna är fortsatt högt enligt jämförelser med andra kommuner.

Andel medarbetare under 30 år fortsätter att öka och andel medarbetare över 50 år har fortsatt minskat under året. Den totala medelåldern för kommunens anställda var 44,8 år, för kvinnor 45,2 år och för män 43,4 år. Jämfört med 2015 innebär det en sänkning av medelåldern med 1,3 år.

Antal månadsanställda medarbetare uppgick till 4 464 anställda, varav 3 891 var tillsvidareanställda och 573 var visstidsanställda. 76 procent av medarbetarna är kvinnor och 24 procent är män.

86,2 procent av de månadsavlönade var heltidsanställda vilket är en ökning med 0,8 procentenheter och skillnaden mellan könen har fortsatt minska. 85,9 procent av kvinnorna och 87,2 procent av männen hade en heltidsanställning. De som arbetar inom vård och omsorg har rätt till heltidsanställning. 24 procent av dem, 120 personer, har valt att inte arbeta heltid. Av dem var 87 procent kvinnor och 13 procent män. Hade de valt att arbeta heltid skulle andelen heltidsanställda ha uppgått till 89 procent.

Personalomsättningen, det vill säga andelen tillsvidareanställda som slutat, var 11,9 procent under 2016, vilket är en ökning med 0,7 procentenheter. Personalomsättningen exklusive pensionsavgångar uppgick 2016 till 10,1 procent, vilket är en ökning med 0,8 procentenheter jämfört med 2015. Under året gick 90 medarbetare i pension vilket är en minskning jämfört med 2015 då 114 medarbetare gick i pension. Den närmste treårsperioden beräknas i genomsnitt cirka 90 medarbetare gå i pension varje år.

Andel medarbetare med annan etnisk bakgrund fortsätter att öka och uppgår till 26,4. Andel invånare av annan etnisk bakgrund uppgår till 24,1.

Utfallet av löneöversynen 2016 blev 2,73 procents löneökning. Löneökningarna för kvinnor uppgick till 2,73 procent och för män till 2,69 procent. Den totala lönekostnaden inklusive personalomkostnadspålägg (PO-pålägg) var 2,2 miljarder kronor. Lönekartläggningen visar att inga osakliga löneskillnader förekommer.

Den totala sjukfrånvaron var 6,2 procent, en ökning med 0,8 procentenheter sedan 2015. Sjukfrånvaron för kvinnor låg på 6,9 procent och för män på 4,1 procent. Sjukfrånvaron har ökat med 0,9 procentenheter för kvinnor och 0,4 procentenheter för män. Sjukfrånvaron uppdelad på kön följer mönstret för övriga kommuner, det vill säga att sjuktalen var högre för kvinnor än för män.

Andel långtidssjukrivna, medarbetare som är sjukskrivna 60 dagar eller längre, uppgår till 37,4 procent av de sjukskrivna, vilket är en ökning med 2,8 procentenheter. Av den totala sjukfrånvaron, var andelen långtidssjukskrivna kvinnor 39,1 procent och andelen långtidssjukskrivna män 28,7 procent. Den totala sjukfrånvaron hos Nackas jämförelse-kommuner 2016 uppgick till 6,5 procent, en minskning med 0,1 procentenheter jämfört med 2015.

Sjukfrånvaro per åldersgrupp (procent)

Sjukfrånvaro per åldersgrupp (i procent)	2012	2013	2014	2015	2016	Förändring
Sjukfrånvaro	4,8	4,9	5,1	5,4	6,2	0,8
Kvinnor	5,4	5,6	5,8	6,0	6,9	0,9
Män	3,0	2,9	3,1	3,7	4,1	0,4
<29 år	4,5	5,0	4,9	5,2	5,3	0,1
30-49 år	4,5	4,9	4,8	5,1	5,9	0,8
>50 år	5,2	5,0	5,4	5,9	6,8	0,9

Sjukfrånvaro i Nacka och jämförelse kommuner (procent)

Sjukfrånvaro i procent	2013	2014	2015	2016	Förändring
Sollentuna	5,3	5,1	5,8	5,4	-0,4
Täby	4,5	4,7	5,3	5,7	0,4
Danderyd	5,3	5,4	6,0	6,0	0,0
Solna	5,5	5,5	6,2	6,0	-0,2
Nacka	4,9	5,1	5,4	6,2	0,8
Tyresö	6,3	6,4	8,2	7,6	-0,6
Värmdö	6,7	8,0	8,4	8,7	0,3
Genomsnitt Nacka och jämförelse kommunerna	5,5	5,7	6,5	6,5	0,0
Genomsnitt jämförelse kommunerna	5,6	5,9	6,7	6,6	-0,1

De senaste sju åren (2009-2015) har Nacka kommun haft de näst lägsta sjuktalen i länet. Ökningen av sjukfrånvaron för 2016 innehåller att kommunen nu ligger på plats 6 av länetts kommuner för den totala sjukfrånvaron.

Lägsta möjliga skatt och påverkbara avgifter

Kommunens mål är att den kommunala skattesatsen ska ligga bland de tio kommuner i landet med lägst skattesats och målet uppnåddes 2016. Kommunen hade 2016 landets åttonde lägsta skattesats. En stor andel av medborgarna var nöjda med kommunens avgiftsnivåer.

Uppföljning av kontorsorganisationen

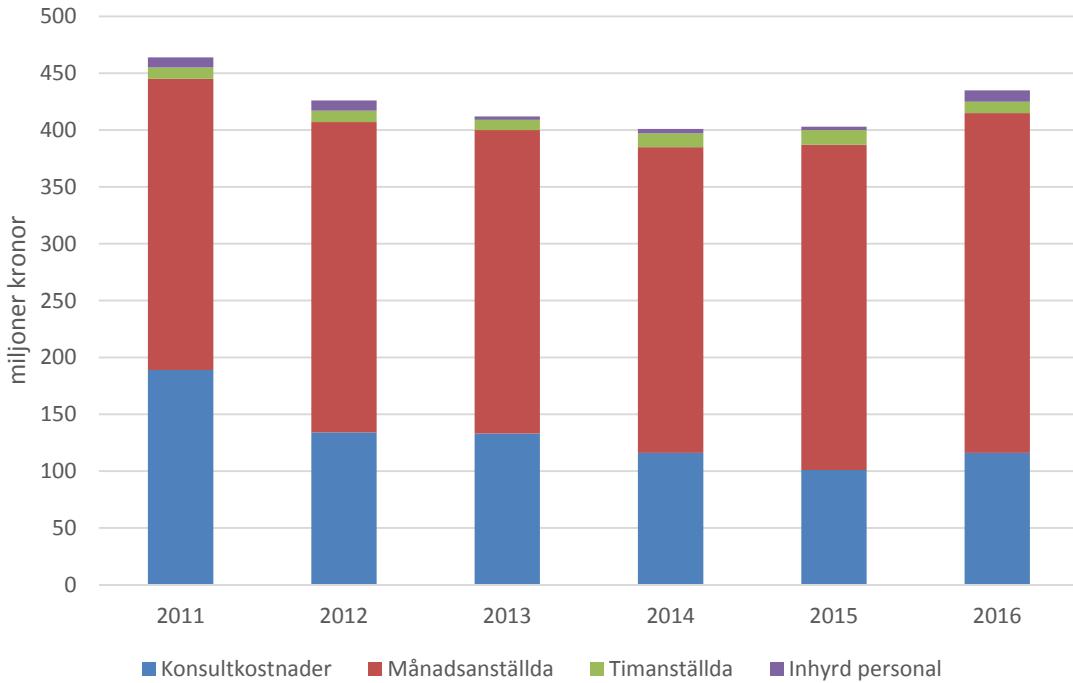
Kommunfullmäktige beslutade i Mål och budget den 21 november 2011, § 296, att ”kontorsorganisationen” skulle rationaliseras och effektiviseras med fem miljoner årligen under åren 2012-2014. De mått som följdtes upp var kostnader för konsulter, månadsanställda, timanställda och inhyrd personal. Kommunstyrelsen fick på sitt sammanträde den 13 april 2015, §125, en slutrapport som visade att de krav på

rationalisering och effektivisering av kontorsorganisationen som kommunfullmäktige fastställt nåddes.

Månadslönerna för 2016 ökar som en följd av den årliga löneökningen och något fler anställda inom kontorsorganisationen. 2016 ökar även konsultkostnader med cirka 15 miljoner kronor och uppgår till 116 miljoner kronor. Ökningen sker inom många verksamheter, men en stor del avser stadsutvecklingsprocessen.

Timanställda och inhyrd personal är en relativt liten del av kostnaden för kontorsorganisationen och uppgick 2016 till sammanlagt 20 miljoner kronor. Utvecklingen av de fyra mätten från 2011 till 2016 visas i grafen nedan.

Kontorsorganisationens kostnader (miljoner kronor)

Ekonomiska konsekvenser

Kommunstyrelsen har ett mål att ha kommunal ekonomi i balans. Det målet anses uppnått för 2016.

Konsekvenser för barn

Flera kommunala verksamheter, exempelvis skolor och föreningsliv, har en god kvalitet och ekonomi i balans. Kommunstyrelsens utfall för 2016 är i balans.

Bilagor

Bilaga 1 Årsbokslut Välfärd skola

Bilaga 2 Årsbokslut Välfärd samhällsservice

Bilaga 3 Årsbokslut Lokalenheten och Enheten för fastighetsutveckling

Lena Dahlstedt

Stadsdirektör

Stadsledningskontoret

Johanna Magnusson

Controller

Controllerenheten

Årsbokslut Välfärd skola 2016

Beslut

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott noterar årsbokslut 2016 för Välfärd skola.

Sammanfattning

Välfärd skola visar att tack vare ett hårt arbete på alla förskolor och skolor med fokus på ett antal prioriterade områden fortsätter verksamheten att呈现出 goda resultat, nöjda medarbetare och en ekonomi i balans. De områden som prioriterats under 2016 för att ge barn och elever de bästa förutsättningarna att nå sin fulla potential, har varit:

- *Befästa och höja pedagogiska resultat*
- *Utveckla det pedagogiska ledarskapet i alla led*
- *Vara en attraktiv arbetsgivare*
- *Säkerställa en ekonomi i balans.*

Välfärd skola arbetar med många projekt och satsningar för att fortsättningsvis vara en attraktiv arbetsgivare och bibehålla höga resultat inom alla våra verksamheter. Vi satsar på bland annat förstelärare, samrättningsav nationella prov, unik forskning inom förskolan, digital kompetens, gemensam språksatsning, internationella utbyten, gemensamma inspirationsmöten samt samverkan mellan olika natur- och tekniksatsningar.

Välfärd skola har goda pedagogiska resultat. Nackas nior har även under 2016 bland de högsta slutbetygen i landet och meritvärdena på våra högstadieskolor ökar och ligger i topp i landet. Men Välfärd skola nöjer sig inte utan arbetar kontinuerligt med att kompetensutveckla lärare och skolledare för att förbättra verksamheten ännu mer. Välfärd skola lär av varandra och skapar en lärande organisation genom olika nätverk, ledarskapsutbildningar och gemensamma satsningar.

Medarbetarenkäten visar ett fantastiskt resultat som vittnar om en verksamhet där stolthet och engagemang präglar organisationen. Och ett systematiskt ekonomiarbete har under året resulterat i ett positivt resultat för Välfärd skola på 9,3 miljoner kronor.

Ärendet

Välfärd skola- den kommunala produktionen av förskola och skola

Välfärd skola består av förskola, förskoleklass, fritidshem, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola samt barn och elevhälsan. I verksamheterna skapas goda förutsättningar för ett livslångt lärande med goda resultat tack vare engagerade medarbetare och ständig kvalitetsutveckling.

Välfärd skola visar 2016 att tack vare ett hårt arbete på alla förskolor och skolor med ett antal prioriterade områden fortsätter verksamheten att presentera goda resultat, nöjda medarbetare och en ekonomi i balans. De områden som prioriterats under 2016 för att ge barn och elever de bästa förutsättningarna att nå sin fulla potential, har varit att: *befästa och höja pedagogiska resultat, utveckla det pedagogiska ledarskapet i alla led, vara en attraktiv arbetsgivare och säkerställa en ekonomi i balans.*

I. Befästa och höja pedagogiska resultat

Förskolor och skolor har fortsatt goda verksamhetsresultat och fortsätter att satsa långsiktigt framåt. De viktigaste förutsättningarna för goda resultat skapas i klassrummet och Välfärd skola har satsat på att stärka medarbetare med ett antal centrala projekt. Välfärd skola anordnar bland annat inspirationsdagar, nätverk, utvecklingsdagar och föreläsningar. Välfärd skola inspireras av andra som lyckas, både nationellt och internationellt. Välfärd skola försöker hela tiden att ligga i framkant när det handlar om forskning och utveckling och lyfter hela tiden in ny forskning i vår verksamhet.

Gemensam inspirationsdag

Alla medarbetare inom Välfärd skola träffades i augusti på en inspirationsdag som kallades Futurum 2030. Denna dag påbörjade arbetet med att förbereda alla medarbetare för framtidens förskola och skola. Hur kommer Välfärd skola se ut 2030 och vilka utmaningar står vi inför? Spännande och intressanta föreläsare deltog under dagen och i pauserna kunde medarbetare nätverka, testa robotar och virtual reality. Det delades även ut priser till medarbetare i verksamheten.

Godta resultat

Välfärd skola har goda pedagogiska resultat. Nackas nior har även under 2016 bland de högsta slutbetygen i landet och meritvärdena på våra högstadieskolor ökar och ligger i topp i landet. Välfärd skola nöjer sig inte med det utan arbetar kontinuerligt med att kompetensutveckla lärare och skolledare för att förbättra verksamheten ännu mer. Verksamheten lär av varandra och skapar en lärande organisation genom olika nätverk, ledarskapsutbildningar och gemensamma satsningar.

Nacka kommun placerar sig på plats 3 i Sveriges kommuner och landstings skolranking ”Öppna jämförelser grundskola 2016”. Placeringen är en förbättring från plats 8 föregående år. När Välfärd skola urskiljer de kommunala skolorna placerar sig Välfärd skola på plats 6 i landet, en förbättring från plats 21 förra året. Vid jämförelse med större kommuner med cirka 100 000 invånare är Nacka kommun bästa kommun i landet.

Meritvärde år 9

	Stavsborgskolan	Skuru	Samskolan	Björknäs	Myrsjö	Ekliden
Meritvärde 2016	263	259	250	247	274	275
Meritvärde 2015	251	252	253	254	265	265

Språksatsningen

Språket är en nyckel till lärande i alla ämnen och grunden måste läggas tidigt. Med start läsåret 2015/2016 genomförs därför en språksatsning med syfte att fördjupa alla pedagogers kunskaper om hur man kan arbeta språkutvecklande och språkmedvetet, i alla ämnen, från förskola till gymnasium. Detta ger ökad likvärdighet och måluppfyllelse inom Välfärd skola. Språksatsningen bygger på en webbaserad vägledning för språk-, läs- och skrivutveckling kompletterad med nätverk, workshops och kunskapsdelning.

Internationellt samarbete

Välfärd skolas internationella samarbeten syftar till att ytterligare öka förutsättningarna för barn och elevers lärande och kunskapsutveckling. Med internationella samarbeten skapas möjligheter för både elever och medarbetare att utvecklas och utmanas. Flera elever får varje år möjligheten att delta i internationella tävlingar där de visar sina färdigheter tillsammans med studenter från andra länder.

Välfärd skola har sedan länge utvecklade samarbeten med olika länder/regioner i och utanför Europa. Exempelvis Canterbury College och National College for Teaching & Leadership i Nottingham, England, den östasiatiska samarbetsorganisationen ASEAN plus 3 Center for the Gifted in Science och The Energy Coalition i Kalifornien.

Inom ramen för ACGS-samarbetet deltar Välfärd skola regelbundet i olika elevkonferenser/-tävlingar. I juni deltog elever från Eklidens naturvetenskapliga klasser i ASEAN plus 3 Junior Science Odyssey (APT JSO) 2016 på Filippinerna och tog flertalet medaljer i kemi-/fysik/-biologilaborationer och projektarbeten.

Under våren 2016 deltog elever från olika skolor i Sverige i en nationell tävling, Enlightenment Imagination. En tävling för att uppmuntra elever att lösa problem och omsätta sina idéer i handling på ett kreativt sätt med hjälp av 4DFrame, ett pedagogiskt läromedel utvecklat i Sydkorea. Två elever från Skuru skola gick hela vägen och tog hem guldmedalj i Sydkorea.

Välfärd skola har fördjupat samarbetet med Busan Metropolitan City (Sydkorea) och undertecknat en ny MOU (Memorandum of Understanding) som kan leda till intressanta utbyten (exchange programs) för elever, lärare och skolledare framöver.

Forskning i förskolan

Under september 2015 startade ett långsiktigt utvecklingsarbete i samarbete mellan Stockholms Universitet och Välfärd skola. Det består av ett övergripande

nätverkssamarbete med fokus på språk och neurovetenskap. Ett nätverk där forskning och praktik möts för att inspirera, berika och utveckla varandra. En mötesplats och form av fortbildning för pedagoger, skolledare och forskare bildades för att knyta ihop de forskningsprojekt som flera förskolor kommer att vara delaktiga i framöver.

Matematiklyftet och Läsluftet.

Under våren 2016 deltog tre enheter i Matematiklyftet, en satsning som efter läsåret 2015/2016 är avslutad. I Läsluftet deltog 10 enheter läsåret 2015/2016, 8 enheter deltar läsåret 2016/2017. Både Matematik- och Läsluftet bygger på kollegialt lärande med stöd av färdiga moduler och leds av handledare. För handledare på

10 % eller 20 % erhålls statsbidrag. Utvärderingar av såväl Matematik- som Läsluftet visar på positiva resultat, både på nationell nivå och vid utvärderingar inom Välfärd skola.

2. Pedagogiskt ledarskap i alla led

För Välfärd skola handlar det pedagogiska ledarskapet om att på ett närvarande sätt skapa förutsättningar för lärande, baserat på aktuell forskning och beprövad erfarenhet. Ledorden ”Våga göra – Våga dela” inspirerar till ett klimat med högt i tak där alla medarbetare får bidra till utvecklingen. Detta genomsyrar verksamheten från produktionsledning till barngrupp och klassrum. Medarbetare är stolta och engagerade i sitt arbete och det syns i verksamheten.

PRIO

Projektet PRIO genomfördes 2016 på Vilans skola, Sågtorpsskolan och Järla Jarlabergs skolenhet. PRIO innebär att en skola utvecklar och inför processer och arbetssätt som stärker verksamheten och skapar en mer lärande organisation.

Rutiner kring klagomålshantering

För att möta alla kunder som har klagomål om kränkande behandling eller synpunkter på verksamheten har Välfärd skola under året arbetat fram en tydlig och kvalitetssäkrad rutin för detta. Barn, elever och föräldrar ska känna att Välfärd skola lyssnar på dem och tar tag i det som behöver utvecklas.

Kundundersökningen

När kundundersökningen analyseras ser Välfärd skola att det är fortsatt hög nöjdhet från elever och föräldrar. Välfärd skola kan dock urskilja ett antal skolor som behöver fokusera än mer på för att få en högre måluppfyllelse totalt sett. En ökning i nöjdhet kan urskiljas framförallt i årskurs 8 och på fritidshemmen. Fritidshemmens kvalitet är något som också nämns vid de Våga-visa observationer som gjorts på senare tid. Det är ett resultat av det arbete som projektgruppen Fritids.nu lagt på gemensam kompetensutveckling med fokus på fritidshemmens kvalitetsarbete.

Fritidshem

Fritidshemmen är en viktiga del för att uppnå högre måluppfyllelse för eleverna. Den påbörjade kompetenssatsningen med att höja kvalitén i fritidshemmets alla processer har pågått under 2015.

Samverkan natur och teknik

NTA, PEAK och Naturskolan inledder under våren 2015 ett samarbete med syfte att stärka lärares kompetens i teknikämnet och att inspirera till nya grepp i undervisningen. Detta med

anledning av Skolinspektionens rapport om teknikundervisning i svensk skola (Teknik- gör det osynliga synligt) där undervisningens brist på förankring i kursplanen och lärares behov av kompetensutveckling tydligt lyfts fram.

Myrsjöskolan övningsskola

Den 1 januari 2016 blev Myrsjöskolan övningsskola i Stockholms universitet projekt med övningsskolor. Det innebär att lärarstudenternas praktik (VFU) i hög grad koncentreras till Myrsjöskolan, att skolan ska kunna ta emot fler lärarstudenter, har ett stort antal utbildade handledare och att skolan ska genomföra professionsnära seminarier för studenterna. I gengäld får skolan tillgång till mer kompetensutveckling för lärarna och i förlängningen får de kommunala skolorna lättare att samarbeta med Stockholms universitet när det gäller lärarutbildningen. Ett stort antal lärare på Myrsjöskolan påbörjade handledarutbildning för VFU i april.

Digitala satsningar

Välfärd skola arbetar kontinuerligt med att tillsätta rätt resurser för att stödja utvecklingen av skolornas digitala mognad för att kunna möta de krav som ställs på en modern skola.. Några av de projekt som är påbörjade är en satsning på hur tekniken i pedagogiken kan utveckla Välfärd skolas förskolor samt kompetenshöjande insatser för skolledare inom digitaliseringssområdet.

Under våren 2016 implementerade Välfärd skola Hypergen, ett nytt system som ska stötta skolornas systematiska kvalitetsarbete genom att samla in och åskådliggöra statistik.

Välfärd skola ser även en ökning i antal digitala enheter på skolor då det IT-arbetsplatsavtalet är mer anpassat efter skolornas ekonomi och tekniska behov, volym är en viktig parameter för framgång när skolorna ska genomföra pedagogiska digitala satsningar.

Vägledningsdokument "Hållbara måltider"

Välfärd skola har utarbetat ett vägledningsdokument för hållbara måltider med hjälp av en projektgrupp med representanter från verksamheten. Syftet med dokumentet är att vara ett stöd för rektorer, förskolechefer samt köksansvariga för måltider som serveras i förskolan och skolan. Det ska också vara ett stöd vid upphandling av olika tjänster vad gäller livsmedel och kök.

Naturskolan

I Velamsund driver Välfärd skola Naturskolan. Hit kommer pedagoger, barn och elever under hela året för att lära sig om och av naturen. Naturskolans verksamhet bestod under året till största delen av att ta emot barn- och ungdomsgrupper för olika teman kring natur, miljö och hållbar utveckling. Naturskolan har även arrangerat fortbildningar för pedagoger samt deltagit i projekt med andra aktörer i kommunen.

Elevhälsan

Enligt skollagen skall barn och elevhälsans personal arbeta hälsofrämjande och förbyggande. Elever som mår bra lär sig bra och att vara i skolan är en friskfaktor för eleverna säger forskarna. Ett av barn och elevhälsans prioriterade områden under året har varit att hitta nya arbetsätt och nya metoder för att minska den problematiska skolfrånvaron. Skolfrånvaron är ett växande problem i Sverige

På grund av mottagandet av fler ensamkommande flyktingbarn än beräknat har Elevhälsan utökat antal kuratorer, skolläkare och skolsköterskor på gymnasieskolorna.

3. Attraktiv arbetsgivare

Medarbetare

2016 hade Välfärd skola ca 2700 st. månadsavlonade medarbetare varav 78 % kvinnor och 22 % män. 2016 års medarbetarenkät visade mycket goda resultat med ett medarbetarindex på 79 (77/2015) och en svarsfrekvens på 89 % (89 % /2015). Ett glädjande resultat för hela Välfärd skola. Medarbetare visar på ett engagemang och en stolthet att arbeta inom Välfärd skola. Man upplever även ett målinriktat arbete och ett gott kollegialt samarbete.

Den totala sjukfrånvaron för Välfärd skola för året var 4,07 % (3,70 % år 2015). Välfärd skolas HR-specialister har arbetat intensivt tillsammans med chefer och fackliga för att minska sjuktalens. En verktygslåda med förslag på insatser och aktiviteter har tagits fram för att underlätta arbetet.

Andel högskoleutbildade lärare och förskollärare

Inom Välfärd skola har 88,5 % av antal tjänstgörande lärare med högskoleexamen lärarlegitimation läsåret 15/16. Förskollärare med pedagogisk högskoleexamen ligger på 35 %. Välfärd skola fortsätter att arbeta med att försöka höja andelen förskollärare. Genom olika insatser arbetar Välfärd skola med att vara en attraktivare arbetsgivare för denna yrkeskategori.

Förstelärare

Välfärd skola har under 2015 genomfört en ny urvalsprocess för att utse ytterligare 25 förstelärare/lektor. Sammantaget kommer Välfärd skola att nyttja hela statsbidraget när denna process är klar. Förstelärarna ska bidra till ökad måluppfyllelse, ökad professionalisering och bättre resultat i våra kommunala skolor. För ändamålet ska alla förstelärare, tillsammans med sin rektor, formulera ett eller flera försteläraruppdrag och tydliggöra genomförande och målgrupp. Uppdragens dokumenteras och utvärderas vid slutet av läsåret med utgångspunkt i hur uppdraget/-en bidragit till målsättningen ovan.

Särskilt yrkesskickliga förskollärare

Under 2015 klarade två förskollärare inom våra förskolor av meriteringsprogrammet för att bli SYF - Särskilt yrkesskickliga förskollärare. Det är fyra stycken i hela Sverige som har utsetts till detta. Deras uppdrag kommer att formaliseras under 2016.

Lärarlönelyftet

Lärarlönelyftet är en statlig satsning för att höja lönerna för förskollärare, lärare och fritidspedagoger och därigenom bidra till bättre resultat i svensk skola. Välfärd skola har under höstterminen genomfört en väl utarbetad process för att utse vilka som ska få del av lönelyftet. För att kvalitetssäkra processen med att utse vilka som ska få ta del av lönelyftet används bedömningsunderlag som bygger på de kvalifikationskrav som uttrycks i statsbidragsförordningen.

4. Ekonomi i balans

Under 2016 har Välfärd skola fortsatt det arbeta som pågått under många år för att nå och bibehålla en budget i balans. Alla har arbetat målinriktat och fokuserat, ett arbete som har gett stora resultat. Verksamheterna har gjort sitt yttersta för att hela Välfärd skola skulle nå ett bättre resultat än föregående år.

Välfärd skola omsätter 1,9 miljarder kronor och hade ett budgeterat överskottsmål om +9,2 miljoner kronor för 2016 (0 mnkr 2015) vilket motsvarar ca 0,5 % av omsättningen. Årets resultat blev +9,3 mnkr vilket är en avvikelse mot budget om +0,1 mnkr.

Skol- och Förskoleverksamhet

Välfärd skola brottas fortfarande med ett antal enheter med stora underskott. Ett antal enheter har kompenserat underskottsenheternas negativa resultat genom att generera stora överskott.

Under året har en omfattande mängd åtgärder genomförts såsom personalkostnadsbesparingar, lokalanpassningar, anpassning av verksamheter och allmän återhållsamhet och kostnadsmedvetenhet.

Underskotten beror främst på ledig kapacitet inom förskola och skola.

Framöver behöver Välfärd skola fortsätta med att strukturanpassa organisationen.

Siffror i praktiken inom Välfärd skola

Antal elever april 2016: 10 735 st

Antal elever oktober 2016: 10 921 st

Antal barn i förskolor april 2016: 2 997 st

Antal barn i förskolor oktober 2016: 2 828 st

Investeringar 2016

Investeringsredovisning

Under 2016 hade Välfärd skola en investeringsram om 25 miljoner kronor för investeringar. Utfallet 2016 blev 20,0 mnkr. Ramen som ej utnyttjats beror på förseningar av projekt som kommer att genomföras under 2017. Välfärd skolas investeringar kan delas in i; IT-inköp (ca 7 miljoner kronor), upprustning av utomhusmiljö (ca 6 miljoner kronor) och upprustning av inomhusmiljö (ca 7 miljoner kronor).

Tre största investeringarna under 2016:

- *Skolgård Björknäs träningsskola (4,3 miljoner kr)*

- *Inköp möbler Ekliden skola (2,0 miljoner kr)*

- *Inköp datorer Myrsjöskolan (1,8 miljoner kr)*

Utfall mot budget 2016

Verksamhet, tkr	Utfall 2016					Utfall 2015		
	Intäkter	Kostnader	Utfall netto	Budget 2016	Budget-avvikelse	Intäkter	Kostnader	Netto
910 Sigfridsborgs skola med fsk	97 486	-95 432	2 054	0	2 054	76 862	-75 605	1 257
911 Stavsborgsskolan	49 348	-52 667	-3 320	-2 300	-1 020	44 617	-48 689	-4 072
912 Älta skola med förskolor	79 115	-78 131	984	0	984	74 865	-74 848	17
913 Sjöängen och Strandparkens fsk	0	0	0	0	0	17 196	-19 031	-1 835
920 Ektorps skola med förskolor	73 141	-73 200	-58	0	-58	66 827	-66 961	-133
922 Sickla skola med förskolor	87 965	-85 809	2 156	0	2 156	81 234	-79 491	1 743
923 Condorens förskolor	27 710	-28 242	-533	0	-533	28 159	-28 310	-150
924 Skuru skola med förskola	76 670	-81 397	-4 727	-1 600	-3 127	77 398	-79 967	-2 570
925 Vilans skola med förskola	76 066	-77 664	-1 598	0	-1 598	69 367	-69 269	98
926 Järla-Jarlbergs skola med förskolor	108 164	-108 002	162	-500	1 662	104 114	-104 404	-290
927 Eklidens skola	82 530	-82 512	18	0	18	74 774	-76 108	-1 334
928 Nacka gymnasium, Samhälle	104 677	-104 907	-230	0	-230	104 973	-102 837	2 136
928 Nacka gymnasium, Natur & teknik	88 962	-88 187	775	0	775	84 718	-82 639	2 079
929 YBC	35 978	-35 403	576	-1 000	1 576	33 479	-36 241	-2 762
940 Saltsjö-Duvnäs skolor med förskolor	69 738	-70 006	-268	-1 900	1 632	68 739	-70 570	-1 832
941 Björknässkolans skolenhet	141 917	-144 759	-2 842	0	-2 842	135 796	-135 936	-140
942 Boo Gårds skola med förskola	67 978	-67 419	559	0	559	64 088	-62 377	1 711
943 Orminge skola med förskolor	79 534	-78 634	900	0	900	74 871	-74 572	299
944 Sågtorp skola med förskolor	84 160	-82 194	1 967	0	1 967	81 125	-80 732	393
945 Alabastern och korallens förskola	16 770	-18 783	-2 013	-500	-1 513	16 697	-18 812	-2 115
946 Björknäs Eklunda Herrgårns fsk	24 882	-26 895	-2 013	-500	-1 513	26 594	-26 767	-173
947 Bagarsjöns, Chrysoliten, Källans fsk	29 552	-30 400	-848	-500	-348	29 069	-29 361	-292
948 Myrsjöskolan	121 839	-120 454	1 385	0	1 385	115 018	-113 279	1 739
950 Igelboda skola med förskola	55 832	-58 097	-2 265	0	-2 265	55 324	-56 470	-1 145
951 Fisksätra skola med förskola	25 866	-30 939	-5 073	-3 500	-1 573	26 601	-31 400	-4 799
952 Krabban Gläntan Fiskarhöjd fsk	30 832	-31 433	-601	-600	-1	30 121	-30 804	-683
953 Neglinge skola med förskolor	54 314	-52 813	1 501	0	1 501	48 627	-48 793	-167
955 Samskolan	68 877	-70 493	-1 615	-3 000	1 385	63 050	-67 559	-4 509
970 Föräldrakoperativen	0	0	0	0	0	18 477	-18 676	-199
983 Elevhälsan	35 977	-36 492	-515	0	-515	36 060	-36 512	-452
990 Verksamhetsstöd	77 686	-77 732	-46	0	-46	60 909	-61 327	-418
990 ORF, Omställning- och resultatutjämningsfond	24 828	0	24 828	25 100	-272	24 145	0	24 145
Summa	1 998 393	-1 989 096	9 298	9 200	98	1 913 893	-1 908 347	5 546

Strategiska mål och nyckeltal för år 2016

Metod: Kundundersökning, medarbetarenkät, nationell statistik, intern statistik.

Mätfrekvens: En gång om året. Siffror inom parentes avser föregående år.

Verksamhetsresultat					
Övergripande mål	Strategiskt mål	Läge	Nyckeltal	Mål-värde	Utfall 2016 (2015)
Våra verksamheter ska ha hög kvalitet genom goda pedagogiska insatser och resultat och på så sätt vara det främsta alternativet inom förskola och skola.	Elever och föräldrar upplever att de är välinformerade och har inflytande över verksamheten	■	<p>Nöjdhet:</p> <p>Andel föräldrar som är nöjda med verksamheten i:</p> <p>förskola 93 % 94 % (85 %)</p> <p>förskoleklass 93 % 92 % (91%)</p> <p>åk 2 92 % 86 % (91%)</p> <p>Elever: Jag är nöjd med min skola</p> <p>åk 5 89 % 88 % (86%)</p> <p>åk 8 84 % 85 % (85%)</p> <p>Föräldrar: jag är nöjd med verksamheten</p> <p>åk 6 (åk 5 2015) 85 % 87 %</p> <p>åk 8 77 % 89 % (87%)</p> <p>Förskola Andel föräldrar som får tydlig information om</p> <p>80 %</p>		

		<p>hur barnet utvecklas</p> <p>Grundskola: åk1-9 Andel föräldrar som anser att de får tydlig information om hur deras barn ligger till i förhållande till kunskapskraven.</p> <p><i>Fritidshemmen:</i> Andel föräldrar som anser att de är nöjda med verksamheten på fritidshemmet (Ny)</p> <p><i>Gymnasiet:</i> Andel elever som får information om hur de ligger till under kursens</p>	85 %	79% (80%)
Fortsatt höga resultat	■	<p><i>Förskola:</i> Andel föräldrar som anser att förskolan arbetar med att få barnet att förstå matematik</p> <p><i>Grundskola:</i> Meritvärde (nytt basvärde) Andel elever i år 3 som uppnår kravnivån i Åmnesprov i Ma Andel pojkar i år 6</p>	80% 252 /340 90%	81% (80%) 263,2 (257) /340 90 % (82 %)

			som når lägst betyget C i Ämnesprov i Sv	65%	47,5 % (49%)
			Andel pojkar i år 9 som når lägst betyget C i Ämnesprov i Sv	65%	59,1 % (54%)
			Andel behöriga till gymnasiets yrkesprogram (slutbetyg)	100%	94, 76 % (92,9 %)
			<i>Gymnasiet:</i> Andel elever i Nackas kommunala skolor som fullföljer gymnasieskolan inom fyra år.	80%	82,7 % (84%)

Insatta resurser					
Övergripande mål	Strategiskt mål	Läge	Nyckeltal	Mål-värde	Utfall
Våra förskolor och skolor är attraktiva arbetsplatser med professionella medarbetare som driver utveckling	Bibehålla de höga värdena på: Ledarskapsindex Medarbetarindex Högre andel högskoleutbildade medarbetare (forskollärare, fritidspedagoger, lärare)	■	Total korttidssjukfrånvaro Svarsfrekvens på medarbetarenkäten Medarbetarindex Ledarskapsindex Andel utbildade förskollärare ska öka jämfört med	4,5% ≥85 % ≥ 70 ≥ 75	4,07 % (3,70 % T3 2015) 89% 77 81

			föregående år. (med examen)	45%	35 %
Våra förskolor och skolor har en väl fungerande ekonomistyrning som bygger på medvetenhet och effektivt resursutnyttjande.	Ekonomi i balans	●	Avvikeler mot budget, 0	+9,2	+9,3 (+98' kr)

Einar Fransson

Produktionsdirektör Välfärd skola

Välfärd samhällsservice – Årsbokslut 2016

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott noterar årsbokslut 2016 för Välfärd samhällsservice till protokollet.

Sammanfattning

Välfärd samhällsservice är efter en uppbyggnadsfas nu en sammanhållen organisation med målsättning att vara det bästa alternativet för nackaborna. Utfallet för perioden är ett negativt resultat på -1,4 miljoner kronor jämfört med en budget om ett nollresultat.

Den negativa avvikelsen mot budget kommer från Omsorg- och assistansverksamheten samt Kulturverksamheten. Avseende Omsorg- och assistansverksamheten har ett intensivt analysarbete pågått under 2016 och åtgärder har satts in för att på sikt nå ekonomi i balans. Arbetet kommer att fortsätta under 2017. Även Kulturverksamheten kommer att vidta åtgärder för att nå ekonomi i balans.

Den nya Flykting- och etableringsverksamheten växer fort och har under året öppnat två HVB-hem för ensamkommande barn. I maj övertogs uppdraget från Socialpsykiatrin att planera och ha beredskap för att ta emot de nyanlända som kommer till Nacka.

För att stärka konkurrenskraften för Nacka seniorcenter har en verksamhetschef och en utvecklingschef för hela verksamhetsområdet tillsatts. Syftet är att i större utsträckning ta tillvara samordningsvinster genom bland annat effektivare resursutnyttjande. Möjligheten att öppna ett nytt större boende i Älta som ersättning för det befintliga undersöks.

Kund- och medborgarnöjdheten ligger överlag på en stabilt hög nivå inom de flesta verksamheter. Att vara bästa alternativet förutsätter att kunder och medborgare är nöjda med de tjänster som tillhandahålls. Kvalitetsarbete är ständigt i fokus och kontinuerligt arbete avseende utveckling och förbättring av kvaliteten sker inom samtliga verksamheter. Viss ökning av sjukfrånvaron har skett i förhållande till 2015 men kontinuerligt arbete pågår inom produktionsområdet i syfte att sänka sjuktalen. Resultatet på medarbetarenkäten är i likhet med föregående år bra och svarsfrekvensen är hög.

Ärendet

I detta ärende beskrivs läget i produktionsområdet Välfärd samhällsservice avseende verksamhetsresultat och insatta resurser.

Välfärd samhällsservice samlar alla kommunala kunderbjudanden inom välfärdsområdet, undantaget de som regleras av skollagen. Målsättningen är att vara det bästa alternativet för nackaborna. Produktionsområdet är indelat i sju verksamhetsområden som vänder sig till allt från små barn, ungdomar, familjer och äldre till flyktingar och personer som besöker Nacka för att idrotta eller besöka kulturevenemang.

Kunderna inom Välfärd samhällsservice erbjuds vård och omsorg, stöd i olika situationer inom sociala verksamheter samt inspiration och lärande inom fritid och kultur. Detta kräver kompetens och flexibilitet hos chefer och medarbetare men även förmåga att prioritera och anpassa administrativa, lokalmässiga och tekniska resurser. Med kundens behov i fokus sker ett kontinuerligt arbete för att utveckla välfärden i Nacka.

Välfärd samhällsservice är efter en uppbyggnadsfas med flera nya uppdrag och verksamhetsområden nu en sammanhållen organisation bestående av många delar. I syfte att optimera resursutnyttjande styrs produktionsområdet utifrån ett koncernperspektiv.

Under året har flertalet arbetsmarknadsinsatser tillsammans med den tidigare Bemanningsenheten samlats i det nya verksamhetsområdet Arbets- och karriärverksamheten. Som en följd av detta upphörde enheten Arbetscentrum. Karriärgallerian, en arbetsmarknadsinsats riktad mot unga ingår nu med fritidsgårdarna och idrottsdriften i det omdöpta verksamhetsområdet Idrotts- och fritidsverksamheten.

Från första maj har även verksamhetsområdena Personlig assistans och Omsorgen samlats under det gemensamma namnet Omsorg- och assistansverksamheten. Samordning och utbyte mellan enheterna inom detta verksamhetsområde ökat ständigt. I augusti tillsattes en ny tjänst som utvecklingschef vars uppgift är att driva frågor kring metod- och affärsutveckling samt effektivisering.

Den nya Flykting och etableringsverksamheten växer fort och har under året öppnat två HVB-hem för ensamkommande barn. Ungdomarna har tagits väl emot av de närboende och flera olika initiativ från privatpersoner och organisationer bidrar till möjligheten för en god integration. I maj övertog Flykting- och etableringsverksamheten uppdraget från Socialpsykiatrin att planera och ha beredskap för att ta emot de nyanlända som kommer till Nacka. Därutöver ska det finnas beredskap för att erbjuda praktisk introduktion till självbosatta nyanlända.

En ny verksamhetschef med uppdrag att leda och samordna verksamhetsområdet har tillträtt under året i syfte att stärka konkurrenskraften för Nacka seniorcenter. För att ytterligare öka affärsmässighet och effektivisering finns sedan juni även en utvecklingschef på plats. För att möta förväntningarna från en ökande marknad analyserar Välfärd samhällsservice möjligheterna att i egen regi öppna ett nytt större boende i centrala Älta som ersättning för det befintliga.

Inom Kulturverksamheten har flera projekt startats med syfte att bidra till ökad integration i nackasamhället. Dessa genomförs ofta i samspel med externa aktörer. Inom biblioteken pågår förberedelserna för kommande biblioteksupphandling, bland annat med att bidra med kunskap och erfarenhet till Kultur- och fritidsenheten om hur biblioteksstyrningen kan utvecklas.

Produktionsområdet har 1505 medarbetare varav 789 är tillsvidareanställda. Sjuktalen är något lägre än i våras men fortfarande för höga jämfört med målen. Högst är sjuktalen bland dem som arbetar inom vård och omsorg. Det systematiska arbetsmiljöarbetet är fortsatt prioriterat och fokuserar främst på korttidssjukskrivningarna och tidiga insatser vid befarad långtidssjukskrivning.

Utfallet för året är ett negativt resultat på -1,4 miljoner kronor.

Nöjda kunder och medborgare – kvalitet i fokus

Att vara det bästa alternativet förutsätter att kunder och medborgare är nöjda med såväl utförande som innehåll i tjänsterna. Kund- och medborgarnöjdheten inom Välfärd samhällsservice ligger överlag på en stabilt hög nivå inom de flesta verksamheter.

En väsentlig del i kvalitetsarbetet är att stärka delaktighet och inflytande genom kund- och medborgarmedverkan. Varje verksamhet är unik och kvalitetsarbetet anpassas och utvecklas utifrån de förutsättningar och målgrupper som finns. Metoderna varierar bland annat beroende på kundernas förmåga att kommunicera sina önskemål och behov samt verksamheternas olika uppdrag. För att kontinuerligt identifiera nya utvecklingsområden är en systematisk synpunktshantering ett prioriterat område.

Alla enheter inom Välfärd samhällsservice följer upp, utvecklar och förbättrar verksamhetens kvalitet kontinuerligt genom att identifiera, analysera och åtgärda eventuella kvalitetsbrister. Under året har Välfärd samhällsservice tillsatt en kvalitetsutredare som systematiskt arbetar med att tillvarata erfarenheter inom framför allt vård- och omsorgsverksamheterna. En viktig del av kvalitetsarbetet är rutiner och uppföljning av synpunkter och avvikelser, bland annat genom rapporteringen enligt lex Sara som är ett effektivt sätt att ta lärdom av uppkomna händelser. I den nya rollen ligger även ett utvecklingsarbete för en ökad digitalisering av kvalitetsledningssystemet.

Välfärd samhällsservice arbetar på uppdrag av sju av kommunens nämnder och har även krav från andra myndigheter att förhålla sig till. Detta innebär bland annat en stor variation av uppföljning och rapportering till olika instanser. Kvalitetsarbetet måste därför vara flexibelt och anpassas efter de unika förutsättningar som finns kopplat till varje uppdrag.

Under året har produktionsområdet inlett ett omfattande arbete kopplat till Nackas nya mål. Inom ramen för detta arbete tydliggörs och utvecklas den interna styrningen för att svara upp på krav och förväntningar både från kommunen som ägare och från de olika nämnderna. Detta arbete ska leda till att produktionsområdet får en god beredskap inför Nackas framtida utmaningar.

Individ- och familjeverksamheten

Här ingår Ungdomsverksamheten, Familjeverksamheten, Beroendeverksamheten, Öppen förskola och Socialpsykiatrin. De medborgare som behöver, får stöd och personlig vägledning inom en mängd områden, ofta förebyggande med tidiga insatser.

Under 2016 har olika former av föräldrastöd genomförts, både öppna serviceinsatser och riktade insatser till familjer med speciella behov. Allt fler barnfamiljer vänder sig till verksamheten. Inom Individ- och familjeverksamheten arbetar man enligt evidensbaserad metod och fokuserar på att utveckla olika former för uppföljning av resultaten.

Arbets- och fritidsverksamheten

Sex fritidsgårdar samt Karriärgallerian och Idrottsdriften ingår här. Fritidsgårdarna erbjuder ett tryggt och inkluderande fritidsalternativ för etablerade och nyanlända ungdomar. I genomsnitt har 253 ungdomar dagligen besökt någon av fritidsgårdarna. Tillsammans med Dieselverkstan och Darra musik- och kulturförening har fritidsgårdarna genomfört eventet UngNacka2K16, där 500 unga i åldern 13-15 deltog.

Skötsel och underhåll av idrottshallar och idrottsplatser är en viktig del av kommunens ansikte utåt. Under året har Idrottsdriften i projektet ”Grönt ljus Nacka” styrt Booavallens belysning så att den anpassas efter användandet och därmed ger energibesparningar. Satsningarna på extra hjälpmittel i ishallarna för barn och nybörjare har varit mycket uppskattade.

Kulturverksamheten

Verksamheten omfattar Nacka musikskola, biblioteken i Nacka Forum, Fisksätra och Orminge samt kulturhuset Dieselverkstan. Musikskolan är ett attraktivt alternativ för barn och ungdomar som vill spela instrument eller sjunga. Under året har flera elevkonserter genomförts, ofta med inbjudna musiker och körer.

Kulturhuset Dieselverkstan har 2016 genomfört 184 officiella arrangemang med 110 000 deltagare. Kulturhuset har haft cirka 920 000 besökare. Den populära sexårskören har för tredje gången i rad nominerats till en Grammis. Dieselverkstan har genomfört aktiviteter riktade till nyanlända och har tillsammans med Refugees Welcome Stockholm ordnat språkcaféer, juridisk rådgivning med mera.

De kommunala biblioteken satsar på barn och unga. Nyblivna föräldrar bjuds in till biblioteket, där de får information och material kring barns läs- och språkutveckling. Återkommande aktiviteter för nyanlända genomförs. Fisksätra bibliotek har tillsammans med Volontär i Nacka startat ”Hållplats Fisksätra”, en servicepunkt riktad till både nyanlända och etablerade svenskar.

Kulturverksamheten har länge haft stora utmaningar att få ekonomin i balans. Bibliotekens intäkter har varit oförändrade under många år samtidigt som kostnader för lokaler och personal har ökat.

Omsorg- och assistansverksamheten

Under 2016 gjordes en omorganisation och nu ingår personlig assistans, ledsagning, dagliga verksamheter, gruppboende och korttidsboende inom samma verksamhetsområde.

Daglig verksamhet har gått med underskott i flera år och ett stort arbete har genomförts under 2016 för att kunna uppnå ekonomi i balans. Antalet platser har minskats på SKAPA daglig verksamhet och en driftinskränkning med 4,5 tjänster har genomförts för att anpassa verksamheten till aktuell beläggning. För 2017 planeras åtgärder inom följande områden

- Omorganisation av verksamheterna
- Effektivisering, styrning och uppföljning
- Verksamhetsutveckling och marknadsföring

Även gruppboende och korttidsboende har gjort underskott på grund av minskade intäkter.

Utvecklingen av uppdraget inom den nya Hälso- och sjukvårdsgruppen fortgår. Rekrytering av sjuksköterskor har varit problematisk och verksamheten har till stor del bemannats med inhyrda sjuksköterskor. Verksamheterna är överlag nöjda med de insatser som gruppen utför. Den undersökning som myndigheten gjort visar att patientsäkerheten, kvaliteten, tillgängligheten och kontinuiteten har ökat sedan kommunen tog över hälso- och sjukvårdsansvaret från Landstinget.

Nacka seniorcenter

Nacka seniorcenter omfattar fem särskilda boenden för äldre samt Natt- och larmpatrull. Boenden finns i Ektorp, Finntorp, Saltsjöbaden, Saltsjö-Boo och Älta. Under 2016 har 380 personer erhållit boende, omsorg, sociala aktiviteter och/eller dagverksamhet. Natt- och larmpatrullen, som rör sig inom kommunens alla delar, ger trygghet till 1300 kunder som har larmtjänst och 75 kunder som har omsorg nattetid.

Under året har en omorganisation genomförts. Alla seniorcenter har nu samlats i ett gemensamt verksamhetsområde. En ny verksamhetschef har rekryterats som tillsammans med en ledningsgrupp arbetar med att utveckla kvalitet, erbjudanden och effektivitet.

Inom Nacka seniorcenter är det systematiska kvalitetsarbetet viktigt och under året har arbetet med att bli bättre på att rapportera och åtgärda avvikeler och brister fortsatt. Exempelvis är rapporteringar enligt lex Sara en viktig del i kvalitetsarbetet.

Samtliga seniorcenter har sökt och fått stimulansbidrag under året. Medlen går bland annat till extra bemanning nattetid, utbildningar och olika former av aktiviteter för de boende.

Barnperspektivet

Ett flertal av verksamheterna inom Välfärd samhällsservice vänder sig till barn och unga vuxna. Inom kulturverksamheterna, Bibliotek, Nacka musikskola och Kulturhuset Dieselverkstan är dessa en betydande andel av målgruppen. Även inom verksamheterna som utför stöd och behandling är barnperspektivet en viktig del. Det är högst väsentligt att försöka förstå barnens situation, upplevelser och behov.

Som ett led i att öka barns delaktighet i öppenvårdsinsatser behövs mer kunskap om i vilken omfattning och på vilket sätt barn är delaktiga. Vid granskning av upprättade genomförandeplaner inom Individ- och familj, framkom att barnens delaktighet är bristfällig och behöver vidareutvecklas. Att öka delaktigheten för barn och unga är ett generellt förbättringsområde.

Vara väl kända

Välfärd samhällsservice har behov av att bli tydligare med verksamheternas kund-erbjudanden och att komma ut med nyheter i olika kanaler såsom sociala medier och media. Det är även väsentligt att kommunicera om framsteg och nyheter i verksamheterna till allmänheten och beslutsfattare. Exempelvis samarbetsmöjligheter för välfärdsutveckling som finns med kunder, myndigheter och andra aktörer behöver synliggöras.

Under året har övergången till Nackas nya hemsida dominerat kommunikationsarbetet och nya hemsidan används nu av alla verksamhetsområden. I samband med skapandet av nya hemsidor för flertalet verksamheter har målgruppsanpassningar och integrering med olika sociala medier genomförts. Varje verksamhet anpassar löpande sin kommunikation och sina kanaler efter de målgrupper de arbetar med.

En ny webborganisation har skapats, där verksamhetsredaktörer har tydligt ansvar för att leda arbetet för varje verksamhets webbsidor.

Välfärd samhällsservices webbsidor på www.nacka.se har tillsammans över 10 000 unika sidvisningar per månad. De sidor som genererar flest besök är Nacka seniorcenter, Nacka musikskola och Omsorg- och assistansverksamheten. Sökning via Google är det vanligaste sättet att hitta information om verksamheter och utbud vilket gör att sökmotoroptimering är ett viktigt område. Under 2017 kommer arbetet med att målgruppsanpassa marknadsföring via sociala medier fortsätta.

Insatta resurser

Medarbetare

Antal anställda: Totalt 1 505 medarbetare varav 789 tillsvidareanställda.

Välfärd samhällsservice kan för andra året i rad redovisa separata nyckeltal för vård- och omsorgspersonal respektive administrativ personal. Den totala sjukfrånvaron gällande vård- och omsorgspersonal är 8,6 procent, vilket är något högre än målvärdet på 7 procent. Total sjukfrånvaro för övrig personal är 4,6 procent, även det något högre än målvärdet 4 procent. En viss ökning av sjukfrånvaron generellt, både korttidsfrånvaro och långtidsfrånvaro, har skett i förhållande till 2015. Ytterligare insatser planeras för att målen ska uppnås.

Cheferna fortsätter arbeta aktivt med tidiga insatser, bland annat genom förebyggande hälsosamtal och tidiga regelbundna kontakter med de sjukskrivna. Genom hälsosamtalen kan cheferna kartlägga och sätta in hälsofrämjande åtgärder i tid och på så sätt undvika längre sjukskrivningar. Välfärd samhällsservice arbetar också vidare med rehabiliteringssystemet Adato som är ett bra stöd i chefernas rehabiliteringsarbete.

Tidig kontakt med personalstrateger och företagshälsovården är viktigt i arbetet med att sänka sjukfrånvaron. Under slutet av 2016 har tätare samarbete kring sjukfrånvaron mellan enhetschefer och personalstrateger påbörjats. Regelbundna möten med fokus på åtgärder och uppföljning antas ge en positiv effekt på sjuktalen. Även kommunens satsning på utbildningar för chefer i arbetsmiljö och hälsa ger ökad kunskap att hantera dessa frågor. Ett gott exempel är Omsorg- och assistansverksamhetens införande av en arbetsgrupp som ska arbeta fram gemensamma aktiviteter och åtgärder för att minska sjukfrånvaron. Inom Idrottsdriften har samtliga medarbetare aktivt deltagit i arbetet med den sociala- och organisatoriska arbetsmiljön. Fokus har varit på enhetens och den enskilde medarbetarens uppdrag och ansvar i relation till kommunens medarbetarpolicy.

Välfärd samhällsservice får i likhet med föregående år ett bra resultat på medarbetarenkäten. Medarbetarindex och ledarskapsindex har sänkts något men ligger fortfarande på höga nivåer och står sig väl i jämförelse med liknande verksamheter i andra kommuner. Svarsfrekvensen ligger på samma höga nivå som föregående år, vilket visar på ett högt engagemang hos medarbetarna.

Prioriterade frågor under 2017 kommer att vara arbetet med Nacka kommunens fyra övergripande mål och vad de innebär för verksamheterna. Ett fortsatt arbete med den sociala- och organisatoriska arbetsmiljön är prioriterat.

Ekonomi

Välfärd samhällsservice visar för 2016 ett resultat om -1,4 miljoner kronor, vilket också motsvarar avvikelsen mot budget om ett nollresultat. Omsättningen uppgår till 607 miljoner kronor, vilket är 40 miljoner kronor mer än budgeterat. Omsättningsökningen beror främst på uppstart av ett nytt verksamhetsområde, Flykting- och etableringsverksamheten samt omstrukturering av arbetsmarknadsinsatser i ett nytt verksamhetsområde, Arbets- och karriärverksamheten

Verksamhetsområde (belopp i tkr)	Ufall jmf mot budget			Års-budget
	Utfall 2016	Budget 2016	Avvikelse	
Ledning och verksamhetsstöd	1 582	0	1 582	0
Individ- och familjeverksamheten	609	0	609	0
Idrotts- o fritidsverksamheten	441	1	440	0
Kulturverksamheten	-1 353	1	-1 354	0
Omsorg- och assistansverksamheten	-6 994	1	-6 995	0
Seniorcenter Ektorp	903	0	903	0
Seniorcenter Talliden	932	0	932	0
Seniorcenter Sofiero	-71	0	-71	0
Seniorcenter Sjötäppan	328	0	328	0
Seniorcenter Älta	-381	-1	-380	0
Nacka seniorcenter	1 711	-1	1 712	0
Flykting- och etableringsverksamheten	1 159	0	1 159	0
Arbets- och karriärverksamheten	1 480	0	1 480	0
Totalt	-1 365	2	-1 367	0

Den negativa avvikelsen mot budget kommer från Omsorg- och assistansverksamheten samt Kulturverksamheten. En kort beskrivning av respektive verksamhetsområde följer nedan.

Omsorg- och assistansverksamheten

Avvikelsen mot budget för verksamhetsområdet uppgår till -7 miljoner kronor. Orsaken till negativa avvikelsen finns framförallt inom daglig verksamhet som avviker -4,2 miljoner kronor mot budget beroende på ett relativt stort antal tomplatser som medfört minskade intäkter. Korttidsboende visar ett utfall som avviker -1,4 miljoner kronor mot budget och även här är en bidragande orsak minskad beläggning men även kortare biståndsbeslut. Även Gruppbostäder, som avviker mot budget med -0,7 miljoner kronor påverkas negativt av tomplatser, men även av sänkta ersättningsnivåer beroende på ombedömning av checknivåer. Hela verksamhetsområdet arbetar intensivt med åtgärder för att vända den negativa resultatutvecklingen och på sikt få ekonomi i balans. De främsta åtgärderna inom

daglig verksamhet har hittills varit att samarbetet avseende djurhållning avslutats, antalet platser på SKAPA daglig verksamhet har minskats samt en driftsinskränkning om 4,5 tjänster. Under 2017 kommer arbete med marknadsanpassning av den dagliga verksamheten att fortsätta och även arbete med att hitta mer ändamålsenliga lokaler.

Kulturverksamheten

Utfallet för biblioteken uppgår till -1,9 miljoner kronor. Orsaken är en ofördelaktig ersättning konstruktion där intäktsutvecklingen inte har varit i paritet med kostnadsutvecklingen. Åtgärder i syfte att uppnå ekonomi i balans har vidtagits, bland annat att inte ersätta enhetschef som gått i pension. 2016 är det sista året i nuvarande avtalsform gällande biblioteken och bedömningen är att det inte är möjligt att förlänga avtalen (avtalsperiod 2017-2018) med nuvarande avtalsupplägg utan att göra förlustresultat på dessa. Därför har en budget för 2017 om -0,4 miljoner kronor lagts för biblioteken. Dieserverkstans avvikelse mot budget om -0,3 miljoner kronor har två orsaker, dels budgeterades en för hög intäkt för avtalet med Kultur- och fritidsenheten eftersom budgeten gjordes innan avtalet var färdigförhandlat och dels minskade försäljningen av verksamhetsdelen förskola/skola och de egna kulturkurserna fick sämre deltagande. Åtgärder har vidtagits för att få ekonomi i balans. Musikskolan bidrog med ett positivt utfall om 0,8 miljoner kronor beroende på att större antal elever än budgeterat deltog i verksamheterna.

Flykting- och etableringsverksamheten

Det positiva utfallet om 1,2 miljoner kronor utgör även avvikelsen mot budgetet i och med att verksamheten är ny och ej budgeterad inför 2016. Verksamheten bedriver sedan början av året två HVB-hem och det positiva resultatet beror på omständigheter kring verksamhetens uppstart och är därmed av engångskarakter. I initialskedet var beläggningen låg och personalen kunde, genom samordning med andra verksamheter och senarelagd rekrytering, snabbt anpassa bemanningen till rådande omständigheter. Från och med augusti var beläggningen på HVB-hemmen nära 100 % och därmed ökade också personalkostnader i slutet av året. För området insatser för nyanlända har ersättningen inte motsvarat den faktiska kostnaden och därmed blev utfallet negativt om -0,5 miljoner kronor.

Nacka seniorcenter

Sammantaget visar verksamhetsområdet en positiv avvikelse mot budget om +1,7 miljoner kronor, vilket är tack vare fortsatt effektivitetsarbete och ökad samverkan, bland annat genom tillsättning av en verksamhetschef och utvecklingschef för hela verksamhetsområdet.

Arbets- och karriärverksamheten

Omorganisationen av arbetsmarknadsinsatser och uppstarten av det nya verksamhetsområdet Arbets- och karriärverksamheten har medfört kraftigt minskade kostnader för bland annat ledning och lokaler. Dessutom har vissa områden med rörliga

ersättningar ökat. Tillsammans har detta genererat det positiva utfallet om 1,5 miljoner kronor.

Individ- och familjeverksamheten

Trots att hela verksamhetsområdet visar en positiv avvikelse mot budget om +0,6 miljoner kronor, står boendestödet inom Socialpsykiatrin för en negativ budgetavvikelse om -1 miljon kronor. Denna negativa avvikelse vägs upp på totalnivån av att övriga enheter inom individ- och familjeverksamheten har positiva budgetavvikeler. Boendestödets negativa avvikelse hänger samman med att ersättning per boendestödstimme uppgår till lägre belopp än beräknad kostnad per timme. Diskussion gällande framtida ersättningsnivåer pågår med Enheten för funktionsnedsättning. De positiva avvikelserna på övriga enheter hänger samman med det faktum att verksamheterna i stort sett aldrig behöver ha vikarier vid frånvaro. Bemanningen är anpassad efter att arbetet går att omfördela. Dessutom sker inte alltid ersättningsrekryteringar då vakanser uppstår.

Idrotts- och fritidsverksamheten

Den positiva budgetavvikelsen om + 0,4 miljoner kronor beror främst på effektiv bemanning på fritidsgårdarna och även lägre kostnader än budgeterat för oförutsedda händelser såsom till exempel skadegörelse.

Ledning och verksamhetsstöd

Utfallet för Ledning och verksamhetsstöd uppgår till +1,6 miljoner kronor mot budget. Orsaken står att finna i att verksamheten i så stor utsträckning det är möjligt använder befintliga resurser och rekrytering sker endast efter noggrant utförd behovsanalys.

Investeringsrapportering 2016

Välfärd samhällsservice hade för 2016 en investeringsram på 1,5 miljoner kronor. Inom produktionsområdet råder stor återhållsamhet med investeringar. Samtliga investeringar är färdigrapporterade och totalsumman för 2016 blev 0,2 miljoner kronor.

Avtalstrohet

Den totala avtalstroheten för Välfärd samhällsservice var 57 %. Siffran borde vara högre eftersom stora belopp inhandlats från fem leverantörer där avtal finns men som inte är registrerade i avtalsdatabasen. Effekten av detta syns tydligast på Omsorg- och assistansverksamheten samt Nacka seniorcenter där avtalstroheten har sjunkit från 51 % till 39 % respektive 86 % till 72 %.

Välfärd samhällsservice kommer under 2017 att arbeta med förbättring av rutiner för registrering av avtal.

Bilagor

Bilaga 1	Mål och nyckeltal Välfärd samhällsservice
Bilaga 2	Verksamhetsstatistik Välfärd samhällsservice

Anette Böe
Produktionsdirektör

Henrik Feldhusen
Biträdande produktionsdirektör

Kristina Kriström
Controller

Årsbokslut 2016 för fastighetsverksamheterna

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott noterar fastighetsverksamheternas årsbokslut 2016 till protokollet.

Sammanfattning

Verksamhetsresultaten för fastighetsverksamheterna är bra. Årets resultat blev 46,5 mnkr vilket är en förbättring med 18,5 mnkr jämfört med årsbudgeten om 28 mnkr och även en förbättring jämfört med senast prognoserna på 39 mnkr. Under året har försäljningen av tomträtter och mark uppgått till 5 mnkr. Rivningskostnader som belastar resultatet uppgår till 3,4 mnkr.

Investeringar i ny- till och ombyggnader samt förvärv har under året uppgått till 373,3 mnkr, jämfört med 169,2 mnkr 2015.

År 2016 i korthet

Årets resultat blev 46,5 mnkr vilket är en förbättring med 18,5 mnkr jämfört med årsbudgeten 28 mnkr och även en förbättring jämfört med senast prognoserna på 39 mnkr.

Intäkterna uppgick till 616 mnkr jämfört med 584 mnkr föregående år. Ökningen om 32 mnkr beror i huvudsak på hyreshöjningar inom lokal enheten, ökade avgälde sreglering, nya hyresobjekt, försäljning av tomträtter och mark samt en försäkringsersättning som avser Långsjöns förskola.

Kostnaderna för avhjälpare underhåll fortsätter att minskar jämfört med föregående år som en följd av satsningen på planerat underhåll. Kostnaden för detta blev i år 20,7 mnkr jämfört med 24,2 mnkr föregående år. Kostnader för värme, el och olja uppgår till 37,9 mnkr jämfört med utfallet om 40,8 mnkr föregående år. Minskningen om drygt 3 mnkr beror till största delen på det minskade oljeanvändandet.

Total energianvändning har minskat med 4,9 kWh/kvm till 137,5 kWh/kvm jämfört med förra året och innebär en minskning av energikostnaderna med 1,5 mnkr i förhållande till budget.

Investeringar i ny- till och ombyggnader samt förvärv har under året uppgått till 373,3 mnkr, jämfört med 169,2 mnkr 2015. Under året har försäljningen av tomträtter och mark uppgått till 5 mnkr.

Arbetet med att tillhandahålla bostäder för sociala behov har intensifierats under året till följd av det ökade behovet, främst kopplat till åtagandet att ta emot nyanlända.

Målen för aktiv lokalförsörjning, vakansgrad, investeringsprojekt slutförda enligt tidplan samt god kommunal fastighetsekonomi är uppfyllda. Nya övergripande mål har antagits av kommunfullmäktige, under året påbörjades därför ett arbete med att uppdatera mål och nyckeltal för fastighetsverksamheterna.

Under 2016 har Nacka kommun upphandlat och implementerat ett nytt ekonomisystem. Arbetet med detta, för fastighetsverksamheternas räkning, har motsvarat en heltidstjänst under det sista halvåret. Detta har medfört att en del interna utvecklings-initiativ har skjutits fram på tiden. I dagsläget är det svårt att utvärdera vilka konsekvenser och eventuella kostnader detta kommer att medföra under det kommande året.

Köp

Under hösten köpte kommunen fastigheten Sicklaön 269:1 för 76,4 mnkr från ett helägt dotterbolag till Nacka Stadshus AB. Fastigheten med det så kallade KKV-huset utgör ett strategiskt innehav i ett viktigt skede i utvecklingen av Nacka stad. Fastigheten berörs av ett pågående detaljplaneprogram, Planiaområdet på västra Sicklaön, och ska planläggas för bostäder.

Kommunen har även förvärvat fastigheten Kummelnäs 6:22 för 9,2 mnkr. Anledningen till detta är att fastighetsägaren begärt inlösen av fastigheten som omfattar mark som enligt detaljplanen ska användas för annat än enskilt byggande.

2016 om försäljning av 15 fastigheter

Försäljning

Kommunfullmäktige beslöt den 14 november och tre fastigheter under avstyckning som används för välfärdstjänster, till det av Hemsö Fastighets AB helägda dotterbolaget Hemsö Cullberg Holding AB. Köpeskillingen är 612 miljoner kronor och överlåtelsen omfattar ca 25 200 kvadratmeter. Lokalerna ska fortsatt användas för välfärdsändamål och kommunen ska hyra de som används för verksamhet som kommunen driver. För tre av skolfastigheterna finns ett åtagande från köparen att genom-föra om-, ny- och tillbyggnad för att möta behov av utveckling och/eller kapacitetsökning. De externa hyresgäster som kommunen har idag kommer att hyra direkt från Hemsö på oförändrade villkor under tre år.

Verksamhetsresultat

Lokalenheten

Lokalenheten visar ett resultat om 38,2 mnkr vilket översteg budget med 15,2 mnkr. Det positiva resultatet beror framförallt på högre intäkter för lokaler och bostäder. Detta i sig är ett resultat av att kommunen genomfört den sista hyreshöjningen i den av kommunstyrelsen sedan tidigare beslutade hyrestrappan, samt en ökning av antalet bostäder och då till största delen för nyanlända.

Avhjälpende underhåll minskar för andra året i rad och kan förklaras av ett ökat planerat underhåll. Även mediakostnaderna (värme, el, olja) fortsätter att minska, då oljeprisläggningar till stor del bytts ut mot värmepumpsanläggningar samt att fastigheternas styr- och reglerutrustning justeras fortlöpande. Icke planerade insatser främst i samband med utökad anskaffning och förvaltning av bostäder har gjort att en del planerade åtgärder i övriga beståndet har skjutits upp till 2017 vilket också påverkar budgetavvikelsen.

Antalet anställda är något lägre än under föregående år. Det ökade bostadsbehovet för nyanlända har dock krävt externa resurser i form av ökade konsultinsatser jämfört med budget och tidigare år.

Andra kostnader som ökat jämfört med budget är bland annat kapitalkostnaderna, vilket beror på att ett stort antal investeringsprojekt avslutats och aktiverats under årets sista månader. Kostnaderna för fastighetsskötsel och utrangeringar stiger något jämfört med budget och förklaras av övertagande av skötseln av yttre miljön från Välfärd Skola som genomfördes 1 maj 2016, samt ett arbete med att utrangerera äldre material och byggnader. Det totala fastighetsunderhållet är dock lägre än budgeterat om komponentutbyte och planerat underhåll läggs ihop.

Effekten av fastighetsförsäljningen till Hemsö har inte i någon större omfattning bidragit till att intäkter och kostnader för lokalenheten har omfördelats och ändrats, då överlåtelsen genomfördes först den 1 december. Fastighetsbeståndet som såldes utgjorde ytmässigt ca 15% av det totala beståndet.

Verksamhetsresultat utfall 2016, se bilaga 1.

Insatser inom lokalenheten

En gränsdragningslista för hyreskontrakten infördes per 1 maj 2016, där yttre skötsel och snöröjning flyttades från hyresgästen till hyresvärdens. I och med detta finns det endast en gränsdragningslista som bygger på avtal för fastighetsförvaltning- och servicekoder vilket underlättar kundmötet och avtalstecknande.

Fastighetsdatasystemet Pythagoras har succesivt införts under året och ersätter det gamla fastighetsdatasystemet (Landlord) fullt ut från och med januari 2017. Det nya systemet

ersätter även alla olika filer med fastighetsdata som legat i olika mappar och på intranätet. Detta innebär att all fastighetsdata finns på ett ställe och att kvaliteten på denna höjs, vilket kommer att underlätta fastighetsstyrningen.

Arbetet med att byta ut oljeanläggningar, med i huvudsak värmepumpsanläggningar, har gått snabbare än uppsatt tidsplan och sker till en lägre kostnad än ursprungligen budgeterat. De sista oljeanläggningarna kommer att fasas ut sommaren 2017.

Lokalenheten har under året haft en lägre personalomsättning än under 2015. Däremot har uppdraget att få fram bostäder ökat kraftigt under året och krävt extra resurser i form av extern inhyrning motsvarande tre heltidstjänster. Långtidsjukfrånvaron är lägre för 2016 än föregående år. Omvärldsförändringarna, med ett ökat antal inhyrda fastigheter och en lägre andel egna fastigheter samt en stor satsning på framtagandet av bostäder med tillhörande förvaltningsåtagande, ledde till förslag om en organisationsförändring under hösten 2016 med målbilden att ha en ny organisation på plats fr o m 1 mars 2017. Den ska vara bättre rustad att klara de förändringar som skett i det egna fastighetsbeståndet under åren 2014-2016 och klara av utmaningen att hantera uppemot 400-500 nya bostadslägenheter den kommande treårsperioden.

Enheten för fastighetsutveckling

Byggverksamheten

Byggverksamhetens resultat för 2016 uppgår till -4,8 mnkr, vilket är en försämring med 1,8 mnkr jämfört med årsbudgeten. Det försämrade resultatet beror dels på ej budgeterade kostnader som hör till arbetet med att få fram bostäder till nyanlända, dels kostnader för förgävesprojektering om 0,9 mnkr.

Verksamhetsresultat utfall 2016, se bilaga 1.

Investeringar i ny- till och ombyggnader samt förvärv har under året uppgått till 373,3 mnkr, jämfört med 169,2 mnkr 2015. Fördelat per verksamhet ser investeringsvolym under året ut enligt följande: förskolor 45,7 mnkr, skolor 68,2 mnkr, fritidsanläggningar 20,8 mnkr, bostäder 108,9 mnkr, mark 94,1 mnkr och övriga lokaler 35,6 mnkr.

Sammanlagt har fastighetsprocessen 83 pågående projekt. De tre största pågående investeringarna under 2016 avser;

Myrsjöskolan - Budget 166 mnkr, upparbetat 39,5 mnkr

Under våren 2016 projekterades en ny byggnad för elever F-6. Den nya byggnaden ska ersätta nuvarande byggnad, Rödmyran, och samtliga paviljonger. Den nya byggnaden byggs i två plan och beräknas vara klar till höstterminen 2018.

Nya skolbyggnaden byggs utifrån kraven för miljöbyggnad silver. Skolans matsal kommer även kunna nyttjas av nackaborna utanför skoltid samt att del av skolan kan nyttjas av musikskolan och för övernattning vid idrottsevenemang. Elever och personal kommer få en modern skola anpassad för rätt antal elever.

Utskogens förskola - Budget 72,5 mnkr, upparbetat 25 mnkr

Den nya förskolan ersätter äldre lokaler vid Borgvallaskolan. Förskolans åtta avdelningar kan ta emot 160 barn. Stomme och tak är på plats, nu startar invändiga arbeten och finplanering av förskolans gård. Inflyttning för barnen sker hösten 2017. Förskolan blir Nacka kommuns första miljöbyggnad med nivå guld. En byggnad som certifieras enligt miljöbyggnad med nivån guld har mycket hög prestanda inom tre huvudområden (energi, innemiljö, material).

Kocktorpsvägen 8, tillfälliga bostäder – Budget 24 mnkr, upparbetat 18,8 mnkr

Projektet är en del av Nacka kommuns strategiska partneringavtal med NCC. Syftet med projektet var att ställa upp två stycken modulhus, totalt 42 lägenheter för nyanlända, på Kocktorpsvägen. Projektet stoppades på grund av att bygglovet överklagades. Nacka kommun arbetar tillsammans med NCC för att hitta alternativa lösningar.

De tre största färdigställda investeringarna under 2016 avser;

KKV-huset, Sicklaön 269:1 - budget 80 mnkr, aktiverat 76,4 mnkr

Fastigheten överfördes via försäljning i december 2016 från bolag till kommunen i ett viktigt skede av planprocessen främst för att underlätta framtida genomförande av kommande detaljplan. Fastigheten berörs av ett pågående detaljplaneprogram, Planiaområdet på västra Sicklaön, och ska planläggas för bostäder.

Boo Gårds förskola - budget 65,5 mnkr, aktiverat 62,4 mnkr

Boo gårds nya förskola öppnades augusti 2016. Den nya förskolan ersätter den tidigare paviljonglösningen vid Boo Gårds skola. Förskolans åtta avdelningar kan ta emot 160 barn. Förskolan är Nacka kommuns första miljöbyggnad med nivå silver.

Myrsjöskolans kök - budget 15 mnkr, aktiverat 16,0 mnkr

Myrsjöskolans elevantal har ökat de senaste åren och köket och matsalen behövde därför rustas upp. Köket har byggts ut och kan idag leverera 1400 portioner. Matsalen har renoverats och skolan har fått en ny lösning för sopsortering. Köket togs i bruk januari 2016.

Mark-, bostad- och lokalförsörjningsplanering

Arbetet med att utveckla kommunens mark-, bostad- och lokalförsörjningsplanering har under året inriktats mot att samordna kommunens ekonomiska långtidsprognos och exploateringsverksamhetens genomförandeplanering med stöd av enheten för strategisk stadsutveckling. Syftet med en övergripande planering är att redogöra behovet av olika

lokaler för välfärdsverksamheter och bostäder för sociala ändamål under kommande femtonårsperiod. Den skall ange inriktning för de kommande årens fastighetsutvecklingsverksamhet samt kommunens strategiska köp och försäljningar. Planen beslutas och uppdateras årligen.

Markverksamheten

Utfallet på driftresultatet uppgår till 13,1 mnkr jämfört med budgeterat resultat om 8,0 mnkr. Intäkterna uppgick till 35,9 mnkr varav 23,7 mnkr utgör tomträttsavgåld från flerbostadshus, småhus och industrifastigheter. Försäljningen av tomträtter och mark har bidragit till en förbättring mot årsbudgeten med 5 mnkr. Kostnaderna uppgick till 22,8 mnkr, vilket är 2,2 mnkr sämre jämfört med budget.

Under 2016 har markverksamheten belastats med kostnader om 3,4 mnkr som avser rivning i projekt Skutviken.

Verksamhetsresultat utfall 2016, se bilaga 1.

Insatser inom enheten för fastighetsutveckling

Enheten för fastighetsutveckling har under 2016 rekryterat två strateger, två projektledare samt två biträdande projektledare. Två projektledare har slutat. Under 2017 behövs ytterligare bemanningsförstärkning för att säkerställa kommunens lokalbehov med år 2030 som horisont. I samband med det kommer en uppdaterad mark-, bostads- och lokalförsörjningsplanering att bli en viktig faktor för att avgöra vilka som är kommunens prioriterade lokalfastigheter för vidare eget ägande och utveckling.

Under 2016 har fokusen varit på att utveckla verksamheten inom områdena ekonomihantering, ordning och reda, kommunikation, livscykelanalys och verksamhetsprocesser. Tillsammans med interna och externa aktörer arbetar man vidare med lokalförsörjningsplanering och markstrategi. Enheten för fastighetsutveckling medverkar även i exploateringsenhetens olika utredningar och förstudier samt bygginvesteringar.

Byggverksamheten

Det strategiska partneringsamarbetet med NCC har under 2016 genomfört ombyggnader av lokaler för sociala bostäder, projekterat och påbörjat byggnation av Utskogens förskola och Myrsjöskolan samt även byggt om Myrsjöskolans gymnastikhall. Under slutet av året påbörjades även projektering av Myrsjö Bollhall. Samverkansteamet arbetar även som stöd till exploateringsenheten i Sickla-Plania med Sickla nya skola. Synergieffekterna från gemensamt arbete i projekteringen märks allt tydligare i de nya projekten.

Under slutet av 2016 har ett krafttag gjorts för att rensa upp i ekonomisystemet gällande gamla projekt, ett viktigt steg för en bättre överblick och styrning. Interna arbetet med processer och stödsystem behöver vidareutvecklas under 2017. Idag finns visuell planering som en snabb överblick på projektverksamheten avseende resurser, kundnöjdhet, tid och ekonomi. Det är också dags att visualisera de ekonomiska effekterna av olika projekttyper och de olika hyresavtalen.

Markverksamheten

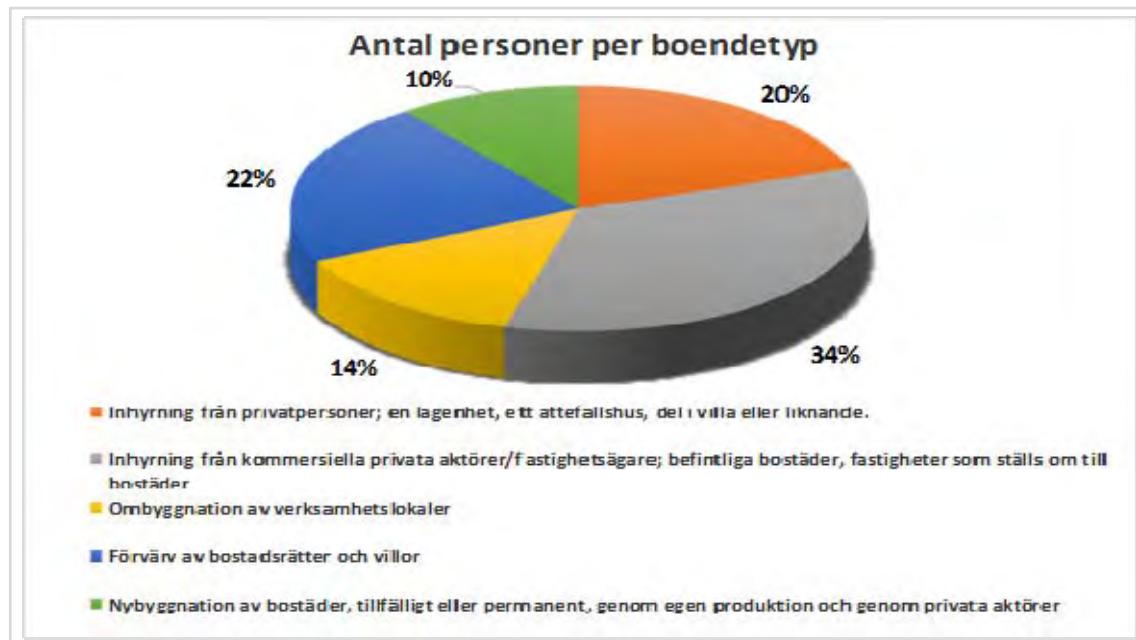
Verksamheten kommer under 2017 att slutföra påbörjade rekryteringar. Fokus för markgruppen kommer under året att vara det särskilda uppdrag avseende en samlad markinventering och en strategi för det långsiktiga nyttjandet av marken. Markgruppen kommer även att arbeta vidare med villkorsändringar av arrendeavtal, särskilt för båtklubbar, regleringar av tomträttsavgålder och friköp av flerfamiljshus.

Bostadsförsörjning nyanlända

Kommunen arbetar kontinuerligt med att tillgodose det ökande behovet av bostäder för sociala ändamål på en mängd olika sätt. Under 2016 har merparten av de bostäder Nacka kommun hyrt ut för sociala ändamål varit det första hemmet för den som nyligen fått uppehållstillstånd och som flyttar till Nacka kommun för att etablera sig i Sverige.

Kommunen har under året hyrt in bostäder från både kommersiella aktörer och privatpersoner. Utöver detta har det byggts flerbostadshus, byggt om egna lokaler, köpt bostadsrätter och en villa. I vissa fall har svårigheter att få fram bostäder som matchar behoven gjort att kommunen även har behövt använda hotell, vandrarhem och liknande inhyrningslösningar i avvaktan på en mer permanent boendelösning.

Genom ett brett samarbete mellan olika verksamheter har kommunen under året lyckats ta emot 339 nyanlända vilket är 100 % av de personer som anvisades till Nacka och 93 % av det mottagande kommunen hade planerat för. Det ursprungliga antalet personer som skulle komma (det så kallade kummuntalet) var 366, men i slutet av året minskade takten på anvisningarna något. Fördelningen nyanlända per boendetyp ser ut enligt nedan:

När det gäller kostnaderna för bostadsförsörjningen fastighetsverksamheterna under 2016 haft ett underskott på 10,9 mnkr. Anledningen till detta är att hyresintäkterna är för låga i förhållande till hyres- och driftkostnaderna samt de direkta personal- och konsultkostnader som är förknippade med bostadsförsörjningen.

Sammanställning bostadsförsörjning 2016 (mnkr)	
Hyresintäkter	10,5
Hyres- och driftskostnader	-13,3
Ej aktiverbara kostnader för anpassningar	-0,8
Personalkostnader	-2,9
Konsulter	-3,7
Kapitalkostnader	-0,7
Summa	-10,9

Mål och nyckeltal

Under 2016 påbörjades ett utvecklingsarbete med att bearbeta och uppdatera fastighetsverksamhetens mål och nyckeltal med beaktande av de nya övergripande målen för Nacka kommun som helhet. Målen ska vara mätbara, avgränsade och ha medborgarnas perspektivfokus. För fastighetsverksamhetens uppföljning och förbättringsarbete 2016 finns tre befintliga mål: Nöjd kund index (NKI), en aktiv lokalförvaltning samt att tillhandahålla en god fastighetsekonomi.

Under 2016 har kundnöjdheten, NKI, försämrats. Trots insatser för att möta kund på ett mer professionellt sätt sjönk indexet från 51 % 2015 till 44 %. Målet för kundnöjdhet ska uppgå till minst 60 %. Med denna bakgrund kommer en fortsatt satsning på kundmötet att genomföras under 2017 där dialog, bemötande och underhåll blir fokusfaktorer.

En del av målet om en aktiv lokalförvaltning är att vakansgraden skall vara högst 3 %. 2016 års utfall är 1,5 %, därmed kan målet ses som uppfyllt. För att kunna tillhandahålla en god fastighetsekonomi har det varit stor fokus på att våra investeringsprojekt skall rymmas inom budget. Det uppsatta målet är 90 %, utfallet för 2016 är 97 %.

Medarbetare

Under året har uppdraget kring bostadsförsörjning för sociala behov intensifierats, organisationen har förstärkts och rekryteringar för permanenta lösningar och ytterligare förstärkning pågår. Ändrade ansvar med syfte att stärka förutsättningarna på ledningsnivå kring bostadsförsörjning och affärsutveckling trädde i kraft per 1 november 2016.

Personalstyrkan uppgick till 29 personer vid 2016 års utgång. Sjukfrånvaron var 3,38 % för lokalenheten, 1,36 % för byggverksamheten samt 0,75 % för markverksamheten.

Rapportering av uppdrag som fastställdes i mål och budget för 2016-2018

Beslut 22, mål och budget 2016-2018

Kommunfullmäktige fastställer att nuvarande hyressättningsprinciper och hyresnivåer för lokaler samt hyressättning enligt hyresmodellen för förskole- och grundskolelokaler skall gälla för verksamhetsåren 2016-2018. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att införa uppdaterad gränsdragningslista i interna hyreskontrakt per 1 maj 2016, huvudsakligen innebärande att yttre skötsel och snöröjning flyttas från hyresgästen till hyresvärdén.

En ny gränsdragningslista som reglerar ansvarsförhållandet mellan verksamhet och fastighetsägare infördes per den 1 maj. Den största förändringen i gränsdragningslistan är att ansvar för yttre skötsel av fastighetsmarken övergår från verksamheten till fastighetsägaren.

Beslut 23, mål och budget 2016-2018

Inventera golv och inomhusmiljön på förskolorna och ta fram en åtgärdsplan, inom ramen för en särskild satsning för en "giffri förskola".

Projektet inventering av skolors inomhus- och utomhusmiljö har startats med en utbildning för förvaltare tillsammans med miljöenheten och expertis från bland annat Stockholms universitet. Under andra tertialet påbörjades den fysiska inventeringen som beräknas pågå till våren 2017. Projektets sluttidpunkt, med målet att uppnå en giftfri skolmiljö, är år 2020.

Beslut 23, mål och budget 2016-2018

Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att under 2016 återkomma med förslag på fastighetsförsäljning under året i syfte att klara kommande investeringar med en bibehållen rimlig nivå på låneskulden.

Förslag till försäljning av 15 fastigheter hanterades vid kommunfullmäktiges sammanträde den 14 november 2016. Försäljning av 15 fastigheter för 612 miljoner kronor till Hemsö Fastighets AB genomfördes den 1 december 2016.

Att göra en samlad markinventering och utarbeta en strategi för hur marken långsiktigt bör användas.

Arbetet har löpt på under året. Kartläggningen är inne i slutfasen. Planering för hur materialet och strategin ska redovisas pågår. Den tidigare redovisade tidplanen ligger fast.

Dag Björklund
Trafik – och Fastighetsdirektör
Stadsledningskontoret

Nickolina Kostic
Controller Fastighetsprocessen
Controllerenheten

Bilaga I, Verksamhetsresultat utfall 2016

Verksamhet, tkr	Utfall 2016				Utfall 2015			
	Kostnader (-) Intäkter (+)	Intäkter	Kostnader	Utfall netto	Budget 2016	Budget-avvikelse	Intäkter	Kostnader
Hyror lokaler	523 407	0	523 407	518 380	5 027	504 202	0	504 202
Hyror bostäder	51 310	0	51 310	47 900	3 410	46 424	0	46 424
Övriga intäkter	5 269	0	5 269	20	5 249	7 163	0	7 163
Hyror inhyrda lokaler	0	-191 776	-191 776	-189 800	-1 976	0	-183 111	-183 111
Hyror inhyrda bostäder	0	-35 822	-35 822	-30 200	-5 622	0	-31 956	-31 956
Försäkring	0	-4 085	-4 085	-3 650	-435	0	-3 323	-3 323
Fastighetskatt/Avgift	0	-417	-417	-300	-117	0	-455	-455
El	0	-21 672	-21 672	-23 200	1 528	0	-21 096	-21 096
Olja	0	-2 092	-2 092	-3 750	1 658	0	-4 619	-4 619
Köpt värme	0	-14 097	-14 097	-21 200	7 103	0	-15 046	-15 046
Vatten	0	-4 388	-4 388	-4 600	212	0	-3 762	-3 762
Fastighetskötsel tillsyn	0	-27 543	-27 543	-24 000	-3 543	0	-18 481	-18 481
Bevakning & Larm	0	-2 981	-2 981	-2 250	-731	0	-4 217	-4 217
Städning	0	-7 681	-7 681	-8 000	319	0	-8 012	-8 012
Felavhjälpande underhåll	0	-20 717	-20 717	-25 000	4 283	0	-24 134	-24 134
Planerat underhåll	0	-6 327	-6 327	-10 000	3 673	0	-2 764	-2 764
Ombyggnader	0	-538	-538	-3 000	2 462	0	-2 378	-2 378
Utredning/förstudier	0	-3 064	-3 064	-3 000	-64	0	-376	-376
Rivning, skrotning, utrangering	0	-2 902	-2 902	-	-2 902	0	-5 483	-5 483
Personalkostnad	0	-25 446	-25 446	-22 500	-2 946	0	-20 812	-20 812
Kapitaltjänstkostnad	0	-164 949	-164 949	-166 344	1 395	0	-160 592	-160 592
Leasing inventarier (möbelleasing)	0	-5 311	-5 311	-2 500	-2 811	0	-6 601	-6 601
Summa lokalenheten	579 986	-541 808	38 178	23 006	15 172	557 789	-517 216	40 573
Bygghverksamheten								
Fördelning	7 698	0	7 698	7 552	146	8 590	0	8 590
Konsultjärnster	0	-2 757	-2 757	-325	-2 432	0	-56	-56
Övrigt	0	-819	-819	-629	-190	0	-1 568	-1 568
Personalkostnad	0	-8 915	-8 915	-9 598	683	0	-9 524	-9 524
Summa Bygghverksamhet	7 698	-12 491	-4 793	-3 000	-1 793	8 590	-11 148	-2 558
Markverksamheten								
Intäkter arrenden & tomträddar	30 937	0	30 937	28 600	2 337	27 076	0	27 076
Intäkter försäljning	4 975	0	4 975	0	4 975	0	0	0
Kostnader arrenden & tomträddar	0	-10 015	-10 015	-10 528	513	0	-4 121	-4 121
Personalkostnad	0	-8 122	-8 122	-5 422	-2 700	0	-9 198	-9 198
Kapitalkostnad	0	-4 679	-4 679	-4 650	-29	0	-5 050	-5 050
Summa Markverksamhet	35 912	-22 816	13 096	8 000	5 096	27 076	-18 369	8 707
Summa enheten för fastighetsutveckling	43 610	-35 307	8 303	5 000	3 303	35 666	-29 517	6 149
Summa fastighetsverksamheterna	623 596	-577 115	46 481	28 006	18 475	593 455	-546 733	46 722

Kommunstyrelsen

Årsredovisning för Nacka kommun 2016

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

- Kommunfullmäktige godkänner Nacka kommuns årsredovisning för 2016.

Sammanfattning

Nacka kommun redovisar för 2016 ett resultat på 175 miljoner kronor, vilket är 75 miljoner kronor bättre än vad kommunen hade budgeterat för. Förutom att flera nämnder och verksamheter har hållit sina budgetar har ökade skatteintäkter, reavinster från försäljning av fastigheter (till Hemsö Cullberg Holding AB med flera) och lägre räntekostnader än beräknat bidragit till det positiva resultatet. Låneskulden minskade med 400 miljoner kronor till historiskt låga 300 miljoner kronor. De fyra övergripande målen om bästa utveckling för alla, attraktiva livsmiljöer i hela Nacka, stark och balanserad tillväxt samt maximalt värde för skattepengarna bedöms vara uppfyllda. I samband med att målen är uppfyllda är den sammanfattande bedömningen att Nacka kommun har en god ekonomisk hushållning.

En förändring i hur kommunen fullgör sitt uppdrag som kommun har skett under året. Ansvaret för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen och för renhållning har förts över till ett nybildat bolag som kommunen äger, Nacka vatten och avfall AB.

Ärendet

Enligt kommunallagen ska årsredovisning upprättas av kommunstyrelsen. Med anledning av detta har årsredovisning för Nacka kommun 2016 utarbetats. I årsredovisningen ingår i huvudsak:

- en beskrivning av kommunens styrmodell och organisation
- en sammanfattning över viktiga händelser i Nacka 2016
- en redogörelse om kommunens och kommunkoncernens ekonomi under året,
- en uppföljning av kommunens måluppfyllelse,
- en redogörelse om kommunens medarbetarskap och miljömål samt

- en sammanfattande beskrivning av kommunens verksamheter under 2016.

Årets resultat för Nacka kommun uppgick till 175 miljoner kronor, vilket var 75 miljoner kronor bättre än budget. Den ekonomiska styrningen och kontrollen visar på en fortsatt förbättring och de flesta nämnder och verksamheter höll sin budget. Positivt är att socialnämnden som tidigare år visat på ett underskott visar en ekonomi i balans under 2016. Kommunens produktionsverksamheter, Välfärd skola och Välfärd samhällsservice, ligger i nivå med budget.

Ökade skatteintäkter, reavinster från försäljning av fastigheter (till Hemsö Cullberg Holding AB med flera) och att kommunens räntekostnader blev lägre än beräknat bidrog också till det positiva resultatet. Låneskulden minskade med 400 miljoner kronor till historiskt låga 300 miljoner kronor under 2016 till följd av att försäljningsintäkter kunde användas till återbetalning av lån och att en stor del av kommunens investeringar kunde finansieras med egen medel. Kommunen har också placerat medel 201 miljoner kronor.

Nettointвестeringarna under 2016 uppgick till 724 miljoner kronor vilket är en fördubbling jämfört med 2015. Den största investeringen under året var Kvarnholmsförbindelsen med Svindersviksbron.

Under året beslutade kommunfullmäktige att kommunens vatten- och avfallsverksamhet ska bolagiseras. Verksamheterna fördes den 1 september över till det helägda dotterbolaget Nacka vatten och avfall AB.

Kommunens resultat efter balanskravsjusteringar var 127 miljoner kronor. I enlighet med kommunens riktlinjer kan en avsättning till resultatutjämningsreserven göras med 19 miljoner kronor eftersom balanskravsjusteringen medgav detta.

2016 var det första året som de fyra nya övergripande målen styrde verksamheten. Kopplat till de övergripande målen har kommunfullmäktige också beslutat om underliggande strategiska mål för nämnderna, vilkas måluppfyllelse är grunden för bedömningen om kommunen levt upp till de övergripande målen. Under 2016 bedöms de fyra övergripande målen Bästa utveckling för alla, Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka, Stark och balanserad tillväxt samt Maximalt värde för skattepengarna vara uppfyllda. I samband med att målen är uppfyllda är den sammanfattande bedömningen att Nacka kommun har en god ekonomisk hushållning.

Konsekvenser för barn

En mycket stor del av kommunens verksamhet riktar sig först och främst till barnen och kommunens måluppfyllelse påverkar barnens vardag och liv starkt. Nackas förskolor och skolor har mycket hög kvalitet och eleverna i grundskolorna har mycket höga resultat och är i hög grad nöjda med skolan. Områden som kan utvecklas gäller till exempel tillgången

till pedagogiskt högskoleutbildad personal i fritidshem och lärare med rätt utbildning för förskola och särskola. Även elevernas inflytande och återkoppling till eleverna behöver utvecklas i både grundskolan och gymnasieskolan.

Inom individ- och familjeomsorgen har antalet föräldrar som får stöd och hjälp i sitt föräldraskap ökat. Nacka erbjuder stöd med föräldraskapet i grupp och individuellt.

Under 2016 inhämtade kommunen barn och ungas åsikter för att utveckla Nackas kultur- och fritidsliv, bland annat genom forskningsprojektet ”Ung livsstil”. Ungefär 22 000 barn och unga var aktiva i föreningslivet och cirka 20 000 barn tog del av kultur under 2016. Elever på 36 skolor tog del av Idrottslyftet 2016 och totalt fördelar bidrag på cirka 8 miljoner kronor till ett 70-tal föreningar för verksamhet inom scouter, idrott, friluftsliv, intresseorganisationer med mera.

Bilagor

Nacka kommunens årsredovisning (pdf)

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör

Eva Olin
Ekonomidirektör

ÅR 2016

Årsredovisning

Hänt i Nacka 2016

Kronprinsessan Victoria och Prins Daniel välkomnade ett 100-tal nya medborgare till Nacka och Sverige. Medborgarceremonin ägde rum den 6 juni.

Kommunen hade **175 miljoner** kronor i överskott, bland det **bästa resultatet** någonsin!

NACKAS MILJÖPRIS delades mellan företaget Boatwasher och förskolan Barkbåten.

Nu finns **KULTURPROMENADER** i mobilappen **Nackas naturkarta**. Du kan ha nyttा av mobilappen både när du planerar en utflykt och när du väl är ute. Appen finns för både iPhone och Android.

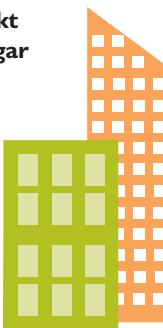
Årets cykelkommun Cykelsatsningarna på Saltsjöbadsleden och Ältabergsvägen var två skäl till att Nacka fick pris för "Årets cykelprestation" – Skulle alla kommuner arbeta lika bra som Nacka klarar Stockholm den regionala cykelplanen innan 2030, sa regionplaneringslandstingsrådet Gustav Hemming (C) vid prisutdelningen.

Nacka tog emot alla **339** nyanlända som anvisades till kommunen.

Det byggs intensivt i Nacka. Under 2016 började flera projekt med markanvisningar på kommunens mark. **1 000 lägenheter** blev inflyttningsklara och **1 500** nya lägenheter påbörjades.

INVIGNING AV SVINDER-SVIKS-BRON

Ljusets gestaltning av bron skapar en symbol som binder samman Kvarnholmen med centrala Nacka.

Tunnelbaneljud, fågelkvitter och 800 meter ljustrådar ger en bild av det nya framtida bostadskvarteret på Nya gatan.

Nacka kommer på **3:e plats** i Svenskt Näringslivs ranking över kommunernas företagsklimat.

Den 1 september flyttades **VA- och avfallsverksamheten** i Nacka till ett eget bolag, **Nacka vatten och avfall AB**. Efter ett beslut av kommunfullmäktige.

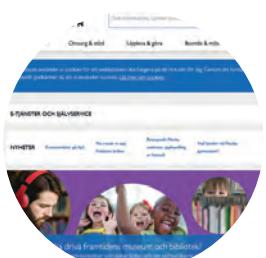
Nacka lanserade **e-tjänster** där restaurangägare får hjälp med serveringstillstånd. Under året lanserades också **"Restaurangboxen"** som gör det lättare att göra rätt i frågor som rör alkohol.

SKURUELEVER VÄRLDSMÄSTARE I FYSIK

Sara Wallén och Elias Vitell vann världsfinalen i Sydkorea med sin vindkraftsmodell. De blev också världsmästare i 4D Frames, ett pedagogiskt läromedel som utvecklats i Sydkorea.

I juni lanserade vi nya **Nacka.se** med användarnas behov i fokus. Nacka.se, som är en extern webbplats och digital arbetsplats, fick **utmärkelsen "Best Service and Support Website"** i Episerver Awards.

3 478 förskolebarn från Nacka deltog i **Håll Sverige Rent** skräpplockarkampanj. Barnen fick också lära sig mer om nedskräpning och återvinning.

Innehåll

Intervju .....

Politisk styrning och organisation

Ett Nacka för öppenhet och mångfald – politisk styrning och organisation.....

Förvaltningsberättelse

Positivt resultat och stärkt ekonomi.....

God måluppfyllelse under 2016.....

Fortsatt utveckling av Nacka som attraktiv arbetsgivare .....

Miljömålsarbete i Nacka .....

Nackas verksamheter

Förskola och skola .....

Socialt stöd och omsorg.....

Stöd och omsorg till äldre.....

Överförmyndarverksamheten .....

Vägen till jobb och egen försörjning.....

Fritid och idrott.....

Ett aktivt kulturliv.....

Miljö- och stadsbyggnad .....

Natur, trafik, vatten och avfall .....

Komnstyrelsen.....

Välfärd skola - den kommunala produktionen av förskola och skola .....

Välfärd samhällsservice - den kommunala produktionen av omsorg, stöd, fritid och kultur ...

Exploatering .....

Kommunens mark och fastighet - hållbart byggande för framtiden.....

Ekonomisk analys

Fördjupad ekonomisk analys.....

Resultaträkning, Balansräkning, Kassaflödesanalys mm .....

Tillämpade redovisningsprinciper .....

Noter.....

Ett Nacka för öppenhet och mångfald – politisk styrning och organisation

Styrningen i Nacka kommun utgår från visionen ”öppenhet och mångfald” och den grundläggande värderingen ”förtroende och respekt för människors kunskap och egen förmåga – och för deras vilja att ta ansvar”. Nacka kommuns styrmodell bygger på flera olika delar: vision, grundläggande värdering, ambition, övergripande mål samt styrprinciper.

Den grundläggande värderingen är förtroende och respekt för människors kunskap och egen förmåga samt för deras vilja att ta ansvar. Värderingen speglar kommunens tro att människor kan och vill själva, att de fattar rationella beslut utifrån kunskap om sin situation och sina behov. Värderingen är en viktig grundsten i hur kommunen bygger samhället och ser på sin roll i det.

Kommunens ambition är ”vi ska vara bäst på att vara kommun.” Ambitionen förtydligar dels att kommunen ska ägna sig åt sina kärnuppgdrag, dels att det kommunen gör ska hålla en hög kvalitet. Ambitionen tydliggör också vikten av att resultat mäts och jämförs med andra kommuner samt en öppenhet att inspireras och lära av andra framgångsrika kommuner och organisationer.

Nacka ska vara en smart, enkel och öppen kommun som ständigt utvecklar verksamheten i nära samspel med dem vi är till för och tillsammans med andra aktörer i kommunen.

Kommunens måluppfyllelse för 2016 bedöms efter hur väl nämnderna når sina strategiska mål. För varje strategiskt mål finns ett eller flera nyckeltal. Resultatet analyseras och en risk- och väsentlighetsanalys tas årligen fram av varje nämnd som indikerar vilka områden som ska prioriteras och varför.

De nya övergripande målen, som kommunfullmäktige fastställde under hösten 2015, är också utgångspunkt när måluppfyllelsen för 2016 ska bedömas. Under 2016 genomfördes ett omfattande arbete med att ta fram nya fokusområden och resultatindikatorer för nämnderna som tas i bruk 2017.

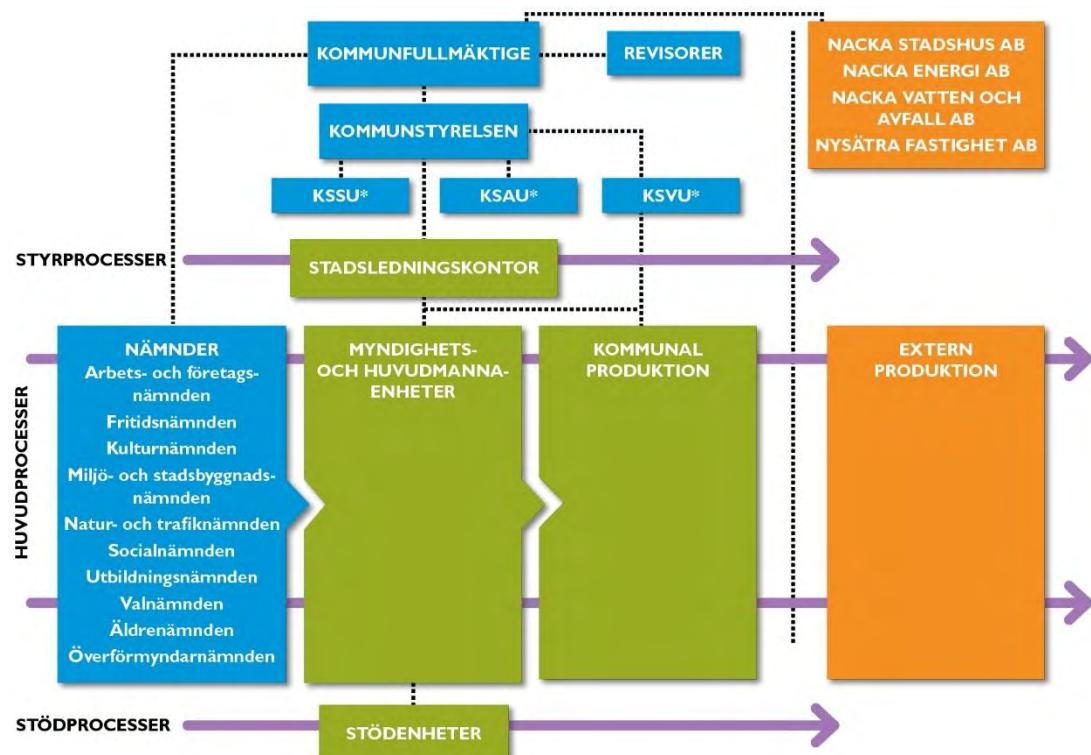
Organisation

Kommunfullmäktige, som väljs av medborgarna vart fjärde år, är kommunens högsta besluttande organ. I kommunfullmäktige sätter de folkvalda upp mål för vad kommunen ska uppnå och hur pengarna ska fördelas samt följer upp servicen till Nackaborna.

Nacka kommun finansierar produktion av tjänster och service, till exempel skola och äldreomsorg. Tjänsterna och servicen utförs av den som på bästa sätt kan erbjuda det Nackaborna har rätt till. Det kan till exempel vara kommunens produktionsverksamhet, ett företag, en förening eller ett kooperativ.

Kommunen har myndighets- och huvudmannaenheter som ser till att de beslutsfattande politiska organen har tillräcklig information för att fatta beslut. Enheterna planerar och fattar också myndighets- respektive tillsynsbeslut om till exempel bygglov och serverings-tillstånd. Myndighets- och huvudmannaenheterna samspelar också så att de politiska besluten blir verklighet för dem som lever, verkar och vistas i Nacka. Dessutom finns stödenheter som exempelvis personal, ekonomi och kommunikation.

Nackas organisation är enkel och tydlig, där cheferna har fullt ansvar över sin enhet för att på ett flexibelt sätt kunna samarbeta med andra och lösa sina uppdrag för dem vi är till för.

Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen sammanfattar året, kommunens måluppfyllelse för ekonomi och verksamheter samt faktorer i omvärlden som påverkar Nacka. Här ingår också Nackas internationella samverkan, medarbetarskapet samt insatserna för att uppnå miljömålen.

Stark tillväxt i svensk ekonomi

Svensk ekonomi har under 2016 utvecklats starkt med snabbt stigande produktion och sysselsättning. BNP ökade med 3,4 procent, vilket innebär att svensk ekonomi är i en högkonjunktur.

Det är framförallt en stark inhemsk efterfrågan som har bidragit till ökad tillväxt under 2016, driven av en stark utveckling av offentlig konsumtion med kraftigt ökade utgifter för migration och ökande bostadsinvesteringar. Utvecklingen av hushållens konsumtionsutgifter har dock varit dämpad trots en låg inflation och en god reallöneutveckling.

Ökningen av den svenska exporten har under året varit betydligt svagare än normalt. Den främsta förklaringen är en fortsatt svag ekonomisk utveckling i våra viktigaste exportmarknader.

Starkare ekonomi för kommunerna

Den starka tillväxten i svensk ekonomi har inneburit en gynnsam utveckling av kommunernas skatteunderlag. Underlaget ökade med över två procent under året. Den starka tillväxten beror framför allt på att högkonjunkturen har ökat antalet sysselsatta och arbetade timmar. Under året förstärktes skatteunderlaget också av en relativt stor ökning av pensionsinkomsterna.

Tillväxten av skatteunderlaget är den främsta förklaringen till att kommunerna redovisar ett mycket starkt resultat för året. Resultatet förstärktes ytterligare av att reavinsterna ökade i form av intäkter i samband med markexploatering.

Framtida utmaningar för kommunal ekonomi

Kommunernas kostnader antas öka i takt med en växande befolkning. En mer normal utveckling av skatteunderlaget, samtidigt som kommunernas kostnader växer i relativt snabb takt, innebär att skatteunderlaget inte täcker kostnaderna i samma utsträckning som tidigare. Även den förväntade bristen på arbetskraft påverkar den kommunala ekonomin negativt då kostnaderna för personal förväntas öka.

Nacka växer och utvecklas

Nacka kommun fortsätter att växa mot målet att bygga 20 000 nya bostäder och skapa 15 000 arbetsplatser till år 2030. Under året har arbetet med omkring 20 nya planer

påbörjats, bland annat för Orminge, Ryssbergen, Svindersberg och överdäckningen av väg 222. Vid årsskiftet pågick arbete med cirka 75 planer i kommunen. Under 2016 har byggandet av 1 500 nya bostäder startat och 1 000 nya bostäder blev inflytningsklara i kommunen.

Sju markanvisningstävlingar har genomförts motsvarande ungefär 1 100 lägenheter. Planprogrammet för Planiaområdet (Sickla) är antaget och här planeras för 2 100 nya bostäder. En yta på 18 000 kvadratmeter är avsatt för handel och kontor. I programmet ingår även en upphöjning av Saltsjöbanan på en bro.

Förberedelserna inför byggstarten av 230 studentbostäder i Alphyddan är klara och en markanvisningstävling genomfördes under hösten 2016 i Svindersberg även där med omkring 230 bostäder. Bygget av kontorskvarteret Sickla Front är påbörjat och ska vara klart 2018 med 2 000 nya arbetsplatser.

Stadsutvecklingen pågår på flera platser i kommunen. I Bergs gård, nuvarande Bergs oljehamn, fortsätter arbetet med att planera för en levande stadsdel med 2 000 nya bostäder. På Kvarnholmen fortsätter utvecklingen från industri till levande stadsdel. I Nacka strand konverteras kontorshus till bostäder. Färdigställandet av de sista lägenheterna i Finnbona hamn pågår efter 20 år av exploatering. Ett arbete med att bygga nya bostäder ned mot vattnet vid Mårtens holme pågår i Tollare. I Ältadalen har markarbete pågått för att nya bostäder ska kunna påbörjas under 2017 och i Sydvästra Hedvigslund har den sista och största etappen av bostadsbyggande skett.

En principöverenskommelse mellan Nacka kommun, Trafikverket och Stockholms läns landsting är klar. Den innehåller två nya trafikplatser, överdäckning av Värmdöleden och en framtida bussterminal vid centrala Nacka.

Utveckling av lokala centrum i hela Nacka

Samtidigt som Nacka stad växer fram på västra Sicklaön utvecklar Nacka kommun de olika centrumområdena i hela Nacka. Planprogrammet för Saltsjöbadens centrum var ute på samråd under hösten och nu pågår arbete med att revidera programmet efter de synpunkter som inkom. I Fisksätra centrum pågår arbete med en detaljplan för fler bostäder och verksamheter.

I Orminge centrum har planarbetet med tre nya detaljplaneprojekt och två markanvisningstävlingar startat. Totalt planeras för cirka 1 500 nya bostäder i Orminge centrum. Arbete med utvecklingsförslag för Ektorp centrum pågår tillsammans med centrumägarna. I Ektorp centrum har även förberedelserna inför bygget av 250 nya studentbostäder pågått. Ett planeringsarbete för ett nytt centrum och 900 tillkommande bostäder pågår i Älta. Under året har det varit markanvisningar för 235 bostäder och en förskola i Älta centrum.

Bostäder och integration är nyckelfrågor

En av kommunens större utmaningar under året har varit det ökade behovet av bostäder för olika sociala behov. Bostadsbristen gäller i synnerhet de som inte är etablerade på bostadsmarknaden, till exempel ungdomar och nyanlända. Under 2016 tog Nacka kommun emot 339 nyanlända personer, det högsta antalet någonsin. Den nya lagstiftningen om att ordna boende för nyanlända ställer nya krav. Kommunen arbetar för att bostäder med olika upplåtelseformer ska finnas i alla kommundelar för att underlätta integration.

Satsningar på infrastruktur

I juni 2016 invigdes Kvarnholmsförbindelsen med Svindersviksbron och tunneln genom Ryssbergen. Tvärbanans förlängning till Sickla fortsätter och är beräknad att vara klar under 2017. Trafikverkets vägplan för nya Skurubron vann laga kraft i december 2016 med planerad byggstart år 2018.

Förhandlingar kring Östlig förbindelse

Under 2016 har förhandlingar förts med Sverigeförhandlingen kring en östlig förbindelse. Östlig förbindelse är en trafiktunnel under Saltsjön som binder samman vägtringen runt Stockholm. Kommunen har tydligt uttalat vikten av att den kommer till för att tillväxten ska kunna fortsätta.

Tunnelbanan till Nacka

Under året har projekteringen och planeringen av tunnelbanans tunnlar, stationer och arbetsområden fortsatt. Under november och december 2016 pågick samråd om utbyggnaden av tunnelbanan till Nacka och söderort. Landstinget bjöd in till öppet-husmöten. Förslag på stationslägen och entréer visades upp liksom möjliga etableringsytor under byggtiden.

Goda förutsättningar för nya företag

Företagen i Nacka går bra och kommunen placerar sig på tredje plats när Svenskt näringsliv rankade kommunernas näringslivsklimat 2016. Svenskt Näringsliv och Tillväxtverket gjorde dessutom en sårbarhetsanalys under året om hur beroende den lokala sysselsättningen är av ett fåtal företag eller enstaka bransch. Där ligger kommunen bra till, på femte plats i landet. Enligt Företagarnas lönsamhetsanalys hamnar Nacka på första plats som kommunen med de mest lönsamma företagen.

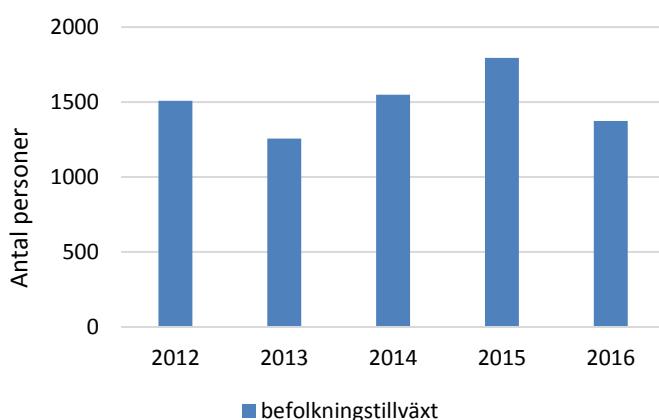
Snart 100 000 Nackabor

Nackas befolkning ökade med cirka 1 400 personer under 2016, vilket är 400 färre än föregående år och en svagare tillväxt än prognostisering. Vid årsskiftet var Nackas befolkning 99 359 invånare. Under våren 2017 väntas Nacka nå en milstolpe, då befolkningen förväntas passera 100 000 personer vilket utgör cirka en procent av Sveriges totala befolkning.

Befolkningsökningen i Nacka består av två delar, dels av ett positivt födelsenetto - att det föds fler än som avlider – dels av ett positivt flyttnetto. Under 2016 var kvinnorna fortfarande något fler än männen, 50 121 jämfört med antalet män som var 49 238.

Under 2016 hade Nacka en fortsatt hög befolkningstillväxt i absoluta tal. I Stockholms län låg Nacka bland de tio kommunerna med högst tillväxttakt. Ungefär 8 471 personer flyttade till Nacka under 2016 och 7 607 personer flyttade från kommunen. De inflyttade kom främst från andra kommuner i länet. Ungefär 1 178 personer flyttade hit från andra länder och 627 personer flyttade från Nacka till andra länder. Under året föddes 1 154 barn och 643 personer avled. Närmare 25 procent av Nackaborna har utländsk bakgrund, varav 20 procent är födda utomlands.

Diagram: Befolningstillväxt 2012-2016

Nacka i världen

Kommunens internationella arbete är ett verktyg för att alla verksamheter ska kunna utveckla bättre medborgarservice. I linje med visionen om öppenhet och mångfald behöver kommunen lära av andra, synas och samarbeta internationellt.

Internationella händelser

Nacka var under hösten, tillsammans med Stockholm och Solna, värd för en internationell konferens om integration och etablering av nyanlända på arbetsmarknaden där ett 30-tal städer deltog. Gruppen ”Integrated Urban Development”, där städerna Amsterdam, Brno, Göteborg, Nacka, Oslo, Stockholm och Wien ingår, träffades i september i Nacka för erfarenhetsutbyte med Nacka som ordförande. Samarbetet har arbetsnamnet ”Edge-of-center transformation”.

Nacka ingick under året i flera internationella sammanhang, däribland den internationella studenttävlingen ”Green Hackathon” med Sverige som värdnation. De tävlande hade i uppdrag att hitta kreativa lösningar på olika miljöfrågor. Nackas bidrag ”Green walls (and roofs) design for urban climate change adaptation” väckte intresse.

Många internationella besökare är intresserade av Nacka kommunens kundval. Även stadsbyggnad och Nackas styrmodell har väckt intresse. Under året har besök från Sydkorea studerat hur kommunen arbetar med internrevision. Besökare från Nederländerna

intresserade sig för kundvalsmodellen inom äldreomsorgen. Nacka tog även emot besökare från bland annat Estland, Finland, Georgien, Kina och Serbien med flera under året.

Internationella nätverk är ett verktyg för utveckling i alla verksamheter. Några av nätverken som Nacka engagerat sig i under 2016 är: Eurocities, ENSA (European Network of Social Authorities) och ELISAN (European Local Inclusion & Social Action Network). Under 2016 har Nacka kommun utökat sitt medlemskap i Eurocities genom att gå med som associerad partner i Environment Forum. Syftet är att få ytterligare en bred europeisk kanal till kunskapsutbyte och omvärdsspaning. Nackas internationella policy anger att det internationella arbetet ska vara i linje med det ordinarie målarbetet i kommunen.

Positivt resultat och starkt ekonomi

Kommunens ekonomi hade ett positivt resultat under 2016. De allra flesta nämnder och verksamheter följe budget och hade en ekonomi i balans. Låneskulden har minskat kraftigt under året och är historiskt låg. Kommunens ekonomiska ställning har förbättrats ytterligare. I detta avsnitt beskrivs kommunens resultat, intäkter och kostnader, investeringar samt viktiga finansiella nyckeltal.

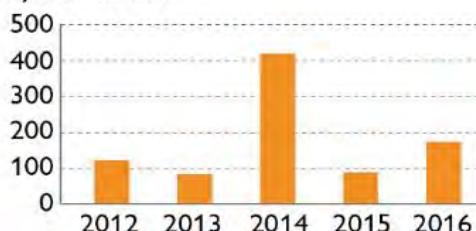
Starkt resultat

Årets resultat för Nacka kommun uppgick till 175 miljoner kronor, vilket var 75 miljoner kronor bättre än budget och bättre än fjolårets resultat som uppgick till 91 miljoner kronor. Den ekonomiska styrningen och kontrollen visar en fortsatt förbättring. Liksom år 2015 höll de flesta nämnder sin budget. Det sammanlagda resultatet för nämnder och verksamheter blev 28 miljoner kronor bättre än budget. Positivt är att nämnder som tidigare haft underskott nu visar en ekonomi i balans, till exempel socialnämnden. Kommunens båda produktionsverksamheter, Välfärd skola och Välfärd samhällsservice, ligger i nivå med budget.

Det som också bidrar positivt till resultatet är ökade skatteintäkter, reavinster från försäljning av fastigheter (till Hemsö Cullberg Holding AB med flera) och att kommunens räntekostnader blev lägre än beräknat. Negativa avvikelser var bland annat pensionsavsättningen samt att semesterlöneskulden blev större än budgeterat.

ÅRETS RESULTAT SENASTE FEMÅRSPERIODEN

Miljoner kronor

Kommunens balanskravsresultat

Enligt kommunallagen ska kommunernas intäkter vara större än kostnaderna, det så kallade balanskravet. Balanskravsresultatet visar årets resultat justerat för intäkter och kostnader som inte hör till den lopande verksamheten. Reavinster från försäljning av anläggnings-tillgångar ska dras av från balanskravsresultatet. Årets balanskravsresultat blev 127 miljoner kronor före avsättning till resultatutjämningsreserven.

Balanskravsutredning, miljoner kronor	
Årets resultat	175
Reducering av samtliga realisationsvinster	-98
Vissa realisationsvinster enligt undantagsmöjligheter	20
Garantiavsättning Hemsö Cullberg Holding AB	30
Orealiseringade förluster i värdepapper	0
Återföring av orealiseringade förluster i värdepapper	0
Årets resultat efter balanskravjusteringar	127
Reservering till resultatutjämningsreserv (RUR)	-19
Disponering från resultatutjämningsreserv (RUR)	0
Balanskravsresultat	108

Så användes skattepengarna

Kommunens kostnader var sammanlagt 6 miljarder kronor 2016. Förskola och skola står för hälften. Fördelningen av kostnaderna visas i hundralappen.

Den allra största delen av kommunens intäkter är skatemedel. Intäkter kommer också från avgifter och taxor samt från ett antal statliga bidrag. De statliga bidragen är dels generella, som kommunerna får av staten och kan användas där kommunen anser att det behövs mest, dels riktade, som går till specifika verksamheter. Det kan till exempel handla om att kompensera för kostnader för flyktingmottagande eller till kvalitetsutveckling inom skolan. Flertalet av de specialdestinerade statsbidragen är kopplade till prestationsskrav.

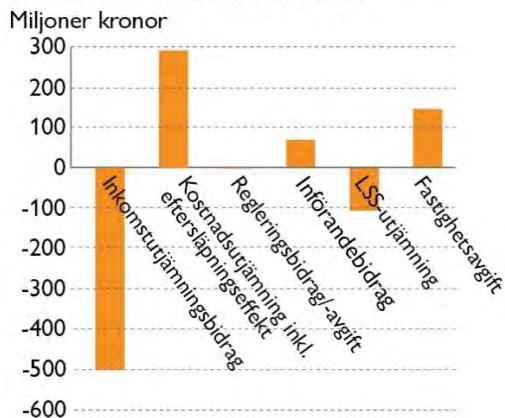
Kommunens skatteintäkter

Kommunens skatteintäkter var 5 miljarder kronor 2016, vilket är en ökning med 305 miljoner kronor jämfört med 2015. Jämfört med budget har skatteintäkterna ökat med 6 miljoner kronor. Fler invånare än budgeterat ger 3,6 miljoner kronor. Till följd av att timlönerna i riket inte ökat i den omfattning som förväntats, påverkas skatteintäkterna negativt med 1,6 miljoner kronor. Utöver det tillkommer 4 miljoner i ökade skatteintäkter för 2015 (slutavräkning).

Generella statsbidrag och utjämning

Syftet med det kommunala utjämningssystemet är att ge alla kommuner ekonomiska förutsättningar så att de ska kunna ge kommuninvånare likvärdig service, oberoende av inkomster och andra strukturella förhållanden. Regleringsposten används för regleringar mellan stat och kommun.

NACKA KOMMUNS UTFALL I UTJÄMNING OCH VISSA STATSBIDRAG 2016

Under 2016 betalade Nacka 505 miljoner kronor till övriga kommuner i inkomstutjämningen. Det är 134 miljoner kronor mer än 2015, främst till följd av en förändrad modell från och med 2016. För att övergångsvis mildra effekten av att inkomstutjämningsmodellen förändrades fick Nacka kommun ett införandebidrag om 64 miljoner kronor vilket kommer att trappas ner kommande år. I kostnadsutjämningen fick Nacka 291 miljoner kronor vilket bland annat beror på att vi har en relativt ung befolkning samt många barn i förskola och skola. Det är en ökning med 34 miljoner kronor jämfört med 2015. I utjämning för kostnader enligt LSS¹ betalade Nacka 105 miljoner kronor år 2016, vilket är

¹ LSS står för lagen som stöd och service till vissa funktionshindrade.

drygt 5 miljoner kronor mindre än föregående år. Regleringsposten gav Nacka en avgift på 3 miljoner kronor vilket är i samma nivå som 2015.

Intäkter och kostnader

Verksamhetens intäkter uppgick 2016 till 1,4 miljarder kronor vilket är 162 miljoner kronor mer än föregående år. Intäkterna var högre bland annat på grund av försäljning av fastigheter till Hemsö Cullberg Holding AB.

De största intäkterna avser bidrag från framförallt staten i form av arbetsmarknadsbidrag, ersättning från Försäkringskassan, momskompensation och ersättning från Migrationsverket för nyanlända med sammanlagt 594 miljoner kronor. Jämfört med 2015 har bidragen ökat markant, med 260 miljoner kronor. Merparten av ökningen (139 miljoner kronor) kommer från ersättningar för nyanlända samt statsbidrag från Skolverket. Statsbidrag för byggbonus uppgick till 32,6 miljoner vilket är 7,6 miljoner mer än budgeterat. Av det extra flyktingbidraget om 15 miljoner kronor, som betalades ut 2015, avser 14 miljoner kronor 2016.

Den näst största intäktskällan på 379 miljoner kom från olika taxor och avgifter som kommunens medborgare betalar för tjänster som till exempel barnomsorg och bygglov. Eftersom vatten och avfall bolagiserades den 1 september (Nacka vatten och avfall AB) är intäkterna för taxor och avgifter i kommunen något lägre än 2015.

Under 2016 har reavinst från försäljningar uppgått till 98 miljoner kronor. De stora posterna var försäljning av exploateringsmark och tomträtter 20 miljoner kronor, försäljning Makaronifabriken 22 miljoner kronor och 45 miljoner kronor kommer från de fastigheter som såldes till Hemsö Cullberg Holding AB. Eftersom kommunen återhyr en stor del av objekt som såldes till Hemsö Cullberg Holding AB kommer reavinsten på sammanlagt 329 miljoner kronor att fördelas ut årligen under hyrestiden. Den totala försäljningssumman uppgick till 612 miljoner.

Verksamhetens kostnader uppgick till 6 miljarder kronor år 2016 vilket är en ökning med 418 miljoner kronor jämfört med 2015. De största kostnadsposterna är löner och sociala avgifter till kommunens anställda vilket uppgår till 2,2 miljarder kronor. Det är en ökning med 135 miljoner kronor jämfört med 2015. Knappt hälften av ökningen avsåg lönerörelsen (2,7 procent) och resterande del av ökningen beror på fler anställda inom stadsutveckling samt höjda arbetsgivaravgifter för unga.

Antalet nyanlända har fortsatt att öka under 2016 och kostnaderna för kommunen har ökat med cirka 139 miljoner kronor jämfört med föregående år. Köp av utbildningsplatser har ökat med 26 miljoner kronor vilket följer befolkningstillväxten och budget. Kostnaderna för äldreboende har ökat med 27,9 miljoner kronor jämfört med 2015 vilket är 29,7 miljoner kronor mer än budgeterat.

Lägre räntekostnader än budgeterat

De finansiella intäkterna var 22 miljoner kronor 2016, vilket är något lägre än budget.

Intäkterna kommer dels från utdelning från kommunens bolag, dels från ränteintäkter på placerade medel och lån till koncerninterna bolag.

De finansiella kostnaderna var 50 miljoner kronor vilket är i nivå med budget. Större delar är lopande räntekostnader och lösen av swappar. De lopande räntekostnaderna uppgick till 15 miljoner kronor, vilket var 23 miljoner lägre än budget. Kommunen har under året kunnat dra nytta av det låga ränteläget, viss upplåning har skett till negativ ränta och medel har erhållits. Förtida lösen av swappar uppgår till cirka 35 miljoner kronor. Låneskulden minskade under året från 700 miljoner kronor till 300 miljoner kronor i slutet av 2016. Kommunen har alltså amorterat 400 miljoner kronor på låneskulden under året.

Sju av tio nämnder höll budget

Under de senaste åren har budgetföljsamheten förbättrats väsentligt till följd av en mer aktiv styrning.

Miljoner kronor	Utfall 2016-12	Budget 2016-12	Avvikelse Utfall-budget
Kommunstyrelsen totalt	●	-146	-151
Kommunfullmäktige (KS)	●	-6	-6
varav revision	●	-1	-2
Kommunstyrelsen (KS)	●	-55	-54
varav tunnelbanan	●	-3	-13
Stadsledning & stödenheter (KS)	▲	-92	-91
Södertörnsbrandförsvar (KS)	●	-37	-37
Fastighetsutveckling (KS)	●	8	5
Lokalenheten (KS)	●	38	23
M&H enheter (KS)	●	9	0
Välfärd skola (KS)	●	9	9
Välfärd samhällsservice (KS)	▲	-1	0
Saneringskostnader	▲	-18	0
Arbets- och företagsnämnden	▲	-180	-179
Fritidsnämnden	●	-138	-143
Kulturnämnden	▲	-131	-129
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	●	-31	-31
Natur- och trafiknämnden	●	-214	-224
Socialnämnden	●	-674	-686
Utbildningsnämnden	●	-2 581	-2 585
Äldrenämnden	▲	-724	-718
Överförmyndarnämnden	●	-8	-7
Finansförvaltningen	●	5 000	4 954
Summa Nacka kommun	●	175	100
● Årsprognos i linje med eller bättre än budget			
▲ Negativ årsprognos jfr budget			

Sju av tio nämnder höll budget eller hade överskott. Socialnämnden, som tidigare visat underskott, har nu fått balans i ekonomin 2016. Nämnden har under flera år arbetat med åtgärdsprogram för att kunna nå budgeterat resultat.

Kommunstyrelsen har ett positivt resultat mot budgeterat med 6 miljoner kronor. De flesta verksamheter visar ett ekonomiskt resultat som är i balans med budget. Saneringskostnader med 18 miljoner kronor, som tidigare hanterats som en del av investeringsbudgeten, påverkar resultatet negativt. Enheterna inom fastighetsområdet gör ett positivt resultat med 18 miljoner kronor vilket främst beror på ökade hyror samt på försäljning av tomträtter och mark. KPI-uppräkningen för tunnelbanan är nästan 10 miljoner kronor lägre än budgeterat.

De två kommunala produktionsverksamheterna inom kommunstyrelsen hade i princip ekonomi i balans. Välfärd skola hade ett positivt resultat på 9 miljoner kronor i nivå med budget, Välfärd samhällsservice visade ett mindre underskott med 1 miljon kronor.

Arbets- och företagsnämnden hade ett negativt resultat på drygt 1 miljon kronor. Underskott finns främst inom ekonomiskt bistånd med 9 miljoner kronor mer än budgeterat vilket beror på att antalet hushåll med ekonomiskt bistånd har ökat med 143 till sammanlagt 1 034 hushåll. Kostnaderna för arbetsmarknadsinsatser och kommunal vuxenutbildning är lägre jämfört med budget eftersom mottagandet av nyanlända Nackabor har försenats.

Fritidsnämnden hade ett överskott på 5 miljoner kronor. Överskottet beror i huvudsak på att nya idrottsanläggningar inte har tagits i drift som planerat, vilket leder till utebliven hyreskostnad. Kulturnämndens resultat för året blev ett underskott på 2 miljoner kronor. Underskottet avser ökade kostnader för musikskolan på grund av fler elever än beräknat.

Miljö och stadsbyggnadsnämnden har ett överskott på cirka 1 miljon kronor. Avvikelsen beror i huvudsak på förseningar inom nämndens projektverksamhet.

Natur- och trafiknämnden hade ett positivt resultat på 10 miljoner kronor, vilket förklaras av lägre kapitaltjänstkostnader på 7,5 miljoner kronor eftersom planerade investeringar försenats. Ökade intäkter och taxor bidrar med 2,7 miljoner kronor. Vinterunderhållet har under året kostat 3,7 miljoner kronor mer än budgeterat. Vatten och avfall har bolagiseringats från den 1 september (Nacka vatten och avfall AB).

Socialnämnden hade störst överskott med 12 miljoner kronor. En förklaring är att insatser till personer med funktionsnedsättning har kostat 10 miljoner mindre än budgeterat. Ett aktivt arbete med att följa upp och ompröva beslut mer frekvent har medfört att kostnadsökningar har stannat upp och är lägre än tidigare. Även inom individ och familjeomsorgen finns ett bättre resultat på grund av lägre kostnader för placeringar i heldygnsvård.

Utbildningsnämndens resultat uppgick till 4 miljoner kronor bättre än budget. Den positiva avvikelsen gäller framför allt förskola och pedagogisk omsorg samt grundskola. Gymnasieskolan har ett underskott vilket till stor del beror på ökat mottagande av nyanlända elever.

Äldrenämnden hade ett underskott på 6 miljoner kronor, vilket är lägre än tidigare år. Den största förklaringen är framförallt högre kostnader för särskilt boende. Antalet boende är fler än budgeterat och kostnaderna för personer med särskilda behov ökade mycket jämfört med 2016. Överförmyndarnämnden har en ekonomi i balans.

Finansiella nyckeltal

Vid bedömningen av om kommunen har en god ekonomisk hushållning fästs stor vikt vid målet att kommunens ekonomi ska vara i balans. Det mäts genom att titta på årets resultat och balanskravsresultat samt på hur kommunen följt budgeten. För att bedöma ekonomins långsiktiga bärighet följs särskilt fyra nyckeltal som belyser den ekonomiska ställningen ur olika perspektiv: *nettokostnadsandelen*, *självfinansieringsgraden av investeringar* och hur *låneskuld* och *soliditet* utvecklas.

	Målnivå	Utfall 2016	Målnivå	Utfall 2015
Nettokostnadsandel	<97,5%	96,4%	97,5%	98,7%
Förändring av soliditet	> 0	1,3%-enheter	ska öka	0,4%-enheter
Förändring av soliditet inkl. ansvarsförbindelser	> 0	2,7%-enheter	>0	1,7%-enheter
Tak för låneskuld	1,5 mdkr	0,3 mdkr	2,5 mdkr	0,7mdkr
Självfinansieringsgrad av investeringar	Ska öka	54,8%	Ska öka	81,0%

Nettokostnadsandelen har förbättrats

Nettokostnadsandelen visar hur stor andel av skatteintäkterna och de generella statsbidragen som har gått åt till att finansiera verksamhetens nettokostnader (inklusive avskrivningar och finansnetto). Det är ett centralt mått för alla kommuner och extra viktigt för en starkt växande kommun med stora investeringsbehov. Om detta nyckeltal är 100 procent innebär det att de löpande intäkterna precis täcker den löpande driften och att det inte finns utrymme för att finansiera investeringar.

År 2016 var nettokostnadsandelen 96,4 procent vilket är en mycket bra nivå och bättre än målsättningen i budget. Årets goda resultat bidrog främst till förbättringen. När investeringsnivåerna stiger framöver är det viktigt att målet nås.

Självfinansieringsgrad av investeringar

När kommunens löpande verksamhet har finansierats bör en tillräckligt stor del av skatteintäkterna återstå för att kunna finansiera investeringar. Måttet självfinansieringsgrad av investeringar visar hur stor del investeringarna som kommunen kunnat finansiera med egna medel. Det är viktigt att ligga på en hög självfinansieringsgrad. Nacka är en starkt växande kommun och investeringarna kommer framöver att ligga på höga nivåer, vilket kan

motivera en viss ökning av låneskulden. År 2016 var 55 procent av investeringarna finansierade av egna medel, vilket är en minskning jämfört med föregående år. Detta ligger i linje med de nya målsättningarna för 2017.

Förbättrad soliditet

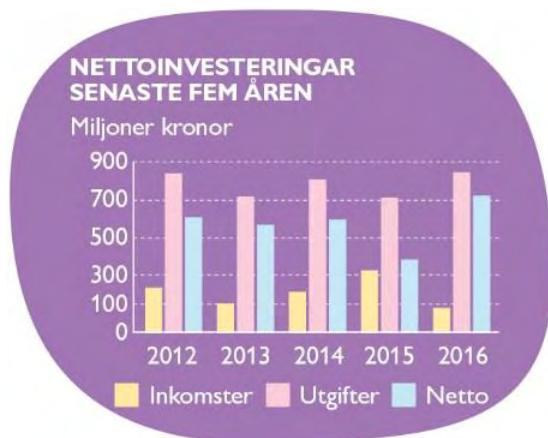
Soliditeten anger hur stor del av kommunens tillgångar som har finansierats av eget kapital, och visar hur kommunens långsiktiga betalningsberedskap utvecklas. Ju högre soliditet, desto större finansiellt handlingsutrymme. Kommunens mål är att soliditeten ska utvecklas i en positiv riktning. Under 2016 steg soliditeten till 39,7 procent, vilket är en ökning med 1,3 procentenheter jämfört med 2015. Förbättringen beror främst på ett bra resultat och att låneskulden amorterats ner till 300 miljoner kronor till följd av försäljningsintäkter framförallt från fastighetsförsäljningen till Hemsö Cullberg Holding AB. Investeringsnivån var också något lägre än planerat. Soliditeten inklusive ansvarsförbindelser var 18,6 procent, 2,7 procentenheter bättre än 2015.

Historiskt låg skuldsättning

Låneskulden minskade med 400 miljoner kronor till 300 miljoner kronor under året till följd av att försäljningsintäkter kunde användas till återbetalning av lån, och att en stor del av kommunens investeringar kunde finansieras med egna medel. Låneskulden per invånare minskade från 7 140 kronor till 3 021 kronor. Det är en betydligt lägre nivå än genomsnittet för riket, som var 22 599 kronor år 2015.

Investeringarna ökar

Kommunens nettoinvesteringar uppgick till 724 miljoner kronor. Den genomsnittliga investeringsnivån den senaste femårsperioden är 577 miljoner kronor. Årets nettoinvesteringar motsvarade drygt 7 000 kronor per invånare, nästan en fördubbling jämfört med förra året. De största investeringarna fanns inom exploatering, gata, väg och fastighet.

De största investeringsprojekten under 2016

- KKV huset, fastighet för kulturverksamhet nära Sickla köpcentrum, köptes för drygt 76 miljoner kronor från det helägda bolaget Nysätra Fastighets AB.
- Kvarnholmsförbindelsen knyter samman Kvarnholmen med centrala Nacka Centrum. Den består av en bro över Svindersviken, en tunnel genom Ryssbergen och en väg fram till Värmdöleden. En ny trafikplats, Trafikplats Kvarnholmen, ska knyta samman Kvarnholmsförbindelsen med väg 222, i höjd med Nacka gymnasium. Den planeras att vara klar 2018. Årets utgifter var 59 miljoner kronor och inkomster var 0,5 miljoner kronor. Totala utgifter för projektet var 214 miljoner kronor.
- Rödmyrans skola, en ny skolbyggnad på Myrsjöskolan i Boo, kommer att inrymma en låg- och mellanstadieskola med serveringskök och matsal. Inflytningen är planerad till starten av höstterminen 2018. Årets utgifter uppgick till 39 miljoner kronor vilket också var ackumulerat nettoutfall.
- Norra Skuru, område på västra sidan av Skurusundet. Genom projektet får området vatten, avlopp, nya bostäder, förskola och bevarar de stora kulturhistoriska värdena. Utgifter 31 miljoner kronor, inkomster en miljon kronor, årets netto 30 miljoner kronor. Totala utgifter för projektet 57 miljoner kronor.

De största investeringarna som pågått under året

Projekt, miljoner kronor	IB	Inkomster	Utgifter	Netto	UB
KKV huset, Sicklaön 269:I	0	0	-76	-76	0
Kvarnholmsförbindelsen	-156	0	-59	-58	-214
Rödmyrans skola	0	0	-39	-39	-39
Norra Skuru	-26	1	-31	-30	-57
Telegrafberget	-2	0	-25	-25	-27
Utskogens förskola nybyggnation	0	0	-25	-25	-25
Reinvesteringar vägnät	0	0	-20	-20	-20
Kocktorpsvägen åtta tillfälliga bostäder	0	0	-19	-19	-19
Kommunalvägen sju tillfälliga bostäder SOCN	0	0	-17	-17	-17
Ny påfartsramp vid Björknäs	-29	0	-12	-12	0
Reinvestering ledningsnät	-22	0	-11	-11	0
Södra Hedvigslund Älta	-45	13	-10	3	-42
Del av Ältabergsvägen	-2	6	-6	0	-2
Gång- och cykelväg Värmdövägen östra Sicklaön	-1	6	-10	-4	-5
Ältadalen	-4	5	-6	-1	-5
Samordning Henriksdal	-1	5	-6	0	-1
Cykelstråk Värmdövägen Boo	-1	5	-3	2	1
Finnboda varv	-2	5	-1	4	1
Ältabergs verksamhetsområde	-54	4	0	3	-50

Aktiv finansförvaltning

Kommunen fortsätter sitt aktiva arbete med att utveckla sin finansförvaltning, med ännu tydligare likviditetsplanering, styrning och rapportering. Upptagande av lån har under 2016 skett i lägre omfattning än planerat, och i slutet av året hade låneskulden amorterats ner

med 400 miljoner kronor till 300 miljoner kronor. Detta blev möjligt genom fastighetsförsäljningen till Hemsö Cullberg Holding AB. Låneportföljen består nu enbart av obligationer. Trots att reporäntan är negativ har placeringar under året ändå skett till positiv ränta. Vid utgången av 2016 hade kommunen 201 miljoner kronor i placeringar.

Förbättrat resultat för kommunkoncernen

Nacka kommun äger ett fåtal bolag. De ingår i bolagskoncernen Nacka Stadshus AB som består av Nacka energi AB, Nacka energi försäljnings AB samt Nysätra fastighets AB. Nacka Vatten och Avfall AB bildades under 2016. Nacka Stadshus AB:s resultat blev 71 miljoner kronor. Försäljningen av KKV-huset till kommunen bidrog till resultatet. Under 2016 har kommunfullmäktige beslutat att avveckla Nysätra fastighets AB.

Resultatet i kommunkoncernen blev 195 miljoner kronor, vilket är högre än tidigare år och budget.

Långsiktig ekonomisk styrning i ett växande Nacka

Bostadsbyggandet i kommunen ska fördubblas vilket ställer krav på att utveckla den ekonomiska styrningen. För att utveckla styrningen har nya övergripande mål införts 2016 med höga ambitioner på service och livsmiljö. Under 2016 har ett omfattande arbete på nämndnivå genomförts där fokusområden och resultatindikatorer tagits fram för 2017.

Under 2016 fortsatte arbetet med kommunens ekonomiska långtidsprognos fram till år 2030. Det är ett arbetsredskap som visar effekten av olika ekonomiska beslut. Slutsatsen är att det kommer att krävas avvägningar och prioriteringar för exempelvis uppräkningar av pris- och lönekompensation. På så sätt kan resultatnivån hållas tillräckligt hög och behovet av att lånefinansiera nödvändiga investeringar minimeras. Kommunen behöver andra aktörer som investerar och bör sträva efter att få in pengar från till exempel markförsäljningar så tidigt som möjligt. Försäljningen till Hemsö Cullberg Holding AB är ett exempel på kommunens arbete med att få in fler aktörer.

God måluppfyllelse under 2016

Målsättningarna för servicen Nacka kommun ger till medborgarna är hög. Det gäller också målen för livsmiljön i kommunen. Medborgare och kunder ska ha stor valfrihet, får den bästa kvaliteten och vara bland de nöjdaste i landet, oavsett det handlar om förskola, hemtjänst, stöd i att få egen försörjning, att få bygglov eller annan av kommunens uppdrag.

Sedan 2015 har det pågått ett arbete med att utveckla kommunens mål- och resultatstyrning, i syfte att ytterligare förbättra kommunens resultat under en period med stark tillväxt. 2016 var det första året som fyra nya övergripande mål styrde verksamheten. Kopplat till de övergripande målen har kommunfullmäktige också beslutat om underliggande strategiska mål

för nämnderna, vilkas måluppfyllelse är grunden för bedömningen om kommunen levt upp till de övergripande målen. Under 2016 bedöms de fyra övergripande målen vara uppfyllda.

Kommunen hade en god ekonomisk hushållning 2016

Enligt kommunallagen ska kommunen ha en god ekonomisk hushållning. Det finns ingen närmare definition, men innebördén är att kommunen ska använda skatemedlen på ett effektivt sätt och att varje generation ska bära kostnaderna för den kommunala service som konsumeras. Nacka bedöms ha en god ekonomisk hushållning när de övergripande målen nås. Under 2016 uppnås de flesta mål som mäter verksamhetsresultat och kommunens ekonomi är i balans, vilket innebär en god ekonomisk hushållning.

Nedan beskrivs de fyra övergripande målen och exempel lyfts fram på bra resultat och också på områden där målen inte nås. I avsnittet om Nackas verksamheter visas nämndernas måluppfyllelse för varje strategiskt mål.

Bästa utveckling för alla

Alla som bor och verkar i Nacka får bästa möjliga förutsättningar för sin utveckling och för att kunna förverkliga sina egna drömmar och idéer. Kommunen möter varje Nackabos och aktörs behov och ambition med flexibilitet, enkelhet, snabbhet och öppenhet. Stor valfrihet och inflytande på riktigt kännetecknar Nacka. Nyfikenhet, lärande och entreprenörskap präglar verksamheterna liksom lusten att vara kreativ, skapa och uppleva. Alla verksamheter har hög kvalitet och bidrar till en god hälsa.

Medborgarna i Nacka kan göra val inom en stor mängd verksamheter och i det perspektivet utmärker sig Nacka som en av de kommuner där valfriheten är som störst. Andelen elever som fick sitt förstahandssval av grundskola har minskat något och låg på 87 procent 2016, vilket är under målvärdet på 95 procent. Sammantaget håller Nackas förskolor och skolor en mycket hög kvalitet. Elevresultaten är goda. Föräldrar och elever är i hög grad nöjda. Nackas resultat ligger mycket bra till jämfört med andra kommuner, i synnerhet i grundskolan och de goda resultaten står sig.

Bland utvecklingsområdena finns tillgången till pedagogiskt högskoleutbildad personal i fritidshem och lärare med rätt utbildning för förskola och särskola. Elevers inflytande och återkopplingen till elever behöver utvecklas i både grund- och gymnasieskolan. Inför framtiden är det viktigt att bibehålla attraktiva förskolor och skolor när Nacka växer.

Resultaten inom arbetsmarknadsinsatser visar att 77 procent av kunderna som har avslutat sin insats har kommit i arbete, studier eller eget företagande. Kvalitetsarbetet i vuxenutbildningen har lett till förbättrade resultat och alla nyanlända har fått en första bostad och introduktion till Nacka.

Föreningslivet är nöjda med kommunens insatser. Mätningar visar att 87 procent av invånarna i Nacka anser att idrotts- och fritidsutbudet är rikt och varierat. Under året har 93 procent av Nackas grundskolor haft någon form av kulturverksamhet via kulturpengen och totalt har drygt 20 000 barn tagit del av kultur. Kulturhuset Dieselverkstaden har haft drygt en miljon besökare.

En av kommunens målsättningar är att nöjdheten bland äldre som har hemtjänst och som bor i särskilda boenden ska ligga högt i jämförelse med andra kommuner. Genomgående står sig Nacka kommun väl i jämförelse med riket och Stockholms län.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nacka är en välvilande, tolerant och nyskapande plats att bo, besöka och arbeta i. Här finns spännande miljöer och levande mötesplatser som är trygga och tillgängliga. Det unika i kommundelarna bevaras och utvecklas. Framkomligheten är god, bebyggelsen tät och varierad och naturen är nära i hela Nacka. Kultur- och idrottslivet är rikt och aktivt. Rent vatten, frisk luft, ett rikt växt- och djurliv och en god bebyggd miljö kännetecknar Nackas miljöambitioner. Kommunen arbetar för en låg klimatpåverkan och en giftfri miljö.

Fler och fler människor bor i Nacka. Prognosens visar att Nacka under våren 2017 kommer att få sin 100 000:e invånare.

Ungefär 24 procent av Nackas ungdomar i årskurs 7-9 anger att de någon gång besöker fritidsgårdarna. Fritidsgårdarna har under året arrangerat öppen idrott, öppna lovaktiviteter och några större ungdomsarrangemang. Kulturhuset Dieselverkstaden har haft drygt en miljon besökare. Totalt har Nacka hembygdsmuseum lockat 3 106 besökare och museet Hamn drygt 6 670 besökare, vilket är en ökning med 10 procent jämfört med förra året.

Kultur för barn och unga får genomgående positiva omdömen av besökare och inom kulturskolan ligger kundnöjdheten stabilt på dryga 90 procent. Biblioteken lockar fler besökare än länet i övrigt och kundnöjdheten är fortsatt hög. I Nacka besöks biblioteken cirka 12 gånger per person varje år, i jämförelse med biblioteken i länet där antalet besök är 7 per person och år.

Under 2016 antogs viktiga program som har strategisk betydelse för en hållbar stadsutveckling. Ett av dessa är miljöprogrammet som betonar samverkan för att kunna tänka nytt, långsiktigt och innovativt. För att lyckas krävs dialog inom kommunen, med exploatererna och förstås även med Nackaborna. Fokus ligger på hållbart byggande och

systematiskt arbete med ekosystemtänkande i alla stadsbyggnadsprojekt och andel grönyta mäts (Grönytefaktor).

I våras startade projektet ”Cykelvänlig arbetsplats”, som har som mål att få arbetsplatser i Nacka att göra det enkelt för sina anställda att cykla till arbetet och i tjänsten. ”Cykla på vintern” är ett annat projekt som just inletts, med syftet att förbättra utbyggnaden och underhållet av vår infrastruktur ur cyklisternas synvinkel. Under året har Nacka tilldelats Regionala Cykelkansliets pris för ”Årets cykelprestation”.

Antalet läckor på huvudvattenledning har ökat samtidigt som en händelse med otjänligt vatten inträffade under året. Detta gör att målnivån inte uppnås. Ansvaret har övergått till Nacka Vatten och Avfall AB från första september.

Stark och balanserad tillväxt

Nacka växer för fler. Fram till 2030 ska minst 20 000 nya bostäder byggas och 15 000 nya arbetsplatser skapas. Nacka ska ha ett företagsklimat i toppklass. Tillväxten sker med ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet på kort och lång sikt. Nacka utvecklas i nära samspel med Nackabor, civilsambälle och näringsliv genom att tänka nytt, långsiktigt och innovativt. Genom tillväxten bidrar Nacka aktivt till utvecklingen i Stockholmsregionen.

Under de närmaste tio åren växer Nacka kraftigt. Inledningsvis leder det till högre kostnader per invånare, då det behövs investeringar i fler anläggningar för att möta behovet.

Allteftersom inflyttning sker kommer kostnaderna per invånare att jämnas ut. Nacka kommun ligger i nivå med snittet för Stockholms län.

Totalt pågår arbete med omkring 70 detaljplaner. 20 detaljplaner har antagits under året och under 2017 förväntas ytterligare 16 att antas. Under 2016 var det byggstart för 1 500 nya bostäder och 1 000 nya bostäder blev inflyttningsklara i kommunen.

Effekterna av att parkeringsavgifter har införts blev att framkomligheten förbättrades och tillgången på lediga platser för de boende ökade.

Nacka placerade sig på en tredje plats i Svensk Näringslivs ranking av företagsklimat bland Sveriges kommuner. Bakom framgången finns ett målmedvetet arbete med att skapa ett bra företagsklimat. Ett bra geografiskt läge och förbättrade kommunikationer bidrar till att många små och medelstora företag väljer att etablera sig i Nacka. Företagen i Nacka har lätt att rekrytera kompetent arbetskraft från hela Storstockholm. Att samverka med olika aktörer är en viktig del i att utveckla Stockholmsregionen vilket skett under året.

Maximalt värde för skattepengarna

Nacka erbjuder hög kvalitet och effektiv service till alla Nackabor. Rätt saker görs i rätt tid och på rätt sätt så att kostnaderna blir låga. Kommunen har lägsta möjliga skatt och påverkbara avgifter. Genom öppenhet, inflytande, dialog och stora möjligheter till egna val medverkar Nackaborna till att få maximalt

värde för skattepengarna. Nackas ambition att vara bäst på att vara kommun bidrar till prioritering av vad en kommun ska göra och ständig utveckling på alla områden.

Kommunens ekonomi är i balans. Årets resultat var bättre än budget och likaså årets balanskravresultat. De flesta nämnder och verksamheter följe budget.

Kommunfullmäktige har också beslutat om fyra finansiella nyckeltal som ska följas upp för att bedöma hur väl målet kommunal ekonomi i balans är uppfyllt.

Att Nacka kommun uppfyller målsättningarna för de finansiella nyckeltalen är viktigt i bedömningen av om kommunen har haft en god ekonomisk hushållning. År 2016 var nettokostnadsandelen 96,4 procent, vilket är en bra nivå och bättre än målsättningen i budget. Soliditeten har ökat, självfinansieringsgraden har minskat men ligger enligt den för 2017 fastslagna nivån. Sammantaget är ekonomin stabil. En måttlig investeringsnivå och ett tillräckligt högt resultat ledde till att belåningen kunde minska till historiskt låga nivåer under året.

Målen nås inte riktigt när det gäller kundnöjdhet och handläggningstider inom vissa av miljö- och stadsbyggnadsnämndens områden. Inte heller när det gäller insatstider för att få människor i egen försörjning nås målen. Andelen personer som har haft långvarigt försörjningsstöd ligger över målvärdet. Antalet hushåll med ekonomiskt bistånd har ökat till 1 034 hushåll under 2016.

Föreningslivet är i stort nöjda med kommunens stöd. Mätningar visar att 87 procent av invånarna i Nacka anser att idrotts- och fritidsutbudet är rikt och varierat. Totalt har åtta miljoner kronor fördelats i lokalt aktivitetsstöd och administrationsbidrag till 75 föreningar. Av dessa är 64 barn- och ungdomsföreningar, som organiserar 22 497 medlemmar i åldrarna 4-20 år.

Inom kommunens fastighetsverksamhet har kundnöjdheten, NKI, försämrats under 2016. Trots insatser för att möta kund på ett mer professionellt sätt sjönk indexet från 51 procent 2015 till 44 procent 2016. Målet för kundnöjdhet ska uppgå till minst 60 procent. Med denna bakgrund kommer en fortsatt satsning på kundmötet att genomföras under 2017 där dialog, bemötande och underhåll blir fokusfaktorer.

En del av målet om en aktiv lokalförvaltning är att vakansgraden skall vara högst tre procent. 2016 års utfall är 1,5 procent, därmed kan målet ses som uppfyllt. För att kunna tillhandahålla en god fastighetsekonomi har det varit stor fokus på att våra investeringsprojekt skall rymmas inom budget. Det uppsatta målet är 90 procent, utfallet för 2016 är 97 procent.

Nöjda medborgare

Medborgarna är generellt sett nöjda med att bo i kommunen och med hur verksamheterna sköts, visar resultatet av medborgarundersökningen som görs årligen. Nacka kommun är

bland de tio procent bästa kommunerna både när det gäller nöjdhet med kommunen som plats att bo och leva på och nöjdhet med kommunens verksamheter.

Förskolan, grundskolan och gymnasieskolan fortsätter vara områden där Nackaborna sätter höga betyg och är mycket nöjda. Det område där Nacka har fått högst betygsindex är rekommendation. Jämförelser med tidigare år har kommunen som plats att bo och leva på (NRI) sjunkit något mellan 2014 och 2016.

För Nackas del är det räddningstjänsten, vatten och avlopp och kontakter områden där nöjdheten understiger medelvärdet för samtliga deltagande kommuner. Lägst betygsindex fick möjligheterna till inflytande, påverkan och förtroende över kommunala beslut och verksamheter. Men även om dessa områden ligger förhållandevis lågt jämfört med andra områden ligger Nacka ändå bättre till än de flesta andra kommunerna.

Här visas nöjdheten inom olika områden. Färgegen anger hur kommunen placerar sig om man jämför med de 136 kommuner som genomförde undersökningen 2016, där mörkt grön ruta är den bästa fjärdedelen, ljust grön ruta den näst bästa och gul ruta näst sämsta fjärdedelen. Stjärnan markerar att vi är bland de 10 procent bästa.

MEDBORGARUNDERSÖKNINGEN

Nöjd-medborgar-index	Nacka	Medel	Nöjd-region-index	Nacka	Medel
Nöjd-medborgar-index	↘ ★ 62	54	Nöjd-region-index	↘ ★ 72	60
Bemötande och tillgänglighet	60	56	Rekommendation	↘ ★ 80	64
Förskolan	★ 71	64	Arbetsmöjligheter	↘ 59	53
Grundskolan	↗ ★ 71	57	Utbildningsmöjligheter	↗ 65	65
Gymnasieskolan	↘ 67	58	Bostäder	↗ 59	52
Äldreomsorgen	55	52	Kommunikationer	↘ 63	60
Stöd för utsatta	↗ 52	49	Kommersiellt utbud	69	64
Räddningstjänsten	74	75	Fritidsmöjligheter	68	61
Gång- och cykelvägar	↗ 60	55	Trygghet	↗ 68	56
Gator och vägar	63	55	Nöjd-inflytande-index	Nacka	Medel
Idrotts- och motionsanläggningar	↗ 65	60	Nöjd-inflytande-index	46	40
Kultur	↘ 64	62	Kontakt	↘ 48	50
Miljöarbete	↘ 60	57	Information	↘ 58	54
Renhållning och sophämtning	69	66	Påverkan	↘ 45	39
Vatten och avlopp	↘ 78	79	Förtroende	↘ 52	44

Värdena är index som går mellan 0-100. Över 40 räknas som godkänt, över 55 som att man är nöjd och över 75 som att man är mycket nöjd. Medborgarundersökningen utförs av Statistiska centralbyrån. Det är en så kallad attitydundersökning, vilket innebär att den som tillfrågas inte behöver ha erfarenhet av den verksamhet man ska betygsätta utan anger vad hen tror eller tycker.

Fortsatt utveckling av Nacka som attraktiv arbetsgivare

Nacka kommun är en attraktiv arbetsgivare med motiverade medarbetare där allt fler känner stolthet och engagemang, enligt medarbetarundersökningen 2016. Svarsfrekvensen är hög, 89 procent. Åtta av tio medarbetare kan rekommendera kommunen som arbetsgivare. Hållbart medarbetareengagemang (HME) har den högsta nivån någonsin. Andel positiva svar på frågorna som mäter motivation, ledarskap och styrning är 82 procent. Skillnaderna mellan könen har också minskat, kvinnor är lite mer positiva. Medeltal för andra kommuner som redovisar HME till Sveriges kommuner och landsting (SKL) uppgår till 78,9 procent.

Medarbetarundersökningen visar också att medarbetarpolicyns förhållningssätt har fått ökat genomslag. 77 procent instämmer i att det finns utvecklingsmöjligheter i kommunen. Ledarskapet och förtroendet för cheferna är fortsatt högt.

Generationsväxling

Andel medarbetare under 30 år fortsätter att öka och andel medarbetare över 50 år har minskat. Den totala medelåldern för kommunens anställda var 44,8 år, för kvinnor 45,2 år och för män 43,4 år. Jämfört med 2015 innehåller det en sänkning av medelåldern med 1,3 år.

Antal månadsanställda medarbetare uppgick till 4 464 anställda, varav 3 891 var tillsvidareanställda och 573 var visstidsanställda. 76 procent av medarbetarna är kvinnor och 24 procent är män.

Hög andel heltidsanställda

86,2 procent av de månadsavlönade var heltidsanställda vilket är en ökning med 0,8 procentenheter och skillnaden mellan könen har fortsatt minska. 85,9 procent av kvinnorna och 87,2 procent av männen hade en heltidsanställning. De som arbetar inom vård och omsorg har rätt till heltidsanställning. 24 procent av dem, 120 personer, har valt att inte arbeta heltid. Av dem var 87 procent kvinnor och 13 procent män. Om de hade arbetat heltid skulle andelen heltidsanställda ha varit 89 procent.

ANDEL ANSTÄLLDA INOM OLika VERKSAMHETER

Personalomsättning

Personalomsättningen, det vill säga andelen tillsvidareanställda som slutat, var 11,9 procent under 2016, en ökning med 0,7 procent. Personalomsättningen exklusive pensionsavgångar var 10,1 procent, vilket är en ökning med 0,8 procent jämfört med 2015. Under året gick 90 medarbetare i pension vilket är en minskning jämfört med 2015 då 114 medarbetare gick i pension. Den närmaste treårsperioden beräknas i genomsnitt cirka 90 medarbetare gå i pension varje år.

Mångfald

Andel medarbetare med annan etnisk bakgrund fortsätter att öka och uppgår till 26,4 procent. Andel invånare i Nacka av annan etnisk bakgrund var 24,1 procent 2016.

Löner

Utfallet av löneöversynen 2016 blev 2,73 procents löneökning. Löneökningarna för kvinnor var 2,73 procent och för män till 2,69 procent. Den totala lönekostnaden inklusive personalomkostnadspålägg (PO-pålägg) var 2,2 miljarder kronor.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron var 6,2 procent, en ökning med 0,8 procentenheter sedan 2015. Sjukfrånvaron för kvinnor låg på 6,9 procent och för män på 4,1 procent. Sjukfrånvaron har ökat med 0,9 procentenheter för kvinnor och 0,4 procentenheter för män. Sjukfrånvaron uppdelad på kön följer mönstret för övriga kommuner, det vill säga att sjuktalen var högre för kvinnor än för män. Andel långtidssjukrivna, medarbetare som är sjukskrivna 60 dagar eller längre, uppgår till 37,4 procent, vilket är en ökning med 2,8 procentenheter. Av den totala sjukfrånvaron, var andelen långtidssjukskrivna kvinnor 39,2 procent och andelen långtidssjukskrivna män 28,7 procent. Totala sjukfrånvaron hos våra jämförelsecommuner 2016 uppgick till 6,6 procent, en minskning med 0,1 procentenheter jämfört med 2015.

**SJUKFRÄNVARO I NACKA JÄMFÖRELSE – KOMMUNER
(I PROCENT)**

	2013	2014	2015	2016	Förändring
Nacka	4,9	5,1	5,6	6,2	0,8
Täby	4,5	4,7	5,3	5,7	0,4
Sollentuna	5,3	5,1	5,8	5,4	-0,4
Danderyd	5,3	5,4	6,0	6,0	0,0
Solna	5,5	5,5	6,2	6,0	-0,2
Tyresö	6,3	6,4	8,2	7,6	-0,6
Värmdö	6,7	8,0	8,4	8,7	0,3
Genomsnitt Nacka och jämförelsecommuner	5,5	5,7	6,5	6,5	0,0
Genomsnitt jämförelsecommuner	5,6	5,9	6,7	6,6	-0,1

**SJUKFRÄNVARO I ÅLDERSGRUPP
(I PROCENT)**

	2012	2013	2014	2015	2016
Sjukfrånvaro	4,80	4,90	5,10	5,44	6,19
Kvinnor	5,40	5,60	5,80	6,01	6,91
Män	3,00	2,90	3,10	3,74	4,07
<29 år	4,50	5,00	4,90	5,21	5,26
30–49 år	4,50	4,90	4,80	5,09	5,88
>50 år	5,20	5,00	5,40	5,85	6,79

Miljömålsarbete i Nacka

Nacka kommun antog under året ett miljöprogram. Programmet innehåller indikatorer och målnivåer för att följa utvecklingen av kommunens miljömål.

Miljömålskommittén driver uppföljningen av arbetet med miljömålen på uppdrag av kommunstyrelsen. Under 2016 har miljömålskommittén instiftat ett miljöpris som blev utdelat för första gången i slutet av året. Fokus var ”Giftfri miljö” och priset delades mellan förskolan Barkbåten och företaget Boatwasher. Genom att målmedvetet byta ut olämpliga prylar och material skapade förskolan en giftfri förskolemiljö. Nedan redovisas läget för Nacka kommuns sex miljömål.

Begränsad klimatpåverkan

Utsläppen av klimatpåverkande gaser per person minskar i Nacka. Det gäller direkta utsläpp från trafik, bebyggelse och industri inom kommunens gränser. Den största källan till klimatpåverkande utsläpp kommer från vår konsumtion och utsläppen sker därför huvudsakligen utanför kommunen. För att följa utvecklingen av konsumtionens klimatpåverkan har Nacka gjort en enkät och intervjuat 1 000 kommuninvånare om deras konsumtionsvanor. Undersökningen visar att Nackaborna är klimatmedvetna och har stor kunskap på området, men de tycker att det är svårt att ändra invanda beteenden. Konsumtionsvolymer kan också kopplas till mängden insamlat avfall per person, där det finns en ökning. Positivt är att sorteringen av avfall också ökar.

Frisk luft

Halterna av partiklar och andra luftföroreningar ligger på bra nivåer i nästan hela Nacka. Endast i mycket nära anslutning till Värmdöleden överskriden halterna de riktvärden som finns. Nacka ligger också stabilt över medel i länet när det gäller hur många som väljer att åka kollektivt. I oktober vann kommunen dessutom pris för bästa cykelprestation bland annat för sitt arbete med att bygga ut och förbättra cykelvägarna. Nacka kommun inledde också nya cykelprojekt för vintercykling och cykelvänliga arbetsplatser.

Giftfri miljö

En extra satsning på giftfri förskola gjordes där alla förskolor erbjöds både utbildning och extra pengar för att rensa ut olämpliga material och skapa en giftfri förskolemiljö. Engagemanget från förskolorna har varit högt. Många av dem har klarat av mer än tre fjärdededelar av checklistan för giftfri förskola. En strategi för hur kommunen ska hantera förorenade områden togs också fram under året. Arbetet med att fördjupa kunskapen om områden med misstänkta föroreningar fortsätter under 2017. Inköp av ekologisk mat till kommunala kök ökar något, medan inköp av miljömärkta varor varken ökar eller minskar. På båda inköpsområdena behöver takten öka om målet ska nås. Inventering av särskilt farliga ämnen i befintliga byggnader och anläggningar har ännu inte startat.

Rent vatten

Det långsiktiga arbetet med att säkerställa god vattenkvalitet i våra sjöar och hav fortsätter. Kvaliteten på badvattnet har under året varit mycket god på alla kommunala badplatser. Under 2016 beslutade Vattenmyndigheten att ytterligare sex sjöar i Nacka ska klassas som vattenförekomster, vilket innebär att de ska uppnå krav från EU om god status. I Långsjön gjorde Nacka under våren en fosforfällning för att återställa sjöns värden efter otillåtna utsläpp av tvättvatten från en biltvätt som förekommit de senaste åren. Utbyggnaden av kommunalt vatten och avlopp har fortsatt och gör det möjligt att få bort gamla enskilda avlopp som läcker till omgivande miljö.

God bebyggd miljö

Under 2016 blev kommunens första egna byggnad som certifierats med Miljöbyggnad färdig. Boo Gårds förskola fick certifieringen Miljöbyggnad silver. Under året har också arbetet med att bygga Utskogens förskola för guldnivå startats. Certifieringen Miljöbyggnad innebär bland annat att huset är energieffektivt och att materialval uppfyller Byggvarubedömningens kemikaliekrav.

I hela Nacka har antalet miljöcertifierade byggnader också ökat sedan förra året.

Kommunens riktlinjer för hållbart byggande har inte använts i så många av årets antagna detaljplaner. Det beror delvis på att några planer som antogs i år startade långt innan riktlinjerna blev antagna. En grönytefaktor har tagits fram för att säkerställa att ekosystemtjänster finns med när Nacka bygger stad. Arbetet med att kartlägga andelen boende som har nära till grönområden har startat och resultatet kommer att presenteras under hösten 2017.

Ett rikt växt- och djurliv

Nacka ligger långt över rikets medel när det gäller andel skyddad naturyta i kommunen. Över 20 procent av kommunens yta är skyddad som naturreservat. Under 2016 har Svärdsö och Trollsjön blivit nya naturreservat. Sex procent av kommunens yta har höga naturvärden enligt Naturvårdsverkets klassning. Det är troligt att siffran kommer att öka de närmaste åren när fler områden klassas. Under året har kommunen valt ut nio djurarter som ska vara indikatorarter för miljöer med hög biologisk mångfald. Genom att följa utvecklingen för dessa nio arter går det att mäta utvecklingen för den biologiska mångfalden i kommunen.

UPPFÖLJNING MILJÖMÅLEN

Begränsad klimatpåverkan

- 1.1 Utsläpp av växthusgaser per person -13% (mål 2030: -30%)
- 1.2 Utsläpp av växthusgaser per person från vägtrafik -18% (mål 2030: -80%)
- 1.3 Utsläpp av växthusgaser per person från energianvändning i bebyggelse -12% (mål 2030: -30%)
- 1.4 Klimatpåverkan från konsumtion mäts som trend. *Vaneundersökning genomförd 2016*.
- 1.5 Mängd insamlat avfall från hushåll 420 kg/person (mål 2030: 279 kg/person)
- 1.6 Energianvändning i kommunens egna byggnader. **137 kWh/kvm** (mål 2020: 120 kWh/kvm)

Frisk luft

- 2.1 Andel skolor och förskolor där utomhus luften klarar nationellt mål för partiklar. **99%** (mål 2025: 100%)
- 2.2 Andel skolor och förskolor där utomhus luften klarar nationellt miljömål för kvävedioxid. **100%** (mål 2025: 100%)
- 2.3 Andel skolor och förskolor där utomhus luften klarar nationella miljömål för bensen. **100%** (mål 2025: 100%)
- 2.4 Andelen av alla resor i högtrafik som sker med cykel. **10%** (mål 2020: 10%)
- 2.5 Antal cyklande vid vissa mätpunkter i förhållande till total befolkning **5,6 passager/invånare** (mål 2030: 15 passager/invånare)
- 2.6 Antal påstigande i kollektivtrafiken i förhållande till total befolkning påstigande/invånare. **0,70 påstigande/invånare**.

Giftfri miljö

- 3.1 Andel punkter på checklisten för giftfri förskola som förskolorna i snitt klarat av. **86%** (mål 2020: 100%)
- 3.2 Skolor, förskolor, lekplatser och idrottsanläggningar som är inventerade och åtgärdade avseende särskilt farliga ämnen. **0%** (mål 2030: 100%)
- 3.3 Förurenade markområden som är sanerade. **0%** (mål 2030: 100%)
- 3.4 Mängd farligt avfall som slängs i vanliga sopäsen. **100g /hushåll och vecka**. (mål 2030: 0 g/hushåll och vecka)
- 3.5 Andel ekologisk mat i kommunens verksamheter. **23%** (mål 2030: 75%)
- 3.6 Andel miljömärkta varor som köps in av kommunen. **17%** (mål 2030: 60%)

Rent vatten

- 4.1 Andel badvattenprover som inte har någon anmärkning. **99%** (mål 2020: 100%)
- 4.2 Andel vattenförekomster som uppnår god ekologisk status. **13%** (mål 2027: 100%)
- 4.3 Andel vattenförekomster som uppnår god kemisk status. **67%** (mål 2027: 100%)
- 4.4 Andel sjöar med god status vad gäller övergödning. **67%** (mål 2030: 100%)
- 4.5 Antal enskilda avlopp i kommunen. **1 550 st** (mål 2030: 350 st)
- 4.6 Andel båtar som inte använder giftiga båtbottenfärger. *Uppföljning 2018*

God bebyggd miljö

- 5.1 A) Andelen kommunal nybyggnation som är klassad som Miljöbyggnad eller motsvarande certifiering där kommunen är byggherre. **100%** (mål 2025: 100%)
  - 5.1 B) Antal miljocertifierade byggnader i Nacka kommun. **80 st** (mål 2030: 400 st)
  - 5.2 Framtagen strategi för klimatpassering av Nacka kommun senast är 2018 (Ja/nej). **NEJ**
  - 5.3 Andel beslutade detaljplaner som arbetar utifrån "Riklinjer för hållbart byggande". **9%** (mål 2020: 100%)
  - 5.4 Andel invånare som har högst 1 kilometers gångavstånd till större friluftsområde. *Uppföljning 2018*
  - 5.5 Andel invånare som har högst 300 meters gångavstånd till ett grönområde eller park. *Uppföljning 2018*
  - 5.6 Andel av befolkningen som bor i bostäder med en god ljudmiljö inomhus. *Siffror kommer i mars*
  - 5.7 Andel förskolor och skolor där radonhalten är under gränsvärde. **100%** (mål 2020: 100%)
- Ett rikt växt- och djurliv**
- 6.1 Andel yta av kommunytan som är naturmark med höga naturvärden. **6%** (mål 2030: 10%)
  - 6.2 Andel skyddad naturyta av kommunytan. **20%** (mål 2030: 25%)
  - 6.3 Utveckling för Nackas lokala indikatorarter. *Uppföljning 2018*

Förskola och skola

Nacka ska ha de bästa förskolorna och skolorna med ett varierat utbud av god kvalitet. Utbildningsnämnden ansvarar för uppföljning, utvärdering, finansiering och kvalitetsarbete inom förskola, grundskola, gymnasieskola, särskola och annan pedagogisk verksamhet.

ANSVARIG NÄMND: Utbildningsnämnden

Det här hände 2016

Fortsatt goda elevresultat

Elevresultaten i Nackas grundskolor var goda. Eleverna som gick ut årskurs 9 under våren hade ett genomsnittligt meritvärde på 264 poäng. Andelen niondeklassare som fick godkänt i alla ämnen var 91 procent vilket ger en sjundeplacering i landet.

Nackas goda resultat märks i *Öppna jämförelser* som tas fram av Sveriges kommuner och landsting (SKL). Där mäts hur kommunerna lyckas med sitt kunskapsuppdrag. Nacka har under de senaste fem åren alltid legat bland de tio bästa.

Fler nyanlända

Nackas skolor hade under året fler nyanlända elever än tidigare men procentuellt är gruppen liten. Antal nyanlända elever i grundskolan var i december 288 och i gymnasieskolan 215.

Betygsresultaten för nyanlända elever - de som börjat svensk skola de senaste fyra åren – och som gick ut årskurs 6 och 9 varierar. Några har nått goda resultat, andra är enbart godkända i enstaka ämnen. 44 procent av de nyanlända eleverna som gick ut årskurs 9 blev behöriga till yrkesprogram på gymnasiet, vilket kan jämföras med 30 procent i riket. Under året har sju grundskolor med elever i årskurs 7-9 och tre gymnasieskolor i Nacka prövat nya digitala verktyg för att ge de nyanlända eleverna möjlighet att snabbare lära sig svenska och bättre tillgodogöra sig undervisningen. Projektet analyseras av en fölgeforskare och resultatet kommer att redovisas.

Kompetensutveckling

Utbildningsnämnden har i samverkan med Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) haft kompetensutveckling för personal inom förskola och grundskola för att förbättra insatserna för barn och elever i behov av särskilt stöd. Utbildningsenheten har också startat ett nätverk för pedagoger och lärare i skolor som arbetar med elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Måluppfyllelse

Nackas förskolor och skolor håller hög kvalitet. Men inflytandet för och återkoppling till eleverna behöver utvecklas i gymnasieskolan. Detsamma gäller elevinflytandet i grundskolan. I framtiden är det viktigt att det finns attraktiva förskolor och skolor i en växande kommun.

Förskola och pedagogisk omsorg

För förskolan har de strategiska målen *Trygg arbetsmiljö* och *Valmöjligheter* uppnåtts medan utfallet för *Maximal utveckling och stimulerande lärande* och *Reellt inflytande* ligger under målet. Förskola och pedagogisk omsorg upplevs av föräldrar i hög grad som en trygg verksamhet. Många förskolor ligger långt framme när det gäller barns lärande, särskilt språklig utveckling. Andelen förskollärare är dock låg i förhållande till målet. Kommunen har tillgodosett efterfrågan på platser har s, även om det delvis har varit svårt att få plats vid önskad tid i en kommundel. Inför framtiden är det viktigt att det finns plats på attraktiva förskolor i alla kommundelar när Nacka växer.

Förskoleklass och grundskoleutbildning

För grundskolan är uppfyllelsen blandad för de strategiska målen *Maximal utveckling och stimulerande lärande* samt *Trygg arbetsmiljö*. Målen nåddes inte för *Reellt inflytande* och *Valmöjligheter*. Det är också långt till målet för andel som får förstahandsvalet för grundskolan samt för elevernas bedömning av inflytande och återkoppling.

Nackas elevresultat i grundskolan är goda, både för betyg och nationella prov. Resultaten står sig även med hänsyn till elevsammansättningen. Nacka har under de senaste fem åren alltid legat bland de tio bästa kommunerna i SKL:s *Öppna Jämförelser*. På individnivå förbättrar eleverna i hög grad sina betyg mellan årskurs 6 och 9. Även i de nationella proven mellan årskurs 3 och 6 sker en positiv utveckling för många.

Återkopplingen till elever om lärandet fungerar väl enligt flertalet elever och rektorer. Utbildningsenheten bedömer att grundsärskolan är individanpassad och fungerar väl. De flesta grundskolor har goda resultat, men det finns skolor som har lägre meritvärde och lägre andel elever som når kravnivån i alla ämnen än förväntat utifrån elevsammansättningen.

Andelen föräldrar som får den skola de valt i första hand når inte upp till målet, särskilt när det gäller årskurs 7. I skolvalet till hösten 2016 var det en av tre skolor som inte tog emot alla elever som sökte till dem i första hand. När Nacka växer, är det viktigt att skolplatserna ökar i samma takt och att alla skolor ses som attraktiva val. Tillgången till platser i grundsärskolan behöver säkerställas.

Andelen elever som anser att de är med och bestämmer om hur de ska arbeta med olika skoluppgifter minskar med stigande ålder. I årskurs 8 anser bara drygt hälften av eleverna att de har inflytande. Mönstret är likartat när det gäller elevernas bedömning av om skolarbetet är stimulerande.

Andelen personal med pedagogisk högskoleutbildning är låg på många fritidshem. Andelen lärare med rätt legitimation är också låg på några grundsärskolor.

Gymnasieutbildning

För gymnasieskolan är måluppfyllelsen blandad för de strategiska målen *Maximal utveckling och stimulerande lärande* samt *Trygg arbetsmiljö*. Målen har inte nåtts 2016 för *Reellt inflytande*. Det är framförallt elevernas bedömning av stimulans och återkoppling liksom andelen nöjda elever på några skolor som är låg.

Gymnasieeleverna kan i hög grad rekommendera sin skola men på några skolor uttrycker många att de är mindre nöjda med sin skola. Eleverna är generellt trygga och tycker att det är positiv stämning i skolan. Lärarna har i hög grad lärarexamen, särskilt på de kommunala skolorna. Andelen elever som får gymnasieexamen inom tre år är jämförelsevis hög – åtta av tio elever i gymnasieskolor i Nacka. Andelen elever som fullföljer gymnasiet är högre än för några år sedan, trots en viss nedgång 2016 och tillhör därmed de högsta i länet. Det finns dock några skolor där andelen avgångselever som får examen är alltför låg.

Eleverna bedömer i alltför låg grad att de kan påverka arbetssätt, att de får återkoppling om hur de ligger till och att undervisningen är stimulerande. Rektorerna bedömer också att skolan lyckas mindre väl på dessa områden.

Verksamhetsresultat förskola och pedagogisk omsorg	
Strategiskt mål	Läge
Maximal utveckling och stimulerande lärande	
Reellt inflytande	
Valmöjligheter	
Trygg arbetsmiljö	

Verksamhetsresultat förskoleklass och grundskola	
Strategiskt mål	Läge
Maximal utveckling och stimulerande lärande	■
Reellt inflytande	▲
Valmöjligheter	▲
Trygg arbetsmiljö	■

Verksamhetsresultat gymnasieskola	
Strategiskt mål	Läge
Maximal utveckling och stimulerande lärande	■
Reellt inflytande	▲
Trygg arbetsmiljö	■

Ekonomiskt överskott för utbildningsnämnden

Utbildningsnämndens årsbokslut för 2016 innehåller ett överskott jämfört med budget på 4,2 miljoner kronor. Överskottet gäller framför allt förskola, pedagogisk omsorg och grundskola. Gymnasieskolan har underskott till stor del beroende på fler nyanlända elever.

Verksamhet, tkr	Utfall 2016				Utfall 2015			
	Intäkter	Kostnader	Utfall netto	Budget 2016	Budget-avvikelse	Intäkter	Kostnader	Netto
Checkram	190 237	-2 494 438	-2 304 201	-2 307 402	3 201	166 197	-2 390 382	-2 224 185
Förskola och ped omsorg	99 753	-804 463	-704 710	-709 837	5 127	95 815	-796 401	-700 586
Vårdnadsbidrag	-3	-1 089	-1 092	-1 907	815	7	-1 875	-1 868
Fritidshem	46 083	-260 549	-214 465	-215 442	977	43 734	-255 957	-212 223
Öppen fritidsverksamhet	42	-5 499	-5 457	-5 199	-258	38	-4 609	-4 571
Förskoleklass	803	-58 168	-57 365	-57 600	235	684	-58 128	-57 444
Grundskola	23 338	-995 184	-971 846	-976 423	4 577	16 114	-931 111	-914 997
Grundsärskola	337	-24 264	-23 927	-23 481	-446	315	-22 176	-21 861
Gymnasieskola	19 531	-332 391	-312 861	-304 658	-8 203	9 161	-307 366	-298 205
Gymnasiesärskola	353	-12 831	-12 479	-12 855	376	329	-12 759	-12 430
Övrig ram	2 594	-279 022	-276 428	-277 449	1 021	1 375	-262 046	-260 671
Likvärdighetsgarantin	1 953	-244 699	-242 745	-242 839	94	1 035	-228 537	-227 502
Öppen förskola	144	-6 059	-5 914	-6 000	86	144	-6 109	-5 965
Nämnd och m&h	496	-26 669	-26 173	-26 674	501	74	-25 875	-25 801
Forskning	0	-1 595	-1 595	-1 936	341	122	-1 525	-1 403
Summa	192 831	-2 773 460	-2 580 629	-2 584 851	4 222	167 572	-2 652 428	-2 484 856

Redovisning av särskilda uppdrag

Följa upp rörelse och vardagsmotion bland eleverna

Undersökningen om hur grundskolorna i Nacka kommun arbetar med att få eleverna att röra sig dagligen i skolan visar att många rektorer arbetar för att stimulera eleverna till fysisk aktivitet. Många nämner utedräkt och utevistelse som viktigt och rektorerna anser att daglig fysisk aktivitet har betydelse för elevernas resultat.

När det gäller elevernas uppfattning om hur mycket de rör sig under skoldagarna så finns det skillnader både mellan åldrar samt kön. En större andel av de yngre eleverna uppger att de rör sig dagligen jämfört med de äldre och pojken uppger i högre grad än flickorna att de deltar i någon form av fysisk aktivitet varje dag i skolan. Det är också en stor variation mellan skolorna hur mycket eleverna uppger att de rör sig.

Det är svårt att se någon koppling mellan skolornas arbete med rörelse och vardagsmotion och elevernas uppfattning om hur mycket de är fysiskt aktiva.

Se över checkerna för förskola, grundskola och fritidshem

I mål och budget för 2016-2018 beslutade kommunfullmäktige att ge utbildningsnämnden i uppdrag att se över checkarna för förskola, grundskola och fritidshem. Syftet är att säkerställa att checkarna är väl utformade för att uppnå ändamålen och att de är effektiva.

Vid översynen framkom det att checken för barn med vistelsetid upp till och med 25 timmar var låg i förhållande till övriga checkar. Checkbeloppet för 25 timmar höjdes därför med 1,6 procent från 2017 vilket var mer än höjningen för övriga checkbelopp.

Uppdatera den utbildningspolitiska strategin

Arbetet med en utbildningspolitisk strategi pågår och ska beslutas av utbildningsnämnden i februari 2017.

Socialt stöd och omsorg

Människor som behöver stöd och hjälp på grund av funktionsnedsättning eller sociala problem ska få stöd att förbättra sin livssituation. Utgångspunkten är kommunens vision om öppenhet och mångfald samt värderingen om respekt för människors kunskap, egen förmåga och vilja att ta ansvar.

ANSVARIG NÄMND: Socialnämnden

Det här hände 2016

Antalet föräldrar som får stöd och hjälp i sitt föräldraskap ökar

Barn och vuxna ska kunna få hjälp innan bekymren blivit för stora. Nacka erbjuder stöd med föräldraskapet, i grupp och individuellt. Servicen finns utan att man först behöver ansöka om biståndsbedömt stöd. Antalet föräldrar som deltar ökar. Sammanlagt har 824 föräldrar fått stöd med föräldraskapet under 2016. En femtedel deltog i föräldragrupper och 80 procent fick individuellt stöd. Jämfört med 2015 är det en ökning med 37 procent.

Högre kvalitet i LSS-besluten

Under våren 2016 fortsatte enheten för personer med funktionsnedsättning att ompröva ett antal insatser som identifierades i en kartläggning år 2015. Många ärenden hade på grund av resursbrist inte omprövats på länge. Samtidigt fick de som handlägger ärenden enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) juridisk handledning. Det leder till mer enhetliga beslut och omprövningarna gör också att beslutet närmar sig aktuell rättspraxis.

Enklare att söka hjälp för sociala problem

Under våren 2017 kommer socialnämndens verksamheter att öppna en gemensam mottagning för barn och vuxna under 65 år som söker hjälp för sociala problem. Under 2016 pågick en omfattande planering inför detta. Inriktningen ska primärt vara vägledning och stöd för så snabb hjälp som möjligt. Det kommer att finnas grupper som utreder och följer upp insatser för barn och vuxna med mer tillfälliga hjälpbeköv. Det kommer också finnas en grupp inriktad på barn och vuxna med omfattande problem och med stora hjälpbeköv som behöver samordnas mellan grupper och myndigheter.

Måluppfyllelse

Personer med funktionsnedsättning som får en LSS-insats med serviceboende, gruppboende eller daglig verksamhet har svarat på frågor om boendet och sin dagliga verksamhet. Undersökningen gjordes på plats. När personen inte kunde svara helt själv besvarades enkäten tillsammans med en anhörig/god man. Det sammanvägda resultatet för frågor till de som bor i serviceboende respektive i gruppboende visar en positiv trend av hur de upplever boendet. För personer som har daglig verksamhet är resultatet oförändrat 2016 jämfört med 2013. Inom den dagliga verksamheten sjunker index för frågor om inflytande, delaktighet och meningsfull sysselsättning.

Medborgare ska ha kännedom och tillgång till förebyggande och tidiga insatser. Genom hemsidan, där det finns information om detta, ökar förutsättningen för medborgarnas att veta vilket stöd de kan få. Antalet föräldrar som har deltagit i föräldrastödsgrupper fortsätter till exempel att öka.

Rättsäkerhetsgranskningen som genomfördes hösten 2016 visar på en fortsatt god rättssäkerhet inom individ- och familjeomsorgen och för personer med funktionsnedsättning. Granskningen visade att alla utredningar för personer med funktionsnedsättning

tidsmässigt håller sig inom nittio dagar. Men utredningarna sker inte alltid inom lagstadgad tid, 120 dagar, för barn och unga.

Det är viktigt att barn i utsatta psykosociala situationer lyckas i skolan. Många barn med skolsvårigheter är aktuella för omfattande insatser, och antalet behandlingshemsplaceringar i kombination med skolgång fortsatte att öka under 2016. För att bromsa utvecklingen krävs en fördjupad samverkan mellan skola och socialtjänst.

Verksamhetsresultat socialt stöd och omsorg	
Strategiskt mål	Läge
Medborgare ska ha en hög tillgänglighet och god service	■
Öka möjligheterna för kunden att göra aktiva val	■
Medborgare ska ha kännedom och få tillgång till förebyggande och tidiga insatser	■
Utredningar och beslut ska vara korrekta, välgrundade och lätta att förstå.	■

Insatta resurser	
Strategiskt mål	Läge
Socialtjänsten ska verka för en effektiv användning av kommunens skattemedel	●

Ekonomiskt överskott för socialnämnden

Det ekonomiska utfallet för socialnämnden var 673,7 miljoner kronor, vilket var 12,1 miljoner kronor bättre än budget. Det positiva resultatet beror framför allt på att insatser till personer med funktionsnedsättning kostat 10 miljoner kronor mindre än budgeterat.

Verksamheten har fortsatt att följa upp och ompröva besluten mer frekvent vilket har lett till att kostnadsökningarna för flera verksamheter har stannat upp och är lägre än 2015.

Även enheten IFO (individ och familjeomsorg) barn och unga hade ett överskott på 3,7 miljoner kronor eftersom kostnaderna för placeringar i heldygnsvård var lägre än budgeterat. Överskottet dras ned av ökade kostnader för barn med skolplaceringar kombinerat med behandling. Kostnaden för barn med skolplacering har ökat från 5 miljoner kronor året 2014 till 11 miljoner för 2016.

Verksamhet, tkr	Utfall 2016				Utfall 2015			
	Kostnader (-) Intäkter (+)	Intäkter	Kostnader	Utfall netto	Budget 2016	Budget- avvikelse	Intäkter	Kostnader
IFO Barn och unga	5 866	-98 242	-92 376	-96 082	3 706	10 923	-105 085	-94 162
IFO Utredning vuxen	26 932	-73 580	-46 649	-46 256	-393	25 472	-72 033	-46 561
LSS/SOL yngre än 65 år	31 051	-412 649	-381 598	-389 828	8 230	38 976	-403 461	-364 485
Socialpsykiatri	4 641	-42 477	-37 836	-39 561	1 725	7 940	-40 580	-32 640
Nämnd och nämndstöd	682	-12 396	-11 714	-10 850	-864	0	0	0
Myndighet och huvudmannaskap	0	-103 572	-103 572	-103 310	-262	10 902	-140 187	-129 285
Summa	69 172	-742 916	-673 745	-685 887	12 142	94 213	-761 346	-667 133

Stöd och omsorg till äldre

I Nacka ska alla äldre som behöver omsorg få god omvårdnad och service, utförd med respekt för den personliga integriteten. Det egna valet är viktigt i Nacka – när det handlar om att kunna bo kvar hemma trots stora behov av omvårdnad, att välja anordnare av hemtjänst eller att välja vilket särskilt boende man vill komma till.

ANSVARIG NÄMND: Äldrenämnden

Det här hände 2016

Äldreomsorgen i Nacka fortsätter att utvecklas

Under året har ett förebyggande program, Senior liv i balans, tagits fram. Programmet kommer att starta hösten 2017 och ska främja fysisk och psykisk hälsa hos personer som är äldre än 65 år och bosatta i Nacka kommun.

Samverkansprojektet SIP, samordnad individuell plan, ska öka äldre personers delaktighet i sin vård och omsorg. Det ska även ge äldre personer med komplexa behov och som har behov av både vård- och omsorgsinsatser, ett bättre omhändertagande. Projektet drivs i samverkan med Nestor forsknings- och utvecklingscenter.

Mobil återrapportering och ersättningsunderlag införs

Mobil återrapportering ska säkerställa att hemtjänstkunden får en beviljad insats utförd och att avgiften och ersättningen till hemtjänstföretaget är baserad på faktiskt utförd tid. Från början av 2017 ingår alla anordnare av hemtjänst i mobil återrapportering.

Villa Tollare – nytt särskilt boende i kundvalet

Under våren öppnade ett nytt särskilt boende, Villa Tollare, med 36 platser. Boendet drivs av stiftelsen Stora Sköndal. För närvarande bor 29 Nackabor på Villa Tollare. Fullt utbyggt kommer Villa Tollare att kunna erbjuda sammantaget 72 platser för Nackabor och kunder från andra kommuner.

Måluppfyllelse

Äldre fortsatt nöjda med hemtjänst och äldreboende

Måluppfyllelsen är god. I Socialstyrelsens enkätundersökning ”Vad tycker de äldre om äldreomsorgen” frågar man äldre och anhöriga, när den äldre inte själv kan besvara enkäten, om deras upplevelse av kvalitet i hemtjänst i respektive särskilt boende. En större andel av de äldre i Nacka är nöjda eller ganska nöjda med sin hemtjänst och sitt äldreboende jämfört med genomsnittet för Stockholms län och för riket. En större andel av dem som besvarade enkäten tycker också att hemtjänstbeslutet är anpassat efter deras behov och att de har fått välja utförare i högre grad jämfört med genomsnittet för länet.

Verksamhetsresultat boende, stöd och omsorg till äldre	
Strategiskt mål	Läge
Medborgare ska ha en hög tillgänglighet och god service	■
Öka möjligheterna för kunden att göra aktiva val	■
Medborgare ska ha kännedom och få tillgång till förebyggande och tidiga insatser	▲
Utredningar och beslut ska vara korrekta, välgrundade och lätta att förstå.	■

Insatta resurser	
Strategiskt mål	Läge
Socialtjänsten ska verka för en effektiv användning av kommunens skatemedel	▲

Ekonomiskt underskott för äldrenämnden

Det ekonomiska utfallet för äldrenämnden var 723,9 miljoner kronor, vilket är drygt 6 miljoner kronor mindre än budget.

Den största negativa avvikelsen finns inom äldre med 8,2 miljoner kronor, där särskilt boende avviker kraftigt (30 miljoner kronor). Det beror bland annat på att fler boendeplatser behövdes än vad som var budgeterat. Även andelen personer i de högre checknivåerna har ökat liksom andelen personer med demensdiagnos.

Det negativa utfallet för särskilt boende vägs upp av överskott inom flera andra verksamheter: hemtjänst, ledsagning och avlösning 4,8 miljoner kronor, insatser enligt LSS till äldre 5,6 miljoner kronor, bostadsanpassning 3,8 miljoner kronor, korttidsvård 4,2 miljoner kronor samt trygghetslarm respektive dagverksamhet 1,5 miljoner kronor vardera. Nämnd och nämndstöd samt myndighet och huvudman visar totalt 2,1 miljoner kronor jämfört med budget.

Verksamhet, tkr	Utfall 2016				Utfall 2015			
	Kostnader (-) Intäkter (+)	Intäkter	Kostnader	Utfall netto	Budget 2016	Budget-avvikelse	Intäkter	Kostnader
Äldre	81 404	-755 576	-674 172	-665 942	-8 230	67 614	-716 029	-648 415
Nämnd och nämndstöd	501	-6 189	-5 688	-11 055	5 367	0	-6 007	-6 007
Myndighet och huvudmannaskap	0	-43 991	-43 991	-40 711	-3 280	0	-24 148	-24 148
Summa	81 905	-805 756	-723 851	-717 708	-6 143	67 614	-746 184	-678 570

Redovisning av särskilda uppdrag

Äldrenämnden har i uppdrag att, i samverkan med exploaterings- och fastighetsansvariga, stimulera tillkomsten av trygghetsboenden med varierande upplåtelseformer i olika delar av kommunen.

Uppdraget redovisas i rapporten ”Behovsanalys för äldres behov av bostäder 2017-2030”. Av den framgår att en planering för byggande av trygghetsbostäder för seniorer har påbörjats i

olika delar av kommunen. Intresset från bostadsmarknadens aktörer är stort och förslag på olika bostadslösningar har presenterats. Ett utbud av bostäder för seniorer med olika upplåtelseformer skulle sannolikt underlätta rörligheten på bostadsmarknaden och fördröja behovet av platser på särskilt boende.

Överförmyndarverksamheten

De Nackabor som inte själva kan tillvarata sin rätt på grund av exempelvis sjukdom eller låg ålder kan få stöd av en förmyndare, god man eller förvaltare så att de inte missgynnas ekonomiskt eller rättsligt.

ANSVARIG NÄMND: Överförmyndarnämnden

Det här hände 2016

En orolig omvärld gav redan under 2015 förändrade förutsättningar och nya realiteter att förhålla sig till för Europa som världsdel, Sverige som nation, Nacka som kommun och överförmyndarnämnden som myndighet. Det ökade antalet ensamkommande med behov av god man innebar att antalet gode män blev många fler. Bemanning har ökat för att klara ökningen av antal ärenden. Komplexiteten i ärenden och arbetsrutiner har setts över och standardiseringen. Ett nytt verksamhetssystem med e-tjänster kopplat till sig har införts under året.

Måluppfyllelse

Verksamheten har en hög nivå vad gäller service och rättssäkerhet. Nämnden har inte haft svårt att rekrytera gode män till ensamkommande. Nämnden har haft utbildningar med fyra kurstillfällen för gode män till ensamkommande. Den årliga utvärderingsenkäten gjordes i samverkan med Värmdö, Vaxholm, Sollentuna, Upplands-Väsby, Sigtuna, Danderyd, Järfälla och Upplands Bro kommuner. På samtliga frågeområden har Nacka bättre eller likvärdiga resultat som de andra kommunerna.

Överförmyndarnämnden redovisar ett resultat i balans för 2016. Utfallet för både verksamhetsresultat och insatta resurser är bra. Överförmyndarverksamheten i Nacka har bättre jämförbara nyckeltal än andra kommuner. Att nå dessa resultat är bra med tanke på den ansträngda situation som har varit sedan 2015 och under 2016 till följd den kraftiga ökningen av ensamkommande barn.

Nöjda huvudmän

Utfallet för alla nyckeltalen överträffar målnivån och ligger på samma eller högre nivå än 2015. Trots att antalet personer med behov av god man/förvaltare har ökat så får alla i behov av en sådan detta inom tre månader. Huvudmännens nöjdhet med hur gode mannen utför sitt uppdrag har förbättrats jämfört med 2015. Resultatet är högre än för jämförbara

kommuner i stockholmsregionen. Även andelen årsräkningar som granskats utan anmärkning har förbättrats och ligger över målnivån. Det är resultat av de utbildningar som nämnden genomfört samt att gode männen kan få hjälp med hur de ska redovisas sin årsräkning.

Verksamhetsresultat överförmyndarverksamhet	
Strategiskt mål	Läge
Alla huvudmän har en god man/förvaltare som agerar för huvudmannens bästa inom ramen för uppdraget.	■

Insatta resurser	
Strategiskt mål	Läge
Rättssäker och effektiv tillsynsverksamhet med hög kvalitet och god service	■

Ekonomi i balans för överförmyndarverksamheten

Att hålla en god kvalitet samtidigt som ekonomin är i balans är en utmaning.

Överförmyndaren har en ekonomi i balans för 2016 och den ekonomiska styrningen har fungerat väl. Återsökning av medel från Migrationsverket sker löpande, men utbetalningen ligger efter tidsmässigt.

Verksamhet, tkr	Utfall 2016					Utfall 2015			
	Kostnader (-) Intäkter (+)	Intäkter	Kostnader	Utfall netto	Budget 2016	Budget-avvikelse	Intäkter	Kostnader	Netto
Nämnd och nämndstöd	0	-170	-170	-170	-170	0	0	-687	-267
Myndighet och huvudmannenhet	0	-3 141	-3 141	-3 141	-3 141	0	0	-4 096	-4 096
Gode män arvoden, omkostnader	1 960	-6 143	-4 183	-4 183	-4 183	0	936	-3 558	-3 042
Summa	1 960	-9 454	-7 494	-7 494	-7 494	0	936	-8 341	-7 405

Vägen till jobb och egen försörjning

Nackas jobbpeng ger möjlighet att välja både vuxenutbildning och arbetsmarknadsinsatser för att komma till egen försörjning. Under 2016 välkommades 339 nya Nackabor med en första bostad och introduktion till Nacka.

ANSVARIG NÄMND: Arbets- och företagsnämnden

Det här hände under 2016

Jobbpeng – vägledning till studier och jobb

Målet för arbets- och företagsnämnden är att vara den ledande arbetsmarknadsaktören i Sverige. I Nacka kommun finns en mångfald av insatser som riktar sig särskilt till de prioriterade målgrupperna, till exempel ungdomar som står utanför arbetsmarknaden, nyanlända och personer som har ekonomiskt bistånd.

Sammanlagt finns 60 jobb- och utbildningsexperter i Nacka som erbjuder både vuxenutbildning, svenska för invandrare, samhällsorientering och arbetsmarknadsinsatser.

Vuxenutbildning visar goda resultat

Under 2016 har antalet elever inom vuxenutbildningen ökat med nära 300 elever. Tre av de fem vuxenskolor som finns i länet, och som får bäst omdömen av samtliga elever i länet, finns inom Nackas vuxenutbildning. Eleverna i Nacka är dessutom mer nöjda med sin utbildning än elever i andra kommuner. Resultatet har förbättrats jämfört med föregående år och en större andel elever fullföljer kurserna med godkänt betyg.

Satsningar med jobb och språk i fokus

För att anpassa arbetsmarknadsinsatser efter individuella behov gjordes två nya satsningar: Jobbpeng och Språk- och arbetsplatsintroduktion. Jobbpeng riktar sig bland annat till ungdomar mellan 18 och 24 år som inte har jobb eller studerar och till nyanlända Nackabor. Målet med Jobbpeng är att kunna bli självförsörjande genom arbete, studier eller eget företagande. Språk- och arbetsplatsintroduktion går ut på att deltagarna tillbringar minst halvtid på en arbetsplats för att få praktisk språkträning. Av dem som avslutat sin insats har 77 procent arbete, har startat eget företag eller studerar.

Entreprenörshuben - pilot ger skjuts till nyföretagande

Entreprenörshuben startade pilotverksamhet i maj 2016. Huben har byggts upp i samverkan med Start-up Stockholm och i samarbete med bland annat Arbetsförmedlingen och Tillväxtverket. Det långsiktiga målet är att förkorta etableringstiden för nyanlända och att öka graden av sysselsättning eller anställning. Under första halvåret hade 39 deltagare erbjudits anställning eller var i olika skeden av eget företagande.

Alla anvisade nya Nackabor välkomnades

Under 2016 tog Nacka emot 339 nyanlända, varav 103 barn. Det innebär att kommunen välkomnade alla personer som anvisades till Nacka från Arbetsförmedlingen och Migrationsverket. Utöver det bosatte sig cirka 60 nyanlända på egen hand i kommunen.

Till skillnad från 2015, då Nacka tog emot 305 ensamkommande barn, kom det under 2016 endast sex ensamkommande. Vid årsskiftet ansvarade Nacka kommun för 314 ensamkommande barn och unga.

Samarbete för integration av nya unga Nackabor

Arbetet med att ta emot, etablera och integrera nyanlända i Nacka fortsatte under året. Bland annat har kommunen anordnat välkomstmöten med syfte att ge en introduktion till Nacka och möjliggöra kontaktytor till skola, utbildning, jobb och svenska kompisar. Flera nya samarbeten har också startats varav många är inriktade på barn och unga.

Ett nytt avtal har tecknats med *Kompis Sverige* som vänder sig till nyanlända ungdomar och etablerade svenska ungdomar mellan 15 och 21 år. Upplägget går ut på att genom aktiviteter sammanföra dem som vill ha nya kompisar. Under 2016 har *Kompis Sverige* matchat 100 par i

Nacka, från 18 år och uppåt. *Ungt inflytande* engagerade elever från olika gymnasieskolor. Elevernas uppgift var att undersöka hur kommunen på bästa sätt kan välkomna ensamkommande flyktingbarn. Resultatet blev en mängd konkreta förslag som har presenterats för kommunen.

Pilotprojektet *Alla simmar* startade under hösten 2016 och pågick i åtta veckor. Tre grupper med nyanlända ungdomar och ensamkommande flyktingbarn deltog från introduktionsprogrammet på Nacka gymnasium. 21 olika föreningar har genom Projektbidrag för inkludering startat projekt för att integrera nyanlända. Bland annat har aktiviteter som inomhusfotboll lockat barn och ungdomar.

Erbjudा första bostad för nyanlända

1 mars 2016 infördes Bosättningslagen vilket innebär att alla kommuner har ansvar för att ta emot nyanlända som har fått uppehållstillstånd i Sverige. Kommunerna ska bland annat erbjuda en första bostad för att de nyanlända snabbare ska kunna etablera sig på arbetsmarknaden samt i samhällslivet.

Under året har Nacka tagit emot fler nyanlända än någonsin vilket ställer stora och nya krav på bostadsförsörjningen. Bostäderna måste ordnas fram snabbt, ha en rimlig standard och hyreskostnaden ska täckas av etableringsstödet. Nacka kommun har under året hyrt in bostäder från både kommersiella aktörer och privatpersoner. Kommunen har även byggt flerbostadshus, byggt om egna lokaler, köpt bostadsrätter och en villa.

Fler hushåll med ekonomiskt stöd

Kostnaderna för ekonomiskt bistånd har ökat. Det beror främst på att antalet hushåll har ökat med 143 till 1 034. Genomsnittskostnaden per hushåll är i stort sett oförändrad men för gruppen utrikesfödda har en ökning skett. Kostnaderna för tillfälligt boende har ökat trots ansträngningar att minska dem. Det har bland annat varit svårt att få fram billiga bostäder på en ansträngd bostadsmarknad.

Måluppfyllelse

Under 2016 har 77 procent fått egen försörjning efter avslutad arbetsmarknadsinsats från kommunen. Resultaten i vuxenutbildningen har genomgående utvecklats positivt och kvalitetsarbetet har också lett till förbättrade resultat. 76 procent av ungdomarna inom det kommunala uppföljningsansvaret återgick till studier eller började arbeta efter insatser från kommunen. Genom ett brett samarbete mellan olika verksamheter har kommunen under året tagit emot 339 anvisade nyanlända samt erbjudit dem en första bostad, introduktion till Nacka och vägledning till utbildning och jobb.

Verksamhetsresultat – vägen till jobb och egen försörjning	
Strategiskt mål	Läge
I Nacka ska alla nyanlända ses som en tillgång och ska erbjudas för individen adekvat stöd för en snabb och effektiv integration.	■
Vi är den ledande arbetsmarknadsaktören i Sverige genom en högkvalitativ vuxenutbildning som möter individens och företagets kompetensbehov	■
Vi är den ledande arbetsmarknadsaktören i Sverige som leder till ett ökat innanförskap och en väsentligt lägre arbetslöshet.	■
Vi är den ledande arbetsmarknadsaktören i Sverige som leder till tillväxt, integration och fler arbetsställfällen	■
Vi är den ledande arbetsmarknadsaktören i Sverige med en mångfald av flexibla lösningar. (Stor valfrihet)	●

Insatta resurser	
Strategiskt mål	Läge
Vi är den ledande arbetsmarknadsaktören i Sverige med insatser som är kostnadseffektiva och långsiktigt hållbara	■

Ekonomiskt underskott för Arbets- och företagsnämnden

Arbets- och företagsnämnden redovisar ett negativt resultat på 1,4 miljoner kronor jämfört med budget. Kostnaderna för ekonomiskt bistånd är 9 miljoner kronor högre än beräknat. Orsaken är framför allt att antalet hushåll har ökat. Kostnaderna för arbetsmarknadsinsatser och kommunal vuxenutbildning är lägre än beräknat. Det beror på att mottagandet av nyanlända Nackabor har senarelagts. Arbetsmarknadsinsatser har en positiv avvikelse på 7,7 miljoner kronor. Det gäller även vuxenutbildning inklusive svenska för invandrare (SFI) som har en positiv avvikelse på 4,9 miljoner kronor.

Verksamhet, tkr	Utfall 2016					Utfall 2015		
	Kostnader (-) Intäkter (+)	Intäkter	Kostnader	Utfall netto	Budget 2016	Budget-avvikelse	Intäkter	Kostnader
Grundläggande vuxenutbildning, check	1 845	-7 136	-5 291	-7 100	1 809	1 689	-6 728	-5 039
Gymnasial vuxenutbildning, check	21 454	-56 247	-34 793	-34 500	-293	16 208	-48 239	-32 031
Svenska för invandrare, check	1 671	-11 508	-9 837	-13 200	3 363	796	-11 224	-10 428
Arbetsmarknadsinsatser, check	0	-21 185	-21 185	-28 900	7 715	0	-14 719	-14 719
Arbetsmarknad, övrigt	1 046	-22 283	-21 237	-25 323	4 086	19	-22 291	-22 272
Samhällsorientering, kundval	0	-733	-733	-1 700	967	0	-566	-566
Ekonomiskt bistånd	1 131	-62 998	-61 867	-52 900	-8 967	1 896	-53 940	-52 044
Ensamkommande barn	213 631	-206 908	6 723	12 200	-5 477	100 498	-96 233	4 265
Nyanlända flyktingar	52 146	-39 240	12 906	16 200	-3 294	15 352	-9 071	6 281
Nämnd	0	-1 184	-1 184	-900	-284	0	-901	-901
Myndighet och huvudmannauppgifter	0	-43 524	-43 524	-42 454	-1 070	914	-37 456	-36 542
Summa	292 924	-472 945	-180 021	-178 577	-1 444	137 372	-301 368	-163 996

Fritid och idrott

Nacka kommun erbjuder ett rikt idrotts- och fritidsutbud med stor valfrihet för medborgarna. Det görs genom föreningsbidrag till barn- och ungdomsverksamhet, fritidsgårdsverksamhet och öppna mötesplatser för unga. Att utveckla och underhålla anläggningar och platser för idrotts- och fritidsliv är också viktigt.

ANSVARIG NÄMND: Fritidsnämnden

Det här hände 2016

Bredd och spets i Nackas fritidsliv

Totalt 8 miljoner kronor fördelades i lokalt aktivitetsstöd och administrationsbidrag till 75 föreningar under 2016. Av dessa är 64 barn- och ungdomsföreningar vilka organiserar 22 497 medlemmar i åldrarna 4-20 år.

Ett levande föreningsliv för alla

Under 2016 tog Nacka kommun i samverkan med Haninge, Nynäshamn, Tyresö och Värmdö kommuner fram publikationen *"Kultur- och Fritidstips. Aktiviteter för dig som behöver extra stöd"*. Publikationen lyfter fram 170 olika aktiviteter som ska inspirera funktionsvarierade till en aktiv fritid.

Järla IF, FK Dream Team, Älta IF konståkning, Skota Hem och Nacka HI beviljades extra stöd för att bedriva och utveckla bland annat fotbollsverksamhet, konståkning och segling för personer med funktionsvariationer. Elever på 36 skolor i Nacka fick möjlighet att pröva nya idrotter i samverkan med Riksidrottsförbundet, Idrottsslyftet och 32 idrottsföreningar i Nacka. Ungefär 55 procent av Nackas drygt 19 000 barn och ungdomar deltog aktivt i Idrottsslyftets verksamhet under 2016.

Efterfrågan på kolloplatser var högre 2016 än föregående år, en liknande trend har även märkts i Stockholm. Fritidsnämnden ökade därför antalet platser jämfört med 2015. På Velamsund och vid Älta idrottsplats anordnade fritidsgårdarna dagläger för barn i åldrarna 9-12 år.

Simkunnighet är en viktig säkerhetsaspekt, men också obligatorisk enligt läroplanen för att nå betyget E (motsvarande godkänt) i ämnet Idrott och hälsa, därför har fritidsnämnden ökat antalet tillfällen i simskolan för barn och ungdomar på fritiden. Dessutom erbjuds skolor simskola för icke simkunniga elever.

För att utöka säsongen och utbudet för föreningslivet och medborgarna beslutade fritidsnämnden 2016 att värmelisera Björknäs islada. Dessutom genomfördes en upphandling av ett utegym på Fisksätra IP. I samverkan med Nacka vattenskidklubb anlades en brygga i Järlasjön. Bryggan bidrar till ökad tillgänglighet för både föreningen och

allmänheten. Seglingsanläggningen i Saltsjöbaden rustades för att fungera för seglare med funktionsvariationer.

Unga påverkar Nackas fritidsutbud

Fritidsnämnden inhämtade barn och ungas åsikter för att utveckla Nackas kultur- och fritidsliv, bland annat genom forskningsprojektet ”Ung livsstil”, i samarbete med Stockholms universitet.

Under 2016 träffade kommunen 950 högstadieskolor från i princip samtliga Nackas skolor. Under våren 2017 ska gymnasieskolor och särskolor också besökas. Ungdomarna har berättat vad de gör under fritiden och fått ge sin syn på vad de vill att Nacka ska erbjuda i framtiden. Undersökningens resultat kommer att analyseras och presenteras under 2017, men redan nu kan vi konstatera att många unga efterfrågar fler lokaler med uppkoppling för E-sport.

Måluppfyllelse

Fritidsnämndens mål uppfylls väl och föreningslivet är överlag nöjda med kommunens stöd. Mätningar visar att 87 procent av invånarna i Nacka anser att idrotts- och fritidsutbudet är rikt och varierat.

Miljövänliga fritidsanläggningar

Under 2016 har det förberetts för ett så kallat ”Grönt ljus” på Bovallen, det vill säga en miljösmart belysning, som ska installeras på alla kommunens fotbolls- och idrottsanläggningar. Syftet är att minska energiförbrukningen, då lamporna enbart är igång då det pågår aktiviteter. Under året genomfördes även en översyn för att säkerställa en miljövänlig hantering av restavfall från kommunens konstgräsanläggningar.

Extra sommarlovsaktiviteter för alla

Utöver fritidsnämndens ordinarie sommaraktiviteter genomfördes under sommaren extra satsningar med stöd från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, i samverkan med arbets- och företagsnämnden. Drygt tio fritids- och kulturföreningar fick bidrag för att genomföra kostnadsfri verksamhet för barn och unga i åldrarna 6-15 år.

Medvetet ledarskap och utveckling i samverkan

Ytterligare sju föreningar i Nacka har medverkat i kommunens värdegrundssarbete ”Utmärkt förening i Nacka”, totalt är det 34 föreningar som tilldelats utmärkelsen. Vid uppföljningar svarar 84 procent av de föreningar som uppär föreningsbidrag, att de bedriver värdegrundssarbete inom sina verksamheter.

Fritidsgårdar och öppen verksamhet

I Nacka finns sju fritidsgårdar, tre öppna tjejerverksamheter och två öppna mötesplatser för ungdomar i åldern 13-18 år. Ungefär 24 procent av Nackas ungdomar i årskurs 7-9 anger att

de någon gång besöker fritidsgårdarna. Fritidsgårdarna har under året arrangerat öppen idrott, öppna lovaktiviteter och några större ungdomsarrangemang.

Verksamhetsresultat fritid och idrott	
Strategiskt mål	Läge
Kommuninvånarna har tillgång till en mångsidig verksamhet på sin fritid inkluderande att pojkar och flickor ska ha likvärdig tillgång till idrotts- och fritidsmöjligheter samt attraktiv tid i kommunens anläggningar.	■
Besökare på kommunens fritidsanläggningar ska anse att dessa har hög kvalitet d.v.s. tillgänglighet, funktionalitet, bemötande, delaktighet, inflytande och kompetens.	■
Kommunens invånare ska kunna ägna sig åt ett rikt och varierat utbud av aktiviteter på kommunens fritidsanläggningar	■
Fritidsanläggningarna ska vara trygga och säkra.	■
Föreningslivet stöds så att föreningarna arbetar med värdegrundsfrågor och medvetet ledarskap	■

Insatta resurser	
Strategiska mål	Läge
Idrotts och fritidsanläggningar utnyttjas maximalt och kostnadseffektivt	■

Ekonomiskt överskott för fritidsnämnden

Fritidsnämnden redovisar ett överskott jämfört med budget på 4,9 miljoner kronor.

Överskottet beror på att nya idrottsanläggningar inte har tagits i drift som planerat och det leder till utebliven hyreskostnad.

Verksamhet, tkr	Utfall 2016			Utfall 2015					
	Kostnader (-) Intäkter (+)	Intäkter	Kostnader	Utfall netto	Budget 2016	Budget-avvikelse	Intäkter	Kostnader	Netto
Föreningsstöd	137	-9 351	-9 214	-9 417	203	0	-9 204	-9 204	
Idrottsanläggningar	8 746	-77 266	-68 520	-72 437	3 917	9 823	-85 238	-75 415	
Idrottsanläggning, drift	1 198	-27 514	-26 319	-27 406	1 088	0	-26 074	-26 074	
Öppen fritid och lovverksamhet	532	-27 548	-27 016	-27 084	68	265	-27 025	-26 760	
Nämnd och nämndstöd	0	-1 148	-1 148	-1 156	8	0	-996	-996	
Myndighets och huvudmannaenheter	0	-5 655	-5 655	-5 226	-429	0	-5 200	-5 200	
Summa	10 613	-148 482	-137 872	-142 726	4 855	10 088	-153 737	-143 649	

Ett aktivt kulturliv

Ett kulturliv med stor valfrihet och mångfald är viktigt för Nackaborna, barn och unga prioriteras särskilt. Det sker genom kulturbidrag till det fria kulturlivet, centralt placerade bibliotek, kultur- och musikskoleverksamhet för barn och unga. Ett tillgängligt och rikt utbud av konst och kultur bidrar också till ett rikt kulturliv. Stöd ges till utveckling av kulturarvet och traditioner.

ANSVARIG NÄMND: Kulturnämnden

Det här hände 2016

Ett växande kulturliv

Under året har 93 procent av Nackas grundskolor bedrivit någon form av kulturverksamhet via kulturpengen, och totalt har drygt 20 000 barn tagit del av kultur. Kulturhuset Dieselverkstaden har haft drygt 1 miljon besökare. Inom ramen för projektet sexårskören, där alla sexåringar i Nacka deltar, komponeras ny musik varje år. Musiken nominerades till en Grammis i kategorin ”bästa barnalbum” för tredje året i rad, vinnaren utses under vintern 2017. Ett samarbete har även inletts med Utbildningsradion och programmet Barnaministeriet, som under 2017 ska följa sexårskörens arbete från repetitioner till föreställning.

Nacka växer och centrumutveckling i alla kommundelar är en utmaning. En utredning kring behovet av lokaler för kulturlivet visar att det under de kommande fem åren finns behov av ytterligare totalt 7 600 kvm verksamhetsyta för att bibehålla nuvarande standard i relation till befolkningsökningen.

Kulturhistoria är populärt

Fyra kulturhistoriska vandringar har skapats. Nackas lokalhistoriska arkiv har vuxit digitalt med en bilddatabas av 8 581 fotografier och 4 454 följare på Facebook och Instagram. Många av följarna är Nackabor som aktivt kommenterar bilderna, och framförallt uppskattas historierna som berättas kring bilderna. Föreläsningar och visningar av Nackas lokalhistoriska arkiv har även genomförts under året. Totalt har Nacka hembygdsmuseum lockat 3 106 besökare och Hamn drygt 6 670 besökare, vilket är en ökning med 10 procent jämfört med förra året.

Många vill bidra till Nackas Vinstersalong

En av de mest uppmärksammade utställningarna i Nacka konsthall under året var Vintersalongen, som är en samlingsutställning med Nackakonstnärer. Den har producerats i olika skepnader under årens lopp, men en röd tråd har alltid varit att bjuda in konstnärer med Nackaanknytning. Gensvaret 2016 var rekordstort, då 128 konstnärer ansökte med

sammanlagt 384 verk. Av dessa valde juryn ut 50 konstnärer och 78 verk. Den äldsta konstnären var 85 år och den yngsta 16 år.

Måluppfyllelse

Kulturnämndens mål överträffas eller ligger i paritet med fastställda målnivåer. Kultur för barn och unga får genomgående positiva omdömen av besökare och inom kulturskolan ligger kundnöjdheten stabilt på dryga 90 procent. Under året har totalt 15 anordnare bedrivit musikskola och kulturkurser för barn och ungdomar upp till 19 år i Nacka. Biblioteken lockar fler besökare än länet i övrigt och kundnöjdheten är fortsatt hög. I Nacka besöks biblioteken cirka 12 gånger per person varje år, i jämförelse med biblioteken i länet där antalet besök är 7 per person och år. Under 2016 har knappt 1,2 miljoner besök gjorts totalt på biblioteken. Biblioteken har genomfört 1 300 läsfrämjande aktiviteter.

Verksamhetsresultat kultur	
Strategiskt mål	Läge
Medborgarna har tillgång till ett varierat kulturutbud av hög kvalité	
Barn och unga erbjuds en mångfald av skapande kulturaktiviteter	
Nacka kommuns kulturhistoria är tillgänglig	
Nackas offentliga konst är tillgänglig	
Medborgarna involveras i att påverka kulturutbudet	
Biblioteken i Nacka bidrar till läslust hos Nackas medborgare	

Insatta resurser	
Strategiskt mål	Läge
Kulturaktiviteterna är välbesökta och efterfrågade av medborgarna	

Unga påverkar Nackas kulturutbud

Kulturnämnden inhämtar barn och ungas åsikter för att utveckla Nackas kultur- och fritidsliv, bland annat genom forskningsprojektet ”Ung livsstil”, i samarbete med Stockholms Universitet.

Den offentliga konsten

Tre nya offentliga konstverk färdigställdes under 2016. På Lotsens förskola skapades konstverket ”Skulpturer i omvandling” av Roland Persson tillsammans med barnen på förskolan, och på Lännsbohöjden invigdes verket ”Trädkåtan” av Daniela Hedman. I

december fick även Nackasalen en konstnärlig gestaltning genom Fredrika Linders verk ”Tankar”.

Vård och underhåll av konst, som finns i stadsmiljön och övriga offentliga platser, har inventerats och i princip hunnit renoveras under 2016. Besiktning av kommunens största konstverk, målningen på Jarlabergs vattentorn, genomfördes under 2016, och planeras vara färdigrenoverat under 2017. Under året har en total inventering genomförts gällande kommunens konstsamling. Samlingen finns tillgänglig för utlån för alla kommunalt finansierade verksamheter i Nacka.

Nya sätt att kommunicera om konst med medborgarna är i fokus och konsten finns nu tillgänglig på Instagram under namnet ”Nackaart”. Där finns information om renoveringar, nyproduktion och övriga händelser presenterade.

Kultur för ungdomar i samverkan mellan kultur och fritid

Under sportlovet arrangerades en tvådagars ungdomsmässa i Nacka sportcentrum där ungefär 30 föreningar, fritidsgårdar, studieförbund, bibliotek och andra aktörer visade upp sina verksamheter. Cirka 300 ungdomar besökte mässan och träffade verksamhetsledare och prövade olika aktiviteter.

Vårens stora ungdomsarrangemang var ungdomsmässan Nacktiv i Nacka sportcentrum, där både fritidsgårdar och föreningar visade upp sin verksamhet. Höstens stora ungdomsarrangemang var festivalen UNGNACKA2K16 som fritidsgårdarna och föreningen Darra arrangerade tillsammans med ungdomar på kulturhuset Dieselverkstaden.

Upphandling av drift, biblioteken och museet Hamn

I dagsläget drivs de sex biblioteken i Nacka av en privat och en kommunal anordnare och museet Hamn drivs av en privat anordnare. Driften av samtliga bibliotek och av museet Hamn kommer att upphandlas under 2017, då nuvarande avtal snart löper ut.

Ekonomiskt underskott för kulturnämnden

Kulturnämndens utfall på 131,1 miljoner kronor var 2,2 miljoner kronor sämre än budget. Avvikelsen beror främst på underskott i musikskoleverksamheten på 2,9 miljoner kronor samt lägre hyreskostnad än budgeterat.

Verksamhet, tkr	Utfall 2016						Utfall 2015		
	Kostnader (-) Intäkter (+)	Intäkter	Kostnader	Utfall netto	Budget 2016	Budget-avvikelse	Intäkter	Kostnader	Netto
Musikskola	9 694	-42 120	-32 426	-29 554	-2 872	9 329	-40 730	-31 401	
Bibliotek	340	-43 388	-43 048	-43 253	205	340	-42 944	-42 604	
Övrig kultuverksamhet	433	-47 169	-46 736	-47 311	575	120	-48 234	-48 114	
Myndighets och huvudmannaenheter	0	-8 153	-8 153	-8 049	-104	0	-8 074	-8 074	
Nämnd och nämndstöd	0	-751	-751	-754	3	0	-627	-627	
Summa	10 467	-141 581	-131 114	-128 921	-2 193	9 789	-140 609	-130 820	

Miljö- och stadsbyggnad

Inom miljö- och stadsbyggnad finns ansvar för uppgifter avseende plan- och byggnadsväsendet samt för kommunens miljö- och livsmedelstillsyn. I uppdraget ingår bland annat ett ansvar för att upprätta förslag till detaljplaner och pröva ansökningar om bygglov. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden bevakar och beslutar även i frågor om livsmedelskontroll samt miljö- och hälsoskyddsfrågor.

ANSVARIG NÄMND: Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Det här hände 2016

Hög takt i stadsplaneringen

Nacka fortsätter att planera mot målet om 20 000 nya bostäder och 15 000 nya arbetsplatser till 2030. Under 2016 har fler projekt än vad som planerades påbörjats för att säkra att den takt som krävs i stadsutvecklingen för att målen ska nås. Ytterligare 20 detaljplaner har fått planuppdrag eller start-PM. Utöver detaljplaner för att säkra bostadsmålet har även arbete med att ta fram de detaljplaner som krävs för utbyggnaden av tunnelbanan påbörjats. Vid årsskiftet pågick arbete med totalt cirka 75 detaljplaner. Drygt 20 detaljplaner har antagits under året, varav två förnyelseplaner.

Planiaprogrammet tillstyrktes av miljö- och stadsbyggnadsnämnden. Ett planprogram uttrycker kommunens utgångspunkter, vilja, mål och avsikter med ett område samt anger förutsättningar för kommande detaljplanearbete. Arbetet med planprogram för Saltsjöbaden och Henriksdal har fortskridit.

Ökad digitalisering

Genomgående pågår ett utvecklingsarbete i linje med direktiven för en smart kommun för att säkerställa att förhållningssätt, organisation, arbetssätt och kommunikation sker utifrån kunderna och nackabornas behov och förväntningar. Under året har ett utvecklingsområde varit en ökad grad av digitalisering och bygglovsverksamheten har övergått till en helt digital handläggning av ärenden.

Måluppfyllelse

Verksamhetsresultat miljö och stadsbyggnad	
Strategiskt mål	Läge
Kundnöjdheten ska öka. (Hög rättssäkerhet)	■
Kundnöjdhet ska vara hög. (Effektiva processer)	■
Overprövningsvolymen ska vara tillräckligt stor för att ge ledning i rättspraxis. (Hög rättssäkerhet)	■
Andelen överprövade ärenden som upphävs eller ändras genom lagakraftvunnen dom eller beslut ska vara låg. (Hög rättssäkerhet)	■
God ekologisk och kemisk status på alla vatten till 2021. (Hållbart stadsbyggande)	▲
Den planerade stadsutvecklingen ska bidra till en god bebyggd miljö. (Hållbart stadsbyggande)	Saknar indikator
Vid nyexploatering och förtäning bör de riktvärden för buller och trafik som riksdagen beslutat tillämpas. (Hållbart stadsbyggande)	■

Insatta resurser	
Strategiskt mål	Läge
MSN ska föreslå detaljplaner i en takt som stödjer de övergripande målen i kommunen (Effektiva processer)	■
Handläggningstiderna ska vara korta. (Effektiva processer)	■
Beslutsförmågan ska vara hög. (Effektiva processer)	■
Produktiviteten ska öka. (Effektiva processer)	●

Kundnöjdhet

Nya arbetsätt utvecklas för att bidra till en högre kundnöjdhet. Uppföljningar visar att kundnöjdheten inom livsmedelstillsynen är hög men att den behöver förbättras inom bygglov och miljötillsyn. Handlingsplaner har tagits fram inom dessa verksamhetsområden och förbättringsarbete pågår. Exempelvis har satsningar på bemötande och kvalitetsarbete gjorts.

Korta handläggningstider och effektiva processer

För att nå måluppfyllelsen av antal nya bostäder och arbetsplatser är det avgörande att kommunen klarar av att anta detaljplaner i en takt som stödjer de övergripande målen om bostadsbyggande och nya arbetsplatser. Det förutsätter att handläggningsprocesserna är effektiva och handläggningstiderna korta.

Ärendevolymerna är fortsatt höga men handläggningstiderna uppfyllde överlag målet om korta handläggningstider. Handläggningstiderna inom plan- och fastighetbildningsområdet minskade jämfört med föregående år. Utvecklingen är positiv och en viktig förutsättning om de övergripande målen ska uppnås.

Under 2016 har 22 detaljplaner antagits, varav två förnyelseplaner. Antalet bostäder i antagna planer uppfyllde trots det inte målet för 2016. En bidragande orsak till avvikelsen är förskjutningar i tidplanen för enskilda projekt, då bland annat avtalsförhandlingar tagit längre tid än beräknat. Sett i ett längre perspektiv bedöms inte resultatet för 2016 påverka möjligheten att nå bostadsmålet om 20 000 nya bostäder till 2030.

Flera av de antagna planerna gällde mindre detaljplaner för verksamheter, exempelvis återvinningsstationer. Genom att flera detaljplaner för återvinningsstationer antagits har långsiktiga och hållbara förutsättningar för återvinning i kommunen säkrats.

Hållbart stadsbyggande

Översiktsplanen för Nacka kommun innehåller kommunens syn på en långsiktigt hållbar utveckling. Att minska den negativa miljöpåverkan och bygga en hållbar framtid innehåller stora utmaningar i en kommun som växer så snabbt som Nacka. I den kommande stadsutvecklingen finns även möjligheter till förbättringar.

Nya bostäder möjliggör miljösanering

Kvarnholmen är ett område med rik industrihistoria. Industrierna har i vissa fall lämnat spår efter sig. För att säkra goda boendemiljöer har miljösanering av förorenad mark pågått på Kvarnholmen under 2016, samtidigt som nya bostäder byggs. Miljösaneringen fortsätter även under 2017.

God status på alla vatten

Nacka kommun arbetar sedan lång tid tillbaka med att förbättra sjöarnas och kustvattnets status. Det är fortfarande en bit kvar innan kommunen når målet om en god ekologisk och kemisk status på alla vatten. Övergödning och påverkan av miljögiften är de största problemen i kommunens kustvatten.

Avloppsvatten från anläggningar med dålig rening bidrar till övergödning i sjöar och kustvatten. Detta är en av anledningarna till utbyggnaden av det kommunala vatten och avloppsnätet (VA-nätet) i Nacka. Anslutningstakten är beroende av förnyelseplaneringen och att detaljplaner tas fram, samt utbyggnaden av VA-nätet. Sedan 2014 har närmare 600 enskilda avlopp anslutits till det kommunala VA-nätet. Utfallet för 2016 var 70 anslutningar.

Dagvatten – en nyckelfråga i ett växande Nacka

Hantering av dagvatten är en strategiskt viktig fråga i den framväxande staden. Flödena av dagvatten måste hållas under kontroll för att undvika översvämningar. Rening av dagvatten är även viktig för miljön i våra sjöar. Inom stadsbyggnadsprojekten används verktyget,

”Riktlinjer för hållbart byggande”, för att öka hållbarheten i projekten och underlätta uppföljning av prioriterade områden. ”Dagvatten som renas och infiltreras” är det område som hittills har valts för flest projekt i Nacka stad.

Stadsbyggnadsutmärkelsen 2016

Stadsbyggnadsutmärkelsen delas ut till ett byggnadsverk som utmärker sig genom särskilt god gestaltning. Det kan gälla enskilda byggnader, offentliga miljöer så som torg, parker eller våtmarker. För första gången under de elva år som Nacka stadsbyggnadsutmärkelse har genomförts gick priset till en villa. Villan ”Six Walls House” ligger i Kummelnäs och är fint inplacerad i naturen.

Ekonomi i balans för miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Miljö och stadsbyggnadsnämnden redovisar ett överskott för 2016 på 0,9 miljoner kronor. Avvikelsen beror i huvudsak på förseningar inom nämndens projektverksamhet och lägre kostnader i sin helhet för nämndverksamheten under året.

Verksamhet, tkr	Utfall 2016				Utfall 2015			
	Kostnader (-) Intäkter (+)	Intäkter	Kostnader	Utfall netto	Budget 2016	Budget- avvikelse	Intäkter	Kostnader
Nämnd och nämndstöd	0	-4 039	-4 039	-4 476	437	0	-4 351	-4 351
Myndighetsproduktion	0	-24 563	-24 563	-24 563	0	0	-23 855	-23 855
Projektverksamhet	0	-1 999	-1 999	-2 436	437	0	-1 728	-1 728
Summa	0	-30 601	- 601	-31 475	874	0	-29 934	-29 934

Natur, trafik, vatten och avfall

Nacka kommun ansvarar för att utveckla och värna Nackabornas gemensamma livsmiljö. Invånarna ska kunna förvänta sig en välskött utedmiljö, rent vatten och en god framkomlighet.

ANSVARIG NÄMND: Natur- och trafiknämnden

Det här hände 2016

Natur, park och badplatser blir upprustade

Arbetet med att ta fram ett parkstrukturprogram för Nacka stad har inletts under 2016. Syftet är bland annat att identifiera tillgången till bostadsnära parker och vilka kvaliteter som finns i parkerna. Under året byggdes bland annat Tattby utegym, en lekplats i Krokhöjden, samt ett antal nya hundrastgårdar.

Kommunens badplatser visar på fortsatt god badvattenkvalitet. Efter insatser med bland annat aluminiumfällning är Långsjön badbar igen, efter en tidigare förörening.

Trafiksatsningar för framkomlighet och säkerhet

Under året har en framkomlighetsstrategi för trafik antagits. Införandet av p-avgifter har ökat framkomligheten och tillgängligheten till p-platser för boende. Arbetet med att förstärka cykelvägnätet har resulterat i flera nya gång- och cykelbanor samt en ny infarts-parkering för cykel. Under året har även ett antal projekt genomförts med Nackas cyklister, bland annat ”Cykelvänlig arbetsplats”, ”Cykla på vintern” och ”Cykeldagen”. I oktober tog Nacka emot Regionala Cykelkansliets pris för ”Årets cykelprestation”.

Belysningsutbyten och broarbeten

Under året har belysningsanläggningen i Finntorp och på delar av Ormingeleden (från avfarten från Värmdöleden till Orminge) bytts ut.

Den nya Kvarnholmsförbindelsen med Svindersviksbron har överlämnats till drift och förvaltning. Arbetet med förstärkningen av Tattbybron har fortsatt enligt plan, dessutom har en större akut reparation genomförts i en gångtunnel till följd av en bilbrand.

Nytt bolag: Nacka vatten och avfall AB

Den 1 september bildades Nacka vatten och avfall AB. Året har till stor del präglats av omställningen till bolag. VA-organisationen har förstärkts för att kunna ta en aktivare del i utbyggnaden av Nacka.

Ny återvinningscentral i Boo

En temporär återvinningscentral har etablerats i Boo som ersättning för den som avvecklats i Skuru. Arbetet med en kretsloppspark i Kil har fortsatt tillsammans med Värmdö kommun. I syfte att uppmärksamma återvinning och kretsloppet genomfördes flertalet aktiviteter för barn och skolelever, till exempel grön flagg-utbildning, skräpplockardagar, en ungdomspanel om farligt avfall, en teckningstävling för 5-åringar samt studiebesök på Östervik återvinningscentral.

Otjänligt vatten i Boo under hösten

Under hösten utfärdades en kokningsrekommendation för dricksvatten i delar av Boo på grund av otjänligt vatten. Orsaken var förhöjda halter av koliforma bakterier. De bakterier som hittats har inte varit sjukdomsframkallande. Föroreningar som föranlett bakterie-tillväxten kan ha kommit in i systemet nyligen i samband med ledningsarbeten eller tillförts ledningarna för många år sedan innan tillväxten tog fart under hösten.

Måluppfyllelse

Måluppfyllelsen bedöms i stort sett landa på ”gult”. Anledningarna är oförändrat eller viss nedgång inom ett flertal områden samt att data inte publiceras förrän senare under 2017.

God tillgång till attraktiva parker och goda möjligheter till ett rikt friluftsliv samtidigt som biologisk mångfald värnas

Tillgång till attraktiva parker och rekreatiomsmöjligheter får goda betyg, och renhållningen av parker och allmänna platser är en viktig beståndsdel i detta. Totalpoängen i

undersökningen ”Sveriges friluftsommun” sjunker beroende på avsaknaden av friluftsstrategi, vilken kommer att beslutas under 2017.

Verksamheten planeras efter systematiskt, fackmannamässigt framtagna underlag där medborgarnas synpunkter beaktas

Fortsatt höga poäng på kommunrankingens då servicenivån kring gång- och cykelbanor, gator och vägar, renhållning och sophämtning, vatten och avlopp upplevs som god av medborgarna. Dialog och medborgarkontakt är nyckelord och många av de åtgärder som genomförts har en direkt koppling till inkomna synpunkter. Systemet för felanmälan finns nu tillgängligt även som app.

Säker och trygg framkomlighet för alla trafikslag med prioritet för gång-, cykel- och kollektivtrafik framför biltrafik

Trafiksäkerheten på gator och vägar upplevs som hög och målet överträffas därför. Det har uppnåtts genom att åtgärda lättare hinder i trafikmiljön samt större investeringar i framförallt cykelvägar. En framkomlighetstrategi har antagits av fullmäktige och kommunen är nu fullvärdiga medlemmar i Trafik Stockholm. Förnyelsenstakten av beläggningarna på kommunens gator är hög vilket påverkar framkomligheten positivt. Införandet av parkeringsavgifter har nått avsedda mål med ökad framkomlighet och tillgången på lediga p-platser för de boende har ökat.

Tillförlitlig leverans av dricksvatten av god kvalitet

Antalet läckor på huvudvattenledning har ökat samtidigt som en händelse med otjänligt vatten inträffat under året. Detta gör att målnivån inte nås. Åtgärder har genomförts och ytterligare åtgärder planeras.

Tillgänglig och miljövänlig avfallshantering

Arbetet med att öka återvinning- och återbruksmöjligheterna har fortsatt under 2016. Skolklasser undervisas i miljövänlig avfallshantering. Mängden insamlat matavfall bedöms öka svagt. Målet 50 procent är satt på nationell nivå och ska nås senast 2018.

Verksamhetsresultat natur, trafik, vatten och avfall	
Strategiskt mål	Läge
God tillgång till attraktiva parker och goda möjligheter till ett rikt friluftsliv samtidigt som biologisk mångfald värnas	■
Verksamheten planeras efter systematiskt, fackmannamässigt framtagna underlag där medborgarnas synpunkter beaktas	■
Säker och trygg framkomlighet för alla trafikslag med prioritet för gång-, cykel- och kollektivtrafik framför biltrafik	■
Tillförlitlig leverans av dricksvatten av god kvalitet	▲
Tillgänglig och miljövänlig avfallshantering	■

Insatta resurser	
Strategiskt mål	Läge
Anläggningarna ska utföras och underhållas så att livslängd och långsiktig ekonomi optimeras	■
Utfall av varje investering ska ligga inom ramen för beslutad riskanalys	■
Verksamhetens kostnader per invånare eller andel av kommunens totala kostnader ska inte öka över tid	●

Ekonomiskt överskott för natur och trafiknämnden

Natur och trafiknämnden redovisar ett överskott om 10,1 miljoner kronor jämfört med budget, varav 11,4 miljoner kronor avser gator, vägar, park och naturvård samt -1,4 miljoner kronor avser vatten och avfall.

Den positiva avvikelsen inom nämnden förklaras av lägre kapitaltjänstkostnader om 7,5 miljoner kronor eftersom investeringar försenats, senarelagda åtgärder inom parkskötseln samt ökade intäkter och taxor med 2,7 miljoner kronor. Vinterunderhållet har under året kostat 3,7 miljoner kronor mer än budgeterat.

Underskottet inom VA-verksamheten beror på att kommunen i samband med bolagiseringen sålde VA-verksamhetens tillgångar inklusive upparbetat resultat till bokfört värde med motsvarande värde som ingående balans för bolaget. 1,4 miljoner avser osäkra kundfordringar för taxekollektivet.

Verksamhet, tkr	Utfall 2016						Utfall 2015		
	Kostnader (-) Intäkter (+)	Intäkter	Kostnader	Utfall netto	Budget 2016	Budget-avvikelse	Intäkter	Kostnader	Netto
Gator, vägar, park och naturvård	13 917	-201 256	-187 339	-198 825	11 486	5 085	-175 208	-170 123	
Nämnd och nämndstöd	0	-798	-798	-1 695	897	0	-1 684	-1 684	
Myndighet och huvudmannaskap	0	-24 781	-24 781	-23 844	-937	0	-24 763	-24 763	
Summa	13 917	-226 835	-212 918	-224 364	11 446	5 085	-201 656	-196 571	
Va-verket	114 101	-115 075	-974	0	-974	169 482	-155 754	13 728	
Avfallsverket	47 292	-47 709	-417	0	-417	64 195	-62 170	2 025	
Summa	175 310	-389 619	-214 309	-224 364	10 055	238 762	-419 580	-180 818	

Redovisning av särskilda uppdrag

Uppdrag att se över möjligheterna att få statliga medel, till exempel ur stadsmiljöavtalet, för investeringar som krävs för att kunna utöka pendelbåtstrafiken

Frågan att utöka den permanenta pendelbåtstrafiken ligger hos Trafikförvaltningen (Stockholms Läns Landsting). Innan byggnationer av bryggor eller kaj kan påbörjas behöver överenskommelser med Trafikförvaltningen samt övriga berörda kommuner vara färdiga.

Andra externa aktörer tittar på möjligheterna, men om det verkligen sjösätts är ytterst osäkert.

Idag äger inte kommunen några av de kajanläggningar som skulle kunna bli aktuella för en utökad pendelbåtstrafik. För att söka medel från stadsmiljöavtalet behöver det vara en egen anläggning och byggstart vara nära. När ett övertagande av anläggningar kan ske beror på många faktorer, men ligger troligtvis inte inom de kommande åren. Enligt förordning 1009:237 finns det för varje år möjlighet att söka om statlig medfinansiering för summor under 25 miljoner kronor.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har ett särskilt ansvar för samordning och uppsikt över kommunens samlade verksamhet. Kommunstyrelsen ska se till att den kommunala verksamheten bedrivs i enlighet med kommunens vision, grundläggande värdering och strategiska mål, vad fullmäktige har bestämt och bestämmelser som finns i lagar och förordningar. Kommunstyrelsen leder, styr och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamhet.

Kommunstyrelsen ansvarar även för arbetsgivarfrågor, exploatering, näringslivsfrågor, fastighetsfrågor och markpolitik. Under kommunstyrelsen finns även kommunens produktion av välfärdstjänster, Välfärd skola och Välfärd samhällsservice.

Det här hände 2016

2016 var ett intensivt år för verksamheter inom kommunstyrelsens ansvarsområden. Många aktiviteter har pågått under året, bland annat:

- Stadsutveckling på bred front och tunnelbaneutbyggnad
- Markanvisningar i Nya Gatan och runt om i hela Nacka
- Försäljning av fastigheter till Hemsö
- Aktivt näringslivsarbete med bland annat Företagarträffen och utmärkelse som landets tredje bästa näringslivskommun
- Invigning av nya skolor och äldreboenden
- Utveckling och implementering av ny hemsida www.nacka.se
- Upphandling och implementering av nytt ekonomisystem och e-handelssystem
- Utveckling av ledning och styrning

Måluppfyllelse

Medborgarinflytande

Statistiska centralbyrån genomför årligen en enkät på uppdrag av Nacka och många andra kommuner. Nackabornas nöjdhet med hur kommunen sköter sina verksamheter ("nöjd medborgar-index") är högre än genomsnittet för samtliga deltagande kommuner. För helheten ligger Nacka bland de tio procent bästa kommunerna och för de flesta områden ligger Nacka över genomsnittet. Mest nöjda i jämförelse med andra är invånarna med

förskolan, grund- och gymnasieskolan samt gator och vägar. Räddningstjänsten samt vatten och avlopp hamnar strax under genomsnittet för deltagande kommuner.

Tät och blandad stad

Arbetet med att skapa förutsättningar för levande, tät och blandad stad på västra Sicklaön har fortsatt. En rad strategiskt viktiga program har antagits under året och utvecklingen mot ett komplett transportsystem i Nacka fortsätter. De lokala centrumområdena utvecklas vidare liksom våra äldre förnyelseområden. Under året har ett stort antal nya planarbeten påbörjats. Totalt pågår arbete med omkring 70 detaljplaner. Antalet bostäder i antagna planer var lägre än målet, eftersom avtalsförhandlingar tagit längre tid än beräknat. 1 500 nya bostäder byggstartades och 1 000 nya bostäder blev inflyttningsklara under året.

Tunnelbanan

Tunnelbanans blå linje ska förlängas från Kungsträdgården till Nacka. Tidpunkten för beräknad trafikstart är cirka 2026. Kostnaderna och tidplanen ligger inom de ramar som följer av tidigare avtal mellan Nacka kommun och Stockholms läns landsting.

Under 2016 har ett samråd genomförts. Samrådet är en del av arbetet med att ta fram järnvägsplan och tillståndsansökan enligt miljöbalken. Plansamrådet syftar till att ge berörda myndigheter, organisationer, föreningar och allmänheten möjlighet att komma med synpunkter på planförslaget och de överväganden som legat bakom val av lokalisering och utformning. Parallelt arbetar Stockholms stad och Nacka kommun med att ta fram nya detaljplaner eller ändra befintliga detaljplaner så att de medger tunnelbaneutbyggnaden.

Företagsklimat

Nacka har Sveriges tredje bästa företagsklimat enligt Svenskt näringslivs årliga ranking. Rankingen mäter en mängd aspekter, exempelvis till utbildad personal, vinstmarginal, andel i arbete och näringslivsfrågor.

Nacka FöretagarTräff har genomförts 23 år i följd. Det hela började i liten skala och nu är träffen störst i Sverige vad gäller lokal näringslivsmässa. 2016 deltog nästan 200 utställare och mer än 3 000 besökare. FöretagarTräffen möjliggör bland annat för företagare att nätverka med varandra och att möta kommunen på ett öppet och inspirerande sätt.

Långsiktigt hållbar ekonomi

Ett aktivt arbete i kommunens alla verksamheter bidrar till att ekonomin är långsiktigt hållbar. Ekonomin är i balans på de flesta nämnder och kommunens låneskuld är på en historiskt låg nivå.

Fastighetsbestånd

Under 2016 blev en ny förskola färdig och ytterligare två påbörjades. Flera steg har tagits mot ökad hållbarhet i kommunens fastigheter. Alla oljeanläggningar ska avvecklas och stadshuset har fått solpaneler. Bostäder för nyanlända har tagits fram. Kommunen har sålt

flera fastigheter för att frigöra kapital och hyr tillbaka de lokaler där kommunen bedriver verksamhet.

Attraktiv arbetsgivare

Nacka kommun är en attraktiv arbetsgivare med motiverade medarbetare. Fler och fler medarbetare känner stolthet och engagemang. Det visar 2016 års medarbetarundersökning 80 procent av kommunens medarbetare uppgav i undersökningen att de kan rekommendera kommunen som arbetsgivare. I undersökningen noterades den högsta nivån någonsin för hållbart medarbetarengagemang, ett sammanvägt index som visar motivation, ledarskap och styrning.

Verksamhetsresultat Kommunstyrelsen - i rollen att leda, samordna och ha uppsikt	
Strategiskt mål	Läge
Tjänster som finansieras av kommunen har god kvalitet	●
God service, bra bemötande och hög tillgänglighet i alla externa kontakter	■
Kommuninvånarna har stor valfrihet	●
Medborgarna har förtroende för kommunen och är nöjda med information och sina möjligheter att påverka	▲
Kommunen har en god och hållbar livsmiljö	■
En tätare och mer blandad stad på västra Sicklaön	■
Kompletterat transportsystem med tunnelbana till Nacka	■
Nackas lokala centra och deras omgivning utvecklas	■
Den gröna och blåa strukturen planeras, förvaltas och utvecklas	■
Kommuninvånarna upplever att kommunen är trygg och säker	■

Insatta resurser	
Strategiskt mål	Läge
Lägsta möjliga skatt och påverkbara avgifter	■
Ekonomin är långsiktigt hållbar	●

Verksamhetsresultat - i rollen som egen nämnd	
Strategiskt mål	Läge
Nacka har ett gott företagsklimat	■
Kommunens egen produktion håller en hög kvalitet	■
Kommunen planerar för 20 000 nya bostäder 2030 varav 13 500 på västra Sicklaön	■
Kommuner planerar för minst 15 000 nya arbetsplatser 2030 varav 10 000 på västra Sicklaön	■

Insatta resurser	
Strategiskt mål	Läge
Kommunen utnyttjar sitt mark- och fastighetsbestånd på bästa resursmässiga sätt	
Nacka är en attraktiv arbetsgivare med kompetenta, stolta och motiverade medarbetare	
Exploateringsverksamheten är självfinansierad över tid	

Ekonomiskt överskott för kommunstyrelsen

Det ekonomiska utfallet för kommunstyrelsen som nämnd uppgår till 6 miljoner kronor bättre än budget. De flesta verksamheter visar ett ekonomiskt resultat som är i balans med budget. KPI-uppräkningen för tunnelbanan är nästan 10 miljoner kronor lägre än budget. Den största avvikelsen beror på saneringskostnader som kostnadsförs när de uppstår. Tidigare har saneringskostnader hanterats som en del av investeringsbudgeten för respektive projekt. Denna kostnad uppgår till 18 miljoner kronor. Inom stödenheterna finns en negativ avvikelse på grund av högre IT-kostnader. Enheten för fastighetsutveckling gör ett positivt resultat 3 miljoner kronor och lokal enheten ett plus med 15 miljoner kronor jämfört med budget. Avvikelsen avser främst ökade hyror, försäljning av tomträtter och mark samt en försäkringsersättning för Långsjön.

Verksamhet, tkr	Utfall 2016			Budget 2016			Utfall 2015		
	Intäkter	Kostnader	Utfall netto		Budget-avvikelse	Intäkter	Kostnader	Netto	
Kostnader (-) Intäkter (+)									
Kommunfullmäktige	0	-5 791	-5 791	-5 500	-291	0	-5 391	-5 391	
- varav revisionen	0	-1 823	-1 823	-2 150	327	0	-1 958	-1 958	
Kommunstyrelsen	2 396	-75 021	-72 625	-54 338	-18 287	4 316	-58 119	-53 803	
- varav tunnelbanan	0	-3 078	-3 078	-12 800	9 722				
- varav saneringskostnader	0	-18 102	-18 102	0	-18 102	0	0	0	0
Stadsledningskontoret	15 325	-67 117	-51 792	-52 984	1 192	8 804	-44 141	-35 337	
Stödenheter	195 135	-235 788	-40 653	-38 228	-2 425	130 948	-183 254	-52 306	
Enheten för fastighetsutveckling	43 610	-35 307	8 303	5 000	3 303	35 666	-29 517	6 149	
Lokalenheten	579 986	-541 808	38 178	23 006	15 172	557 789	-517 216	40 573	
Myndighets- och huvudmannaenheter	525 981	-517 438	8 543	0	8 543	438 085	-434 543	3 542	
Produktionsverksamheter	2 605 550	-2 597 619	7 931	9 202	-1 271	2 485 646	-2 475 782	9 864	
Södertörns brandförsvar	0	-37 427	-37 427	-37 474	47	0	-37 457	-36 587	
Summa	3 967 983	-4 113 316	-145 333	-151 316	5 983	3 661 254	-3 785 420	-123 296	

Risk- och konsekvensbedömning för tunnelbaneavtalet

Under hösten 2014 togs en risk- och konsekvensanalys gällande tunnelbaneavtalet fram. I den lyftes de som bedöms vara de största riskerna för Nacka kommunens del med utbyggnaden av tunnelbana till Nacka fram. Nedan redovisas riskerna med en lägesbedömning. Det som fortsatt bedöms som mest kritiskt är att öka effektiviteten i stadsbyggnadsprocessen, så att kommunen kan klara sitt åtagande avseende takten i bostadsbyggandet fram till 2030.

Planeringen och projekteringen av tunnelbanans utbyggnad har under året fortsatt och i december hölls samråd om järnvägsplanen. Kostnader och tidplan ligger inom ramen för tunnelbaneavtalet. Vidare bedöms kompetensförsörjningen som fortsatt kritisk då många av de yrkesgrupper som behövs när Nacka bygger stad är bristyrken. Nackas medborgarundersökning som gjordes hösten 2016 visade att 45 procent var mycket positiva till att förtätad stad ska byggas mellan Nacka forum och Hammarby sjöstad. Det är samma nivå som föregående år.

Risk	Läge
Vi klarar inte takten i bostadsbyggandet	■
Kompetensförsörjning	■
Vikande efterfrågan på bostäder och mark	●
Hinna bygga ut välfärdstjänster	●
Opinionen hos medborgarna	●
Tunnelbanan blir försenad och dyrare	●

Välfärd skola - den kommunala produktionen av förskola och skola

Nackas kommunala skolor består av förskola, förskoleklass, fritidshem, grundskola, gymnasieskola samt barn och elevhälsan, som drivs i kommunal regi. Här skapas förutsättningar för ett livslångt lärande med goda resultat tack vare engagerade medarbetare och kvalitetsutveckling.

ANSVARIG NÄMND: Kommunstyrelsen

Det här hände 2016

Nackas kommunala skolor fortsätter att visa goda resultat, att ha nöjda medarbetare och att ha en ekonomi i balans. Detta är i linje med prioriterade områden under 2016 - att befästa och höja pedagogiska resultat, utveckla det pedagogiska ledarskapet, vara en attraktiv arbetsgivare och att ha ekonomi i balans.

Rutiner kring klagomålshantering

För att möta de medborgare som har klagomål eller synpunkter tog Nackas kommunala skolor under 2016 fram en rutin. Rutinen kan även fånga upp kränkande behandling snabbt och sätta in åtgärder.

Elevhälsan

Uppdraget enligt skollagen är att barn och elevhälsans personal ska arbeta hälsofrämjande och förbyggande. Elever som mår bra lär sig bra. Det finns också forskningsstöd för att vara i skolan är en friskfaktor för eleverna. Ett prioriterat område för barn och elevhälsan är därför att hitta nya metoder för att minska frånvaron.

Satsar på medarbetarna

Förskolor och skolor har fortsatt goda verksamhetsresultat och satsar långsiktigt framåt. De viktigaste förutsättningarna för dessa goda resultat skapas i klassrummet. Nacka har därför stärkt medarbetarna med bland annat inspirationsdagar, nätverk och föreläsningar. Inspiration finns att hämta från andra som lyckas, både nationellt och internationellt. Genom att ligga i framkant när det handlar om forskning och utveckling blir aktuell forskning en del av verksamheten.

Godta resultat

Nackas kommunala skolor har goda pedagogiska resultat. Niorna hade också under 2016 bland de högsta slutbetygen i landet och meritvärdena på våra högstadieskolor ökar och ligger i topp. Arbetet med att kontinuerligt kompetensutveckla lärare och skolledare fortsätter genom nätverk, ledarskapsutbildningar och gemensamma satsningar.

Språksatsningen

Språket är en nyckel till allt lärande och grunden måste läggas tidigt. Med start läsåret 2015/2016 pågår en språksatsning med syfte att fördjupa pedagogernas kunskaper om arbetet med språkutvecklande och språkmedvetet. Detta gäller alla ämnen, från förskola till gymnasium och ger ökad likvärdighet och måluppfyllelse inom Välfärd skola.

Språksatsningen bygger på en webbaserad vägledning för språk-, läs- och skrivutveckling kompletterad med nätverk, workshops och kunskapsdelning.

Internationellt samarbete

Nacka har samarbeten globalt som både elever och medarbetare har möjlighet att ingå i. Flera elever kan varje år delta i internationella tävlingar där de visar sina färdigheter tillsammans med studenter från andra länder.

Pedagogiskt ledarskap

Det pedagogiska ledarskapet handlar om att på ett närvarande sätt skapa förutsättningar för lärande, baserat på forskning och beprövad erfarenhet. Ledorden ”Våga göra – Våga dela” inspirerar till ett klimat med högt i tak där alla bidrar. Detta genomsyrar all verksamhet från produktionsledning till barngrupp och klassrum. Medarbetare är stolta och engagerade – det märks i verksamheten.

PRIO- Planering, Resultat, Initiativ och Organisation

Projektet PRIO var detta läsår på Vilans skola, Sågtorpsskolan och Järla - Jarlabergs skolenhet. PRIO innebär att en skola utvecklar och inför processer och arbetssätt som skapar en mer lärande organisation.

Lärarlönelyftet

Lärarlönelyftet är en statlig satsning för att höja lönerna för förskollärare, lärare och fritidspedagoger och därigenom bidra till bättre resultat i svensk skola. Nackas kommunala skolor har under höstterminen utsett vilka som ska få del av lönelyftet. För att kvalitetssäkra bedömningen att utse vilka som ska få lönelyftet används underlag som bygger på kvalifikationskraven i statsbidragsförordningen.

Mycket goda resultat i medarbetarenkäten

2016 års medarbetarenkät visade goda resultat med ett medarbetarindex på 79 och en svarsfrekvens på 89 procent. Medarbetare visar på engagemang och stolthet att arbeta inom Välfärd skola.

Ekonomi i balans för Välfärd skola

Under året har ett aktivt arbete för att bibehålla en ekonomi i balans pågått. Välfärd skola redovisar för år 2016 ett överskott på 9,3 miljoner kronor vilket är i nivå med budget. Det innebär att Välfärd skola återlämnar underskott från tidigare år.

Verksamhet, tkr	Utfall 2016			Budget 2016			Utfall 2015		
	Intäkter	Kostnader	Utfall netto	Budget 2016	Budget-avvikelse	Intäkter	Kostnader	Netto	
Välfärd skola	1 998 393	-1 989 096	9 297	9 200	97	1 913 893	-1 908 347	5 546	
Summa	1 998 393	-1 989 096	9 297	9 200	97	1 913 893	-1 908 347	5 546	

Välfärd samhällsservice - den kommunala produktionen av omsorg, stöd, fritid och kultur

Välfärd samhällsservice samlar det kommunala utbudet inom välfärdsområdet förutom det som regleras av skollagen. Målsättningen är att vara det bästa alternativet för Nackaborna. Produktionsområdet är indelat i sju grenar som vänds till allt från små barn, ungdomar, familjer till äldre, flyktingar och personer som besöker Nacka för idrott eller kulturevenemang.

ANSVARIG NÄMND: Kommunstyrelsen

Det här hände 2016

Individ- och familjeverksamheten

Här ingår ungdomsverksamhet, familjeverksamhet, beroendeverksamhet, öppen förskola och socialpsykiatri. Medborgare som behöver får individuellt stöd och vägledning samt ofta förebyggande, tidiga insatser.

Under 2016 har Nacka haft olika typer stöd till föräldrar, både öppna serviceinsatser och riktade insatser till familjer med speciella behov. Individ- och familjeverksamheten arbetar med evidensbaserade metoder och är fokuserad på att utveckla uppföljning av resultaten.

Idrotts- och fritidsverksamheten

Verksamheten består av sex fritidsgårdar samt Karriärgallerian och idrottsdriften. Fritidsgårdarna erbjuder ett tryggt och inkluderande fritidsalternativ för etablerade och nyanlända ungdomar. I genomsnitt har 253 ungdomar dagligen besökt någon av

fritidsgårdarna. Tillsammans med Dieselverkstan och Darra musik- och kulturförening har fritidsgårdarna hållit eventet UngNacka2K16 där 500 unga i åldern 13-15 deltog.

Skötsel och underhåll av idrottshallar och idrottsplatser är en viktig del av kommunens ansikte utåt. Under året har idrottsdriften i projektet ”Grönt ljus Nacka” styrt Boovallens belysning så att den anpassar sig efter användning. Extra hjälpmedel i ishallarna för barn och nybörjare på skridskor har varit mycket uppskattat.

Kulturverksamheten

Verksamheten omfattar Nacka musikskola, biblioteken i Nacka Forum, Fisksätra och Orminge samt kulturhuset Dieselverkstan. Musikskolan är ett attraktivt alternativ för barn och ungdomar som vill spela instrument eller sjunga. Under året har det varit flera elevkonserter, ofta med inbjudna musiker och körer.

Kulturhuset Dieselverkstan har 2016 haft 184 officiella arrangemang med 110 000 deltagare. Kulturhuset har haft cirka 920 000 besökare. Den populära sexårskören har för tredje gången i rad nominerats till en Grammis. Dieselverkstan har hållit aktiviteter riktade till nyanlända och tillsammans med Refugees Welcome Stockholm ordnat språkcaféer och juridisk rådgivning.

De kommunala biblioteken fokuserar på barn och unga. Nyblivna föräldrar blir inbjudna till information om barns läs- och språkutveckling. De håller också aktiviteter för nyanlända. Fisksätra bibliotek har tillsammans med Volontär i Nacka startat ”Hållplats Fisksätra”, en servicepunkt riktad till både nyanlända och etablerade svenskar.

Kulturverksamheten har länge arbetat hårt för att få ekonomin i balans. Bibliotekens intäkter har varit oförändrade under många år samtidigt som kostnader för lokaler och personal har ökat.

Omsorg- och assistansverksamheten

Under 2016 omorganiseras verksamheten och nu ingår personlig assistans, ledsagning, dagliga verksamheter, gruppboende, korttidsboende och sommarkollo inom samma verksamhetsområde. Daglig verksamhet har liksom tidigare år gått med underskott. Under 2016 har även gruppboende och korttidsboende haft underskott på grund av minskade intäkter vilket är en följd av stramare biståndsbedömningar.

Under året har en genomgång av daglig verksamhet lett till effektiviseringar och antalet platser blivit färre. Under 2017 fortsätter arbetet med att minska kostnaderna, bland annat genom ökat samnyttjande av enheternas resurser. Aktivt arbete pågår för att utveckla både information till och tjänster för olika målgrupper.

Nacka seniorcenter

Nacka seniorcenter omfattar fem särskilda boenden samt natt- och larmpatrull inom äldreomsorgen. Boenden finns i Ektorp, Finntorp, Saltsjöbaden, Saltsjö-Boo och Älta.

Under 2016 har 380 personer fått boende, omsorg, sociala aktiviteter eller dagverksamhet. Natt- och larmpatrullen, som rör sig i hela kommunen, ger trygghet till 1 300 kunder som har larmtjänst och 75 kunder som har omsorg nattetid.

Under året har det varit en omorganisation. Alla seniorcenter har nu samlats i ett gemensamt verksamhetsområde. En ny verksamhetschef har rekryterats som tillsammans med en ledningsgrupp arbetar med att utveckla kvalitet och erbjudanden samtidigt som verksamheten ska bli effektivare.

Flykting- och etableringsverksamhet

I slutet av 2015 öppnade ett evakueringsboende på Graninge stiftsgård och därefter, i början av 2016, öppnade två HVB-hem för ensamkommande flyktingbarn. Evakueringsboendet gav nästan 400 personer ett bra första möte med Sverige, mycket tack vare alla volontärer som ställde upp med välvilja och praktisk hjälp.

På de två HVB-hemmen bor ungdomar som inte fått permanent uppehållstillstånd. Grannar och föreningsliv har bidragit till att välkomna dem. Verksamheten kommer att minska eftersom färre ensamkommande väntas anlända till Sverige de närmaste åren.

På grund av den stora ökningen av flyktingar som anvisats till Nacka har verksamhetsområdet fått uppdraget att utveckla tjänster för att ta emot och stödja nya flyktingar. Under året har området tagit emot 231 nyanlända varav 39 kvotflyktingar. Uppdraget är under ständig utveckling tillsammans med Arbets- och företagsenheten. Även här är samverkan med ideella organisationer och volontärer en förutsättning för framgång.

Arbets- och karriärverksamheten

Verksamhetsområdet bildades 2016 från vad som tidigare var arbetscentrum och bemanningsenheten. Verksamheten är stöd för operativ och strategisk kompetensförsörjning samt vikariebemanning. Den är också ett kommunalt alternativ för arbetsmarknadsinsatser. I uppdraget ingår rekrytering, bemanning och arbetsmarknadsinsatser.

Bemanningsuppdelen ingår i samma enhet för hela produktionsområdet vilket ger god effektivitet och flexibilitet för vård och omsorg. Den flexibla arbetstidsmodellen innebär att medarbetarna i stor utsträckning kan styra hur mycket och när de arbetar.

Inom arbetsmarknadsområdet minskar uppdelen, delvis på grund av konjunkturläget, delvis för att villkoren för jobbpeng har förändrats.

Mindre ekonomiskt underskott för Välfärd samhällsservice

Välfärd samhällsservice visar för 2016 ett negativt resultat på 1,4 miljoner kronor jämfört med budgeterat nollresultat. Omsättningen har under året ökat med 6 procent till 607 miljoner kronor. Ökningen beror främst på att två nya verksamheter startat under året,

Flykting- och etableringsverksamheten samt Arbets- och karriärverksamheten. De flesta av verksamheterna har en balanserad ekonomi.

De verksamhetsområden som har de största negativa avvikelserna mot budget var biblioteksverksamheten samt omsorgs- och assistansverksamheten. För omsorgs- och assistansverksamheten beror underskottet på en kombination av tomma platser och hårdare biståndsbedömningar. Bibliotekens underskott beror på att intäkt inte har legat i paritet med kostnadsutvecklingen. Åtgärder har vidtagits för att få nå ett ekonomiskt resultat i balans.

Verksamhet, tkr	Utfall 2016				Utfall 2015			
	Intäkter	Kostnader	Utfall netto	Budget 2016	Budget-avvikelse	Intäkter	Kostnader	Netto
Välfärd samhällservice	607 157	-608 522	-1 365	1	-1 366	571 753	-567 435	4 318
Summa	607 157	-608 522	-1 365	1	-1 366	571 753	-567 435	4 318

Exploatering

Verksamheten har ett samlat ansvar för att projektleda exploateringen av mark för bostäder och verksamheter. Detta innefattar bland annat utbyggnad av allmänna anläggningar såsom gator, parker och övrig allmän plats. Arbetet omfattar även att utveckla infrastrukturen inom kommunens förnyelseområden.

ANSVARIG NÄMND: Kommunstyrelsen

Detta hände under 2016

Nacka växer

Arbetet med att skapa förutsättningar för en levande, tät och blandad stad på västra Sicklaön har fortsatt under året. En rad strategiskt viktiga program har antagits och utvecklingen mot ett komplett transportsystem i Nacka fortsätter. De lokala centrumområdena utvecklas vidare liksom våra äldre förnyelseområden. 1 500 nya bostäder byggstartades och 1 000 nya bostäder blev inflyttningsklara i kommunen under året.

Program för markanvändning

Ett viktigt program som antogs 2016 var *program för markanvändning*. I programmet finns riktlinjer för markanvisnings- och exploateringsavtal. Programmet tar sin avstamp i kommunens övergripande mål om ”attraktiva livsmiljöer för alla” och en ”stark och balanserad tillväxt”.

Stora satsningar på infrastruktur i Nacka

I juni 2016 invigdes Kvarnholmsförbindelsen med en bro över Svindersviken och en tunnel genom Ryssbergen. Genom Kvarnholmsförbindelsen knyts två stadsdelar ihop och boende

på Kvarnholmen kommer närmare skolor och viktig service i centrala Nacka. Kvarnholmens kultur och natur blir samtidigt mer tillgängligt för alla Nackabor. Arbetet med Tvärbanans förlängning till Sickla fortsätter och beräknas vara klar under hösten 2017. Trafikverkets vägplan för nya Skurubron vann laga kraft i december 2016 och byggstart planeras till 2018.

Överdäckning av Värmdövägen och en ny bussterminal vid Nacka centrum

En ny bussterminal planeras i nära anslutning till tunnelbanans slutstation vid Nacka Forum. När tunnelbanan och bussterminalen är på plats ska en del av Värmdöleden vara överdäckad. Under året har en förstudie genomförts för att utreda förutsättningarna för detta.

Markanvisningar

Under 2016 har totalt sju markanvisningar genomförts, varav en direktanvisning. Totalt motsvarar detta omkring 1 000 lägenheter varav 190 är hyresrätter. Två av markanvisningsstävlingarna genomfördes i Orminge och gäller nya bostäder, förskola, parkeringshus och handel. I Älta har två markanvisningar genomförts, varav en direktanvisning. Totalt handlar det om 235 bostäder och en förskola.

I centrala Nacka, på Nya gatan, har två markanvisningstävlingar genomförts. Den senaste gällde Kvarteret Brytaren Mindre där anbuden har utvärderats till lika delar utifrån gestaltning och pris. Anvisningen gäller 110 hyresrätter samt lokaler i bottenvåning.

Kommunikation i stadsutveckling

Kommunen arbetar kontinuerligt för att utveckla medborgardialog och kommunikation kring stadsutveckling. Nacka kommun har valt att aktivt använda konst, kultur och konstnärlig kompetens i vår stadsutveckling. Konsten att skapa stad ingår numera i flertalet stadsbyggnadsprojekt. Två exempel på detta är ”Kolibri på Kvarnholmen” och ”Ljustrådar” på Nya gatan.

”Kolibri på Kvarnholmen” startade 2014 och handlar om att boende i alla åldrar på Kvarnholmen har varit medskapande vid utformningen av offentliga platser i sin närmiljö. En av dess platser är ”Lekparken” som började byggas hösten 2016 och kommer färdigställas under 2017.

”Ljustrådar” på Nya gatan är ett samarbete mellan Nacka kommun och exploaterna, som ska bygga husen på Nya gatan. En ljus- och ljudinstallation har skapats i skogsdungen nedanför Nacka stadshus. 800 meter ljustrådar i olika färger visar var de framtida gatorna kommer att placeras. Samtidigt hörs stadsljud, fågelkvitter och tunnelbanans bullrande ljud, vilket ska ge en bild av hur framtidens bostadskvarter kommer att se ut.

Ekonomi

Kommunen har under året haft inkomster på närmare 105 miljoner kronor och utgifter på 335 miljoner kronor från projekt inom exploateringsverksamheten. Utfallet är ett underskott på 230 miljoner kronor för 2016. Detta kommer att kompenseras framöver med markintäkter.

Projekt med störst inverkan på årets utgifter har varit Kvarnholmsförbindelsen. Projektet består av två etapper. Etapp 1 omfattar en ny förbindelse mellan Kvarnholmen och centrala Nacka och etapp 2 omfattar anslutning av förbindelsen till Värmdöleden. Andra projekt med stor påverkan på utgiftssidan under 2016 är utbyggnad av vägar och VA-nät i förnyelseområdet Norra Skuru. Även byggherrepröjektet Telegrafberget, där HSB bebygger området med bostäder, har påverkat året då utbyggnad av kommunens del av väg pågår.

Redovisning av särskilda uppdrag

Bevaka att det i kommande exploateringsavtal och markanvisningar säkras lägenheter för sociala kontrakt och ”första bostaden” för främst ungdomar, studenter och nyanlända

Av Nackas ”Program för markanvändning med riktlinjer för markanvisnings- och exploateringsavtal” framgår att kommunstyrelsen avgör om och i så fall vilka villkor för sociala boenden som ska finnas med i underlaget vid en markanvisning. Om villkoret ska ställas i det enskilda fallet och hur stor andel bostäder som ska krävas för ändamålet måste bestämmas i det enskilda fallet och utgå från hur behovet ser ut i kommunen på kort och lång sikt. Frågan om bostäder för sociala ändamål bevakas i varje stadsbyggnadsprojekt i markanvisnings- och genomförandeavtal.

Kommunens mark och fastighet - hållbart byggande för framtiden

Fastighetsprocessen ska se till att Nackaborna har tillgång till ändamålsenliga och kostnadseffektiva anläggningar och lokaler, samt bostäder för sociala ändamål.

ANSVARIG NÄMND: Kommunstyrelsen

Detta hände under 2016

Satsning på förskolor och skolor

I takt med att Nacka växer behövs fler platser i förskolor och skolor. I augusti öppnade Boo Gårds förskola med plats för 160 barn. Förskolan certifieras enligt systemet Miljöbyggnad med nivå silver. Två nya förskolor har också börjat byggas, Utskogens förskola och Ältadalens förskola. Myrsjöskolan har fått nytt kök, renoverad matsal och en totalrenoverad omklädningsdel till idrottshallen. Vid årsskiftet har kommunen 83 pågående ny-, om- och tillbyggnadsprojekt.

Investeringar för bättre hållbarhet och giftfri miljö

Nacka avvecklar all användning av olja för uppvärmning och byter i första hand till värmepumpar. De sista oljeanläggningarna kommer att fasas ut sommaren 2017. I april installerades nya solpaneler på taket till stadshuset. I Nackas skolor och förskolor ska inomhusmiljön bli giftfri senast år 2020. Därför inventeras alla lokaler för att se vilka material, leksaker och annan utrustning som behöver bytas ut. Inventeringen påbörjades under sommaren 2016 och ska vara klar våren 2017.

Ökat behov av bostäder

Under 2016 tog Nacka emot 339 nyanlända med uppehållstillstånd. För att ordna bostäder till dem har kommunen byggt tillfälliga bostäder, byggt om egna lokaler, hyrt in lokaler och bostäder från privata fastighetsägare och privatpersoner samt köpt bostadsrätter och en villa. Flerbostadshus med tillfälliga bygglov planeras på flera platser i kommunen. Det första huset blev klart för inflyttnings i november 2016.

Försäljning av fastigheter

I december 2016 sålde kommunen 15 av sina fastigheter till fastighetsbolaget Hemsö Cullberg Holding AB för 612 miljoner kronor. Tre skolor, tio förskolor, och två bostadshus samt en ishall såldes för att frigöra kapital till nya investeringar. De lokaler där kommunen bedriver egen verksamhet hyrs tillbaka från den nya ägaren.

Få vakanser och god fastighetsekonomi

Tre uppföljningsbara mål har satts upp för fastighetsverksamheten: Nöjd kund-index (NKI), en aktiv lokalförvaltning samt att tillhandahålla en god fastighetsekonomi. Under 2016 har kundnöjdheten, NKI, försämrats och under 2017 kommer en satsning på förbättrad dialog och bemötande, samt bättre underhåll, att genomföras.

Vakansgraden i våra lokaler är 1,5 procent. Målet var satt till högst 3 procent. För att uppnå en god fastighetsekonomi är det viktigt att våra investeringsprojekt ska rymmas inom budgeten. Här blev resultatet 97 procent, att jämföra med målet på minst 90 procent.

Positivt ekonomiskt resultat för fastighetsverksamheten

Årets resultat blev 46,5 miljoner kronor, vilket är 18,5 miljoner bättre än årsbudgeten. Det beror framför allt på ökade hyresintäkter och högre intäkter från försäljning av tomträtter och mark. Kostnaderna har samtidigt minskat, främst tack vare färre akuta åtgärder på grund av bättre planerat underhåll samt lägre energi - och uppvärmningskostnader. Totalt har kommunen investerat i ny-, till-, och ombyggnader samt förvärv för 373,3 miljoner kronor.

Verksamhet, tkr	Utfall 2016					Utfall 2015		
	Kostnader (-) Intäkter (+)	Intäkter	Kostnader	Utfall netto	Budget 2016	Budget-avvikelse	Intäkter	Kostnader
Enheten för fastighetsutveckling	43 610	-35 307	8 303	5 000	3 303	35 666	-29 517	6 149
Lokalnenheten	579 986	-541 808	38 178	23 006	15 172	557 789	-517 216	40 573
Summa	623 596	-577 115	46 481	28 006	18 475	593 455	-546 733	46 722

Redovisning av särskilda uppdrag

Uppdrag att införa uppdaterad gränsdragningslista i interna hyreskontrakt per 1 maj 2016, huvudsakligen innehållande att yttre skötsel och snöröjning flyttas från hyresgästen till hyresvärdens.

En ny gränsdragningslista med denna innehöld infördes per den 1 maj.

Inventera golv och inomhusmiljön på förskolorna och ta fram en åtgärdsplan, inom ramen för en särskild satsning för en "giftfri förskola" och bevara att riktade statsbidrag följer finansieringsprincipen och att kostnader inte vältras över från staten till kommunen.

Projektet inventering av skolors inomhus- och utomhusmiljö har startats med en utbildning för förvaltare med flera och den fysiska inventeringen har startats och beräknas pågå till våren 2017. Målet är att år 2020 uppnå en giftfri skolmiljö.

Uppdrag att under 2016 återkomma med förslag på fastighetsförsäljning i syfte att klara kommande investeringar med en bibehållen rimlig nivå på låneskulden.

Vid kommunfullmäktiges sammanträde den 14 november 2016 beslutades om försäljning av 15 fastigheter för 612 miljoner kronor till Hemsö Cullberg Holding AB. Affären genomfördes den 1 december 2016.

Att göra en samlad markinventering och utarbeta en strategi för hur marken långsiktigt bör användas.

Markinventeringen blev klar under året och en markstrategi blir färdig under hösten 2017.

Fördjupad ekonomisk analys

FINANSRAPPORT

Nytt regelverk snabbar upp

Kommunen har fortsatt sitt aktiva arbete med den finansiella styrningen. Takten på den finansiella marknaden är snabb och det är viktigt att de interna regelverken i kommunen är anpassade för att möjliggöra en snabbare och mer effektiv hantering av finansförvaltningen. Ett nytt reglemente för medelsförvaltningen har fastställts av kommunfullmäktige, med en tydligare uppdelning och beskrivning utifrån olika volymer på skuld- och placeringsportföljen med de risker som finns. Kommunfullmäktige gav kommunstyrelsen ett utökat ansvar för att fastställa de operativa riklinjerna och risknivåerna för medelsförvaltningen. Utifrån nuvarande volym följer både skuld- och placeringsportföljen beslutade riskbegränsningar.

Kraftigt minskad låneskuld

Kommunen hade vid årets slut ett positivt likvidsaldo på 61 miljoner kronor och en checkkredit på 1 miljard kronor. Fastighetsförsäljningen till Hemsö Cullberg Holding AB på 612 miljoner kronor medförde att låneskulden kunde minskas samt att en överskottslägenhet på 201 miljoner kronor placeras. Kommunen har placerat medel i ett certifikat om 19 miljoner kronor samt i sex obligatiorer om 182 miljoner kronor. Placeringarna har skett till positiv ränta. Likvida medel från de placeringar som faller ut kommer löpande finansiera planerade investeringar.

Låneskulden sjönk under året, från 700 miljoner kronor till den historiskt lägsta nivån på 300 miljoner kronor. För att bibehålla balansen mellan låne- och derivatvolymp har swappar stängts med motsvarande belopp till en kostnad på cirka 35 miljoner kronor för frutbetalda räntor. Swaparna uppgår nu också till 300 miljoner kronor.

Den låga låneskulden är en god plattform, då lånebehovet förväntas öka till följd av kommunens ökade befolkningstillväxt. I syfte att diversifiera låneportföljen har kommunen tillgång till flera låne-

alternativ såsom ett obligationsprogram (Medium Term Note program) på 1 miljard kronor och ett certifikatprogram på 1 miljard kronor. Av obligationsprogrammet har 300 miljoner kronor nyttjats, ingen ny obligationsupplåning har skett under året. Av certifikatprogrammet utnyttjades 400 miljoner kronor från årets början men vid utgången av 2016 finns inga certifikatlån. Kommunen har vid nio tillfällen gjort certifikatupplåningar med 12 affärer som följd, där enligt avtal fyra banker medverkar. Avgörande vid respektive affär är den för kommunen lägsta räntan. Genom att vara aktiv och närvarande på marknaden säkerställer Nacka kommun att investerarna fortsätter att ha intresse av att finansiera kommunens verksamhet till bästa villkor.

Diagrammet, Förfallopprofil, visar fördelningen mellan ränte- och kapitalbindning det vill säga närmästa ränteomsättning respektive kapitalförfallsker. Kapitalförfallet ligger inom ett år, vilket avser det obligationslån om 300 miljoner som faller ut september 2017. Räntebindningstiden är 4,41 år, en minskning jämfört med för ett år sedan (5,05 år). Räntebindningen har skapats med hjälp av ränteswappar, totalt 300 miljoner kronor, som innebär att en fast ränta betalas med löptider upp till 2021. Nacka tillämpar säkringsredovisning, vilket har effektivitetstestats och bedöms vara uppfyllt.

En lägre låneskuld gör att ränteekostnaden minskar. Den simulerade årliga ränteekostnaden baserad på lånevolym och räntor per 31 december uppgår till 9 miljoner kronor vilket är i stort sett hälften (8,6 miljoner kronor) jämfört med föregående år. I februari 2016 sänkte Riksbanken reporäntan till den historiskt lägsta nivån, -0,5 procent. Först i början av 2018 väntas reporäntan höjas. Den negativa ränta påverkade upplåningen av certifikaten under året, vilket innebar att kommunen fick emissioner finansierade till negativ ränta. I obligationslånet betalas emellertid marginalen på 0,19 procent givet att STIBOR är fastställt till lägre än 0 procent. Den totala snitträntan har under året successivt ökat i takt med att certifikatlånen, med dess negativa ränta, har

fasats ut och uppgick vid årskifte till 2,92 procent. Om räntederivaten exkluderas uppgår snitträntan till 0,19 procent. Att Nacka kommun kan finansiera sig billigt på kapitalmarknaden är viktigt för framtiden då skuldsättningen åter förväntas öka på grund av framtida investeringsbehov till följd av den ökade befolkningstillväxten i kommunen

Kommunen har arbetat aktivt för att säkerställa en god spridning av krediterna. Danske bank och Handelsbanken är på balansdagen största långivarna, upphandlingen styrs av lägsta räntevecklkor. Kvarvarande derivat uppgår till 300 miljoner kronor, efter att swappar för 400 miljoner kronor stängts, återfinns i Handelsbanken och Nordea, se diagram Motpart.

HÖGRE NETTOINVESTERINGAR ÄN GENOMSNITTET DE SENASTE FEM ÅREN

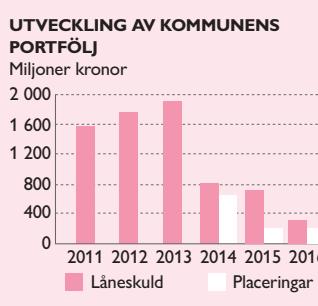
Kommunens nettoinvesteringar uppgick till 724 miljoner kronor år 2016, vilket är betydligt högre än genomsnittet på 577 miljoner kronor de senaste fem åren.

Investeringsinkomsterna uppgick till 124 miljoner kronor och är 203 miljoner kronor lägre än 2015 då inkomsterna var ovanligt höga på grund av höga inkomster för Älgö projektet.

Utgifterna för investeringar var 848 miljoner kronor, 134 miljoner högre än 2015. De största utgifterna finns inom fastighetsområdet för anskaffning av bostäder för nyanlända och uppbyggnad av skolor, inom natur och trafik för uppbyggnad av nya cykelvägar och ledningsnät samt för exploatering. De högre utgifterna 2016 jämfört med tidigare år beror på att kommunen anskaffat fastigheter för att täcka behovet av bostäder för nyanlända.

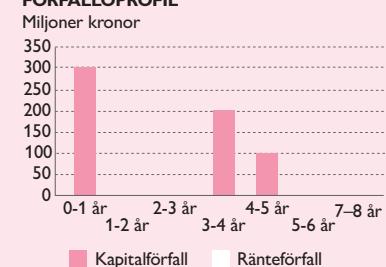
Cykelvägar, fritidsanläggningar och anskaffning av bostäder till nyanlända

Under 2016 färdigställdes totalt investeringsprojekt för 640 miljoner kronor. Inom Natur- och trafiknämnden färdigställdes investeringar för 139 miljoner kronor, exempelvis cykelvägar för 11 miljoner kronor, utbyte av gatubelysning till energisnåla

PORTFÖLJDATA NUVARANDE EXTERNA SKULDSÄTTNING EXKLUSIVE CHECKKREDITEN HOS NORDEA				
	2016-12-31	2016-08-31	2016-04-31	2015-12-31
Nettoskuld (tkr)	300 000	550 000	700 000	700 000
Derivatvolymp (% av skuld)	100%	100%	100%	100%
Ränta	2,92%	2,55%	2,45%	2,46%
Marginal	0,19%	0,17%	0,21%	0,27%
Ränterisk (12 mån, tkr)	0	0	0	0
Ränteekostnad (12 mån, tkr)	8 956 599	14 270 625	17 606 00	17 688 350
Räntebindningstid (år)	4,41	4,90	4,75	5,05
Räntebindning (<1 år)	0%	0%	0%	0%
Kapitalbindningstid (år)	0,75	0,65	0,79	0,84
Kapitalbindning (<1 år)	100%	45%	57%	57%
Antal lån	2	5	6	8
Största långivare	Handelsbanken	Danskebank	Danskebank	Nordea
Största långivare (andel)	50%	64%	50%	63%
Största derivatmotpart	Nordea	Nordea	Nordea	Nordea
Största derivatmotpart (andel)	67%	64%	57%	57%

FÖRFALLOPROFIL

RÖRELSERESULTAT KOMMUNENS HELÄGDA AKTIEBOLAG (MILJONER KRONOR)

	2016	2015	2014	2013
Nacka stadshus AB (koncernen)	70,8	39,5	39,0	33,3
Nacka Energi AB	45,6	35,6	35,3	28,5
Nacka Energi Försäljnings AB	3,8	2,8	3,6	5,6
Nacka vatten och avfall AB	2,2	-	-	-
Nynästra Fastighets AB	73,7	1,1	1,4	-0,4

lampor för 8 miljoner kronor och reinvesteringar i vägnät för 20 miljoner kronor.

Inom fastighetsområdet blev investeringar klara för 413 miljoner kronor. Några exempel var anskaffning av KKV-huset för 76 miljoner kronor, färdigställande av fritidsanläggningar exempelvis på Myrsjö IP för 13 miljoner och Nacka sportcenter för 25 miljoner kronor. Bostadsrätter har köpts för sociala ändamål för cirka 50 miljoner kronor bland annat på Ormingeringen i Boo, Henrikssdalringen i Sickla och Ljuskärrsberget i Saltsjöbaden. Fasadrenoveringar har genomförts på Järla skola och Kolarängens förskola. På ett flertal skolor och förskolor har fönstren bytts ut och ventilationen har byggts om.

Avskrivningarna för 2016 uppgick till 221 miljoner kronor, vilket är samma nivå som året innan. Arbetet med att aktivera investeringar, så att avskrivningarna kan påbörjas snabbare, fortsätter.

Ökade pensionsföpliktelser

Pensionsåtagandena är en av de största skuldposten i balansräkningen. Nacka kommunens pensionsföpliktelser är uppdelade i tre delar. De pensionsåtaganden som är intjänade år 1997 eller tidigare redovisas utanför balansräkningen som en ansvarsförbindelse. Ansvarsförbindelsen är viktig att beakta i bedöningen av kommunens ekonomi eftersom dessa pensionskostnader redovisas i resultaträkningen först det är som pensionen utbetalas. Ansvarsförbindelsen uppgår till 1 517 miljoner kronor (1 578 miljoner kronor år 2015).

Pensioner som är intjänade från 1998 redovisas direkt i balansräkningen som en avsättning. År 2016 uppgick avsättningen för pensioner till 555 miljoner kronor (515 miljoner kronor år 2015). Pensionsskulden ökar alltid varje år genom att kommunens anställda för varje år de arbetar får fler år de tjänar in pension för. Ökningen beror också på att fler anställda kommit över brytgränsen för att få förmånsbestämd pension och då ökar skulden mer för de personerna.

Den tredje delen avseende pensionsföpliktelser finns i balansräkningen som en upplupen kostnad

under kortfristiga skulder. Denna del kallas avgiftsbestämd ålderspension och innebär att 4,5 procent av de anställdas årsinkomst varje år betalas in till en valcentral som administrerar de anställdas pensionsval. Denna pensionsskuld inklusive löneskatt uppgår till 92 miljoner kronor (86 miljoner kronor år 2015).

SAMVERKAN MED ANDRA

Nacka kommun samverkar med aktörer inom och utanför kommunen. Samverkan sker när flera aktörer kan behövas för att leverera bästa möjliga tjänst till medborgarna.

Södertörns brandförsvarsförbund ansvarar för räddningstjänsten i bland annat Nacka. Brandförsvarsförbundet driver räddningscentralen i Stockholms län. Vid en insats har räddningscentralen den övergripande lägesbilden av händelsen i området och kan fördela resurser därefter.

Nacka kommun är medlem i intresseorganisationer som exempelvis Kommunförbundet i Stockholms län (KSL) och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). KSL driver regional utveckling och samverkan på uppdrag av medlemmarna. SKL är en arbetsgivar- och intresseorganisation för samtliga kommuner, landsting och regioner.

Kommunens bolag

Nacka kommun har ett färlit helägda aktiebolag. Nacka stadshus AB är moderbolag i stadshuskoncernen. Nacka stadshus AB bedriver ingen egen verksamhet, utan är ett konsoliderande bolag. Enligt den kommunala redovisningslagen ska årsredovisningen omfatta en sammanställd redovisning (koncernredovisning). Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en helhetsbild av kommunens ekonomi och åtaganden där de kommunala bolagen inräknas. I resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys och noter redovisas dels uppgifter för kommunen, dels uppgifter för koncernen som omfattar kommunen och de helägda dotterbolagen.

Kommunfullmäktige beslutade i början av 2016 att kommunens vatten- och avfallsverksamhet ska bolagiseras. Verksamheterna fördes den 1 september

över till det helägda dotterbolaget Nacka vatten och avfall AB. Kommunfullmäktige har under året beslutat att Nacka kommun ska förvärva fastigheten Sicklaön 269:1 från Näsätra Fastighets AB. Bolaget kan därmed avvecklas. Nacka kommun är sedan 2011 delägare i Saltsjö Pir AB. Under 2017 kommer Nacka kommun att, i enlighet med ägaravtalet, sälja större delen av innehavet.

Resultatet i kommun koncernen blev 195 miljoner kronor. Nacka stadshus och dotterbolagens sammalade rörelseresultat uppgick till 71 miljoner kronor. Rörelseresultatet för kommunens bolag redovisas i tabellen nedan.

INTERN KONTROLL

Kommunstyrelsen har beslutat att den interna kontrollen ska stärkas. Fokus ska ligga på effektiviteten i avvägningen ekonomi och kvalitet samt utgå från ett övergripande perspektiv på den kommunala verksamheten och granska hur nämnderna tar ansvar för sin verksamhet. Därutöver ska den löpande granskningen säkerställa att den grundläggande kontrollen i form av attestrutiner, inköppssystem med befogenheter att göra inköp och rätt att göra upphandlingar, upprätthålls.

Väsentliga händelser efter årets slut

För att arbetet med tunnelbanans utbyggnad till Nacka ska kunna fortsätta kommer kommunen ingått ett tilläggsavtal, vilket reglerar och tydliggör förändringar rörande genomförande- och finansieringsfrågor. Enligt tidigare avtal ska kostnadsökningar i projektet upp till ett kostnadstak på 15 procent av investeringskostnaden bäras av parterna. Tilläggsavtalet innebär att 41 miljoner kronor på grund av kostnadsökningar i projektet. Totalt bidrar Nacka med 891 miljoner kronor till tunnelbanans utbyggnad. Tidpunkten för beräknad trafikstart ändras från 2025 till cirka 2026. Kostnaderna för tunnelbanans utbyggnad till Nacka ligger fortfarande inom det som tidigare avtalats. Beslut fattas av kommunfullmäktige den 6 februari 2017.

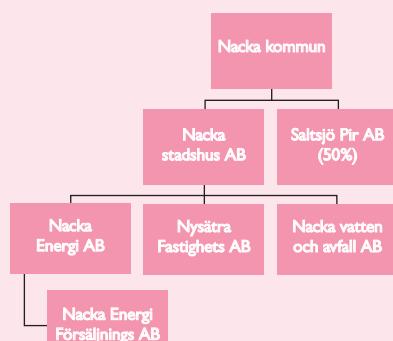
MOTPÄRTSTABELL

Tkr	Nominellt (låne)	Relativt (låne)	Antal	Nominellt (derivat)	Relativt (derivat)	Antal
Danske bank	150 000	50%	1	0	0%	0
Handelsbanken	150 000	50%	1	100 000	33%	1
Nordea	0	0%	0	200 000	67%	2
SEB	0	0%	0		0%	0
Swedbank	0	0%	0		0%	0
Summa	300 000	100%	2	300 000	100%	3

INVESTERINGSREDOVISNING PER VERKSAMHET

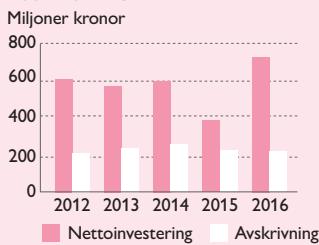
Mnkr	2016	2015	2014	2013	2012
Inkomster					
Gata, väg, park	48	222	168	133	206
Mark-exploatering	46	42	11	11	24
Vatten och avlopp	31	59	34	0	5
Idrotts- och fritidsanläggningar, inventarier	0	0	0	0	0
Administrativa system, m.m.	0	5	0	5	0
Summa inkomster	124	327	213	150	235
Utgifter					
Gata, väg, park, mark	-454	-436	-476	-470	-443
Skollokaler, inventarier	-106	-52	-93	-59	-135
Förskolelokaler, inventarier	-53	-91	-47	-51	-98
Idrotts- och fritidsanläggningar, inventarier	-28	-33	-40	-34	-48
Kulturlokaler, inventarier	0	0	-3	-17	0
Särskilda boenden för äldre	-11	-7	-18	-13	-12
Vatten och avlopp	-69	-77	-108	-62	-73
Administrativa system	-9	-15	-16	-12	-4
Kontorslokaler, övrigt	-3	-3	-9	-1	-30
Flyktingbostäder	-114	0	0	0	0
Summa utgifter	-848	-714	-810	-720	-844
Totalt netto	-724	-387	-597	-570	-609

NACKA KOMMUN – KONCERNEN*

* Utöver de bolag som visas i bilden äger kommunen mindre andelar i ett par bolag.

NETTOINVESTERING OCH AVSKRIVNING

RESULTATRÄKNING ÅRSBOKSLUT 2016

Resultaträkning, mnkr	Not	Kommunen				Koncernen*	
		2016		Avvikelse	2015	2016	2015
		Utfall	Budget			Utfall	Utfall
Verksamhetens intäkter	1,8	1 438	1 401	37	1 177	1 698	1 328
Verksamhetens kostnader	2	-5 939	-5 927	-12	-5 535	-6 135	-5 638
Avskrivningar	3	-221	-232	11	-222	-243	-239
Verksamhetens nettokostnader	-4 723	-4 759	35	-4 579	-4 679	-4 549	
Skatteintäkter	4	4 997	4 990	6	4 692	4 997	4 692
Generella statsbidrag och utjämning	5	-70	-106	36	-19	-70	-19
Finansiella intäkter	6	22	25	-2	16	1	2
Finansiella kostnader	7	-50	-50	-0	-19	-53	-19
Resultat före extraordinära poster	175	100	75	91	195	107	
Extraordinära intäkter		0	0	0	0	0	0
Extraordinära kostnader	9	0	0	0	0	0	0
Årets resultat	175	100	75	91	195	107	
Balanskravresultat		108	60	48	102	108	107

*Koncerninterna ekonomiska förhållanden framgår av not 34.

BALANSRÄKNING

Mnkr	Not	Kommunen		Koncernen	
		2016	2015	2016	2015
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella tillgångar					
Naturreservat Erstavik m.fl.	10	4	4	4	4
Övriga immateriella anläggningstillgångar	11	24	33	24	33
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	12	2 852	3 214	3 500	3 477
Maskiner och inventarier	13	108	133	122	143
Pågående investeringar	14	2 655	2 542	2 751	2 550
Finansiella anläggningstillgångar					
Långfristig utlåning	15	240	170	6	7
Värdepapper, andelar och bostadsrätter	16	130	67	114	51
Summa anläggningstillgångar		6 011	6 162	6 521	6 264
Bidrag till statlig infrastruktur	17	53	30	53	30
Omsättningstillgångar					
Förråd	18	3	3	4	3
Fordringar	19	909	387	701	400
Kortfristiga placeringar	20	201	200	201	200
Kassa och bank	21	0	216	166	245
Summa omsättningstillgångar		1 114	807	1 072	847
Summa tillgångar		7 178	6 998	7 646	7 142
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital	22	2 853	2 687	2 952	2 764
Varav resultatutjämningsreserv		131	97	131	97
Varav årets resultat		175	91	195	107
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande	23	555	515	595	552
Övriga avsättningar	24	856	850	856	850
Skulder					
Långfristiga skulder till kreditinstitut	25	300	300	300	300
Övriga långfristiga skulder	26	1 396	1 506	1 638	1 506
Skuld sålda anläggningstillgångar		0	0	0	0
Kortfristiga skulder till kreditinstitut	25	111	400	111	400
Övriga kortfristiga skulder	27	1 106	741	1 195	770
Summa skulder		2 913	2 947	3 243	2 976
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		7 178	6 998	7 646	7 142
Ansvarsförbindelse pensionsförplikelse	28	1 517	1 578	1 517	1 578
Borgensförbindelser	29	43	41	43	39
Leasingåtaganden	30	1 843	1 979	1 843	1 979

KASSAFLÖDESANALYS

Mnkr	Not	Kommunen		Koncernen	
		2016	2015	2016	2015
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		175	91	195	107
Justering för ej likviditetspåverkande poster	33	-103	179	-18	192
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital				0	
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	19	-557	-54	-633	-25
Ökning/minskning förråd och varulager	18	0	0	0	0
Ökning/minskning kortfristiga skulder	27	400	-78	506	-94
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-85	139	50	180
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i immateriella anläggningstillgångar	14	-3	-5	-3	-5
Investering i materiella anläggningstillgångar	14,26	-658	-382	-713	-406
Investering i finansiella tillgångar	16	-134	450	-134	450
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		978	14	978	14
Kassaflöde från investeringsverksamheten		183	77	129	53
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Amortering av skuld	25	-289	-100	-289	-101
Förändring av långfristiga fordringar	15	0	0	56	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-289	-100	-233	-101
Infrastrukturella bidrag	17	-25	0	-25	0
ÅRETS KASSAFLÖDE		-216	116	-79	132
Likvida medel vid årets början	21	216	100	245	113
Likvida medel vid årets slut	21	0	216	166	245

DRIFTSREDOVISNING

Mnkr	Nämnd	2016			2015		
		Utfall	Årsbudget	Avvikelse	Utfall	Årsbudget	Avvikelse
Kommunstyrelsen totalt		-146	-151	6	-87	-103	16
Kommunfullmäktige (KS)		-6	-6	0	-5	-5	0
varav revision		-1	-2	1	-2	-2	0
Kommunstyrelsen (KS)		-55	-54	0	-54	-52	-2
varav tunnelbanan*		-3	-13	10	0	0	0
Stadsledning & stödenheter (KS)		-92	-91	-1	-88	-85	-2
Södertörnsbrandförsvar (KS)		-37	-37	0	-37	-37	-1
Fastighetsutveckling (KS)		8	5	3	6	3	3
Lokalenheten (KS)		38	23	15	40	37	4
M&H enheter (KS)		9	0	9	4	0	4
Välfärd skola (KS)		9	9	0	6	0	6
Välfärd samhällsservice (KS)		-1	0	-1	4	0	4
Saneringskostnader		-18	0	-18	0	0	0
Arbets- och företagsnämnden		-180	-179	-1	-164	-169	5
Fritidsnämnden		-138	-143	5	-144	-145	1
Kulturnämnden		-131	-129	-2	-131	-130	-1
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden		-31	-31	1	-30	-30	0
Natur- och trafiknämnden		-214	-224	10	-181	-189	8
Socialnämnden		-674	-686	12	-667	-656	-11
Utbildningsnämnden		-2 581	-2 585	4	-2 485	-2 489	4
Äldrenämnden		-724	-718	-6	-679	-663	-16
Överförmyndarnämnden		-8	-7	0	-7	-7	0
Finansförvaltningen		5 000	4 954	47	4 703	4 690	14
SUMMA NACKA KOMMUN		175	100	75	91	71	20

*Ej särredovisad 2015. KPI uppräkningen av tunnelbaneavtalet uppgick till 11 mnkr 2015.

INVESTERINGSREDOVISNING

Mnkr	Utfall 2016			Utfall 2015		
	Inkomster	Utgifter	Netto	Inkomster	Utgifter	Netto
Kommunstyrelsen (KS)	105	-736	-631	316	-538	-222
Stadsledningskontoret och stödenheter (KS)	0	-6	-6	0	-10	-10
Enheten för fastighetsutveckling	0	-209	-209	0	-123	-123
Lokalenheten	0	-77	-77	5	-46	-42
Markenheten	0	-87	-87	0	0	0
Exploateringsenheten (KS)	105	-335	-230	311	-337	-26
Lantmäterienheten (KS)	0	-1	-1	0	0	0
Välfärd skola (KS)	0	-20	-20	0	-22	-22
Välfärd samhällsservice (KS)	0	0	0	0	0	0
Fritidsnämnden	0	-2	-2	0	0	0
Kulturnämnden	0	0	0	0	0	0
Natur- och trafiknämnden	19	-108	-89	11	-172	-161
Gata, trafik, park och natur	13	-80	-68	7	-131	-124
Avfallsverket**	0	-3	-3	0	-15	-15
VA-verket**	7	-24	-18	4	-26	-21
Socialnämnden	0	-2	-2	0	-4	-4
Utbildningsnämnden	0	0	0	0	0	0
Äldrenämnden	0	0	0	0	0	0
Överförmyndarnämnden	0	0	0	0	0	0
SUMMA	124	-848	-724	327	-714	-387

** År 2016 utfall tom 31/8.

Tillämpade redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunalredovisning och rekommendationerna från Rådet för kommunal redovisning (RKR). Ett förslag till ny kommunal redovisningslag presenterades i SOU 2016:24, En ändamålsenlig kommunal redovisning. När propositionsförteckning för våren 2017 presenterades fanns inte förslaget med vilket innebär att en ny kommunal redovisningslag inte kommer att införas från 2018.

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodosättas kommunen och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges. Alla tillgångar och skulder är i svenska kronor, inga omräkningar har gjorts från utländsk valuta.

Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.

Pensionsförfliktelser

Kommunens pensionsförfliktelse redovisas enligt RKR:s rekommendation nr 2.1, 7.1 samt 17. Pensionsskulden är den framtida skuld som kommunen har till arbetsstagare och pensionstagare. Den samlade pensionsskulden, inklusive löneskatt återfinns under rubrikerna, avsättningar, kortfristiga skulder och ansvarsförbindelser. Under avsättningar redovisas kompletterande ålderspension, särskild avtalspension före 65 år samt efterlevande-pension. Som kortfristig skuld finns redovisat de pensioner som intjänats av de anställda under 2016 men som betalas ut under 2017. Under ansvarsförbindelser finns de pensionsförfliktelser som har intjänats före 1998.

Avsättning och ansvarsförbindelse har beräknats av Skandia på individnivå för all personal.

Beräkningarna påverkas av reallöneutveckling, inflation och statslåneränta. Skandias pensions-skuldsberäkning är gjort enligt RIPS07 (Riktlinjer för pensionsskuldsberäkning), vilket är den beräkningsmodell som Sveriges kommuner och landsting fattade beslut om i juni 2007.

SKL har gjort en översyn av RIPS. Vid detta bokslut gäller emellertid fortfarande den tidigare versionen av RIPS 07. Den nya RIPS 17 kommer tidigast att gälla från och med verksamhetsåret 2017.

Omsättningstillgångar

Omsättningstillgångar värderas till det längsta av anskaffningsvärdet och verkliga värdet.

Anläggningstillgångar och avskrivningar

Enligt kommunal redovisningslag (1997:614) ska med anläggningstillgång förstås tillgång som är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav. I Nacka kommun ska tillgången ha en ekonomisk livslängd överstigande tre år och ett värde av minst 100 tusen kronor. Anläggningstillgångarna värderas till ursprungligt anskaffningsvärdet med tillägg för värdehöjande investeringar och med avdrag för planmässiga avskrivningar och eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet inräknas utgifter för nedmontering och bortförsling av tidigare tillgång och återställande av plats om detta är en förutsättning för den nya tillgången.

I samband med olika investeringsprojekt samt vid exploatering av mark, uppkommer ibland utgifter för rivning och miljösanering. Frågeställningen är när investeringsutgift ska aktiveras i balansräkningen respektive när den ska kostnadsföras och belasta årets resultat. RKR 11.4

Avskrivningarna beräknas på anläggningstillgångarnas anskaffningsvärdet. Avskrivning fördelar över den beräknade nyttjandeperioden

och sker från och med månaden efter det att tillgången färdigrapporterats (tagits i anspråk) och tillgången aktiverats i anläggningsredovisningen. För avskrivningstider är rekommendationer från Sveriges Kommuner och Landsting vägledande.

Linjär avskrivning tillämpas på mellan 3–80 år på samtliga immateriella och materiella anläggningstillgångar förutom mark som inte skrivs av.

För tillgångar med identifierbara komponenter som har olika nyttjandeperiod där varje komponents värde uppgår till minst 100 tkr, har sedan 2014 komponentindelning tillämpats vid aktivering av kommunens anläggningstillgångar. En fullständig omräkning av nyttjandeperioder för anläggningstillgångar i anläggningsregistret från tidigare år har utförts under 2015. Samtliga tillgångar i anläggningsregistret är nu indelade i komponenter.

Nedskrivning av anläggningstillgång sker i enlighet med rådet för kommunal redovisnings rekommendation nr 19. Avskrivningsbeloppen för innevarande och framtida perioder justeras om en ny bedömning av nyttjandeperioden väsentligt avviker från tidigare bedömningar. Inga nedskrivningar av anläggningstillgångar har skett under 2016.

Pågående investeringsprojekt redovisas sedan tidigare på egna rader i balansräkningen. Investeringsutgifter redovisas som en tillgång och investeringsinkomster redovisas som långfristig skuld i balansräkningen.

Intäktsredovisning

Nacka kommun tillämpar sedan 2012 rekommendation 18, intäkter från avgifter, bidrag och försäljningar avseende intäktsredovisning vad gäller gatukostnadersättningar och övriga investeringsbidrag. Gatukostnadsersättningar och övriga investeringsbidrag periodiseras över tillgångens

nyttjandetid och redovisas som en långfristig skuld i balansräkningen.

Anläggningsavgifter för VA

Anläggningsavgifter för VA bokförs som en långfristig förutbetalad intäkt och periodiseras sedan över nyttjandeperioden. Bedömd nyttjandeperiod är 50 år, vilket innebär en årlig fördelning med 2 procent. Detta är i enlighet med rekommendation nr 18 om intäktsredovisning.

Från den 1 september 2016 har ett kommunalt bolag bildats för att hantera vatten och avfallsfrågorna Nacka vatten och avfall AB. Ett överlätelsetalet ingåtts mellan Nacka Kommun och bolaget. Överlätelsen avser byggnader, anläggningar och andra tillgångar för VA- och avfallskollektiven.

Kommunen och koncernen har i och med överlätelsen bytt redovisningsprincip till att redovisa överskott som skuld till VA-kollektivet istället för som eget kapital.

Redovisning av skatteintäkter

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKL:s decemberprognos i enlighet med rekommendation RKR 4.2. SKL publicerade en ny prognos i januari 2017 som visade på ett utfall som är oförändrat i jämförelse med decemberprognosén.

Redovisning av generellt bidrag från staten avseende flykting

I regeringens proposition 2015/16:47 extra ändringsbudget för 2015 föreslog regeringen att 9,8 miljarder kronor tillförs som tillfälligt stöd till kommuner och landsting med anledning av flyktningssituationen. Detta tillfälliga stöd har utbetalats under 2015, men avser även att täcka kostnader som kan förväntas uppstå 2016. För Nackas del innebar detta en inbetalning på 15,3 miljoner kronor varav 14,2 har intäktsförts under 2016.

Rådet för kommunal redovisning har kommit med ett yttrande om redovisning och periodisering av det statsbidrag som utbetalats som tillfälligt stöd för att hantera den rådande flyktningssituationen. Enligt Rådet för kommunal redovisning (RKR) bör inkomsten periodiseras med en jämn fördelning från och med december 2015. Nacka kommun har därför i enlighet med RKR periodisrat bidraget på 13 månader från december 2015 till december 2016. Detta framgår även av not 5.

Bidraget har i resultaträkningen klassificeras som generellt och återfinns därför på raden generella statsbidrag och utjämning.

Redovisning av statsbidraget byggbonus för ökat bostadsbyggande

Ett extra statsbidrag för ökat bostadsbyggande har under slutet av 2016 erhållits från Boverket. Beloppet uppgår till 32 miljoner kronor. Bidraget har redovisats i enlighet med rekommendation från rådet för kommunal redovisning som ett generellt statsbidrag och har upptagits i sin helhet

i resultaträkningen på 2016 på raden Generella statsbidrag och utjämning.

Redovisning av lånekostnader

I enlighet med Rådet för kommunal redovisning, rekommendation 15.1, redovisning av lånekostnader, redovisar Nacka kommun enligt huvudregeln, det vill säga att i anskaffningsvärdet för investeringar ingår inga lånekostnader.

Sammanställd redovisning

Enligt den kommunala redovisningslagen ska årsredovisningen innehålla en sammanställd redovisning som även innehåller den kommunala verksamhet som bedrivs i bolagsform med mera. De kommunala bolagen använder sig av årsredovisningslagen, samt K3 regelverket. Vid avvikelse i redovisningsprinciper mellan kommun och kommunala bolag är kommunens redovisningsprinciper vägledande.

I den kommunala koncernen ingår samtliga företag där kommunen har minst 20 procent inflytande. Under året har i kommunkoncernens sammansättning en förändring skett då Nacka vatten och avfall AB tillkommit. Kommunkoncernens medlemmar och ägarandelar framgår av not 34.

Redovisning av bidrag till statlig infrastruktur

Ett nytt tillgångsslag uppkom i 2011 års redovisning. I enlighet med rådet för kommunal redovisnings rekommendation nr 6.2 redovisar kommunen bidrag som lämnats för finansiering av infrastruktur som görs av staten som en tillgång med benämning bidrag till statlig infrastruktur. Detta är fallet med Nacka kommunens bidrag till ny Skurubro som kommer att ägas och förvaltas av Trafikverket. Det första bidraget betalades ut under 2011 och ytterligare kommunalt bidrag till ny Skurubro är utbetalat under 2012 och slutligen ett bidrag under 2014.

Under 2016 har ytterligare bidrag getts till Trafikverket för finansiering av vägarbeten för ny påfärtsramp vid Skurubron. Bidraget kommer att upplösas över resultaträkningen över 25 år.

Redovisning av jämförelsestörande intäkter och kostnader

Jämförelsestörande poster särredovisas när dessa förekommer i not till respektive post i resultaträkningen. Som jämförelsestörande betraktas poster som är sällan förekommande och överstiger 10 miljoner kronor.

Realisationsvinst från försäljning av fastigheter – jämförelsestörande intäkt i 2016 års resultat

Under sista kvartalet såldes fastigheter till Hemsö Cullberg Holding AB. Försäljningen resulterade i en reavinst på totalt 329 miljoner kronor, varav 45 miljoner kronor har resultatförts 2016. Resterande 284 miljoner kronor periodiseras i enlighet

med löptiden på hyresavtalet då kommunen hyr tillbaka de 13 kommunala fastigheterna.

Återbetalning av AFA försäkringspremier – jämförelsestörande intäkt i 2015 års resultat
AFA Försäkrings styrelse beslutade under 2015 att återbetalda premier för Avtalsgruppsjukförsäkringen (ags-kl) och Avgiftsbefrielseförsäkringen avseende år 2004. För Nackas del innebar detta en engångsintäkt på 22 miljoner kronor som redovisas i raden verksamhetens intäkter i resultaträkningen. Posten specificeras i not 8. Detta är i enlighet med RKR 3.1 jämförelsestörande poster.

Pensioner

Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i kommunen är beräknade enligt RIPS07. Pensionsåtaganden för anställda i de företag som ingår i kommunkoncernen redovisas enligt K3 regelverket.

Förpliktelser för särskild avtals/ålderspensioner som inte regleras enligt RIPS07 är nuvärdesberäknade med en kalkylränta på 2 procent. För avtal med samordningsklausul utgår beräkningen från de förhållanden som är kända vid bokslutstillfället. Om inget annat är känt görs beräkningen utifrån att ingen samordning kommer att ske. Visstidsförordnanden som ger rätt till särskild avtalspension redovisas som avsättning när det är troligt att de kommer att leda till utbetalningar. Avtal som inte lösts ut redovisas som ansvarsförbindelse.

Leasing

Enligt RKR 13:2 redovisning av leasing- och hyresavtal finns två typer av leasingavtal, operationella och finansiella leasingavtal. Definitionen av ett finansiellt leasingavtal innebär att de ekonomiska risker och fördelar som förknippas med ägandet av ett objekt i allt väsentligt ligger på hyrestagaren (leasetagaren). Vid ett operationellt leasingavtal är det den som hyr ut (leasegivaren) som bär risker och fördelar.

Nacka kommun leasar möbler och i detta fall ligger både risken och fördelarna med ägandet hos kommunen varför dessa leasingavtal redovisas som finansiell leasing vilket innebär att leasingavtalet redovisas som en anläggningstillgång och skulden till leasegivaren redovisas i balansräkningen. Leasing perioden har löpt ut 2016 varför den ej finns med i balansräkningen. I övrigt redovisas alla leasingavtal som operationella avtal.

Redovisning av derivat och säkringsredovisning

Nacka kommun tillämpar från och med räkenskapsåret 2013 rekommendationen nr 21 från rådet för kommunal redovisning av derivat och säkringsredovisning. Nacka kommun har från och med räkenskapsåret 2015 ändrat metod för att bedöma säkringsförhållandets effektivitet och nu används metoden cumulative dollar offset (med hypotetiska derivat). Detta leder dock inte till någon förändring i redovisningen av derivat.

Mnkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
NOT 1 VERKSAMHETENS INTÄKTER				
Taxor och avgifter	369	409	369	409
Hyror och arrenden	141	132	141	132
Bidrag	594	356	594	356
Försäljning till andra kommuner m fl	148	150	148	150
Realisationsvärden	55	10	127	10
Exploateringsintäkter	9	8	9	8
Övrig försäljning av verksamhet	110	79	110	79
Övriga intäkter	12	33	201	184
SUMMA	1 438	1 177	1 698	1 328

Mnkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
NOT 2 VERKSAMHETENS KOSTNADER				
Löner och sociala avgifter	-2 203	-2 068	-2 227	-2 089
Pensionskostnader	-154	-147	-156	-148
Lämnade bidrag	-208	-188	-208	-188
Material och varor	-211	-222	-214	-224
Lokal och markhyror	-235	-221	-237	-223
Köp av huvudverksamhet	-2 383	-2 210	-2 383	-2 210
Realisationsförluster	0	19	0	19
Övriga verksamhetskostnader	-545	-498	-708	-574
SUMMA	-5 939	-5 535	-6 135	-5 638

Mnkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
NOT 3 AVSKRIVNINGAR				
Avskrivningar byggnader och anläggningar	-178	-169	-195	-179
Avskrivningar inventarier och maskiner	-32	-32	-37	-38
Avskrivningar immateriella anläggningstillgångar	-9	-15	-9	-15
Avskrivning finansiell leasing	-2	-7	-2	-7
SUMMA	-221	-222	-243	-239

Mnkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
NOT 4 SKATTEINTÄKTER				
Preliminär kommunalskatt	5 013	4 695	5 013	4 695
Preliminär slutavräkning innevarande år	4	4	4	4
Slutavräkningsdifferens föregående år	-20	-7	-20	-7
SUMMA	4 997	4 692	4 997	4 692

Mnkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
NOT 5 GENERELLA STADSVIDRAG OCH UTJÄMNING				
Utgångningsavgift LSS	-105	-111	-105	-111
Inkomstutjämningsavgift	-505	-371	-505	-371
Kostnadsutjämningsavgift	291	257	291	257
Införandebidrag	64	17	64	17
Regleringsbidrag	-3	-4	-3	-4
Generella bidrag från staten	47	8	47	8
Kommunal fastighetsavgift	142	138	142	138
Maxtaxa	0	40	0	40
Kvalitetssäkring barnomsorg	0	6	0	6
SUMMA	-70	-19	-70	-19

Generella bidrag från staten avser byggbonus på 32,5 mnkr och flyktningbidrag 14,2 mnkr för år 2016.
Bidraget avseende flyktning uppgick till totalt 15 mnkr och har periodiseras på 13 månader från december 2015 till december 2016. Därmed har 1 mnkr av de 15 mnkr intäktsförs under 2015.

Mnkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
NOT 6 FINANSIELLA INTÄKTER				
Ränta på koncerninterna lån	3	3	0	0
Ränta på utlåmnade lån	1	1	1	1
Dröjsmärsränta	0	0	0	0
Ränteintäkter	0	1	0	1
Utdelning koncernföretag	18	11	0	0
SUMMA	22	16	1	2

Mnkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
NOT 7 FINANSIELLA KOSTNADER				
Ränta på långfristiga skulder	-50	-15	-53	-15
Ränta på pensionsavvärden	0	-3	0	-3
Övriga finansiella kostnader	0	-1	0	-1
SUMMA	-50	-19	-53	-19

Mnkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
NOT 8 JÄMFÖRELSESTÖRANDE POSTER				
Jämförelsestörande intäkter	0	22	0	22
Återbetalning sjukförsäkringspremier	45	0	45	0
Reavinst Hemsö Cullberg Holding AB	22	0	0	0
Makaronifabriken	31	0	0	0
Mark och Exploatering	98	22	45	22
SUMMA	98	22	45	22

Mnkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
NOT 9 EXTRAORDINÄRA KOSTNADER				
Bidrag till Stockholms läns landsting för byggnation av tunnelbana enligt Tunnelbaneöverenskommelse	0	0	0	0
SUMMA	0	0	0	0

Mnkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
NOT 10 NATURRESERVAT				
Enligt avtal rörande naturreservat inom del av Erstavik utdelades 1992 3,0 mnkr som en engångssättning till markägaren (50%) och dennes arrendator (50%) för det intrång som inträddanet av naturreservat utgör för all framtid.				

Mnkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
NOT 11 FÖRVÄVADE IMMATERIELLA TILLGÅNGAR				
Vid årets början	117	117	117	117
Årets aktiverade utgifter	0	0	0	0
Försäljningar/uttranseringar	0	0	0	0
Ackumulerade anskaffningsvärden	117	117	117	117
Vid årets början	-80	-66	-80	-66
Årets avskrivningar	-9	-15	-9	-15
Försäljningar/uttranseringar	0	0	0	0
Ackumulerade avskrivningar	-89	-80	-89	-80
enligt plan	-28	37	28	37
Bokfört värde	28	37	28	37
Avskrivningstider	3-5 år	3-5 år	3-5 år	3-5 år
Linjär avskrivning tillämpas för samtliga immateriella tillgångar.				

Mnkr	Kommunen		Koncernen	
	Totalt	Därav finansiell leasing	Totalt	Därav finansiell leasing
NOT 12 MARK, BYGGNADER OCH TEKNISKA ANLÄGGNINGAR				
Redovisat värde vid årets början	4 778	4 477	5 367	5 043
Försäljningar/uttranseringar	-1 037	-89	-1 100	-89
Årets aktiverade utgifter	592	375	1 169	398
Omfördelningar	0	15	0	15
Ackumulerade anskaffningsvärden	4 333	4 778	5 436	5 367
Redovisat värde vid årets början	-1 564	-1 453	-1 890	-1 768
Försäljningar	261	61	267	61
Årets avskrivningar	-178	-169	-312	-180
Omfördelningar	0	-3	0	-3
Ackumulerade avskrivningar	-1 482	-1 564	-1 936	-1 890
enligt plan	2 852	3 214	3 500	3 477
Bokfört värde	2 852	3 214	3 500	3 477
Avskrivningstider	5-52 år	5-52 år	5-52 år	5-52 år
Linjär avskrivning tillämpas för samtliga tillgångar.				

Mnkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
NOT 13 MASKINER OCH INVENTARIER				
Redovisat värde vid årets början	351	368	32	32
Omfördelningar	0	-12	0	0
Försäljningar/uttranseringar	-43	-30	0	0
Årets aktiverade utgifter	27	24	0	43
Ackumulerade anskaffningsvärden	335	351	32	32
Redovisat värde vid årets början	-219	-213	-30	-23
Försäljningar/ut				

Mnkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
NOT 15 LÅNGFRISTIG UTLÄNNING				
Nacka Stadshus AB	233	163	0	0
10-årig avbetalning VA-anläggningsavgifter och gatukostnadsersättning	7	7	6	7
Lån till Seniorforum Boo Kooperativa hyresrättsförening	0	0	0	0
SUMMA	240	170	6	7
NOT 16 VÄRDEPAPPER, ANDELAR OCH BOSTADSRÄTTER				
Aktier Nacka Stadshus AB	16	16	0	0
Aktier i Saltsjö Pir AB	14	14	14	14
Aktier övrigt	8	8	8	8
Andelar Boo Energi	0	0	0	0
Bostadsrätter: 61 lägenheter	91	28	91	28
SUMMA	130	67	114	51
NOT 17 BIDRAG TILL STATLIG INFRASTRUKTUR				
Akkumulerade investeringar	58	34	58	34
Vid årets början	34	34	34	34
Investeringar under året	25	0	25	0
Akkumulerade upplösningar	-5	-4	-5	-4
Vid årets början	-3	-2	-3	-2
Årets upplösning	-2	-1	-2	-1
Redovisat värde vid årets slut	53	30	53	30
Avser bidrag till Trafikverket för finansiering av vågarbeten för ny påfärtssramp vid Skurubron. Bidraget redovisas i balansräkningen och upplöses på 25 år.				
NOT 18 FÖRRÄD				
Tekniska förrådet	3	3	4	3
Installationsmaterial	0	0	0	0
Övrigt	0	0	0	0
SUMMA	3	3	4	3
NOT 19 FORDRINGAR				
Förutbetalda kostnader	121	86	144	111
Skatt	16	62	16	62
Upplupna intäkter	75	30	76	25
Statsbidrag	199	41	199	41
Kundfordringar	178	103	161	110
Nacka Stadshus AB	257	14	0	0
Mervärdesskatt	30	25	30	25
Tvistiga leverantörsfakturor	33	19	33	19
Fordran avdrag sjukfrånvaro	0	2	0	2
Övrigt	0	4	41	4
SUMMA	909	387	700	400
NOT 20 KORTFRISTIGA PLACERINGAR				
Akelius Residential Property AB, 2017-02-28	19	0	19	0
Volvo Treasury AB, 2018-06-13	60	0	60	0
Intrum Justitia AB, 2019-05-19	22	0	22	0
Akelius Residential Property AB, 2018-03-09	51	0	51	0
Intrum Justitia AB, 2019-05-15	4	0	4	0
Hemsö Fastighets AB, 2018-04-17	24	0	24	0
Riks hem AB, 2019-09-16	21	0	21	0
Swedbank 8327-9,944617172-1	0	100	0	100
Swedbank 8327-9,944682810-6	0	100	0	100
Redovisat värde vid årets slut	201	200	201	200
MARKNADSVÄRDEN				
Akelius Residential Property AB, 2017-02-28	19	0	19	0
Volvo Treasury AB, 2018-06-13	60	0	60	0
Intrum Justitia AB, 2019-05-19	22	0	22	0
Akelius Residential Property AB, 2018-03-09	51	0	51	0
Intrum Justitia AB, 2019-05-15	4	0	4	0
Hemsö Fastighets AB, 2018-04-17	24	0	24	0
Riks hem AB, 2019-09-16	21	0	21	0
Swedbank 8327-9,944617172-1	0	100	0	100
Swedbank 8327-9,944682810-6	0	100	0	100
Marknadsvärde vid årets slut	201	200	201	200
Orealisering kursvinst	0	0	0	0
NOT 21 KASSA OCH BANK				
Kassa	0	0	0	0
Koncernkonto	0	216	166	245
SUMMA	0	216	166	245

Kommunen har en checkräkningskredit på 1 000 mnkr som ej var nyttjat vid bokslutstillfället. Se not 25 då kommunen har utnyttjt -110 mnkr.

Mnkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
NOT 22 EGET KAPITAL				
Ingående bokfört värde	2 687	2 596	2 764	2 657
Justerad utdelning	0	0	3	0
Årets resultat	175	91	195	107
Förändrad redovisningsprincip för överskott inom VA och avfall	-10	0	-10	0
Utgående bokfört värde	2 853	2 687	2 952	2 764
varav resultutjämningsreserv	131	97	131	97
Förslag till avsättning av årets resultat med 19 mnkr till resultatsutjämningsreserv.				
Mnkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
NOT 23 AVSÄTTNING PENSIONER OCH LIKNANDE				
Avsatt till pensioner	515	476	515	476
Ingående avsättning	45	41	45	42
Nya förpliktelser under året varav	45	41	45	43
Nyintjänad pension	45	41	45	43
Ränte och basbeloppsuppräkning	-154	2	-154	2
Sänkning av diskonteringssranta	0	0	0	0
Ändring av försäkringstekniska grunder	0	0	0	0
Pension till efterlevande	0	0	0	0
Övrig post	154	-3	154	-3
Årets utbetalningar	-12	-10	-12	-10
Förändring av löneskatt	8	8	8	8
SUMMA AVSATT TILL PENSIONER	555	515	556	516
Uppskjutna skatteskuld på obeskattade reserver i Nacka Energi				
SUMMA AVSÄTTNING	555	515	595	552
Mnkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
SPECIFIKATION AVSÄTTNINGAR PENSIONER				
Pensionsbehållning	5	5	5	7
Förmarsbestämd ålderspension	372	347	373	347
Särskild avtalspension	15	15	15	15
Pension till efterlevande	4	3	4	3
PA-KL pensioner	51	44	51	44
SUMMA PENSIONER	447	414	448	416
Löneskatt	108	100	108	100
SUMMA AVSATT TILL PENSIONER	555	515	556	516
Aktualiseringssgrad	97%	97%	97%	97%
Antal visstidsförordnande (st)				
Politiker	2	8	2	2
Tjänstemän	9	4	9	7
Beräkningsgrund för pensioner framgår av redovisningsprinciperna.				
Mnkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
NOT 24 ÖVRIGA AVSÄTTNINGAR				
Avsättning till bidrag till Stockholms läns landsting för byggnation av tunnelbana	830	850	830	850
Reserv Hemsö Cullberg Holding AB	24	0	24	0
Övrigt KPI	2	0	2	0
SUMMA	856	850	856	850
Mnkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
NOT 25 SKULDER TILL KREDITINSTITUT				
Handelsbanken obligationslån	150	150	150	150
Danske Bank obligationslån	150	150	150	150
Nacka Stadshus	0	0	221	
Summa långfristiga skulder till kreditinstitut	300	300	521	300
Nordea checkkredit	111	0	111	3
Handelsbanken	0	100	0	100
Swedbank kommuncertifikat	0	10	0	10
Danske Bank kommuncertifikat	0	290	0	290
Summa kortfristiga skulder till kreditinstitut	111	400	111	403
SUMMA SKULDER KREDITINSTITUT	411	700	632	703
Mnkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
UPPGIFTER OM LÅN I BANKER OCH KREDITINSTITUT				
Genomsnittlig ränta med ränteswappar	2,92	2,46	2,92	2,46
Genomsnittlig räntebindningstid med ränteswappar	4,41 år	5,06 år	4,41 år	5,06 år
Genomsnittlig ränta utan ränteswappar	0,19	0,04	0,19	0,04
Genomsnittlig räntebindningstid utan ränteswappar	0,2 år	0,2 år	0,2 år	0,2 år
Lån som förfaller inom (mnkr)				
1 år	300	300	300	300
2-3 år	0	0	0	0
3-5 år	0	0	0	0
SUMMA LÅN SOM FÖRFALLER	300	300	300	300

Mnkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
MARKNADSVÄRDEN RÄNTESWAPPAR				
Säkrad låneskuld	300	700	300	700
Nordea 1149017/1489519*	0	-7	0	-7
Nordea 1149018/1489520 (ffd 2021-09-20)	-9	-7	-9	-7
Nordea 1149020/1489523 (ffd 2020-09-21)	-8	-7	-8	-7
SEB 4507248/35132685ST*	0	-8	0	-8
Nordea 1178814/1547857*	0	-5	0	-5
Swedbank 121218.029.0*	0	-4	0	-4
Handelsbanken 20775338 (ffd 2020-11-29)	-9	-8	-9	-8

SUMMA VÄRDE RÄNTESWAP **-26** **-47** **-26**
Årets räntekostnader har gett en räntekostnadsökning med 50 mnkr avseende

ränteswappar.

Mnkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
NOT 26 ÖVRIGA LÅNGFRISTIGA SKULDER				
Förutbetalda intäkter som periodiseras över många år				
Anläggningsavgifter	0	194	241	194
Äterstående antal år (vägt snitt)	0 år	45 år	45 år	45 år
Långfristig leasingskuld	0	2	0	2
Äterstående antal år (vägt snitt)	0 år	0,5 år	0 år	0,5 år
Gatukostnadsersättning	213	173	213	173
Äterstående antal år (vägt snitt)	36 år	36 år	0	36 år
Investeringsinkomster, pågående projekt	1 144	1 099	1 144	1 099
Investeringsbidrag	39	38	39	38
Äterstående antal år (vägt snitt)	28 år	38 år	28 år	38 år
SUMMA LÅNGFRISTIGA SKULDER	1 394	1 506	1 638	1 506

Mnkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
NOT 27 ÖVRIGA KORTFRISTIGA SKULDER				
Leverantörsskulder	345	325	419	335
Arbetsgivaravgifter	42	39	42	39
Anställdas skatter	34	32	34	32
Personalens skatter och avgifter	172	158	172	158
Upplupna kostnader och förbetalda intäkter	134	124	134	136
Upplupna ränta	0	1	0	1
Periodisering tomträttavgålder, arrenden och hyror mm	24	19	24	19
Upplupna pensionskostnad, avgiftsbestämd ÅP	74	70	74	70
Semesterlöneskuld	90	84	90	84
Skuld för okompenserad övertid	6	3	6	3
Avräkning skatter	16	7	16	13
Upplupna intäkter flykting	6	14	6	14
Statsbidrag	0	21	0	21
Nacka Vatten fodran	35	0	0	0
Jämknings Moms	18	0	18	0
Reavinst Hemsö Cullberg Holding AB	284	0	284	0
Upplupna kostnader	110	105	110	117
Ovrigt	21	21	71	23
SUMMA	1 106	741	1 195	770

Mnkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
NOT 28 ANSVARSFÖRBindelse				
PENSIONSFÖRPLIKTELSE INKL LÖNESKATT				
<i>Pensionsförläktelser som inte har upptagits bland skulderna och avsättningarna</i>				
Ingående ansvarsförbindelse	1 578	1 629	1 578	1 629
Aktualisering	18	21	18	21
Ränteuppräkning	0	0	0	0
Sänkning av diskonteringsränta	0	0	0	0
Basbeloppuppräkning	-643	-6	-643	-6
Ändringar av försäkringstekniska grunder, bromsen	0	0	0	0
Övrig post	633	1	633	1
Förändringar av löneskatt	-12	-10	-12	-10
Årets utbetalningar	-57	-56	-57	-56
SUMMA PENSIONSFÖRPLIKTELSER	1 517	1 578	1 517	1 578
Varav löneskatt	-296	-308	-296	-308
Utgående ansvarsförbindelse	1 517	1 578	1 517	1 578

Mnkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
NOT 29 BORGENSFÖRBINDELSER				
Egnahemslän: förlustansvar	0	0	0	0
Föreningar, fritid	9	10	9	10
Föreningar, förskola, skola	32	29	32	29
Föreningar, övrigt	0	0	0	0
Älvkarleby kommun	1	1	1	0
Summa	12	11	12	10

Mnkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
NOT 30 HYRES- OCH LEASINGAVTAL				
Ej uppsägningsbara operationella leasingavtal överstigande 3 år				
Förfall inom 1 år	0	21	0	21
Förfall 1-5 år	43	21	43	21
Förfall senare än 5 år	1 800	1 935	1 800	1 935
Finansiell leasing möbler				
Förfall inom 1 år	0	2	0	2
Förfall 1-5 år	0	0	0	0
Förfall senare än 5 år	0	0	0	0
Summa	1 800	1 935	1 800	1 935

Mnkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
NOT 31 UPPSKJUTEN SKATTEFORDRAN				
Ingående balans	0	0	0	0
Justering pga förändrad bolagsskatt	0	0	0	0
Skatt, utgörande minskning av uppskjuten skattefordran	0	0	0	0

Mnkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
NOT 32 UPPSKJUTEN SKATTESKULD				
Aktuell skatt	0	0	-25	-7
Skatt, utgörande minskning av uppskjuten skattesefordran	0	0	0	0
Årets förändring av uppskjuten skatteskuld på överavskrivning i Nacka Energi	0	0	-2	-1
SUMMA	0	0	-27	8

Mnkr	Kommunen 2016	Kommunen 2015	Koncernen 2016	Koncernen 2015
NOT 33 Ej likviditetspåverkande poster				
Avskrivningar inkl leasing	222	222	222	239
Upplösning negativa avskrivningar	-9	-8	-9	-8
Avskrivningar leasing	-2	-7	-2	-7
Avsat till pensioner	41	38	41	38
Upplösning av bidrag till statlig infrastruktur	2	1	2	1
Realisationsvinster	-394	-12	-394	-12
Utrangeringar	2	27	2	27
Kostnadsfördä investeringsprojekt	15	9	15	9
Uppskjuten skattefordran	0	0	0	-1
Upplösning reserv tunnelbana	-20	0	-20	0
Uppräkning tunnelbana enligt KPI 2016	3	0	3	0
Förändring eget kapital	-10	0	-10	0
Reavins Hemslö Culberg Holding AB	23	0	23	0
Upplösning garantireserv Rikshem	0	-90	0	-90
Övrigt	25	-2	25	-1
SUMMA EJ LIKVIDETTPÅVERKANDE POSTER	-103	179	-103	192

SUMMA EJ LIKVIDITETSPÅVERKANDE FÖRSTÄR -103 179 -10
 Upplysning om betalningsförlöp/påverkande händelser som avviker från det normala.
 Justering för infrastrukturella investeringar påverkade likviditeten före 2016 25 mnkr.

NOTE 24. KONKURS INNTERNA EKONOMISKA FÖRHÅLLANDE

Kommunstyrelsen

Fastställande av driftsbudget och ingående kapital

”Överföringsärendet”

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen fastställer driftsbudget för 2017 i enlighet med tabell 1 i stadsledningskontorets tjänsteskrivelse.

Kommunstyrelsen fastställer totalt ingående kapital för år 2017 för intäktsfinansierade verksamheten ”Välfärd samhällsservice” till -7,9 miljoner kronor i enlighet med tabell 2 i stadsledningskontorets tjänsteskrivelse.

Kommunstyrelsen fastställer totalt ingående kapital för år 2017 för intäktsfinansierade verksamheten ”Välfärd skola” till -18,9 miljoner kronor i enlighet med tabell 3 i stadsledningskontorets tjänsteskrivelse.

Sammanfattning

Överföring av över- och underskott mellan åren är en central del av styrningen i Nacka. Verksamheter som har en negativ avvikelse mellan utfall och budget ska normalt sett återhämta underskottet under en tre-fem års period.

Stadsledningskontorets förslag innebär att driftbudgeten för verksamhetens intäkter och kostnader (”verksamhetens nettokostnader”) är oförändrad jämfört med kommunfullmäktiges beslut i mål och budgetärendet den 14 november 2016, §287. Förslaget innebär också att det ingående kapitalet för år 2016 fastställs till -18,9 miljoner kronor för Välfärd skola och -7,9 miljoner kronor för Välfärd samhällsservice.

Ärendet

Överföring av över- och underskott mellan åren är en central del av styrningen i Nacka. Syftet är att skapa långsiktiga planeringsmöjligheter, ansvarstagande och hushållning med skattepengar för kommunens skolor, särskilda boenden och andra verksamheter och

enheter. Verksamheter som har en negativ avvikelse mellan utfall och budget ska normalt sett återhämta underskottet under en tre-fem års period.

Enligt reglementet för ekonomistyrning har kommunstyrelsen rätt att justera budgeten för finansieringsnämnder. Den grundläggande regeln är att över- och underskott alltid överförs till nästa års budget. Undantagsvis kan kommunstyrelsen fatta beslut om att inte överföra ett underskott om nämnden kan påvisa att underskottet uppstått på grund av tillkommande uppgifter eller uppdrag under året.

Stadsledningskontorets förslag innebär att driftbudgeten för verksamhetens intäkter och kostnader ("verksamhetens nettokostnader") är oförändrad jämfört med kommunfullmäktiges beslut i mål och budgetärendet den 14 november 2016, §287.

Stadsledningskontorets förslag innebär att inga avskrivningar görs för verksamhetsområden inom Välfärd samhällsservice eller Välfärd skola.

För räkenskapsåret 2016 redovisar Välfärd skola ett positivt resultat på 9,3 miljoner kronor och välfärd samhällsservice ett negativt resultat på 1,3 miljoner kronor.

Stadsledningskontorets förslag innebär att det ingående kapitalet för år 2016 fastställs till -18,9 miljoner kronor för Välfärd skola och -7,9 miljoner kronor för Välfärd samhällsservice.

Tabell 2 Ingående kapital 2017 för Välfärd samhällsservice

Verksamhet (tusentals kronor)	Ingående kapital	Budgetavvikelse	Avskrivning	Utgående kapital
Ledning och verksamhetsstöd	8 293	1 582		9 875
Individ- och familjeverksamheten	5 076	609		5 685
Idrotts- och fritidsverksamheten	-1 917	441		-1 476
Kulturverksamheten	107	-1 354		-1 247
Omsorg- och assistansverksamheten	-10 117	-6 995		-17 112
Seniorcenter Ektorp	-1 872	903		-969
Seniorcenter Talliden	-3 986	932		-3 054
Seniorcenter Sofiero	-2 854	-71		-2 925
Seniorcenter Sjötäppan	-3 268	328		-2 940
Seniorcenter Älta		-380		-380
Flykting- och etableringsverksamheten		1 159		1 159
Arbets- och karriärverksamheten	4 020	1 480		5 500
Summa	-6 518	-1 366	0	-7 884

Tabell 1 Driftbudget (verksamhetens nettokostnader) 2017, miljoner kronor

Driftbudget (miljoner kronor)	2017
Kommunstyrelsen	-144,3
Kommunfullmäktige	-5,7
Kommunstyrelsen	-57,9

Driftbudget (miljoner kronor)	2017
Stadsledning och stödenheter	-87,5
Enheten för fastighetsutveckling	3,0
Lokalenheten	30,0
Brandförsvar	-38,2
Myndighets- och huvudmannaenheter	0,0
Välfärd Skola	9,2
Välfärd Samhällsservice	2,7
Arbets- och företagsnämnden	-177,8
Fritidsnämnden	-146,2
Kulturnämnden	-135,1
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	-31,9
Natur- och trafiknämnden	-235,1
Socialnämnden	-717,8
Utbildningsnämnden	-2 710,7
Äldrenämnden	-775,1
Överförmyndarnämnden	-7,6
Summa nämnder	-5 081,6
Finansiell verksamhet	365,7
Totalt	-4 715,9

Tabell 3 Ingående kapital 2017 för Välfärd skola

Verksamhet (tusentals kronor)	Ingående kapital	Budget-avvikelse	Avskrivning	Utgående kapital
Sigfridsborgs skola med fsk	2 091	2 054		4 145
Stavsborgsskolan	-12 506	-3 320		-15 826
Älta skola med förskolor	37	984		1 021
Sjöängen och Strandparkens fsk	4 078	0		4 078
Ektorps skola med förskolor	941	-58		883
Sickla skola med förskolor	6 373	2 156		8 529
Condorens förskolor	118	-533		-415
Skuru skola med förskola	-2 269	-4 727		-6 996
Vilans skola med förskola	-3 773	-1 598		-5 371
Järla-Jarlbergs skola med förskolor	1 291	162		1 453
Eklidens skola	1	18		19
Nacka gymnasium	10 350	545		10 895
YBC	-1 249	576		-673
Saltsjö-Duvnäs skolor med förskolor	-2 186	-268		-2 454
Björknässkolans skolenhet	-4 753	-2 842		-7 595
Boo Gårds skola med förskola	2 752	559		3 311
Orminge skola med förskolor	3 213	900		4 113
Sågtorp skola med förskolor	-1 628	1 967		339
Alabastern och korallens förskola	-4 945	-2 013		-6 958
Björknäs Eklunda Herrgårns fsk	-2 590	-2 013		-4 603
Bagarsjöns, Chrysoliten, Källans fsk	328	-848		-520
Myrsjöskolan	4 302	1 385		5 687
Igelboda skola med förskola	489	-2 265		-1 776
Fisksätra skola med förskola	-6 948	-5 073		-12 021
Krabban Gläntan Fiskarhöjd fsk	-1 552	-601		-2 153
Neglinge skola med förskolor	-1 808	1 501		-307
Samskolan	-3 380	-1 615		-4 995
Föräldrakooperativen	-1 030	0		-1 030
Elevhälsan	-1 892	-515		-2 407
Verksamhetsstöd	-11 961	-46		-12 007
ORF, Omställning- och resultatutjämningsfond	-74	24 828		24 754
Summa	-28 180	9 298	0	-18 882

Ekonomiska konsekvenser

Stadsledningskontorets förslag att fastställa driftsbudget och ingående kapital har ingen påverkan på kommunens ekonomiska resultat eller redovisning.

Eva Olin
Ekonomidirektör
Stadsledningskontoret

Johanna Magnusson
Controller
Controllerenheten

Kommunstyrelsen

Exemplifiering av firmatecknare

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen gör följande exemplifiering av vilka tjänstemän som enligt 10 § reglementet för den politiska organisationen har rätt att underteckna handlingar för kommunstyrelsen, i förening med kommunstyrelsens ordförande.

För kommunstyrelsen kan kommunstyrelsens ordförande Mats Gerdau, eller vid förfall för denne, förste vice ordförande Gunilla Grudevall-Steen eller andre vice ordföranden Khashayar Farmanbar, underteckna i förening med endera tjänstemannen

- Stadsdirektör Lena Dahlstedt
- Administrativ direktör Mats Bohman
- Arbetsmarknadsdirektör Malin Westerback
- Bostads- och affärsutvecklingsdirektör Jenny Asmundsson
- Ekonomidirektör Eva Olin
- Näringslivsdirektör Anders Börjesson
- Personaldirektör Elisabeth Carle
- Produktionsdirektör Välfärd samhällsservice Anette Böe
- Produktionsdirektör Välfärd skola Einar Fransson
- Social- och äldredirektör Anne-Lie Söderlund
- Stadsbyggnadsdirektör Gunilla Glantz
- Stadsjurist Helena Meier
- Strategi- och förnyelsedirektör Klara Palmberg Broryd
- Trafik- och fastighetsdirektör Dag Björklund
- Utbildningsdirektör Susanne Nord

Ärendet

För att underlätta för externa kontakter att avgöra vilka som kan skriva på till exempel avtal som kommunen ingår, föreslår stadsledningskontoret att kommunstyrelsen exemplifierar

vilka som kan vara firmatecknare för kommunstyrelsen. Förteckningen är endast en exemplifiering.

Helena Meier
Stadsjurist
Stadsledningskontoret

Johanna Magnusson
Controller
Controllerenheten

Kommunstyrelsen

Uppföljning av Nacka kommuns miljöprogram 2016-2030

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar informationen och beslutar om att överlämna uppföljningen till samtliga nämnder som ett underlag för mål- och budgetarbetet.

Sammanfattning

Nacka kommun antog 2016 ett miljöprogram med 35 indikatorer för att säkerställa att kommunens lokala miljömål uppnås. Denna tjänsteskrivelse följer upp de lokala miljömålens indikatorer och redovisar hur trenden ser ut i de fall där historiska data går att få fram, se bilaga 1. Miljömålskommittén har berett uppföljningen av miljöprogrammet vid sitt möte 20 februari 2016.

Sammanfattningsvis så visar många av indikatorerna positiva trender; bl.a. minskar utsläppen av växthusgaser i takt för att nå målen i tid, likaså energianvändningen i kommunens byggnader, luften är ren vid förskolor och skolor och antalet enskilda avlopp minskar. De indikatorer som visar negativa trender är bl.a. mängden avfall från hushåll (per person), andelen ekologiska och miljömärkta inköp i kommunens verksamheter ökar inte i den takt som krävs för att nå målnivåerna satta av KF samt att få detaljplaner som antogs 2016 utgick från Riktslinjer för hållbart byggande.

Ärendet

Sverige har 16 nationella miljömål som ska genomsyra miljöarbetet i hela det svenska samhället. Inrikningen är att till nästa generation kunna lämna över ett samhälle där de flesta av de stora miljöproblemen är lösta. Av de 16 målen har Nacka kommun valt ut de sex områden som är mest angelägna att förbättra för att kunna skapa attraktiva livsmiljöer i hela Nacka, vilket är ett av kommunens övergripande mål. År 2014 antog kommunfullmäktige därför sex lokala miljömål för Nacka kommun och våren 2016 antogs Nackas miljöprogram 2016-2030 med full politisk enighet i kommunfullmäktige.

Miljömålen spänner över alla typer av verksamheter i Nacka kommun. Det berör alla kommunala nämnder och enheter, medarbetare, fristående utförare, företagare, ideella krafter och alla Nackabor. Alla behöver ställa sig frågan ”Vilken roll kan jag/min verksamhet spela i detta arbete?”.

I det beslutade miljöprogrammet har varje miljömål försetts med indikatorer och tidsatta målnivåer. Med hjälp av indikatorerna följer kommunstyrelsen upp hur arbetet med att nå miljömålen fortlöper. Uppdaterade resultat för alla indikatorer kan också följas på webben på www.nacka.se/miljobarometern.

I bilagan Uppföljning av miljöprogrammets indikatorer görs en genomgång av respektive miljömål och dess indikatorer, samt om trenden pekar åt rätt håll för respektive indikator.

Sammanfattande kommentarer per miljömål

Nedan följer sammanfattande kommentarer om lägen inom respektive miljömål, för mer utförlig uppföljning se bilaga 1.

Begränsad klimatpåverkan

Utsläppen av klimatpåverkande gaser per person minskar i Nacka. Det gäller direkta utsläpp från trafik, bebyggelse och industri inom kommunens gränser. Den största källan till klimatpåverkande utsläpp är dock konsumtion av varor och tjänster, och utsläppen sker därför huvudsakligen utanför kommunen. För att följa utvecklingen av konsumtionens klimatpåverkan har Nacka gjort en enkät och intervjuat 1 000 kommuninvånare om deras konsumtionsvanor. Undersökningen visar att nackaborna är klimatmedvetna och har stor kunskap på området, men de tycker att det är svårt att ändra invanda beteenden. Konsumtionsvolymen kan också kopplas till mängden insamlat avfall per person, där det finns en ökning. Positivt är dock att sorteringen av avfall också ökar.

Frisk luft

Halterna av partiklar och andra luftföroreningar ligger på bra nivåer i nästan hela Nacka. Endast i mycket nära anslutning till Värmdöleden överskriden halterna de riktvärden som finns. Nacka ligger också stabilt över medel i länet när det gäller hur många som väljer att åka kollektivt. I oktober vann kommunen dessutom pris för bästa cykelprestation, bland annat för sitt arbete med att bygga ut och förbättra cykelvägarna. Nacka inledde också nya cykelprojekt för vintercykling och cykelvänliga arbetsplatser.

Giftfri miljö

En extra satsning på giftfri förskola gjordes 2016 där alla förskolor erbjöds både utbildning och extra pengar för att rensa ut olämpliga material och skapa en giftfri förskolemiljö. Engagemanget från förskolorna har varit högt. Många av dem har klarat av mer än tre fjärdedelar av checklistan för giftfri förskola.

En strategi för hur kommunen ska hantera förorenade områden togs också fram under året. Arbetet med att fördjupa kunskapen om områden med misstänkta föroreningar fortsätter

under 2017. Inköp av ekologisk mat till kommunala kök ökar något, medan inköp av miljömärkta varor varken ökar eller minskar. På båda inköpsområdena behöver takten öka om målet ska nås i tid. Inventering av särskilt farliga ämnen i befintliga byggnader och anläggningar har inte startat ännu.

Rent vatten

Det långsiktiga arbetet med att säkerställa god vattenkvalitet i våra sjöar och hav fortsätter. Kvaliteten på badvattnet har under året varit mycket god på alla kommunala badplatser. Under 2016 beslutade Vattenmyndigheten att ytterligare sex sjöar i Nacka ska klassas som vattenförekomster, vilket innebär att de ska uppnå krav från EU om god status. I Långsjön gjorde Nacka under våren en fosforfallning för att återställa sjöns värden efter otillåtna utsläpp av tvättvatten från en biltvätt som förekommit de senaste åren. Utbyggnaden av kommunalt vatten och avlopp har fortsatt och gör det möjligt att få bort gamla enskilda avlopp som läcker till omgivande miljö.

God bebyggd miljö

Under 2016 blev kommunens första egna byggnad som certifierats med Miljöbyggnad färdig. Boo Gårds förskola fick certifieringen Miljöbyggnad silver. Under året har också arbetet med att bygga Utskogens förskola för guldnivå startats. Certifieringen Miljöbyggnad innebär bland annat att huset är energieffektivt och att materialval uppfyller Byggvarubedöningens kemikaliekav I hela Nacka har antalet miljöcertifierade byggnader också ökat sedan förra året. Kommunens riktlinjer för hållbart byggande har inte använts i så många av årets antagna detaljplaner. Det beror delvis på att några planer som i år antogs startade långt innan riktlinjerna blev antagna, men det finns också utrymme för förbättring på detta område. En grönnytefaktor har tagits fram för att säkerställa att ekosystemtjänster finns med när Nacka bygger stad. Arbetet med att kartlägga andelen boende som har nära till grönområden har startat och resultatet kommer att presenteras under hösten 2017.

Ett rikt växt- och djurliv

Nacka ligger långt över rikets medel när det gäller andel skyddad naturyta i kommunen. Över 20 procent av kommunens yta är skyddad som naturreservat. Under 2016 har Svärdsö och Trollsjön blivit nya naturreservat. Sex procent av kommunens yta har höga naturvärden enligt Naturvårdsverkets klassning. Det är troligt att siffran kommer att öka de närmaste åren när fler områden klassas. Under året har kommunen valt ut nio djurarter som ska vara indikatorarter för miljöer med hög biologisk mångfald. Genom att följa utvecklingen för dessa nio arter går det att mäta utvecklingen för den biologiska mångfalden i kommunen.

Ekonomiska konsekvenser

Inga ekonomiska konsekvenser då ärendet endast är en uppföljning av nuläget.

Konsekvenser för barn

Allt miljöarbete leder till minskad negativ påverkan på barn och bättre förutsättningar för deras framtid och är således positivt för barnen.

Bilagor

Bilaga 1. Uppföljning av miljöprogrammets indikatorer.

Klara Palmberg-Broryd
Strategi- och förnyelsedirektör

Sabina Nilsson
Hållbarhetsstrateg

Lokala miljömål i Nacka

- uppföljning av indikatorerna

170222

Inledning

Sverige har 16 nationella miljömål som ska genomsyra miljöarbetet i hela det svenska samhället. Inrikningen är att till nästa generation kunna lämna över ett samhälle där de flesta av de stora miljöproblemen är lösta. Av de 16 målen har Nacka kommun valt ut de sex områden som är mest angelägna att förbättra för att kunna skapa attraktiva livsmiljöer i hela Nacka, vilket är ett av kommunens övergripande mål. År 2014 antog kommunfullmäktige därför sex lokala miljömål för Nacka kommun och våren 2016 antogs Nackas miljöprogram 2016-2030 med full politisk enighet i kommunfullmäktige.

Miljömålen spänner över alla typer av verksamheter i Nacka kommun. Det berör alla kommunala nämnder och enheter, medarbetare, fristående utförare, företagare, ideella krafter och alla Nackabor. Alla behöver ställa sig frågan "Vilken roll kan jag/min verksamhet spela i detta arbete?".

I det beslutade miljöprogrammet har varje miljömål försetts med indikatorer och tidsatta målnivåer. Med hjälp av indikatorerna följer kommunstyrelsen upp hur arbetet med att nå miljömålen fortlöper.

I denna bilaga görs en genomgång av respektive miljömål och dess indikatorer, samt om trenden pekar åt rätt håll för respektive indikator. Uppdaterade resultat för alla indikatorer kan också följas på webben på www.nacka.se/miljobarometern.

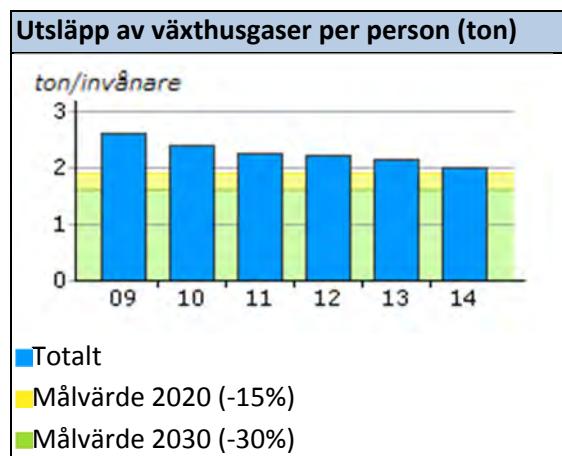
Begränsad klimatpåverkan

Nacka ska bidra till att minska den globala klimatpåverkan genom att sänka sina direkta och indirekta utsläpp av växthusgaser.

Strategiskt mål: Nacka bidrar till minskad klimatpåverkan genom att stärka sitt arbete inom områdena

1. Transporter och resor
2. Energieffektivisering
3. Konsumtion

Indikator 1.1

Datakälla: Nationella emissionsdatabasen, SCB

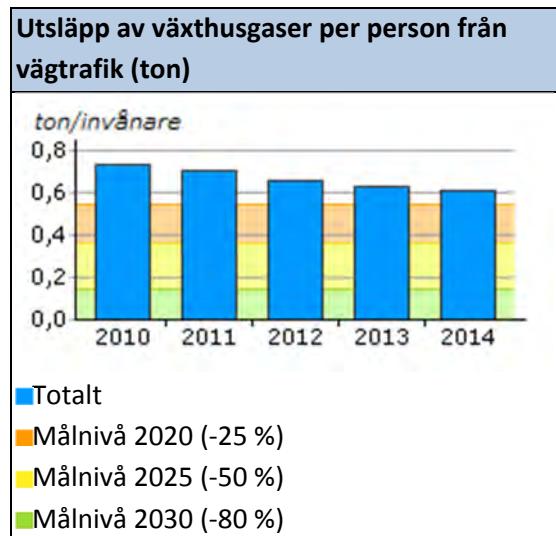
Indikatorn visar utsläpp av växthusgaser inom Nackas geografiska område. Här ingår utsläpp från uppvärmning, elanvändning och transporter samt behandling av avloppsvatten. Utsläpp från elanvändningen beräknas med utsläppsvärden för nordisk produktionsmix. Utsläppen från resor utanför kommungränsen ingår inte, inte heller utsläpp från varor och livsmedel som producerats utanför kommunen.

Kommentar

Utsläppen av växthusgaser minskade med 11 procent mellan 2011 och 2014 vilket är bättre än den uppsatta målutvecklingen. Minskningen har skett både inom energianvändning och transporter inom kommunen.

Data till indikatorn hämtas från nationella emissionsdatabasen. För enskilda kommuner är statistiken relativt osäker och bör tolkas med viss försiktighet. Emissionsdatabasen uppdateras årligen, även historiska utsläppsvärden uppdateras eftersom utsläppsberäkningarna utvecklas och förbättras kontinuerligt.

Indikator 1.2

Datakälla: Nationella emissionsdatabasen

Indikatorn visar växthusgasutsläpp från vägtrafiken i Nacka. Här ingår personbilar, lastbilar och bussar samt moped och motorcykel.

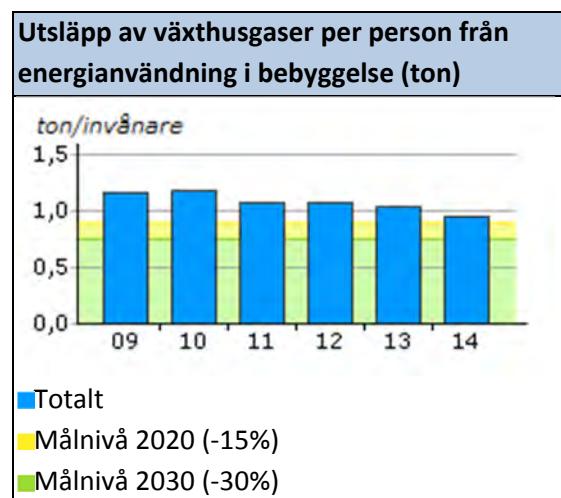
Kommentar

Utsläppen från vägtrafiken minskade med 17 procent mellan 2010 och 2014 vilket är bättre än den uppsatta målutvecklingen.

Minskningen har främst skett inom undersektorn personbilar men även sektorn tunga lastbilar har minskat.

Data till indikatorn hämtas från nationella emissionsdatabasen. För enskilda kommuner är statistiken relativt osäker och bör tolkas med viss försiktighet. Emissionsdatabasen uppdateras årligen, även historiska utsläppsvärden uppdateras eftersom utsläppsberäkningarna utvecklas och förbättras kontinuerligt.

Indikator I.3

Datakälla: SCB och Nationella emissionsdatabasen

Indikatorn visar utsläpp av växthusgaser per invånare från energianvändning i bebyggelsen i Nacka kommun. Här ingår el och fjärrvärme samt panncentraler och egen uppvärmning. Utsläpp från elanvändningen beräknas med utsläppsvärden för nordisk produktionsmix.

Kommentar

Utsläppen från bebyggelsen minskade med 12 procent mellan 2011 och 2014, vilket är bättre än den uppsatta målutvecklingen. Minskningen beror främst på att användningen av el- och fjärrvärme har minskat under perioden.

Data till indikatorn hämtas från SCB samt nationella emissionsdatabasen. För enskilda kommuner är statistiken relativt osäker och bör tolkas med viss försiktighet.

Emissionsdatabasen uppdateras årligen, även historiska utsläppsvärden uppdateras eftersom utsläppsberäkningarna utvecklas och förbättras kontinuerligt.

Indikator I.4

Klimatpåverkan från konsumtion

Datakälla: Enkät

Indikatorn syftar till att åskådliggöra klimatpåverkan från konsumtion i Nacka kommun.

I en undersökning 2016 intervjuades 1000 nackabor om sina konsumtionsvanor och attityder till klimatfrågan. Undersökningen kommer att göras om vartannat till vart tredje år. När resultaten från uppföljande undersökningar kommer kan en trend redovisas.

2016 visade undersökningen bland annat att

- 87 procent tror att de som bor i Nacka själva kan göra något för att bromsa klimatförändringarna,
- 7 av 10 har flugit minst en gång under de senaste 12 månaderna, de allra flesta inom Europa,
- 9 av 10 ser sig själva som klimatmedvetna,
- 8 av 10 har egen bil,
- 8 av 10 äter kött varje vecka,
- 77 procent använder bilen varje vecka för att handla, jämfört med 37 procent som använder bilen för att åka till och från arbetet eller skolan,

- 43 procent anser att det är deras invanda beteenden som hindrar dem från att leva mer klimatvänligt, jämfört med 14 procent som anser att de saknar information om hur deras påverkan kan minskas.

1000 Nackabor i åldrarna 18-84 år kontaktades för intervjuer på telefon. Svarsfrekvens var 74 procent. Svaren har viktats på kön och ålder.

Kommentar

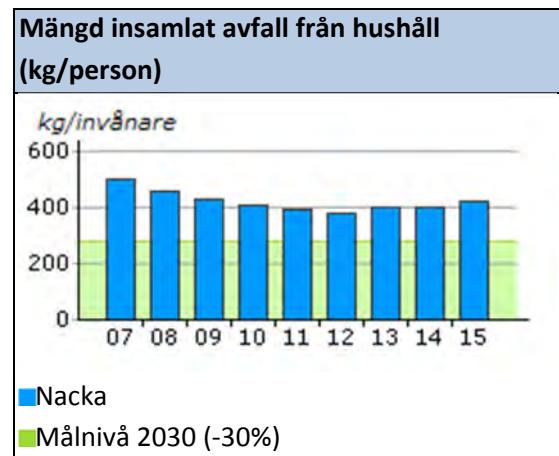
I en undersökning 2016 intervjuades 1000 nackabor om sina konsumtionsvanor och attityder till klimatfrågan. Undersökningen kommer att göras om vartannat till vart tredje år. När resultaten från uppföljande undersökningar kommer kan en trend redovisas.

2016 visade undersökningen bland annat att

- 87 procent tror att de som bor i Nacka själva kan göra något för att bromsa klimatförändringarna,
- 7 av 10 har flugit minst en gång under de senaste 12 månaderna, de allra flesta inom Europa,
- 9 av 10 ser sig själva som klimatmedvetna,
- 8 av 10 har egen bil,
- 8 av 10 äter kött varje vecka,
- 77 procent använder bilen varje vecka för att handla, jämfört med 37 procent som använder bilen för att åka till och från arbetet eller skolan,
- 43 procent anser att det är deras invanda beteenden som hindrar dem från att leva mer klimatvänligt, jämfört med 14 procent som anser att de saknar information om hur deras påverkan kan minskas.

1000 Nackabor i åldrarna 18-84 år kontaktades för intervjuer på telefon. Svarsfrekvens var 74 procent. Svaren har viktats på kön och ålder.

Indikator 1.5

Datakälla: AvfallWeb

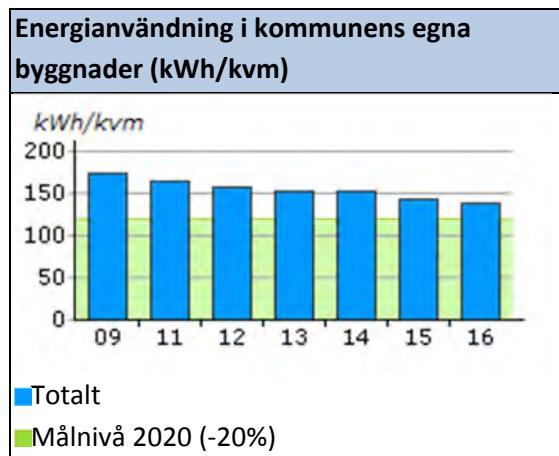
Indikatorn visar mängden avfall från hushållen i Nacka kommun. Här ingår restavfall, matavfall, grovavfall, förpackningar och returpapper samt farligt avfall.

Vid omräkning till kg/person tas även hänsyn till antal arbetsplatser, fritidshus, och hotellgäster, detta för att öka jämförbarheten mellan olika kommuner.

Kommentar

Mängden hushållsavfall i Nacka har ökat de senaste åren, men jämfört med 2007 och 2008 har avfallsmängderna minskat.

Under 2016 har mängden insamlat matavfall ökat, mängden restavfall minskat, och mängden mat-och restavfall blandat minskat. Detta gäller både totalt och per invånare.

Indikator I.6*Datakälla: Nacka kommun*

Indikatorn visar hur mycket energi som går åt i de byggnader som kommunen äger.

Kommentar

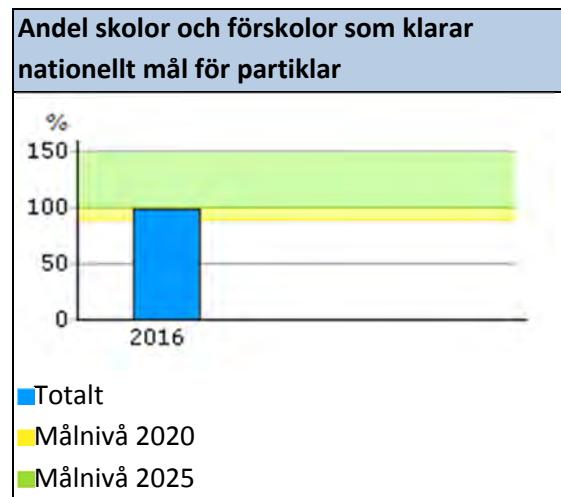
Energianvändning i kommunens egna byggnader har minskat från 174 till 137 kilowattimmar per kvadratmeter mellan 2009 och 2016. Enligt lokalenshetens plan för energieffektivisering av byggnaderna kommer målet om 120 kilowattimmar per kvadratmeter att nås till 2020.

Frisk luft

Luftens ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas.

Strategiskt mål: Lägre halter av partiklar i luften. Lägre halter av kvävedioxid i luften. Minskade utsläpp av flyktiga organiska kolväten.

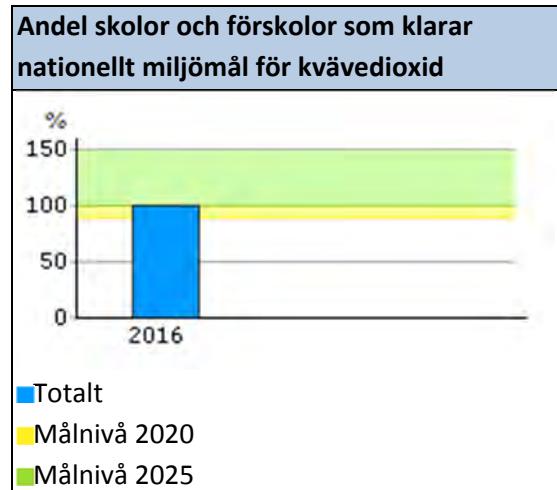
Indikator 2.1

Datakälla: SLB

Indikatorn visar andelen skolor och förskolor där utomhusluften klarar nationellt mål för partiklar. Detta innebär att halten av partiklar (PM10) inte överstiger 30 mikrogram per kubikmeter beräknat som ett dygnsmedelvärde.

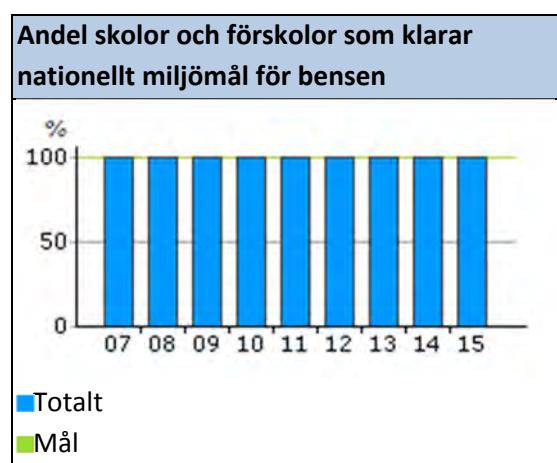
Indikator 2.2

Datakälla: SLB

Indikatorn visar andelen skolor och förskolor där utomhusluften klarar nationellt miljömål för kvävedioxid. Detta innebär att halten av kvävedioxid inte överstiger 20 mikrogram per kubikmeter beräknat som ett årsmedelvärde.

Indikator 2.3

Datakälla: SLB

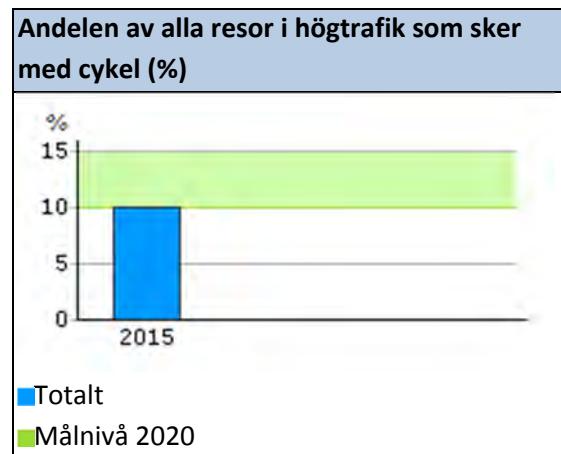
Indikatorn visar andelen skolor och förskolor där utomhusluften klarar nationellt miljömål för bensen. Detta innebär att halten av bensen inte överstiger 1

mikrogram per kubikmeter beräknat som årsmedelvärde.

Kommentar

Samtliga skolor och förskolor uppnår det nationella miljömålet för bensen 2015.

Indikator 2.4

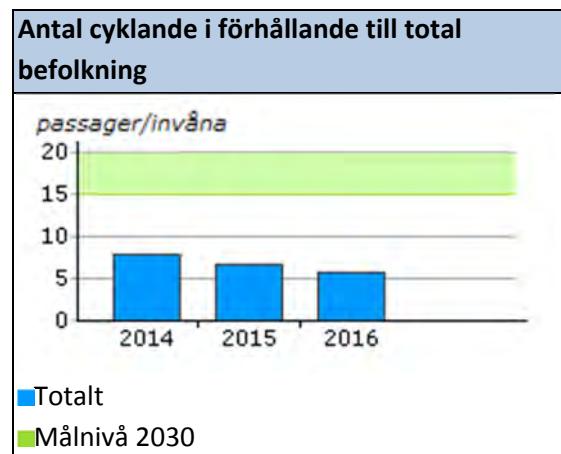
Datakälla: Enkät/räkna passager

Indikatorn visar andelen av alla resor i rusningstrafik som sker med cykel.

Kommentar

Den nationella resvaneundersökningen (2011-2012) angav att 5 procent av andelen resor i högtrafik sker med cykel i Nacka.

Indikator 2.5

Datakälla: Mätstationer

Indikatorn visar antal cyklande vid vissa mätpunkter i kommunen i förhållande till total befolkning. (antal cykelpassager per invånare). Mätpunkterna är vid Sicklavägen och Skurubron.

Kommentar

2014 registrerades drygt 750 000 cykelpassager vid mätpunkterna (sammanslaget) och 2016 registrerades knappt 560 000 cykelpassager vid mätpunkterna (sammanslaget). Dock har förutsättningarna för mätningen vid dessa punkter (Sicklavägen och Skurubron) påverkats av vägbyggen och tillfällig omledning av trafik. Detta gör att den minskande trenden som redovisas inte kan räknas som tillförlitlig. Utvecklingen av cykeltrafiken bör ses i perspektiv om 5-10 år för att kunna säga något säkert om trenden.

Indikator 2.6

Datakälla: SL (påstigande), SCB (befolknings)

Indikatorn visar antalet påstigande i kollektivtrafiken per dygn i Nacka kommun i förhållande till total befolkning. (antal påstigande per invånare). Påstigande räknas under en vinterdag.

Kommentar

Antalet kollektivresenärer mätt som påstigande per invånare har legat på en

konstant nivå de senaste tio åren. Målnivå har ännu inte satts för indikatorn.

Giftfri miljö

Nacka ska vara så giftfritt att inte människor eller miljö påverkas negativt.

Strategiskt mål: Minskadegifter i barns vardag. Inga skadliga utsläpp från förorenade områden.

Indikator 3.1

Datakälla: Nacka kommun

Checklistan innehåller 27 konkreta åtgärder för att minska förskolebarnens exponering. Indikatorn visar hur stor andel av åtgärderna som har genomförts.

Kommentar

Indikatorn har följts upp genom en enkät till alla förskolor i Nacka. 58% av förskolorna har svarat på enkäten. På de förskolor som svarat har i genomsnitt 86% av punkterna på checklistan klarats av. Det är möjligt att det finns en överrepresentation av förskolor som klarat av många punkter bland de som valt att svara på enkäten.

De områden i checklistan som flest förskolor ännu inte uppfyllt är:

- Skapa en stimulerande och giftfri utomhusmiljö

- Rensa bland icke-leksaker
- Använd inte plast vid tillagning och servering
- Rensa bland madrasser och lekkuddar

Indikator 3.2

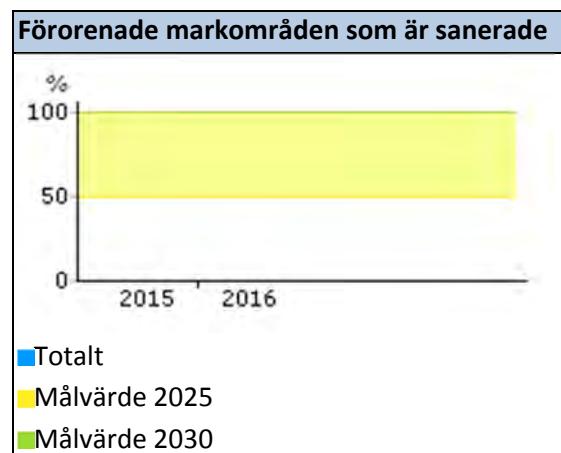

Datakälla: Nacka kommun

Särskilt farliga ämnen är ämnen som har egenskaper som kan medföra allvarliga och bestående effekter på människors hälsa och i miljön. De kan till exempel vara cancerframkallande, ge fel på arvsanlag, hormonsystem eller ge svårigheter att få barn. De stannar kvar länge i våra kroppar och i vår omgivning och vissa av dem kan också vara direkt giftiga. Särskilt farliga ämnen omfattas av särskilda regler inom EU men är tillåtna att säljas och ingå i vanliga konsumentprodukter, till exempel i plast.

Kommentar

Ingen av skolorna, förskolorna, lekplatserna och idrottsanläggningarna är inventerade och åtgärdade avseende särskilt farliga ämnen.

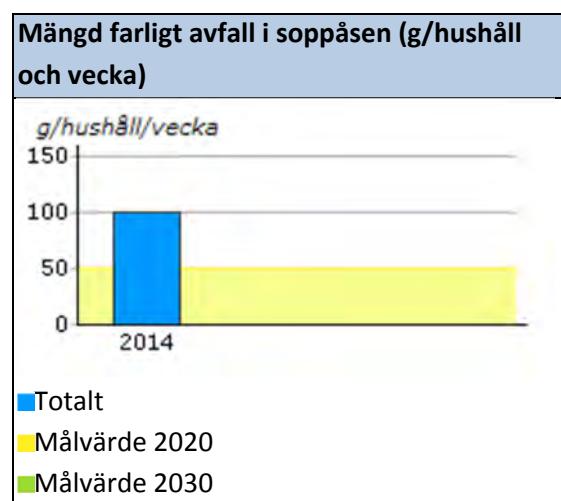
Indikator 3.3

Datakälla: Länsstyrelsen Stockholm och Nacka kommun.

Indikatorn visar andelen förurenade markområden i Nacka kommun som är åtgärdade sedan 2015. Detta gäller förurenade områden med riskklass 1 och 2 enligt Naturvårdsverkets riskklassning. Klass 1: "Mycket stor risk för människors hälsa och miljön". Klass 2: "Stor risk för människors hälsa och miljön"

Kommentar

Ingår av de förurenade markområdena är färdigsanerade. Kommunen genomför idag ett projekt där varje riskklassat objekt granskas och prioriteras.

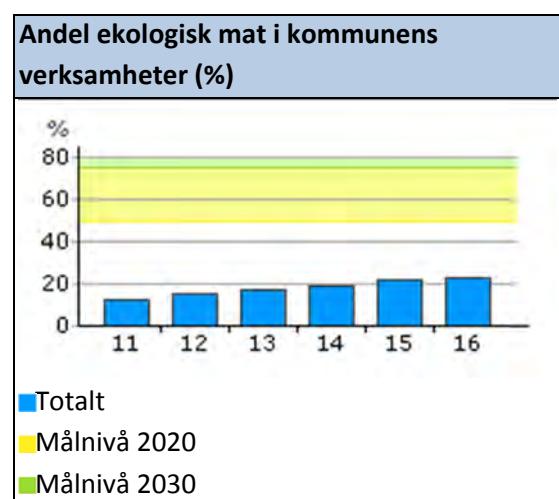
Indikator 3.4

Datakälla: Plockanalyser

Indikatorn visar mängden farligt avfall som slängs i vanliga soppåsen mätt i gram per hushåll och vecka. Exempel på farligt avfall är färg- och oljerester, rengöringsmedel, trasiga elprodukter och batterier. Farligt avfall ska inte kastas tillsammans med övrigt hushållsavfall, utan lämnas in separat på angivna uppsamlingsplatser i kommunen.

Kommentar

100 gram farligt avfall per hushåll och vecka återfinns i soppåsen. Indikatorn mäts genom så kallad plockanalys, vilket genomförs ungefär vart fjärde år.

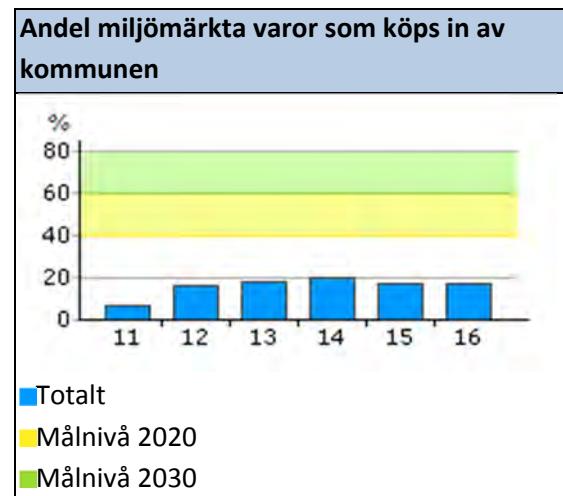
Indikator 3.5

Datakälla: Nacka kommun

Indikatorn visar andelen ekologisk mat som serveras i kommunens verksamheter. Andelen beräknas utifrån den sammanlagda kostnaden för livsmedel.

Kommentar

Andel ekologisk mat i kommunens verksamheter har ökat från 12 till 23 procent mellan 2011 och 2016.

Indikator 3.6*Datakälla: Nacka kommun*

Indikatorn visar andelen miljömärkta varor som köps in av kommunen. Andelen beräknas utifrån den sammanlagda kostnaden för inköpta varor.

Kommentar

Andel miljömärkta varor som köps in av kommunen ökade stadigt mellan 2011 och 2014. Därefter har andelen sjunkit något.

Rent vatten

Sjöar och vattendrags biologiska och ekologiska värden ska bevaras. Kust och farvatten i Nacka ska ha goda förutsättningar för rik biologisk mångfald och ha god tillgänglighet för rekreation.

Strategiska mål: Livskraftiga ekosystem i sjöar, våtmarker, vattendrag och längs kust. Skydd av marina områden. Minskad påverkan från båtlivet. Minskade fosfor- och kväveutsläpp till vatten.

Indikator 4.1

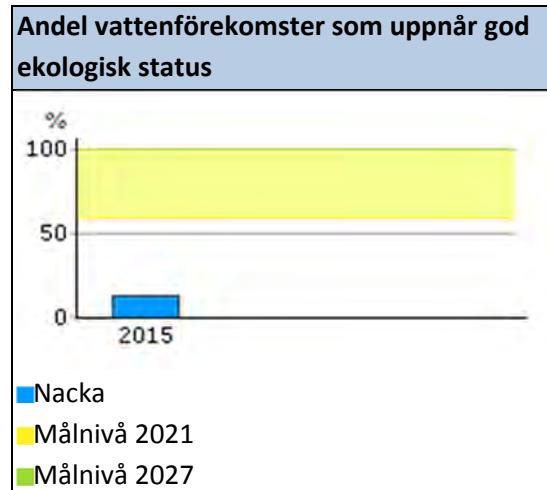
Datakälla: Havs och vattenmyndigheten

Badvattenkvaliteten vid Nackas strandbad kontrolleras regelbundet. Beroende på hur hög bakteriehalten är bedöms vattnet antingen som tjänligt, tjänligt med anmärkning eller otjänligt. Indikatorn visar andelen badvattenprover utan anmärkning.

Kommentar

Andelen badvattenprover utan anmärkning har ökat från 82 procent 2014 till 99 procent 2016.

Indikator 4.2

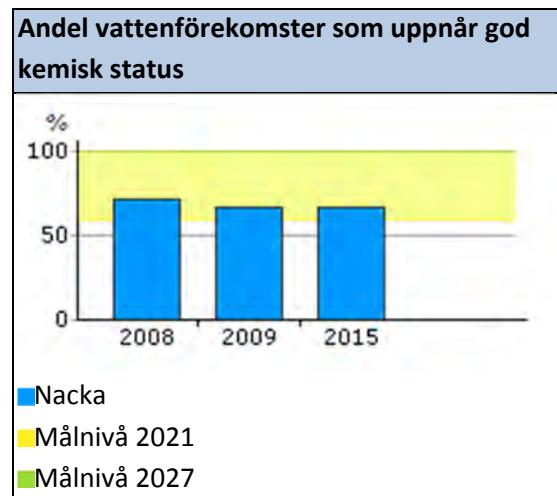

Datakälla: VISS

Indikatorn visar andelen vattenförekomster i Nacka som uppnår god ekologisk status. I Nacka finns totalt 15 ytvattenförekomster som ska uppnå god status senast 2021 eller 2027.

Kommentar

Endast två av Nackas 15 vattenförekomster uppnår god ekologisk status enligt Vattenmyndighetens senaste klassning. Detta motsvarar 13 procent. 67% uppnår måttlig status medan 20% klassas som otillfredsställande.

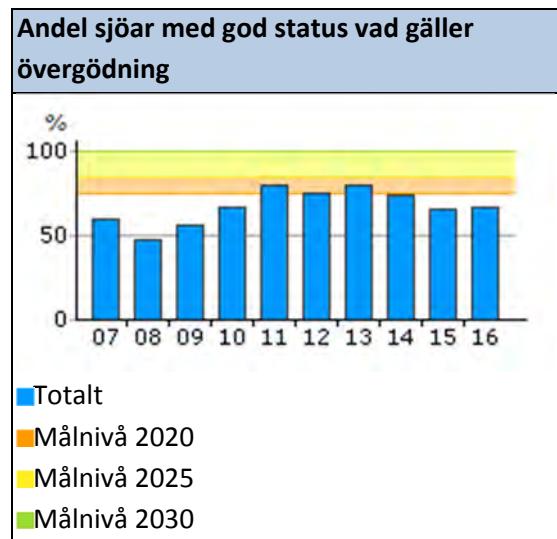
Indikator 4.3

Datakälla: VISS

Indikatorn visar andelen vattenförekomster i Nacka som uppnår god kemisk status. Indikatorn inkluderar inte ämnen som överskrids i hela Sverige (kvicksilver och PBDE - polybromerade difenylterar) eftersom det är tekniskt omöjligt att sänka dessa värden till en god status. Ämnena kommer till svenska vatten främst via långväga luftburna föroreningar. I Nacka finns totalt 15 ytvattenförekomster som ska uppnå god status senast 2021 eller 2027.

Kommentar

10 av Nackas 15 ytvattenförekomster uppnår god kemisk status enligt Vattenmyndighetens senaste klassning (exklusive kvicksilver och PBDE). Detta motsvarar 67 procent. När målvärdet 60 procent sattes för 2020 räknades kvicksilver och PBDE in, därmed är målvärdet lägre än utgångsvärdet. En justering av målvärdet kommer att göras i slutet av 2017 så att det gäller exklusive kvicksilver och PBDE.

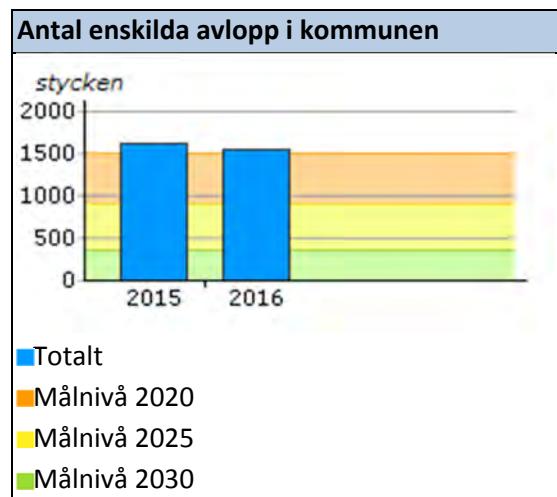
Indikator 4.4

Datakälla: Egen uppfoljning/SVAB

Indikatorn visar andelen sjöar med god status vad gäller övergödning mätt som totalfosforhalt. För vattenförekomster gäller "god status", för övriga sjöar gäller Naturvårdsverkets klassning måttliga eller låga halter. Fosforprover tas årligen.

Kommentar

67 procent av sjöarna i Nacka kommun uppnår god status vad gäller totalhalter av fosfor.

Indikator 4.5

Datakälla: Nacka kommun

Indikatorn visar antalet enskilda avlopp i Nacka kommun. Enskilda avlopp är avloppsanläggningar som inte är anslutna till kommunala avloppsledningsnät. Enskilda avlopp har antingen en egen reningskonstruktion eller töms av slamtömningsbil. Bristfälliga enskilda avlopp orsakar att orenat avloppsvatten läcker ut i miljön. Vattendrag, sjöar och hav övergöds och dricksvatten kan förorenas.

Kommentar

I dagsläget (2016) kvarstår 1550 fastigheter med enskilda avlopp. När förnyelseområdena (områden med blandade fritids- och permanentshushåll) är utbyggda enligt nu gällande planering så kommer endast cirka 350 fastigheter att ha kvar sina enskilda avlopp. Dessa fastigheter ligger så till att kommunalt vatten och avlopp inte kan dras dit, t.ex. på öar.

Indikator 4.6

Andel båtar som inte använder giftiga båtbottenfärger

- Målnivå 2020
- Målnivå 2025
- Målnivå 2030

Datakälla: Nacka kommun

Indikatorn visar andelen båtar som inte använder giftiga båtbottenfärger. Indikatorn avser båtklubbar som arrenderar mark av kommunen (vilket gäller majoriteten av båtklubbarna). Giftiga båtbottenfärger målas på båtars skrov för att förhindra att havstulpaner och alger börjar växa på båten, men giftet från färgen läcker också ut till vattnet. Istället för att måla kan man till exempel tvätta båten när larverna satt sig, eller använda en ultraljudssändare.

Kommentar

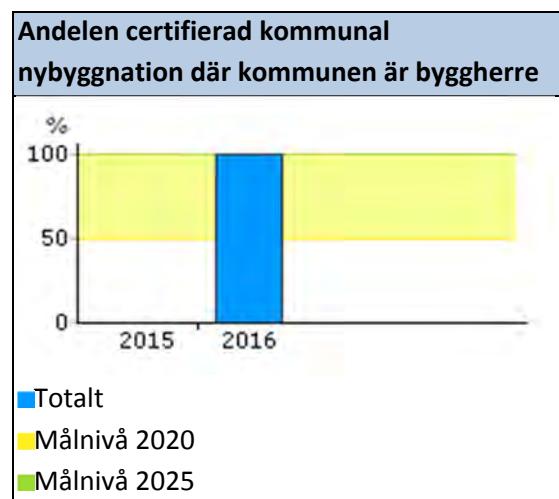
Data för denna indikator väntas komma till årsskiftet 2017-2018.

God bebyggd miljö

Den bebyggda miljön i Nacka ska bidra till en god livsmiljö där resurser nyttjas på ett hållbart sätt. Det ska vara nära till naturen och människors hälsa ska stå i fokus. Nackas sårbarhet inför effekterna av klimatförändringar ska minska.

Strategiska mål: Miljöanpassad bebyggelsestruktur. God inomhusmiljö. God ljudmiljö. Tillgång och tillgänglighet till parker och natur ska vara god i alla kommundelar, nära bostäder och förskolor.

Indikator 5.1a

Datakälla: Nacka kommun

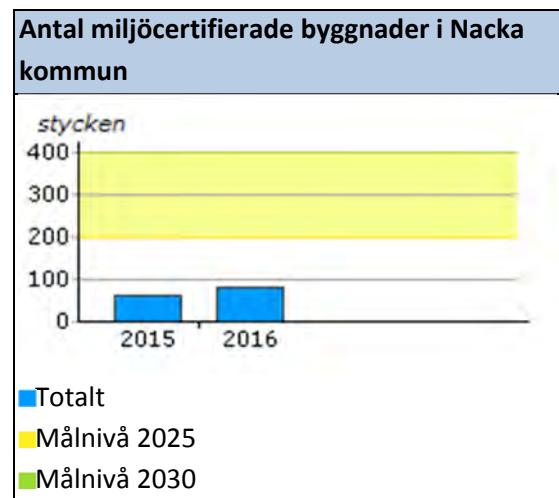
Indikatorn visar andelen kommunal nybyggnation som är klassad som Miljöbyggnad eller motsvarande certifiering där kommunen är byggherre. Miljöbyggnad är en certifiering av byggnader som finns i tre nivåer; brons, silver och guld. För att få en certifiering i Miljöbyggnad måste flera kriterier uppfyllas inom bland annat energianvändning, ventilation, fuktsäkerhet och vilka kemikalier som får ingå i byggmaterialen.

Kommentar

Under 2016 färdigställdes en nybyggnation i kommunal regi (Boo Gårds förskola) och certifierades enligt Miljöbyggnad silver. Även en tillfällig bostad för nyanlända har byggts med tillfällig bygglov under 2016 men eftersom det är en tillfällig byggnad så ingår den inte i nyckeltalet.

Under 2017 kommer ytterligare en stor förskola att bli klar (Utskogens förskola) och den planeras för att certifieras med Miljöbyggnad guld.

Indikator 5.1b

Datakälla: Sweden Green Building Council (SGBC) och Svanen

Indikatorn visar antal byggnader i Nacka kommun som är miljöcertifierade av organisationerna Sweden Green Building Council (SGBC) och Svanen.

Kommentar

Antalet miljöcertifierade byggnader har ökat från 63 stycken 2015 till 80 stycken 2016.

Indikator 5.2**Framtagen strategi för klimatanpassning senast år 2018 (Ja/nej)**

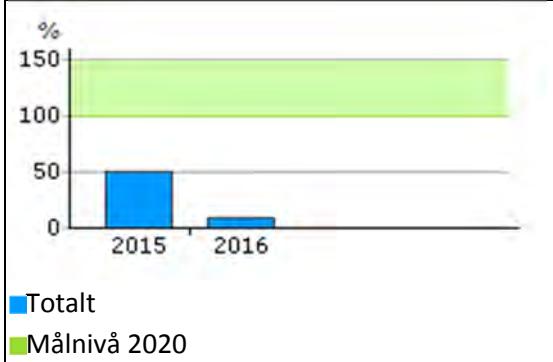
■Framtagen strategi

Datakälla: Nacka kommun

Indikatorn visar om kommunen har tagit fram en strategi för klimatanpassning av Nacka, vilket ska ske senast år 2018. I takt med att medeltemperaturen på jorden höjs förändras vårt klimat. Det innebär bland annat höjda havsnivåer, mer nederbörd, kraftigare stormar och fler värmeböljor. För att anpassa oss till dessa förändringar behöver vi bygga våra samhällen smart så att vi minimerar de skador och problem som kan uppstå på grund av klimatförändringarna.

Kommentar

Nacka kommun har idag ingen framtagen strategi för klimatanpassning.

Indikator 5.3**Andel beslutade detaljplaner som arbetar utifrån "Riktlinjer för hållbart byggande"**

Datakälla: Nacka kommun

Indikatorn visar andelen beslutade detaljplaner som arbetar utifrån "Riktlinjer för hållbart byggande". Indikatorn räknar inte med planer som beslutats endast i Miljö- och stadsbyggnadsnämnden eftersom

de är små, enkla planer utan betydande miljöpåverkan.

Nacka kommunens riktlinjer för hållbart byggande hittar du under hållbart byggande på kommunens hemsida.

Kommentar

2016 antogs 11 planer i kommunfullmäktige, varav 1 arbetat utifrån "Riktlinjer för hållbart byggande". Att andelen är så låg beror delvis på att 5 av planerna gällde fastställande av markanvändning för återvinningsstationer, och två av de större förnyelseplanerna som antogs startade långt innan riktlinjerna fanns.

Indikator 5.4**Andel invånare som har högst 1 kilometers gångavstånd till större friluftsområde**

Datakälla: Nacka kommun

Indikatorn visar andelen invånare som har högst 1 kilometers gångavstånd till större strövområde enligt definition i Grönstrukturprogrammet.

Kommentar

Data för denna indikator väntas komma under hösten 2017.

Indikator 5.5**Andel invånare som har högst 300 meters gångavstånd till ett grönområde eller park**

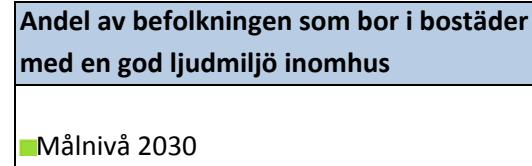
Datakälla: Nacka kommun

Indikatorn visar andelen invånare som har högst 300 meters gångavstånd från bostaden till ett grönområde eller en park som uppfyller kommunens definition för attraktiv park och närbefintlig park.

Kommentar

Data för denna indikator väntas komma under hösten 2017.

Indikator 5.6

Datakälla: Nacka kommun

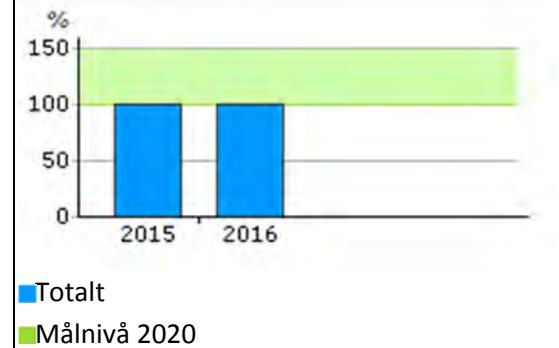
Indikatorn visar andelen boende med högst 30 dBA ekvivalent ljudnivå, och 45 dBA maximal ljudnivå.

Kommentar

Data för denna indikator väntas komma i mars 2017.

Indikator 5.7

Andel förskolor och skolor där radonhalten är under gränsvärdet

Datakälla: Nacka kommun

Indikatorn visar andelen förskolor och skolor där radonhalten understiger 200 Bequerel per kubikmeter luft.

Kommentar

Radonhalten är under gränsvärdet på 100 procent av förskolorna och skolorna i kommunen.

Ett rikt växt- och djurliv

Nacka ska ha ett attraktivt och varierat landskap med en bevarad mångfald av djur och växter.

Strategiska mål: Varierat landskap med en hög grad av biologisk mångfald, ekosystemtjänster och rekreativa kvaliteter.

Indikator 6.1

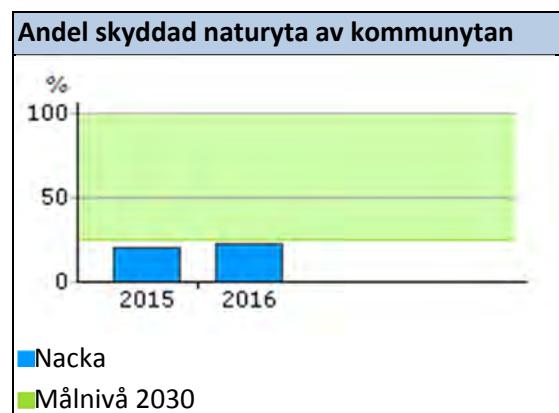
Datakälla: Nacka kommun

Indikatorn visar andelen av kommunytan som har höga naturvärden enligt Naturvårdsverkets tregradiga klassning.

Kommentar

6 procent av kommunytan är naturmark med höga naturvärden

Indikator 6.2

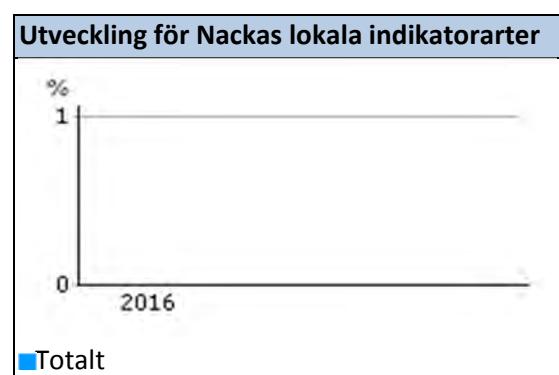
Datakälla: Nacka kommun

Indikatorn visar andelen skyddad natur i Nacka. Det vill säga naturreservatens ytor delat med hela kommunens landareal.

Kommentar

Andelen skyddad natur är 22,2 procent. Under 2016 tillkom två reservat som vunnit laga kraft: Svärdsö och Trollsjön.

Indikator 6.3

Datakälla: Nacka kommun

Indikatorn visar andelen indikatorarter som utvecklas positivt. En indikatorart är en djurart eller en växtart som trivs i vissa speciella miljöer. Om en sådan art lever i ett område så kan man anta att många andra arter som trivs i samma typ av miljö också finns där. Ett exempel är igelkotten, som trivs i miljöer där det finns goda förutsättningar för många andra arter att trivas också.

Målet innebär att utvecklingen ska vara positiv för minst 25 procent av indikatorarterna och oförändrad för övriga.

Kommentar

Arbete har påbörjats. Lokala indikatorarter för Nacka har fastslagits och inventering

kommer att påbörjas under sommaren 2017. Nackas lokala indikatorarter är:

Törnskata

Igelkott

Trollslända

Vattensalamander

Solitära bin

Bastardsvärmare

Skogsduva

Mindre hackspett

Havsöring

Kommunstyrelsen

Ansvarig utgivare för webbsändningar av kommunfullmäktiges sammanträden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

1. Kommunfullmäktige utser ordförande Lars Stenholm till ansvarig utgivare för sändningar av kommunfullmäktiges sammanträden på www.nacka.se.
2. Kommunfullmäktige utser vice ordförande Stefan Saläng till ersättare till ansvarig utgivare efter Lars Stenholm.
3. Kommunfullmäktige utser andra vice ordförande Anita Johansson till ersättare till ansvarig utgivare efter Lars Stenholm.

Sammanfattning

Kommunfullmäktiges sammanträden sänds via Internet. För närvarande läggs sammanträdet ut som en webbsändning på kommunens hemsida något dygn efter det att sammanträdet har ägt rum. Kommunen har nu upphandlat ett nytt system för filmning i Nackasalen, vars tekniska lösning bättre möjliggör direktsändning av sammanträdena. Eftersom direktsändningar via Internet bedöms som radioprogram enligt yttrandefrihetsgrundlagen behöver kommunen anmäla sin sändningsverksamhet och en ansvarig utgivare till *Myndigheten för press, radio och tv*. Webbsändningarna kommer vara möjliga att ses i efterhand på kommunens hemsida och därför behöver reglerna i personuppgiftslagen även fortsättningsvis iakttas när det gäller medgivanden och personuppgiftsansvar.

Ärendet

Bakgrund

Kommunfullmäktiges sammanträden sänds via Internet. För närvarande läggs sammanträdet ut som en webbsändning på kommunens hemsida något dygn efter det att sammanträdet har ägt rum. Kommunen har nu upphandlat ett nytt system för filmning i

Nackasalen, *SnabbMedia*, vars tekniska lösning bättre möjliggör direktsändning av sammanträdena. Direktsändningarna ska kunna nå alla som vill se och lyssna på dem. Det är därför fråga om ett radioprogram enligt yttrandefrihetsgrundlagen. Eftersom sändningarna ska ske i begränsad omfattning och i princip endast omfattar direktsända debatter utgör sändningarna ett sådant program som består i *direktsändning av dagshändelser*. Det medför att kommunen visserligen behöva anmäla sändningsverksamheten till *Myndigheten för press, radio och tv*, men att reglerna i yttrandefrihetsgrundlagen om bland annat yttrandefrihetsbrott, ansvar och åtal inte är tillämpliga.

Anmälan om utgivare

Av yttrandefrihetsgrundlagen följer en skyldighet för den som bedriver verksamheten, i detta fall kommunfullmäktige, att se till att det alltid finns en behörig utgivare för verksamheten och anmäla den till *Myndigheten för press, radio och tv*. Utgivaren bestämmer över sändningarnas innehåll och ingenting får sändas mot hans eller hennes vilja. De formella kraven som ställs på en utgivare är att utgivaren ska vara myndig, bosatt i Sverige, inte vara försatt i konkurs och inte ha förvaltare, enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken. Utgivaren får utse en eller flera ställföreträdare som kan ersätta utgivaren under kortare perioder, exempelvis under semester eller sjukfrånvaro. De formella kraven på en ställföreträdande utgivare är desamma som för en utgivare. Även en ställföreträdande utgivare ska vara utsedd av fullmäktige och anmäld till *Myndigheten för press, radio och tv*. Utgivaren och i förekommande fall den ställföreträdande utgivaren ska också vara angivna på kommunens webbplats. Ett uppdrag som utgivare kan återkallas av den som utsett utgivaren och en utgivare kan även själv avsäga sig sitt uppdrag.

Utgivarens ansvar

Huvudregeln är att utgivaren är ansvarig för de yttrandefrihetsbrott som begås under en grundlagsskyddad sändning. Yttrandefrihetsbrotten utgörs av bland annat hets mot folkgrupp, förtal och offentliggörande av sekretessbelagd handling. Den som drabbas av yttrandefrihetsbrott kan rikta skadeståndsanspråk mot såväl utgivare som den som driver verksamheten. Vid direktsändningar av dagshändelser har emellertid reglerna om bland annat tryckfrihetsbrott och ansvar enligt yttrandefrihetsgrundlagen undantagits. Eventuella överträdelser faller istället under allmänt åtal. Det nu sagda innebär att var person för sig svarar för sina yttranden under sändningen.

Publiceringen av personuppgifter

Kommunfullmäktiges webbsändningar kommer, precis som idag, finnas tillgängliga på kommunens hemsida för att allmänheten ska kunna se dessa i efterhand. Video- och/eller ljudklipp som finns tillgängliga för nedladdning i efterhand på tider som bestämts av nedladdaren utgör inte en grundlagsskyddad sändning. Det innebär att reglerna om utgivare som redovisats ovan inte är tillämpliga. Reglerna i personuppgiftslagen måste dock iakttas angående publiceringsmedgivanden och personuppgiftsansvar.

I personuppgiftslagen finns regler för hur personuppgifter får behandlas. Med personuppgifter avses alla uppgifter som gör att man kan identifiera en fysisk nu levande person. Lagen omfattar i princip all behandling av sådana personuppgifter som sker med hjälp av datorer. Huvudregeln är att det krävs samtycke från den person vars uppgifter ska behandlas, som till exempel läggas ut på en webbplats.

Vilka regler i personuppgiftslagen som gäller beror på hur personuppgifterna som publiceras är strukturerade. För behandling av personuppgifter i ostrukturerat material som löpande text och ljud och bild gäller en förenklad reglering. Den förenklade regleringen innebär att då personuppgifter behandlas i ostrukturerat material är behandlingen tillåten så länge den enskildes personliga integritet inte kränks. I dessa fall behövs inget samtycke från den enskilde. Det gäller så länge webbpubliceringen inte är kopplad till ett ärendehanteringssystem eller på annat sätt kan anses strukturerad för att underlätta sökningen efter eller sammanställning av personuppgifter. Denna förenklade reglering av ostrukturerat material kallas för *missbruksregeln*. Kommunens publicering bör oftast omfattas av missbruksregeln.

Bedömningen av vad som utgör en kränkning enligt missbruksregeln ska göras efter en intresseavvägning i det enskilda fallet där den registrerades intresse av en fredad och privat sfär vägs mot andra motstående intressen. Bedömningen måste bland annat ta sin utgångspunkt i exempelvis vilket sammanhang uppgifterna förekommer, för vilket syfte de har behandlats, vilken spridning de riskerar att få samt vad behandlingen kan leda till. Att filma förtroendevalda eller andra som befinner sig på sammanträdet genom sitt uppdrag eller arbete bör anses mindre integritetskänsligt än eventuell filmning av enskilda från allmänheten.

Under förutsättning att samtliga deltagare innan filmningen påbörjas tydligt informeras om sändningen och hur materialet kommer hanteras är det juridik- och kanslihetsens bedömning att webbsändningarna inte strider mot missbruksregeln i personuppgiftslagen. Det är i sammanhanget viktigt att betona att det ställs höga krav på kommunens rutiner för att se till att inget kränkande direktsänds eller läggs ut på nätet. Personuppgiftsansvaret för webbsändningarna ligger på kommunstyrelsen.

Ekonomiska konsekvenser

Myndigheten för press, radio och tv tar inte ut någon kostnad för anmälan om sändningsverksamhet och ansvarig utgivare. Att direktsända sammanträdena bedöms inte medföra några ytterligare särskilda administrativa kostnader eller systemkostnader. Beslutet bedöms därför inte medföra några ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Av artikel 17 i FNs barnkonvention framgår bland annat att varje barn har rätt att få tillgång till information via till exempel internet, radio och tv. Direktsändning av kommunfullmäktiges sammanträden är ett steg till att utöka de unga medborgarnas insyn i beslutsfattandet när det sker i realtid. Direktsändningarna ger ännu en möjlighet för barn och unga att få information internet om kommunens principiella beslut om exempelvis barns fritid och utbildning.

Anneli Sagnérius
Enhetschef
Juridik- och kansliheden

Sidrah Schaider
Kommunjurist
Juridik- och kansliheden

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Förfrågan om att föreslå som vigselförrättare

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att inte föreslå Emma Henriksson som vigselförrättare då hon inte uppfyller kommunens kriterier för kommunens vigselförrättare.

Detta beslut fattas av kommunstyrelsens verksamhetsutskott med stöd av punkten 2 i kommunstyrelsens delegationsordning.

Sammanfattning

Nacka kommun erbjuder Nackaborna möjligheten att vigas borgligt. De som är förordnade som vigselförrättare ingår i Nacka kommunens organisation som ledande förtroendevalda eller högre tjänstemän. Det är länsstyrelsen som förordnar vigselförrättarna och den bedömer självständigt vilket behov kommunen har av fler vigselförrättare. Det innebär att utgångspunkten är om kommunens behov, inte den enskilda personens önskemål och att det måste finnas urvalskriterier när fler vill än det finns behov. Emma Henriksson har anmält att hon vill bli vigselförrättare. Då hon inte uppfyller kommunens kriterier för vigselförrättare, föreslår stadsledningskontoret att kommunen inte föreslår att hon ska förordnas som sådan.

Ärendet

Som en tjänst till Nackaborna har Nacka kommun borgliga vigselförrättare. Det är länsstyrelsen som förordnar vigselförrättarna. Vigselförrättarna förtecknas av länsstyrelsen per kommun och länsstyrelsen förordnar vigselförrättare i förhållande till hur många vigselförrättare den bedömer behövs per kommun. Det betyder att det måste finnas kriterier för vilka kommunen föreslår när det finns fler som vill än det enligt länsstyrelsens bedömning finns behov av - och att kommunen bara kan föreslå när behov föreligger. För att Nacka kommun ska föreslå någon som vigselförrättare eller tillstyrka en ansökan som kommit in direkt till länsstyrelsen, ska personen ingå i Nacka kommunens organisation som ledande förtroendevald eller högre tjänsteman. Att vigselförrättarna ingår i kommunens organisation, är en förutsättning för en enkel och smidig administration av vigslarna och

tillgänglighet. Inte minst frågan om tillgänglighet är viktig för att möjligheten att vigas borgligt i Nacka ska fungera bra mot Nackaborna.

Generellt sett gäller att ett förordnande som vigselförrättare inte ska vara ett led i en kommersiell verksamhet. En vigselförrättare får en ersättning per förrättad vigsel från länsstyrelsen och får inte ta betalt på något sätt, inte heller genom att ta emot presenter.

Inkommen ansökan

Emma Henriksson, riksdagsledamot för (KD) och boende i Nacka, har anmält sitt intresse att bli vigselförrättare. Då hon inte uppfyller kommunstyrelsens kriterier för att bli en av Nackas vigselförrättare, föreslår stadsledningskontoret att kommunen inte föreslår att hon ska förordnas som vigselförrättare.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget har inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Förslaget har inga konsekvenser för barn.

Bilagor

Ansökan om att förordnas som vigselförrättare

Helena Meier

Stadsjurist

Stadsledningskontoret

Nacka Kommun
Att: Helena Meier
131 81 NACKA

Nacka, 6 februari 2017

Ansökan om att bli vigselförrättare

Härmed ansöker jag om möjlighet att få förrätta vigslar i egenskap av utnämnd vigselförrättare. Jag får allt oftare förfrågan om jag så som förtroendevald riksdagsledamot har möjlighet att viga personer men har fått neka detta då jag inte är vigselförrättare. Då antalet förfrågningar ökat har jag därför kommit till beslutet att ansöka om möjligheten att vara vigselförrättare.

Jag är införstådd med innebördens av att vara vigselförrättare ställer krav på tillgänglighet att förrätta vigslar och är beredd att i mån av tid och möjlighet göra detta, företrädesvis i Nacka och Stockholms län.

Med vänlig hälsning,
Emma Henriksson
Boende i Nacka sedan 2014, riksdagsledamot för Stockholms län sedan 2006,
ordförande i riksdagens Socialutskott samt andre vice partiledare Kristdemokraterna

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Information reservatsprocessen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott noterar informationen till protokollet.

Ärendet

Natur- och kulturreservat är två typer av områdesskydd enligt 7 kap. miljöbalken. Naturreservat bildas enligt 4-6 §§ medan kulturreservat bildas enligt 9 §. Information om reservatsprocessen med anledning av att det varit otydligt hur reservatprocessen går till och hur gällande beslut ska hanteras.

Bilagor

b_Information reservatsprocessen

Mikael Ranhagen
Enhetschef
Enheten för planering och tillstånd

Liselott Eriksson
Natur- och friluftsstrateg
Enheten för planering och tillstånd

Natur- och kulturresevat för skydd av områden

Val av områdesskydd

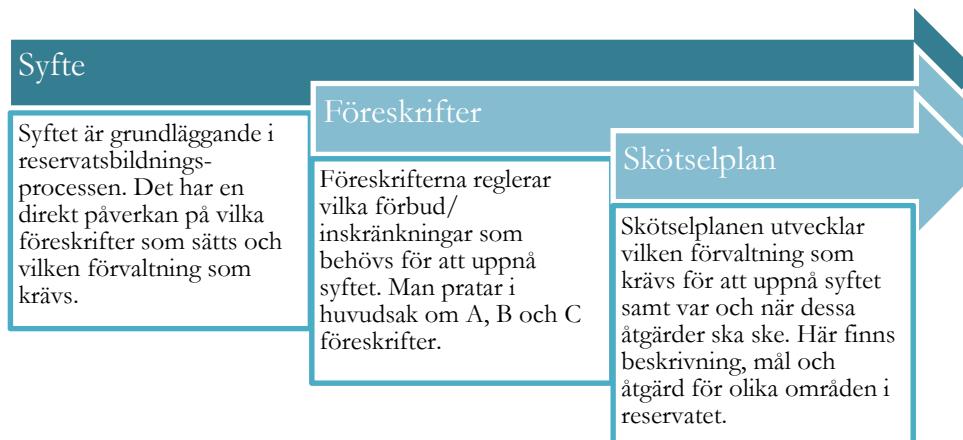
Natur- och kulturresevat är två typer av områdesskydd enligt 7 kap. miljöbalken.

Naturresevat bildas enligt 4-6 §§ medan kulturresevat bildas enligt 9 §. Båda typerna av skydd kan användas för att bevara både natur- och kulturvärden men huvudsyftet bör avgöra vilket områdesskydd som väljs.

Naturresevat inrättas av kommun eller länsstyrelse och det centrala ansvaret ligger hos Naturvårdsverket. Det innebär att Naturvårdsverket tar fram vägledningar och ger stöd till kommuner och länsstyrelser i deras arbete med områdesskydd. Naturvårdsverket har också rätt att överklaga tillstånd, dispenser och upphävanden avseende bl.a. naturresevat. När det gäller kulturresevat kan även de inrättas av kommun eller länsstyrelse men där ligger det centrala ansvaret hos Riksantikvarieämbetet. Oavsett om kommun eller länsstyrelse har inrättat reservatet gäller samma starka skydd, ett kommunalt reservat har alltså inte ett lägre skydd än ett reservat inrättat av länsstyrelsen.

Ett natur- eller kulturresevat inrättas för att skapa ett definitivt skydd och åtgärder som motverkar skyddet ska endast tillåtas i undantagsfall. Processen att bilda reservat är lång med förhandlingar, samråd, beslut och eventuella överklaganden. Om ett akut hot uppstår mot ett område där det är aktuellt att bilda reservat kan kommunen meddela ett interimistiskt förbud. Det betyder att ingen utan kommunens tillstånd får utföra de åtgärder som det interimistiska förbuden beskriver.

Syftet, föreskrifter och skötselplan

Figur 1. Det finns tre huvudsakliga delar i reservatsprocessen som är viktiga ha med sig tidigt vid reservatsbildningen. Syftet följer med genom hela processen och sätter ramarna för vilka föreskrifter som ska finnas samt hur området ska förvaltas.

Syftet med reservatet ska utgå från skälen för beslutet att bilda reservat, dvs. de natur-, kultur- eller friluftsvarden som motiverar ett skydd. Syftet är grundläggande i reservatsbildningsprocessen och avgörande för vilka föreskrifter som beslutas. Redan inledningsvis bör det vara tydligt vad syftet med reservatet är och hur det ska uppnås.

Syfte för att bilda naturreservat:

- bevara biologisk mångfald
- vårdar och bevara värdefulla naturmiljöer
- tillgodose behov av områden för friluftslivet
- skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter

Syfte för att bilda kulturreservat:

- bevara värdefulla kulturpräglade landskap

Till varje reservatsbeslut hör föreskrifter och en skötselplan. Föreskrifterna är styrande och meddelas för att syftet med reservatet ska uppnås. De delas in i A, B och C-föreskrifter och sätter även ramarna för förvaltningen av området (se bilaga 2). Vilka åtgärder som ska göras var och när preciseras sedan i skötselplanen. Mer information om detta finns längre ner i dokumentet.

Gränsen

Gränsen för ett reservat är definitiv och inga åtgärder som strider mot reservatets föreskrifter och syfte får vidtas innanför den. Gällande gräns finns på beslutskartan till reservatet samt i Länsstyrelsens naturvårdsregister som förs i databasen VIC Natur. Gränsen för ett reservat gäller även om den ännu inte blivit markerad i fält.

Dubbla områdesbestämmelser ska undvikas, t.ex. att både inrätta reservat och anta en detaljplan på samma område. Enligt 7 kap. § 8 miljöbalken får ett beslut om naturreservat inte strida mot detaljplan eller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen. Vid nybildande av reservat bör man därför upphäva tidigare detaljplaner på området alternativt göra en ändring så att bestämmelserna överensstämmer. Finns det ändå mot det möjligt att anta en detaljplan som strider mot reservatets bestämmelser. Skulle det ändå mot förmodan finnas två typer av områdesbestämmelser på samma plats är det den som först beslutats som gäller. Ett område kan ändå ha flera typer av områdesskydd, t.ex. strandskydd, Natura2000 och naturreservat.

Upphävande av gällande beslut

Ett beslut som innehåller en ändring av syftet eller en mildering av någon föreskrift betraktas som ett upphävande. För att helt eller delvis upphäva ett beslut som fattats enligt 7 kap. 4-6 §§ miljöbalken krävs det synnerliga skäl. Detta omfattar reservatets skäl, syfte, A- och B-föreskrifter och områdets geografiska avgränsning.

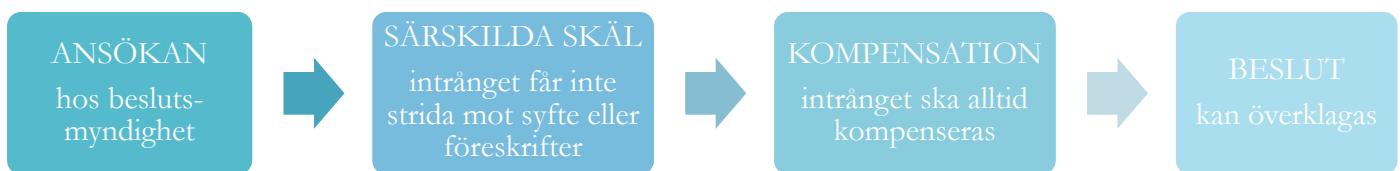
Synnerliga skäl är ett mycket starkt krav och svårt att uppnå. Tätortsutveckling är t.ex. inte ett synnerligt skäl. Naturvårdsverket ger i sin vägledning bland annat dessa exempel på när synnerliga skäl kan anses finnas:

- om ett reservatsbeslut ersätts av ett annat beslut som innebär ett motsvarande eller starkare områdesskydd, eller om en föreskrift inte längre behövs för att uppnå/tillgodose syftet med reservatet
- om ett reservatsbeslut väsentligen motverkar Sveriges internationella åtaganden, t.ex. genom EU:s art- och habitatdirektiv

Synnerliga skäl kan också vara något som är av nationell angelägenhet. Som exempel kan nämnas när Arlanda skulle bygga ut en ny bana vilket krävde ett upphävande av ett reservat. För att kompensera fick kommunen då bilda ett nytt naturreservat på annan plats.

Dispens

Undantag från föreskrifter som är utformade som ett förbud kräver en dispens. Undantag från föreskrifter som är utformade som ett förbud utan beslutsmyndighetens tillstånd kräver tillstånd.

Kommunen får i undantagsfall meddela dispens från förbud eller föreskrifter.

Utgångspunkten ska dock vara att åtgärder som omfattas av ett förbud inte ska vara tillåtna. För att dispens ska kunna meddelas ska det finnas särskilda skäl och dispensen får endast ges om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

Enligt 7 kap. 7 § miljöbalken får beslut om dispens endast meddelas om intrånget i naturvärdet (eller andra värden) kompenseras i skälig utsträckning. Men det är viktigt att komma ihåg att kompensationsåtgärderna i sig inte kan vara ett särskilt skäl. Ett beslut om dispens för kommunalt beslutade reservat kan överklagas till länsstyrelsen av den som berörs av beslutet om beslutet går denne emot eller om dispens har meddelats med särskilda villkor. Utöver den sökande har även Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Skogsstyrelsen och Havs- och vattenmyndigheten samt ideella föreningar möjlighet att överklaga dispensbesluten.

Bilagor

1. Reservatsbildningsprocessen och nulägesbeskrivning
2. Närmare förklaring av föreskrifter och skötselplan

Referens: *Informationen är hämtad från Naturvårdsverkets och Riksantikvarieämbetets vägledningar gällande natur- och kulturresevat.*

Bilaga I.

Reservatsbildningsprocessen

Kommunstyrelsen initierar bildandet av ett reservat. Nedan följer en beskrivning av processen.

Nulägesbeskrivning för reservatsbildningsprocessen i Nacka kommun
Beräknad tidsplan för reservatsbildningar och för revidering av föreskrifter och skötselplaner:

Skuruparken 2016 Ansökan om prövning hos Europadomstolen
 2016 Överklagat beslut om naturreservat, Regeringen

Skarpnäs 2016 Överklagat beslut om naturreservat, Länsstyrelsen i Stockholms län

Baggensstäket 2017 vår – Upprättande beslutsunderlag reviderat förslag till föreskrifter och skötselplan. Beslut KF och kungörelse

Rensättra 2017 vår – Upprättande av förslag föreskrifter samt skötselplan. Beslut NTN samt remiss.
 2017 höst – sammanställning av remissyttranden.
 2018 Upprättande beslutsunderlag reviderade föreskrifter och skötselplan. Beslut KF kungörelse

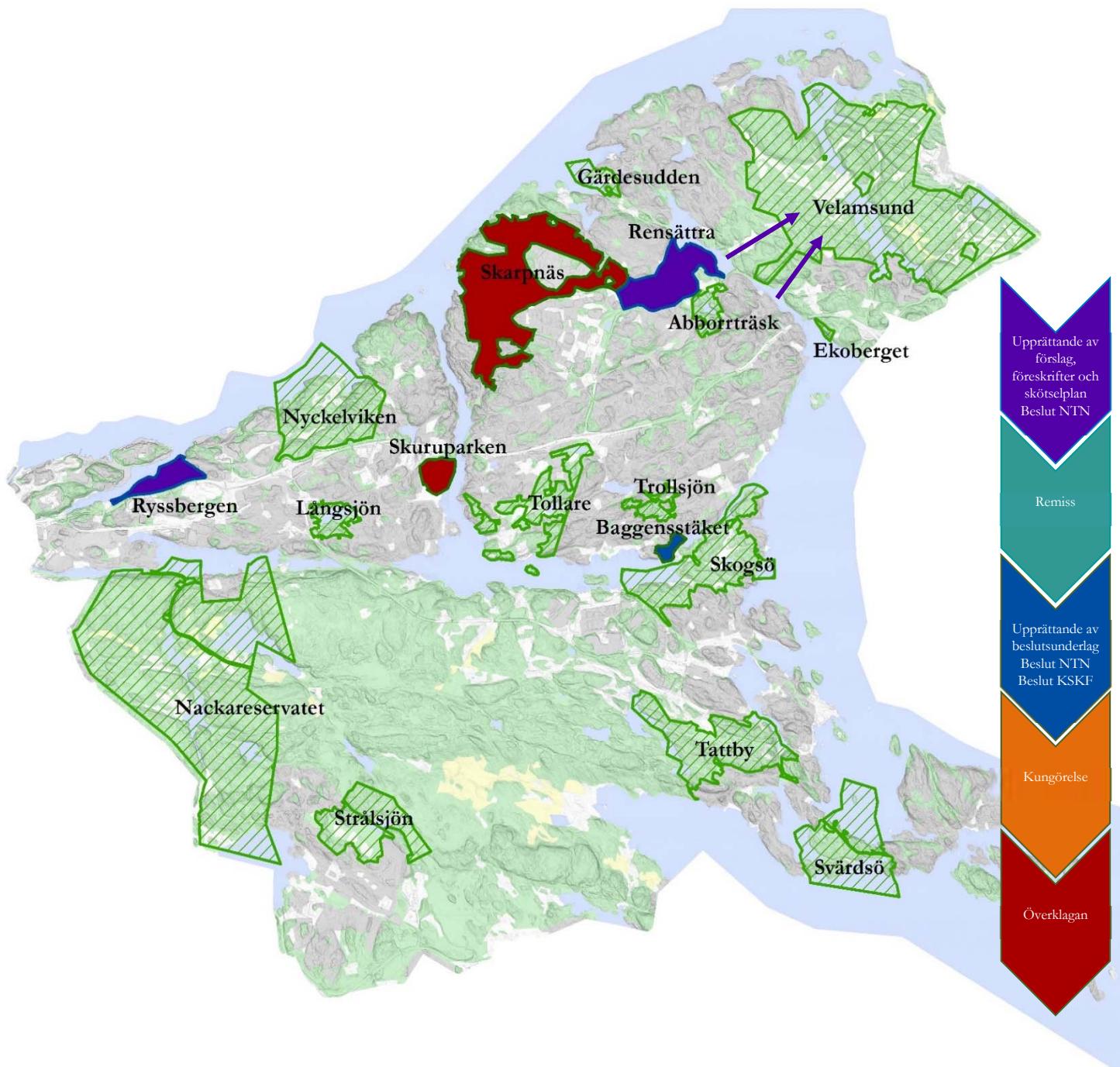
Ryssbergen 2017 fortsatt arbete med inventeringar, medborgardialog mm.
 2018 upprättande av förslag föreskrifter samt skötselplan.
 Beslut NTN samt remiss. Tidsplanen är beroende av detaljplanearbetet i området.
 2019 Upprättande beslutsunderlag reviderade föreskrifter och skötselplan. Beslut KF kungörelse. Tidsplanen är beroende av detaljplanearbetet i området.

Velamsunds naturreservat 2017 förberedelser inför nytt beslut påbörjas
 2019 beräknat upprättande beslutsunderlag reviderade föreskrifter och skötselplan. Beslut KF kungörelse

Skogsö naturreservat 2017 förberedelser inför nytt beslut påbörjas sen höst
 2019 beräknat upprättande beslutsunderlag reviderade föreskrifter och skötselplan. Beslut KF kungörelse

Nyckelvikens naturreservat 2018 förberedelser inför beslut om utvidgning av reservatet
 2020 beräknat upprättande beslutsunderlag reviderade föreskrifter och skötselplan. Beslut KF kungörelse

Nackas natur och friluftsområden. Grön rasttring - befintliga reservat i Nacka kommun som vunnit laga kraft. Nackareservatet förvaltas av Stockholms stad och Ekoberget av länsstyrelsen. Övriga reservat förvaltas av Nacka kommun. De områden som är färgade är i olika skeden av reservatsbildningsprocessen. Erstavik ägs av en privat fastighetsägare (fideikommiss) och här gäller allemansrätten.

Referens: Informationen är hämtad från Naturvårdsverkets och Riksantikvarieämbetets vägledningar gällande natur- och kulturresevat.

Bilaga 2.

Närmare förklaring av föreskrifter och skötselplan

A-föreskrifter beslutas med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken

Föreskrifterna riktar sig till ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet (sakägare) och är den inskränkning i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå reservatets syfte. Dessa föreskrifter är obligatoriska och kan t.ex. vara förbud mot bebyggelse, upplag, schakt, dikning, användning av bekämpningsmedel mm.

B-föreskrifter beslutas med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken

Föreskrifterna riktar sig sakägare och förpliktigar dem att tåla intrång. Detta kan t.ex. vara att det inom området anläggs parkeringsplatser, vandringsleder, utförs betesdrift, slätter, gränsmarkering, informationsskyltning mm. Det är B-föreskrifterna som sätter ramarna för förvaltningen.

C-föreskrifter beslutas med stöd av 7 kap. § 30 miljöbalken

Föreskrifterna riktar sig till både ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet (sakägare) samt till allmänheten och är så kallade ordningsföreskrifter. Dessa föreskrifter kan reglera sådant som annars är tillåtet enligt allmänsrätten men där begränsningar behövs för att tillgodose syftet med reservatet, t.ex. tältning, koppeltvång på hund, cykla, rida och uppsättning av orienteringskontroller. Till skillnad från de andra föreskrifterna gäller C-föreskrifterna direkt efter beslut, även om det överklagas.

Skötselplanen

Skötselplanen hänger tätt ihop med reservatets syfte och föreskrifter. Skötselplanen beskriver de åtgärder som behöver vidtas i området för att syftet med reservatet ska kunna uppnås. Förvaltaren av reservatet får inte utföra åtgärder som saknar stöd i B-föreskrifterna. I skötselplanen finns vanligen en beskrivande del samt en del med mål och åtgärder.

Mer information finns i vägledningar på naturvårdsverkets hemsida
<http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledningar/Skyddad-natur/Naturreservat/Process-att-bilda-naturreservat/#planera>

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Ramar och förutsättningar för upphandling av ärendehanteringssystem för miljö- och livsmedels- tillsynen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att Nacka kommun ska upphandla ett ärendehanteringssystem för miljö- och livsmedelstillsynen i enlighet med miljöenhetens tjänsteskrivelse.

Detta beslut fattas av kommunstyrelsens arbetsutskott med stöd av punkten 28 i kommunstyrelsens delegationsordning.

Sammanfattning

Miljöenheten önskar upphandla ett ärendehanteringssystem för miljö- och livsmedelstillsynen. Det befintliga systemet enheten använder idag har funnits sedan slutet av 1990-talet och behöver uppdateras eller ersättas.

Systemet ska stödja enhetens arbete med att förbättra och förenkla för kunden. Det ska enkelt gå att koppla e-tjänster till systemet som effektiviseras handläggningen av ärenden. Användargränssnittet ska vara effektivt och det ska vara lätt att ta ut rapporter ur systemet.

Ärendet

Miljöenheten har sedan slutet av 1990-talet ett upphandlat ärendehanteringssystem, Ecos, som används för hantering av miljö-, hälsoskydd- och livsmedelsärenden. Systemet har 20 användare på miljöenheten och används även av stadsbyggnadsservice och bygglovsenheten för informationssökning i miljöenhetens ärenden.

Den version av Ecos som används idag har funnits på marknaden sedan 1990-talet. Omvärlden och ärendehanteringen har förändrats och systemet är i behov av en omfattande uppdatering. De kommuner som använder systemet idag erbjuds därför gå över till en ny version kallad Ecos 2. Under hösten 2016 kommer de första kommunerna att gå över, sen

förväntas alla kommuner gå över från och med 2017. Den ursprungliga versionen av Ecos kommer då inte att stödjas av support, utan kommer gradvis att avvecklas.

Inför framtagandet av förfrågningsunderlaget har möjligheten att använda Platina som ärendehanteringssystem prövats. Platina som det använda i kommunen idag bedöms inte uppfylla de behov miljöenheten har av anpassade register, rapporteringsunderlag till myndigheter, färdiga moduler för debitering och fakturering samt koppling till karta.

Miljöenhetens bedömning är att det är viktigt att i detta skede gå ut på marknaden se vilket system som motsvarar enhetens fortsatta behov på bästa sätt. Förutom Ecos finns ett fåtal andra system på marknaden. Miljöenheten önskar därför gå ut med en förfrågan om upphandling baserat på funktion, användbarhet, utveckling och pris.

Ärendehanteringssystemet ska på ett effektivt sätt kunna hantera flera olika verksamhetsregister. Systemet ska stödja enhetens arbete med att förbättra och förenkla för kunden. Det ska enkelt gå att koppla e-tjänster till systemet som effektiviseras handläggningen av ärenden.

Användargränssnittet ska vara effektivt och det ska vara enkelt att ta ut rapporter ur systemet. Funktioner ska finnas för automatisk årsdebitering, intressentregister, dokumenthantering, projekthantering, tidsredovisning, provinläsning av data från laboratorium mm. Det ska finnas ett diarie kopplat till verksamhetsregistren samt ett händelsregister med funktioner för bevakning, debitering och automatisk e-postbekräftelse.

Viktning av de olika kriterierna kommer göras enligt följande:

Funktionskrav: Ärendehanteringssystemet ska vara anpassat till processen från initiering av ett ärende till expediering av beslut. Möjligheten att ta fram rapporter och sammanställa data är en del av dessa krav. Vikt 35 %

Användbarhet: Använtbarheten kommer att utvärderas genom olika interna/externa användarfall och bedömas av nyckelpersoner från verksamheten. Vikt 30 %.

Utveckling: Anbudsgivaren ska påvisa att utveckling genomförs kontinuerligt och genom avtalet säkerställa resurser för kommande utveckling eftersom kundernas behov och processen för ärendehantering förändras. Vikt 10 %

Pris: Vikt 25 %

Utvärdering kommer att ske genom att anbudsgivare som klarar skallkraven kommer att få göra en presentation utifrån ett antal användningsfall. Presentationen kommer att ta cirka 2 timmar och genomförs med den/de personer som anbudsgivaren anmäler och projektledare från kommunen.

Marknadsanalys och inköpsstrategi

Det finns ett fåtal företag som erbjuder liknande system på marknaden. Representanter från kommunen har träffat tre leverantörer som har presenterat sina system. Utifrån presentationerna har en samlad bild skapats av vad leverantörerna kan erbjuda som utgör grunden i förfrågningsunderlaget.

Upphandlingen genomförs som förenklat förfarande enligt lagen om offentlig upphandling (LOU).

Roller och ansvar

Namn	Befattning	Roll
Gunilla Glantz	Stadsbyggnadsdirektör	Processägare
Anna Green	Enhetschef	Avtalstecknare
Johan Nordenswan	IT-projektledare	Projektledare
Malin Husberg	Livsmedelsinspektör	Sakkunnig livsmedel
Petra Norman	Miljö- och hälsoskyddsinspektör	Sakkunnig miljö
Kjell Lindström	IT-Inköpares	Upphandlingsansvarig

Särskilda hänsynstaganden

Inga särskilda hänsynstaganden behöver tas.

Risker

Det är viktigt att upphandlingen blir klar under 2017, då de växande problem som finns för nuvarande Ecos börjar bli allt mer kännbara. Driftstopp och fel som tar tid att lösa går ut över kundnöjdheten och effektiviteten när det gäller miljöenhetens beredning av ärenden.

När systemet väl är på plats kommer utbildning i systemet vara viktig för att säkerställa att handläggarna arbetar och registrerar ärenden på likartat sätt samt att befintliga tjänster fungerar från start.

Ekonomiska konsekvenser

Avtalslängden är 4 år med möjlig förlängning ett år i taget, max 7 år. Total kostnad uppskattas för införandet av systemet till 300 000 kr, framtida drift uppskattas till max 150 000 kr per år. Uppskattat sammanlagt kontraktsvärde ca 1,2 miljoner kronor.

Tidplan

Aktivitet	Period
Behovsanalys	Sep-dec 2016
Marknadsanalys	Okt 2016-feb 2017
Förfrågningsunderlag	Mars-april 2017
Annonsering 25 dagar	2 maj 2017
Anbudsöppning	27 maj 2017
Utvärdering	Klar 1 sep 2017
Tilldelning	1 sep 2017
Kontraktstilldelning	11 sep 2017
Kontraktstecknande	11 sep 2017

Uppföljning av avtalet

Kontraktsmöten ska hållas en gång om året, inledningsvis driftsmöten en gång per kvartal.

Konsekvenser för barn

En effektivare ärendehantering av miljö, hälsoskydds- och livsmedelsärenden främjar barn i form av en bättre miljö och säkrare livsmedel.

Bilagor

Anna Green
Enhetschef
Miljöenheten

Kjell Lindström
Upphandlare
Inköpsheten

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Ramar och förutsättningar för upphandling av kommunikationskonsulter

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att Nacka kommun ska upphandla kommunikations- eller reklambyrå i enlighet med kommunikationsenhetens tjänsteskrivelse.

Detta beslut fattas av kommunstyrelsens arbetsutskott med stöd av punkten 28 i kommunstyrelsens delegationsordning.

Sammanfattning

Inköpsheten föreslår att Nacka kommun ska göra en upphandling av kommunikationskonsulter. I de kommunikativa tjänsterna ingår att stödja kommunen i olika kommunikativa uppdrag – stora som små. Det kan vara stödja i ett större uppdrag från ax till limpa eller ge stöd i en specifik del. Formgivning, text och originalarbete av valda kommunikationsaktiviteter ingår. Utvärdering kommer att göras på arbetsprov, referenser och anbudspresentation.

Upphandlingen föreslås göras med ett öppet förfarande med avsikt att teckna avtal med 3 stycken leverantörer. Avrop kommer att ske enligt rangordning.

Ärendet

Nacka kommun upphandlar i denna upphandling stöd i olika kommunikativa tjänster. Upphandlingen omfattar inte PR-byråtjänster som kommen har ett gällande avtal för.

I de kommunikativa tjänsterna ingår att stödja kommunen i olika kommunikativa uppdrag – stora som små. Det kan vara att stödja i ett större uppdrag från ax till limpa eller ge stöd i en specifik del. Formgivning, text och originalarbete av valda kommunikationsaktiviteter ingår i tjänsten. Byrån ska behärska alla typer av medieval, både tryckta och digitala. Tjänsterna kan omfatta allt från att få hjälp med ett snabbt formgivningsuppdrag på några timmar till att en grupp av konsulter hjälper till med ett större uppdrag. Uppdrag kan även utformas som att

kommunen tar in en namngiven kommunikatör eller formgivare för kortare eller längre tid som alternativ till att själv anställa en vikarie eller ta in personal via bemanningsföretag.

Upphandlingen är utformad som en ramavtalsupphandling där inga volymer garanteras. Volymerna kommer att bero på kommunens behov och leverantörens förmåga att leverera på dessa behov.

Kommunen söker en fullservicebyrå eller en mindre byrå med ett fungerande nätverk/underleverantörer. Den byrå som kommunen har avtalet med ansvarar för eventuella underleverantörers leveranser. För kommunen är det avgörande att leverantörerna har förmåga och är lyhörd för att förstå kommunens styrning och grafiska profil. Vidare är flexibilitet att kunna hantera såväl snabba och korta uppdrag och längre uppdrag mycket viktig. Rätt leverans i rätt tid är avgörande. Byrån ska ha kreativ och strategisk kompetens och stor förmåga att skapa och upprätthålla ett bra samarbete med uppdragsgivaren.

I referensgruppen har flera personer från kommunikationsenheten ingått. Referensgruppen bidrar med kompetens både utifrån ett beställarperspektiv men även utifrån ett marknadsperspektiv då erfarenhet finns från båda roller.

Exempel på tjänster som ingår i upphandlingen:

- Formgivning och originalproduktion av olika reklam- och informationsmaterial i både analoga och digitala kanaler. Det omfattar allt från exempelvis mycket enkla trycksaker, foldrar, rapporter, annonser, banners, produktblad, utskick, skyttar, mässmaterial, digitala skärmar och uppdatering av befintliga trycksaker.
- Omarbetning av myndighetstext till klarspråk.
- Målgruppsanalys, förstudie, ta fram statistiska underlag från andra enheter inom vår verksamhet eller externa kanaler.
- Konceptstrategi, idéarbete
- Kommunikationsaktiviteter, exempelvis mindre kampanjer och medborgardialogsmöten.

Utvärdering kommer att ske enligt bästa förhållande mellan pris och kvalitet.

Kvalitén kommer att bedömas genom att anbudsgivaren ska lämna in 3 st referensuppdrag/arbetsprov.

I utvärdering kommer referenser, arbetsprov och anbudspräsentation att bedömas. Vid bedömningen otillräckligt kommer anbudspriserna att räknas upp med 20 % respektive 50 % för varje kriterium.

Leveransförmågan kommer att kravställas bland annat genom att krav på erfarenhet av liknande uppdrag. Anbudsgivaren ska bifoga en beskrivning av företaget, organisation, verksamhet, affärsidé och antalet anställda för att ge en bild av företaget.

Roller och ansvar

Namn	Befattning	Roll
Eva Olin	Ekonomidirektör	Processägare
Ingrid Mohlin	Enhetschef	Resultatansvarig
Isabella Lipski	Inköpares	Inköpares
Mats Bohman Lotta Seijmer Helena Joseph Kerstin Söderström	Administrativ direktör Kommunikatör Kommunikatör Kommunikatör	Processägare kommunikation Referensgrupp

Marknadsanalys och inköpsstrategi

Leverantörsmarknaden är mycket god för den typ av kommunikationstjänst som kommunen eftersöker. Det finns en stor mängd företag av varierande storlekar, från fullservicebyråer till företag med ett fåtal anställda. Utmaningen ligger i att hitta en leverantör som förstår kommunens behov och kan leverera efter detta.

Nacka kommun upphandlade kommunikationstjänster i december 2014, avtalet förlängdes inte utan upphörde efter 2 år. Ansvariga tjänstemän ser behov av en ny leverantör då det rått en stor otydlighet i relationen mellan beställare och leverantör om uppdragens art och syfte. Bristande flexibilitet att på kort varsel ta sig an uppdrag av olika omfattning till försvarbar och rimlig kostnad har haft betydelse.

Tidsplan

Process	Delprocess	Tidsperiod	Klart
Behovsanalys		Januari-februari 2017	2017-02-30
Marknadsanalys		Januari-februari 2017	2017-02-30
Upphandling	Dokument	Februari-Mars 2017	2016-03-08
	Annons e-avrop	40 dagars annonsering	
	Sista anbudsdag		2017-04-18
	Anbudsöppning		2017-04-19
	Utvärdering	30 dagars utvärdering	
	Tilldelning		2017-06-01
	Kontraktstilldelning	Avtalsspärr 10 dagar	2017-06-11

Särskilda hänsynstaganden

Nacka kommun ser positivt på att små och medelstora företag lämnar anbud.

Upphandlingen kommer att paketeras på så sätt att det ska underlätta och bjuda in mindre företag.

Inga särskilda hänsyn till miljöaspekter kommer att tas eftersom det inte är relevant i denna konsultupphandling.

Risker

Riskerna med fel leverantör är bristande förståelse för kommunens uppdrag och utmaningar. Risken minimeras genom att i upphandlingen ställa rätt krav och med stor tydlighet beskriva förväntningarna.

Risken finns att leverantören inte klarar av sitt uppdrag på utsatt tid utifrån korta tidsförutsättningar, ledtider och kommunens föränderliga verklighet.

Ett sätt att minimera risken är möjligheten att flytta rangordningen så att leverantören med rang 1 flyttas ned vid upprepade avvikeler.

Budget för projektet

Avtalslängd: 2 år + 1 + 1 år.

Beräknad storlek på affären inkl. optioner är ca 1 miljon kronor om året.

Ekonomiska konsekvenser

Varje avrop från detta ramavtal tas av den beställande enheten.

Kostnaden för upphandlingen kommer att belastas kommunikationsenheten.

Konsekvenser för barn

Inga direkta konsekvenser för barn.

Ingrid Mohlin

Tf chef kommunikationsenheten

Kommunikationsenheten

Isabella Lipski

Upphandlare

Inköpseheten

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Ramar och förutsättningar för upphandling av monter och eventtjänster

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att Nacka kommun ska upphandla eventtjänster i enlighet med enheten för strategisk stadsutvecklings tjänsteskrivelse.

Detta beslut fattas av kommunstyrelsens arbetsutskott med stöd av punkten 28 i kommunstyrelsens delegationsordning.

Sammanfattning

Inköpsheten föreslår att Nacka kommun ska göra en upphandling av monter- och eventtjänster. Nacka kommun deltar årligen i flertalet event och mässor där det finns behov av att ha en egen monter. Därför har kommunen behov av att upphandla en leverantör som både kan producera och leverera en monter med innehåll, men också kan ge idéer och kreativa lösningar utifrån kommunens uppdragsbeskrivning för det specifika eventet.

Kontraktet tilldelas enligt bästa förhållandet mellan pris och kvalitet och kommer att utvärderas efter flera kvalitetskriterier.

Ärendet

Nacka kommun deltar årligen i ca 6 stycken event och mässor, till exempel Business Arena, Företagarträffen, stadsbyggnadsdagen, Almedalen och Samhällsbyggnadssektionens arbetsmarknadsdag på Kungliga tekniska högskolan.

Därför har kommun behov av att upphandla en leverantör som både kan producera och leverera en monter med innehåll, men också kan ge idéer och kreativa lösningar utifrån från kommunens uppdragsbeskrivning för det specifika eventet. Denna upphandling omfattar leverantörer som kan leverera en monter och inredning till monter efter kommunens behov. Detta innehåller hela processen från uppdragsbeskrivning till genomförande/produktion av monter och monterinredning.

Kommunen försöker i största möjliga mån att återanvända befintlig monter och sedan uppdatera och utveckla den utifrån det man vill kommunicera på det enskilda eventet, för att spara kostnader och få en igenkänningsfaktor av budskapet hos besökarna. I upphandlingen ingår även att leverantören åtar sig att lagerhålla den befintliga montern. En leverantör kommer att antas.

Upphandlingen kommer att genomföras med ett selektivt förfarande. Utvärderingen sker genom så kallat ”bästa förhållandet mellan pris och kvalitet”.

Utvärderingen sker i 2 steg. En första utvärdering kommer att ske av inlämnade referensuppdrag som kommer att bedömas enligt nedan angivna kriterier:

Kriterium 1 Bolagets kreativa förmåga avseende kopplingen mellan strategi och grafisk profil till kreativ gestaltning av monter och monterinredning.

Kriterium 2: Kvalitetssäkring av anbudsgivarens administrativa rutiner för att kvalitetssäkra uppgifterna i varje fas.

De 3 anbudsgivarna som erhåller flest poäng går vidare till steg 2 där de kommer att bjudas in till en anbudspresentation där ett fiktivt case ska presenteras. Leverantörerna ska beskriva och skissa hur de tänker lösa ett uppdrag utifrån angivna förutsättningar.

För de anbudsgivarna som kvalificerat sig till den muntliga presentationen i steg 2 kommer även kriteriet företagskultur att utvärderas. Företagskulturen är betydelsefull för att avgöra om det finns potential till en god relation mellan leverantören och Nacka kommun som möjliggör långsiktigt samarbete och skapande.

Varje kriterium kommer att betygsättas på en tregradig skala där varje poäng ger ett prisvärd med 50 % respektive 30 % för ej uppfyllt kriterium.

Den leverantör som erhåller lägst jämförelsetal vinner upphandlingen.

Roller och ansvar

Namn	Befattning	Roll
Eva Olin	Ekonomidirektör	Ytterst ansvarig/processägare
Andreas Totschnig	Biträdande stadsbyggdirektör	Resultatansvarig
Isabella Lipski	Inköpares	Ansvarig inköpare
Ewa Bohm	Eventmanager	Projektledare

Marknadsanalys och inköpsstrategi

Nacka kommun har tidigare direktupphandlat tjänsten. Leverantören har kunnat erbjuda ett flexibelt arbetsätt när kommunen gjort beställning på helt ny monter och utrustning till montern, eller bara behövt uppdatera och förnya befintlig monter. Efter att ha lämnat en uppdagsbeskrivning, har leverantören producerat relevanta skisser som en avstämning mot specifikationen samt en kostnadsuppskattning av produktionen.

Leverantören har haft en bra kreativ höjd, och har även kunnat göra kvalitativa hantverksutföranden i montern vid utställningstillfället, vilket har varit en trygghet i projekten.

Leverantören har även lagerhållit den monterutrustning som behövts till framtida projekt, då till en separat hyreskostnad.

Genom att ha ett ramavtal kan kommunens behov av eventjänster säkras på lång sikt såväl som ett samarbete med gemensam förståelse kan upprättas.

Marknaden är mycket fragmenterad. Vissa bolag marknadsför att de gör mässmontrar som en del av sitt utbud, men använder sig av underleverantörer för just detta område. Andra företag säljer standardiserade produkter som finns hos flera återförsäljare, och kan inte ta fram unika och kreativa lösningar.

Fokus bör ligga på att hitta en medelstor aktör som förstår Nacka kommun och dess behov, samt kan erbjuda annat än standardiserade lösningar.

Exempel på stora aktörer: Screenbolaget, Arkitektkopia

Tidsplan

Process	Delprocess	Tidsperiod	Klart
Behovsanalys		Januari-februari 2017	2017-03-03
Marknadsanalys		Januari-februari 2017	2017-03-03
Upphandling	Dokument	April 2017	2017-03-30
	Annons e-avrop	40 dagars annonsering	2017-03-31
	Sista anbudsdag		2017-04-10
	Anbudsöppning		2017-04-11
	Utvärdering	30 dagars utvärdering	2017-05-21
	Tilldelning		2017-05-22
	Kontraktstilldelning	Avtalsspärr 10 dagar	2017-06-01

Särskilda hänsynstaganden

Det finns ingen stor miljöpåverkan av produktionerna som kommunen kommer att beställa.

Inga förbjudna ämnen ska finnas i de produkter kommunen köper till sina event.

Risker

Nacka kommun riskerar att tappa förtroende och skada sitt varumärke genom att inte synas på exempelvis Business Arena i Stockholm och Almedalen som är den största mötesplatsen för fastighetsbranschen, där kommunen behöver synas. Att delta i denna typ av events är en del av den kommunikationsstrategi kommunen har när kommunen bygger Nacka stad på västra Sicklaön. Genom att kommunicera och synas i väl utvalda sammanhang/events förstärks kommunens varumärke och får fortsatt förtroende för stadsutvecklingsarbetet i kommunen.

Risken finns att den upphandlade leverantören inte har ett fungerande samarbete med Nacka kommun, ett sätt att minimera detta är att genom avtalsvillkor reglera inställelsenster och viten för avvikelse.

Budget för projektet

Avtalslängd: 2 år + 1 + 1 år.

Beräknad storlek på affären inkl. optioner: ca 1 miljon kronor på 4 år.

Ekonomiska konsekvenser

När Nacka kommun deltar i event och mässor tas kostnaden inom respektive projekt.

Konsekvenser för barn

Inga konsekvenser för barn.

Andreas Totschnig
Biträdande stadsbyggdirektör
Enheten för strategisk stadsutveckling

Isabella Lipski
Upphandlare
Inköpsheten

Kommunstyrelsen

Ramar och förutsättningar för upphandling av frukt och grönsaker

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att Nacka kommun ska upphandla varorna frukt och grönsaker i enlighet med inköpsenhetens tjänsteskrivelse.

Sammanfattning

Välfärd skola och välfärd samhällsservice föreslår att Nacka kommun genomför en upphandling av frukt och grönsaker. Upphandlingen annonserades 2016 men ska göras om efter en överprövning.

Syftet med upphandlingen är att säkerställa kommunens behov av färsk frukt och grönsaker. Upphandlingen kan bidra till att uppnå kommunens mål om giftfri miljö där målnivån är att öka andelen ekologiska livsmedel till 50% år 2020.

Upphandlingen kommer att genomföras med öppet förfarande. Utvärderingen sker utifrån bästa förhållandet mellan pris och kvalitet.

Ärendet

En upphandling av frukt och grönsaker annonserades initialt den 28 januari 2016 men överprövades av en anbudsgivare tillika nuvarande leverantör, Centrala Partihallen. Information om upphandlingen och tilldelningsbeslut behandlades i kommunstyrelsens arbetsutskott den 26 april 2016. Upphandlingen överprövades på två grunder, dels att bolaget själv felaktigt förkastats dels att vinnande leverantör inte uppfyllde ställda krav i upphandlingen. Förvaltningsrätten fann att det var rätt av kommunen att förkasta bolaget men inte heller vinnande leverantör uppfyllde ställda krav och upphandlingen ska därför göras om.

När upphandlingen görs om är målet att säkerställa kommunens behov av färsk frukt och grönsaker under kontraktsperioden. Kommunens kök har en ambition att öka andelen grönsaker i de måltider som serveras och samtidigt ha en hög kvalitet i de produkter som köps in utan att det medför ökade kostnader för måltiderna. Kommunen har cirka 100 beställande enheter av livsmedel, där ungefär 80 % av enheterna består av förskolor och

skolor. Resterande består till största delen av vård- och omsorgsboenden samt serviceboenden

Behovsanalysen gjordes genom att sammankalla kommunens kockar från olika enheter till referensgruppsmöten under hösten. Syftet med referensgruppen var att ta lärdom av vad som behöver utvecklas inför kommande upphandling samt vad som fungerar bra i nuvarande avtal, för att enheterna ska uppnå sina mål med bland annat måltidsplanering och servering. Referensgruppen diskuterade även hur och vilka krav som kan ställas för att förtydliga, utveckla och förbättra e-handel och samlastning samt vilka varor kommunen ska köpa in för att på lång sikt kunna uppnå kommunens mål om andelen ekologiska inköp. Nacka kommun har en upphandlad kostekonom som för verksamhetens vägnar vid behov deltar i utformningen av upphandlingsdokumenten.

Kvalitet och miljö kravställs bland annat genom hållbarhetskrav på varorna, dokumenterade rutiner för miljöarbete, normer för klassificering av potatis och att kemiska växtskyddsmedel för efterskördsbehandling av färskäpple, päron, potatis och lök mot svampangrepp eller i tillväxtreglerande syfte (t ex för groningshämning eller för att förlänga hållbarheten) ska inte ha använts.

Anbudsgivarna ska även kunna erbjuda en andrahandsortering av frukt och grönt till ett rabatterat pris för att kunna minska matsvinnet.

Det befintliga förfrågningsunderlaget kommer att annonseras på nytt med förändringar av de delar som överprövats.

Utvärdering kommer att ske genom att bedöma anbudsgivarens förslag på hur verksamheterna kan implementera pedagogiska måltider och bedriva utbildning av näringsslära inom ramen för detta avtal och skolmåltiderna ger bästa möjliga värde för verksamheterna.

Bedömningen kommer att resultera i mervärden som ger att avdrag från anbudspriset med ca 500 000 vid bedömningen utmärkt.

Roller och ansvar

Namn	Befattning	Roll
Eva Olin	Ekonomidirektör	Processägare
Helena Ekwall	Enhetschef	Styrgrupp, Välfärd skola
Henrik Feldhusen	Bitr. produktionsdirektör	Styrgrupp, Välfärd samhällsservice
Sebastian Nordgren	Inköpsschef	Styrgrupp
Isabella Lipski	Upphandlare	Kommersiellt ansvarig

Marknadsanalys och inköpsstrategi

Marknadsanalysen gjordes genom att föra dialog med ett antal små och medelstora leverantörer och ställa frågor om marknadssituationen och vad små och medelstora företag kan leva upp till i kommunens tilltänkta kravställning.

Marknaden för frukt och grönt är till skillnad mot flertalet övriga livsmedelsområden inte en oligopolmarknad vilket också antalet anbudsgivare i upphandlingen visar, 5 anbud inkom. Nacka kommun lyckades i upphandlingen nå ut till ett antal mindre anbudsgivare vilket är positivt. Konkurrensen är dock stor vilket också överprövningen pekar mot.

Upphandlingen planeras att genomföras med öppet förfarande med avsikt att teckna avtal med en leverantör.

Tidsplan

Process	Delprocess	Tidsperiod	Klart
Behovsanalys		November-januari 2016-17	2017-01-20
Marknadsanalys		November-december 2016	
Upphandling	Dokument	april 2016	2017-04-02
	Annons e-avrop	40 dagars annonsering	2017-04-03
	Sista anbudsdag	Maj 2017	2017-05-13
	Anbudsöppning	Maj 2017	2017-05-14
	Utvärdering	30 dagars utvärdering	2017-06-14
	Tilldelning	Juni 2017	2017-06-14
	Kontraktstilldelning	Avtalsspärr 10 dagar	2017-06-24

Särskilda hänsynstaganden

Utvalda frukter och grönsaker kommer att kravställas som endast ekologiska, till exempel banan, apelsin och vindruvor. Ytterligare varor upphandlas både som ekologiska och konventionella för att skapa valmöjligheter för enheterna.

Inom ramen för kommunens mål om giftfri miljö finns målnivån om att öka andelen ekologiska livsmedel i kommunens verksamheter till 50 % år 2020. För att klara detta mål krävs att kommunen har en stor andel ekologiska livsmedel upphandlade.

Risker

Nacka kommun har varit avtalslösa sen upphandlingen genomfördes och sedan överprövades. Det är av stor vikt för kommunen att få ett avtal på plats och säkra behovet långsiktigt.

Risker som finns identifierade är att leverantören levererar varor av låg kvalité, detta regleras via avtalsvillkor med bland annat viten.

Nuvarande leverantör har levererat sedan kommunen implementerade samlastning. En risk vid leverantörsbyte är störningar i leveransen till samlastningscentralen, vilket bland annat kan åtgärdas genom tydliga instruktioner och en projektgrupp som stöttar vid avtalsstart.

Budget för projektet

Avtalslängd: 2 år + 1 +1 år.

Beräknad storlek på affären inkl. optioner: ca 8 miljoner kronor per år.

Den interna kostnaden för själva upphandlingen betalas av produktionsverksamheterna efter en procentuell fördelning, 80 procent till Välfärd skola och 20 procent till Välfärd samhällsservice

Ekonomiska konsekvenser

Varje enhet som beställer livsmedel står för sina inköpskostnader för frukt och grönt. Ekologiska varor är generellt sett dyrare och målsättningen om en ökad andel ekologiska livsmedel bekostas av de enskilda enheterna.

Konsekvenser för barn

Det är av stor betydelse för barn att få vällagad, varierad mat som i hela matupplevelsen tillfredsställer kroppens alla fem sinnen.

Henrik Feldhusen
Biträdande produktionsdirektör
Välfärd samhällsservice

Isabella Lipski
Upphandlare
Inköpsheten

Helena Ekwall
Chef verksamhetsstödet
Välfärd skola

Kommunstyrelsen

Gemensam kultur- och fritidsnämnd

Motion den 14 oktober 2016 av Bosse Ståldal och Mikael Carlsson (NL) med flera.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen om att utreda konsekvenserna av en hopslagning av kultur- och fritidsnämnden samt att genomföra en hopslagning av kultur- och fritidsnämnden, med noteringen om att fullmäktige beslutade om en ny nämndorganisation i samband med ny mandatperiod.

Sammanfattning

Motionärerna föreslår att kommunen ska utreda konsekvenserna av en hopslagning av kultur- och fritidsnämnden samt att kommunen snarast ska genomföra en hopslagning av kultur- och fritidsnämnden om inga stora negativa konsekvenser föreligger. Av motionen framgår att många kommuner har en gemensam nämnd för fritids- och kulturnämndernas verksamhetsområden.

I samband med valet 2014 beslutade kommunfullmäktige om en ny nämndorganisation. Mot den bakgrunden bedöms det inte finnas skäl till att utreda konsekvenserna samt lägga fram förslag om att ändra nämndorganisation under mandatperioden på så sätt att kultur- och fritidsnämnden slås samman till en gemensam nämnd.

Förslagen i motionen

Motionärerna föreslår att kommunen ska utreda konsekvenserna av en hopslagning av kultur- och fritidsnämnden samt att kommunen snarast ska genomföra en hopslagning av kultur- och fritidsnämnden om inga stora negativa konsekvenser föreligger. Av motionen framgår att många kommuner har en gemensam nämnd för fritids- och kulturnämndernas verksamhetsområden. Dessa nämnders verksamhet har mycket gemensamt, bland annat genom att de i hög grad är frivilliga verksamheter som inte är myndighetsstyrda.

Stadsledningskontorets bedömning

I samband med valet beslutade kommunfullmäktige den 17 november 2014 om en ny nämndorganisation. Mot den bakgrunden bedömer inte stadsledningskontoret att det finns skäl att utreda konsekvenserna samt lägga fram förslag om att ändra nämndorganisation genom en hopslagning av kultur- och fritidsnämnden under mandatperioden.

Stadsledningskontoret föreslår därför att kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen om att utreda konsekvenserna samt att genomföra en hopslagning av kultur- och fritidsnämnden till en gemensam nämnd.

Förslagens ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut bedöms inte innehära några ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Förslaget till beslut bedöms inte innehära några särskilda konsekvenser för barn.

Bilaga

Motionen ”Gemensam kultur- och fritidsnämnd”

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör
Stadsledningskontoret

Anders Mebius
Kultur- och fritidsdirektör

Motion om

Hopslagning till en nämnd av fritids- och kulturnämnden

Många kommuner har en gemensam nämnd för fritids- och kulturnämndernas verksamheter. Dessa nämnders verksamheter har mycket gemensamt, bl. a. att de i hög grad är frivilliga verksamheter och inte myndighetsstyrda.

Med en gemensam nämnd, bestående av 11 ledamöter, f. n. 10 ledamöter, skulle fler ärenden kunna behandlas. I dagens läge och även tidigare så har planerade sammanträden behövt ställas in beroende på bristen av ärenden.

Det kan finnas en farhåga för att den ena nämndens verksamhet inte skulle få utrymme eller tillräckligt intresse från politikerna om man slår ihop det till en. Denna farhåga besannas ofta inte i de kommuner där man har denna typ av hopslagen nämnd, i t. ex. Värmdö. Det blir ofta mer intressant med ett bredare spektrum av ärenden att sätta sig in i för politikerna och statusen för den gemensamma verksamheten höjs gentemot övriga verksamheter.

Andra vinster är en hög grad av samverkan och samutnyttjande av gemensamma resurser där man på tjänstemannanivå redan har slagit samman en del av resurserna och besparing av kostnaderna för två nämnder. Fokus måste ligga på den gemensamma nyttan för kommunen, på kvalitet och effektivitet.

Nackalistan föreslår kommunfullmäktige besluta

Att snarast utreda konsekvenser av en hopslagning av kultur- och fritidsnämnden

Att snarast genomföra en hopslagning av kultur- och fritidsnämnden om inga stora negativa konsekvenser föreligger

Bosse Ståldal

Mikael Carlsson

Efson Goitom

Christina Ståldal

Shahin Malak

Staffan Waerndt

Kommunstyrelsen

Tjänstemannabudget där samtliga partier får samma förutsättningar

Motion den 12 december 2016 av Sidney Holm (MP)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen eftersom en stor del av det som föreslås redan genomförs idag samt att tidplanen är satt utifrån externa leveranser av prognoser som har stor betydelse för beräkning av totalt utrymme.

Sammanfattning

I motionen föreslås att en tjänstemannabudget tas fram och presenteras i Nacka så att samtliga politiska partier får samma förutsättningar i budgetarbetet. Controllerenhetens utredning visar på att den stora delen i budgetarbetet redan idag tas fram i form av en tjänstemannabudget i samband med ramärendet som kommunstyrelsen beslutar om i juni. Den andra delen av mål och budget är beroende av flera yttre starkt påverkande faktorer som gör att den tidplan som finns i dag inte kan tidigareläggas för att färdigställa en tjänstemannabudget.

Förslaget om att en budget ska presenteras samtidigt som tertialbokslutet är så som sker redan idag och har så varit under flera år.

Controllerenhetens bedömning är att förslagen i motionen bör avslås eftersom en stor del redan genomförs idag samt att tidplanen är satt utifrån externa leveranser av prognoser som har stor betydelse för beräkning av totalt utrymme.

Förslagen i motionen

Nacka saknar idag en tjänstemannabudget och de partier som sitter i opposition saknar därmed tillgång till samma resurser och möjligheter som majoriteten att ta fram ett budgetförslag. Oppositionspartierna är istället hänvisade till att utgå från majoritetens budget under den mycket korta(re) period som står till förfogande mellan presentationen av

majoritetens budgetförslag och inlämning av slutlig budget inför budgetfullmäktige. Om majoritetsbudgeten innehåller felskriftningar så blir detta dessutom ett problem i ett så sent skede av budgetarbetet.

För att främja lika förutsättningar att ta fram ett eget budgetförslag skulle en ren tjänstemannabudget kunna tas fram och presenteras exempelvis i samband med det andra tertialbokslutet. Utifrån denna kunde sedan både majoritets- och oppositionspartierna arbeta i framtagandet av sina respektive budgetförslag. Alla partier skulle därmed få lika lång tid att ta fram en egen budget och kunna göra de satsningar och prioriteringar som önskas utifrån kommunens ekonomiska läge.

Mot bakgrund av detta föreslår Sidney Holm (MP) att:

- en tjänstemannabudget tas fram och presenteras i Nacka så att samtliga politiska partier får samma förutsättningar i budgetarbetet.

Enhetens utredning och bedömning

Budgetprocessen i Nacka kommun är uppdelad i två huvudsakliga delar, en första del där nämndernas volymrelaterade förändringar beslutas om och en andra del, mål och budget, där övriga budgetjusteringar och totala mål och budget beslutas. Inför den andra delen, där mål och budget beslutas, görs nya prognoser vad gäller skatter och befolkningsutveckling. Dessa är av väsentlig grund för framräknandet av utrymmet för möjliga satsningar. Information om detta utrymme inklusive övriga förutsättningar ges redan idag både till alliansen och oppositionspartier innan mål och budgetärendet presenteras.

Budgetprocessen som den är utformad idag har en mycket snäv tidplan, där flera externa faktorer har stor påverkan. Som exempel kan nämnas skatteprognoser, befolkningsprognos och regeringens budgetproposition. Dessa är av yttersta vikt för att sätta ramarna för kommunens budgetutrymme och kan av förklarliga skäl inte inhämtas tidigare. Omgående efter att informationen är tillgänglig och analyserad så ges både alliansmajoritet och oppositionen information om tillgängligt budgetutrymme.

Förslaget om att T2 bokslutet och mål och budgetärendet ska presenteras samtidigt görs redan idag. Båda ärendena hanteras på samma kommunstyrelsесammanträde.

Likaså tillhandahålls redan idag omfattande underlag i form mallar och beräkningsunderlag till både majoriteten och oppositionen så snart beräkningar kring skatteprognoser är uppdaterade och likaså ges både alliansmajoriteten och oppositionen samma information om tillgängligt budgetutrymme.

Förslagens ekonomiska konsekvenser

Mål och budget är ett ärende i sig som hanterar huvuddelen av kommunens ekonomiska konsekvenser för den kommande treårsperioden. Motionens förslag skulle inte innebära några ytterligare ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Mål och budget innehåller en mängd beslut som har direkt och indirekt påverkan på barns och ungas livsvillkor.

Bilaga

Plan arbetet mål och budgetramar 2018-2020 tjskr
Motion

Eva Olin
Ekonomidirektör

Nina Hammargren
Controllerheten

Kommunstyrelsen

Plan för arbetet med mål och budgetramar 2018-2020

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen fastställer föreslagen plan för arbetet med mål och budgetramar 2018-2020.

Sammanfattning

Alla beslut med ekonomiska konsekvenser bereds i budgetprocessen. Det blir allt viktigare att se helheten och prioritera mellan de olika verksamheterna när kommunen växer och resurserna är begränsade. Kommunens controllerenhet ansvarar för att samordna arbetet med budgetprocessen. Detta ärende beskriver tidplan och aktiviteter inför kommunfullmäktiges beslut av mål och budget för perioden 2018-2020.

Ärendet

Under våren påbörjas arbete med kommunens mål- och budgetprocess. Det första som händer är att fastställa förutsättningar för budgetarbetet såsom demografi, lagförändringar, uppräkningsfaktorer med mera. Tjänstemännen förbereder underlag för att kommunstyrelsen i juni ska kunna lämna ett förslag till budget för nämnderna för nästkommande budgetperiod (det så kallade ramärendet).

Utifrån kommunstyrelsens beslutade förutsättningar i juni arbetar nämnderna vidare med fokus och resultatindikatorer. Detta resulterar i förslag till nämndens fokusområden och budget, som ska vara nämndbehandlat senast den 29 september.

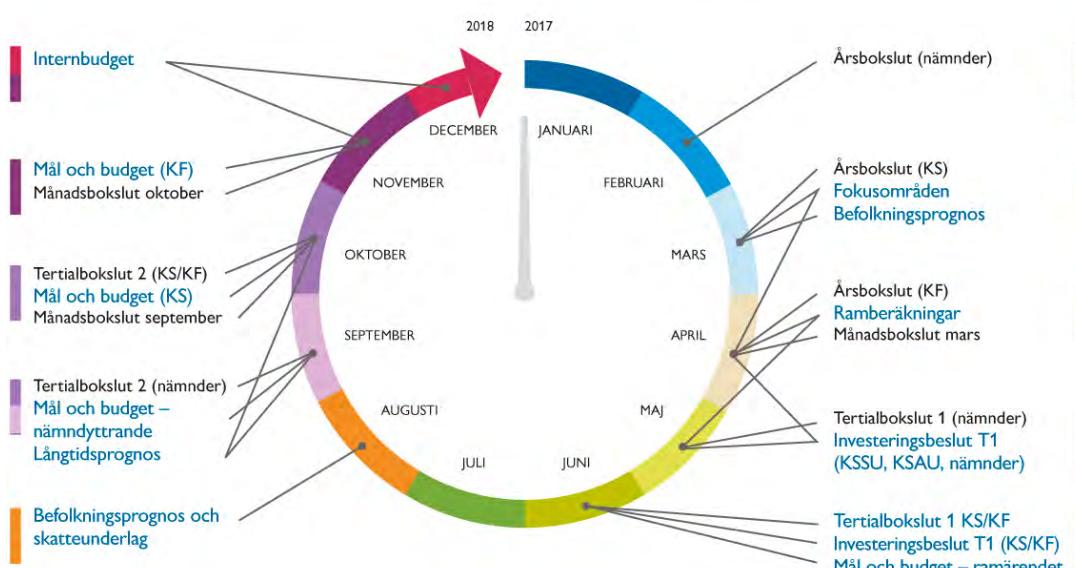
I oktober beslutar kommunstyrelsen om förslag till budget och eventuella förändringar mot föreslagna ramar med anledning av den ekonomiska utvecklingen, regeringens budgetproposition, befolkningsprognos och politiska prioriteringar.

Kommunfullmäktige fastställer i november ekonomiska ramar, finansiella och verksamhetsanknuta mål samt skattesatsen för kommande år.

Tidplan och aktiviteter

Alla beslut med ekonomiska konsekvenser bereds i budgetprocessen. Beslut kring nya och förändrade investeringsramar tas endast i samband med tertial 1 samt inarbetas i budgetprocessen (tertial 2). Kommunens controllerenhet ansvarar för att samordna arbetet med budgetprocessen. Det blir allt viktigare att se helheten och prioritera mellan de olika verksamheterna när kommunen växer och resurserna är begränsade.

ÅRSCYKEL MÅL OCH BUDGET INKL BOKSLUT

KF = kommunfullmäktige

KS = kommunstyrelsen

KSSU, KSAU, KSVU = kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott, arbetsutskott och verksamhetsutskott

1. Fokusområden för de närmaste tre åren, mars-april

I reglementet för mål- och resultatstyrning ingår att nämnderna ska ta fram fokusområden. Nämnderna ska inför kommunfullmäktiges beslut om övergripande mål och budget föreslå fokus, resultatmål och budgetram baserat på sina ansvarsområden. Nämnderna ska identifiera vad som bör vara nämndens fokus under de tre närmaste åren för att de övergripande målen ska nås. Analysen ska göras med följande utgångspunkter:

- Visionen, den grundläggande värderingen och ambitionen
- De övergripande målen
- Nämndernas uppdrag enligt reglemente
- Resultat av uppföljning
- Omvärldsanalys

2. Volymförändringar av ramarna, april

Respektive controller träffar budgetcontroller för att beräkna kostnader av volymförändringar för åren 2018-2020. Det är viktigt att beräkningar görs för de tre kommande åren, det vill säga för hela planperioden. Detta gäller både drift, investeringar och kapitaltjänstkostnader.

3. Investeringar 2018-2020, april – maj

Investeringarna beslutas två gånger per år, i samband med tertial 1 (endast förändringar för befintliga projekt och nya projekt som behöver startas under innevarande år) och i samband med mål och budget (tertial 2). Nya projekt ska tas upp på hösten i samband med tertial 2. Även här gäller att det är viktigt att beräkningar görs för de kommande tre åren, det vill säga hela planperioden.

4. Gemensamma kostnader och hyror 2018, 30 april

Ett underlag av kommunens gemensamma kostnader tas fram som underlag till nämnder/enheter, inklusive hyror.

5. Budgetläget per nämnd, april

Ekonomidirektör, budgetchef och budgetcontroller har möten med respektive nämnds ordförande, huvudprocessägare och controller. En rapport från genomgången av budgetläget ska lämnas i respektive nämnd efteråt.

6. Beslut Mål och budget – ramärendet KS, 19 juni**7. Nämnders/styrelsers behandling av Mål och budget, 1-29 sept**

Mål och budget inklusive investeringar för nämnder och KS egen verksamhet ska vara behandlad i respektive nämnd/utskott senast 29 september. KSSU för ansvarsområdena fastigheter och exploatering senast den 12 september och KSVU/KSAU för Välfärd skola, Välfärd samhällsservice och stödenheter senast den 19 september.

8. Långtidsprognos 2018-2030 KS, 2 oktober

Långsiktiga beräkningar av Nacka kommunens ekonomi för perioden 2018-2030 med syfte att skapa underlag för långsiktiga ekonomiska och finansiella beslut.

9. Mål & Budget KSAU (lägesinfo), 10 oktober**10. Mål & Budget 2018-2020, KS 23 oktober**

Givet de ekonomiska förutsättningarna (med reviderad befolkningsprognos och ny skatteprognos) samt senaste läget för nämndernas målsättningar fattar KS beslut om:

- Förslag till övergripande mål, fokusområden och budget

11. Mål & Budget KF, 13-14 november**12. Internbudget beslutas av respektive nämnd, november – december**

Aktivitet	Datum
Budgetprocess	
Fokusområden: Respektive nämnd/styrelse	mars/apr
Befolkningsprognos	24 mars
Ramar 2018-2020: Resp. nämndens controller träffar budgetcontroller för att beräkna volymförändringar.	3-12 apr
Vårpropositionen	18 apr
Ramar 2018-2020: ekonomidirektör, budgetchef och budgetcontroller träffar resp. ordförande, huvudprocessägare och huvudprocessägares controller.	24 – 28 apr
Gemensamma kostnader och hyror	30 apr
Investeringsbeslut T1	23 maj KSSU
Investeringsbeslut T1	30 maj KSAU
Investeringsbeslut T1	7 juni KS
Mål och budget 2018-2020 – ramärendet	19 juni KS
Skatteunderlag uppdatering	29 aug
Befolkningsprognos uppdatering	21 aug
Mål & Budget inkl investeringar 2018-2020: Nämnders/KSSU (12 sept)/KSVU (19 sept)/styrelsebehandling	Klart 29 sept
Budgetpropositionen	20 sept
Långtidsprognos	19 sept KSAU
Långtidsprognos	2 okt KS
Skatteprognos uppdatering	Prel 5 okt
Mål & Budget inkl investeringar 2018-2020 (lägesinfo)	10 okt KSAU
Mål & Budget 2018-2020	23 okt KS
Mål & Budget 2018-2020, oppositionens budgetförslag	6 nov KS
Mål & Budget 2018-2020	13-14 nov KF
Internbudget beslutas av nämnd	dec
Internbudget för produktionen	dec KSVU

Motion till Nacka kommunfullmäktige 12 december 2016
Sidney Holm, Miljöpartiet de gröna

Tjänstemannabudget i Nacka

Nacka saknar idag en tjänstemannabudget och de partier som sitter i opposition saknar därmed tillgång till samma resurser och möjligheter som majoriteten att ta fram ett budgetförslag. Oppositionspartierna är istället hänvisade till att utgå från majoritetens budget under den mycket korta(re) period som står till förfogande mellan presentationen av majoritetens budgetförslag och inlämning av slutlig budget inför budgetfullmäktige. Om majoritetsbudgeten innehåller felskriftningar så blir detta dessutom ett problem i ett så sent skede av budgetarbetet.

För att främja lika förutsättningar att ta fram ett eget budgetförslag skulle en ren tjänstemannabudget kunna tas fram och presenteras exempelvis i samband med det andra tertialbokslutet. Utifrån denna kunde sedan både majoritets- och oppositionspartierna arbeta i framtagandet av sina respektive budgetförslag. Alla partier skulle därmed få lika lång tid att ta fram en egen budget och kunna göra de satsningar och prioriteringar som önskas utifrån kommunens ekonomiska läge.

Mot bakgrund av detta föreslår vi att:

- en tjänstemannabudget tas fram och presenteras i Nacka så att samtliga politiska partier får samma förutsättningar i budgetarbetet.

Sidney Holm, MP

§ 244

NTN 2016/847

Motion - Förbättra renings av Ältasjön

Motion den 12 september 2016 av Christina Ståldal, Mikael Carlsson, Efson Goitom och Bosse Ståldal (NL).

Beslut

Natur- och trafiknämnden föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att det redan pågår ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Ärendet

Christina Ståldal, Mikael Carlsson, Efson Goitom och Bosse Ståldal (NL) har inkommit med en motion där förslaget är att förbättra reningen av Ältasjön genom åtgärder i Ältasjöns vattensystem samt byggande av dagvattendamm.

Vattnet i Ältasjön har måttlig vattenstatus. Ältasjön kommer att bli vattenforekomst enligt EU:s ramdirektiv för vatten. Då måste statusen för kvalitetsmålen uppnås och vatten som inte har godtagbar status ska åtgärdas. Som ett led i detta pågår redan i dag en utredning rörande Ältasjöns vattensystem och gällande dagvattenreningsmetod.

Parallelt pågår detaljplanearbetet gällande Ältasjöns vattensystem. I samband med denna process utreds flera olika möjligheter att rena dagvattnet som förtätningen kommer att innehålla, bland annat en damm.

Förslagen i motionen

Christina Ståldal, Mikael Carlsson, Efson Goitom och Bosse Ståldal (NL) har inkommit med en motion där förslaget är att förbättra reningen av Ältasjön genom åtgärder i Ältasjöns vattensystem samt byggande av dagvattendamm.

2014 framställde Norconsult rapporten ”Modellering av näringsbelastning och åtgärdsförslag för Ältasjön”. Rapporten beställdes med anledning av att Ältasjön skulle bli vattenforekomst. Ett förslag i rapporten var att utveckla Ältasjöns vattensystem för att rena dagvatten. Hur detta skulle kunna genomföras utreds just nu av WRS (Water Revival System). Slutrapporten ska vara klar kring årsskiftet.

Samtidigt pågår detaljplanearbetet gällande Ältasjöns vattensystem. I samband med denna process utreds flera olika möjligheter att rena dagvattnet som förtätningen kommer att innehålla, bland annat en damm.

Nackalistan föreslår kommunfullmäktige besluta

- Att snarast satsa på att utöka, förbättra och utveckla reningen i den centrala vattensystemet i enlighet med Norconsults utrednings- och kostnadsförslag Modellering av näringsbelastning och åtgärdsförslag för Ältasjön

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

- Att snarast fastställa lämpliga lägen för att anlägga en dagvattendamm nära de bostadsområden där dagvattnet inte passerar en befintlig våtmark
- Att minska fosforhalten i sjön med minst 35 kg/år som i sin tur skulle innebära att sjön får statusen god ekologisk kvalitet.

Konsekvenser för barn

Uteblivet omhändertagande av ökade mängder dagvatten leder till övergödning av Ältasjön vilket kan ledda till algblooming. Algbloomingarna kan ge hudirritation i samband med bad, och utgöra en hälsofar, främst för små barn och husdjur.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse 2015-10-09

Bilaga 1 Motion Förbättra renings av Ältasjön

Bilaga 2 Sammanträdesprotokoll KSAU

Yrkanden

Christina Ståldal (NL) yrkade bifall till motionen.

Gunilla Grudevall-Steen (L) yrkade bifall till enhetens förslag till beslut.

Beslutsgång

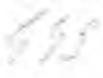
Med avslag på Christina Ståldals yrkande beslutade nämnden i enlighet med Gunilla Grudevall-Steens bifallsyrkande.

Protokollsanteckning

Christina Ståldal (NL) lät anteckna följande till protokollet.

”Motionen om renings av Ältasjöns vatten och en vattenanläggning med meandrar i våtmarken är angelägen inför kommande bebyggelse och hårdgjorda asfalterade ytor. Det gör att avrinningen från t ex bilar måste hanteras och helst renas så mycket det går på naturlig väg, vilket motionen handlar om. Nackalistan är positiva till hanteringen av motionen och att det verkar kunna bli verklighet. Att i ett tidigt skede av kommande bebyggelse starta med att färdigställa vattenreningen är mycket viktigt.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

Natur- och trafiknämnden

Förbättra rening av Ältasjön

Motion den 12 september 2016 av Christina Ståldal, Mikael Carlsson, Efson Goitom och Bosse Ståldal (NL).

Förslag till beslut

Natur- och trafiknämnden föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att det redan pågår ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Sammanfattning

Christina Ståldal, Mikael Carlsson, Efson Goitom och Bosse Ståldal (NL) har inkommit med en motion där förslaget är att förbättra reningen av Ältasjön genom åtgärder i Älta våtmark samt byggande av dagvattendamm.

Vattnet i Ältasjön har måttlig vattenstatus. Ältasjön kommer att bli vattenförekomst enligt EU:s ramdirektiv för vatten. Då måste statusen för kvalitetsmålen uppnås och vatten som inte har godtagbar status ska åtgärdas. Som ett led i detta pågår redan i dag en utredning rörande Älta våtmarks potential gällande dagvattenrenings.

Parallelt pågår detaljplanearbetet gällande Älta Centrum. I samband med denna process utreds flera olika möjligheter att rena dagvattnet som förtätningen kommer att innebära, bland annat en damm.

Förslagen i motionen

Christina Ståldal, Mikael Carlsson, Efson Goitom och Bosse Ståldal (NL) har inkommit med en motion där förslaget är att förbättra reningen av Ältasjön genom åtgärder i Älta våtmark samt byggande av dagvattendamm.

2014 framställde Norconsult rapporten ”Modellering av näringssbelastning och åtgärdsförslag för Ältasjön”. Rapporten beställdes med anledning av att Ältasjön skulle bli vattenförekomst. Ett förslag i rapporten var att utveckla Älta våtmarks förmåga att rena

dagvatten. Hur detta skulle kunna genomföras utreds just nu av WRS (Water Revival System). Slutrapporten ska vara klar kring årsskiftet.

Samtidigt pågår detaljplanearbetet gällande Älta Centrum. I samband med denna process utreds flera olika möjligheter att rena dagvattnet som förtätningen kommer att innehålla, bland annat en damm.

Nackalistan föreslår kommunfullmäktige besluta

- Att snarast satsa på att utöka, förbättra och utveckla reningen i den centrala våtmarken i enlighet med Norconsults utrednings- och kostnadsförslag Modellering av näringssbelastning och åtgärdsförslag för Ältasjön
- Att snarast fastställa lämpliga lägen för att anlägga en dagvattendamm nära de bostadsområden där dagvattnet inte passerar en befintlig våtmark
- Att minska fosforhalten i sjön med minst 35 kg/år som i sin tur skulle innehålla att sjön får statusen god ekologisk kvalitet.

Enhetens utredning och bedömning

Förslagen i motionen är redan under utredning.

Förslagens ekonomiska konsekvenser

Förslagen i motionen är under utredning. Vid genomförande kommer ytterligare investeringar att krävas. Eventuella genomföranden kommer att bekostas av planerna kopplade till Älta centrum.

Konsekvenser för barn

Uteblivet omhändertagande av ökade mängder dagvatten leder till övergödning av Ältasjön vilket kan ledda till algblooming. Algbloomingarna kan ge hudirritation i samband med bad, och utgöra en hälsofara, främst för små barn och husdjur.

Bilaga

Motion Förbättra renin av Ältasjön

Sammanträdesprotokoll KSAU

Annelie Elmertoft

Enhetschef

Park- och naturenheten

Finn Cederberg

Naturvårdsintendent

Park- och naturenheten

Motion från Nackalistan angående

Förbättrad rening av Ältasjön genom åtgärder i våtmarken och byggande av en dagvattendamm

Vattnet i Ältasjön har måttlig vattenstatus. Ältasjön kommer att bli vattenforekomst enligt EU:s ramdirektiv för vatten. Då måste statusen för kvalitetsmålen uppnås och vatten som inte har godtagbar status ska åtgärdas. Enligt direktivet ska god ytvattenstatus uppnås så att statusen **god vattenstatus** uppnås. Ältasjön är en stor, grund och närliggande sjö där $\frac{3}{4}$ -delar tillhör Nacka kommun, resten Stockholm.

Nacka kommun gav ett konsultbolag i uppdrag att analysera sjöns status och föreslå lämpliga åtgärder som skulle kunna sättas in för att förbättra statusen vad gäller fosfor- och kvävehalten. Man föreslog bl a åtgärder vad gäller förbättring av avlopp samt mot problem med ökande mängd dagvattenavrinning som medför ökande mängder föroreningar i vattnet.

Den kemiska statusen uppnår **ej god kemisk status** men är svårare att åtgärda än den ekologiska. Fosforhalterna i sjön är relativt höga enligt undersökningen. Den största tillförseln av fosfor till vattensystemet sker via dagvattennätet och genom avrinningen från naturmark. För kväve är det markläckage som är det största tillskottet. Därför behövs snarast flera åtgärder sättas in för en långsiktig förbättring av sjöns vattenstatus.

En resurs att utveckla och förbättra som finns redan idag är den reningsfunktion som finns i centrala Älta i form av den närliggande våtmarken. Området är idag mer en sumpskog men skulle kunna användas för rening genom en förbättrad genomströmning, t ex meandrar, och val av växter. Dessutom skulle ytan kunna utökas till grönområdena nedströms så kunde resultatet förbättras ytterligare. En 4-5 ha stor våtmark skulle kunna renna upp 50% av den fosfor och kväve som passerar. Med en utökning av arean till ca 10 ha så ökar kapaciteten ytterligare. Dagvattenutloppen skulle kunna flyttas så att vattnet släpps ut längre upp i våtmarken så att mer vatten hinner renas innan det kommer ut i sjön.

Det behöver anläggas en dagvattendamm i området enligt Vattenmyndigheten, som är ca 2 ha stor. Lokalisering kunde lämpligen ske i de två större dagvattenavrinningsområdena nordost om sjön som idag inte renas. Med en damm på 300-400 kvm skulle ca 5,5 kg fosfor per år renas.

I övrigt så måste vid nybyggnation åtgärder planeras för hantering av lokalt dagvatten för att direkt minska näringstillförseln till dagvattennätet.

Nackalistan föreslår kommunfullmäktige besluta

- Att snarast satsa på att utöka, förbättra och utveckla reningen i den centrala våtmarken i enlighet med Norconsults utrednings- och kostnadsförslag **Modellering av näringssbelastning och åtgärdsförslag för Ältasjön**
- Att snarast fastställa lämpliga lägen för att anlägga en dagvattendamm nära de bostadsområdena där dagvattnet inte passerar en befintlig våtmark

- Att minska fosforhalten i sjön med minst 35 kg/år som i sin tur skulle innebära att sjön får statusen **god ekologisk kvalitet**.

Nackalistan 160628

Christina Ståldal Mikael Carlsson Efsan Goitom Bosse Ståldal

Kommunstyrelsen

Motion om kommunal polis

Motion den 16 oktober 2016 av Christina Ståldal och Bosse Ståldal (NL)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta beslut.

Kommunfullmäktige beslutar att avslå motionen. Kommunfullmäktige noterar samtidigt att kommunen som medborgarnas företrädare ska ställa krav på att polisen säkerställer att det finns tillräckligt med poliser lokalt, regionalt och nationellt, samt att samverka med polisen i det brottsförebyggande arbetet. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Sammanfattning

I motionen föreslås att det ska göras en utredning av möjligheterna att inrätta kommunala poliser som ska arbeta med brottsförebyggande arbete. Vidare föreslås att kommunen ska starta ett pilotprojekt med kommunala poliser. Utgångspunkten för den kommunala polisen ska vara ett långsiktigt hållbart brottsförebyggande arbete med utbildning kopplad till detta.

Förslagen i motionen har beretts av stadsledningskontoret och kommunstyrelsens brottsförebyggande råd. Stadsledningskontoret och rådet menar att kommunen redan har ett långsiktigt brottsförebyggande arbete. Det har förankring i allt från fokusområden som brottsförebyggande rådet antagit, polisens medborgarlöften till arbetsgrupper som arbetar konkret med brottsförebyggande arbete. Arbetet är kunskapsbaserat och utbildningar genomförs. Att nu genomföra en organisorisk förändring av ansvaret för det brottsförebyggande arbetet skulle leda till att krafen i det arbetet skulle minska. Det är viktigt att hålla i den ansvarsfördelning som finns mellan stat och kommun vad gäller brottsbekämpning och brottsförebyggande. Såväl det brottsförebyggande rådet som stadsledningskontoret menar att den föreslagna utredningen och pilotprojektet inte bör genomföras.

Förslagen i motionen

Christina Ståldal och Bosse Ståldal (NL) föreslår att kommunen

- utreder behoven av ett långsiktigt hållbart brottsförebyggande arbete, vilka resurser som kommer att behövas för detta i framtiden och hur en kommunal polis skulle kunna organiseras utifrån behoven.
- utifrån behoven begära tillstånd att starta ett pilotprojekt under ca 10 år med en kommunal brottsförebyggande polis som av kommunen avdelas att arbeta i Nackas kommundelar
- tar fram en utbildning i brottsförebyggande arbete för poliser och lokala samverkansparter, gärna i samverkan med en erfaren och lokal utbildningsanordnare och erfarna näropoliser.

Utredning och bedömning

Stadsledningskontoret håller med om att det finns en oro för att det som var avsikten med polisens nya organisation inte har uppnåtts och det gäller inte minst det lokala polisarbetet i kommunerna. Den beslutade bemanningen i lokalpolisområdet som Nacka hör till, är lägre än vad som fanns i den gamla organisationen och den verkliga bemanningen är lägre än det planerade. Detta faktum har varit den frågan som diskuterats och analyserats mest i brottsförebyggande rådet under det gångna året. Kommunpolisen som är ledamot i Brå har rapporterat om bemanningsläget och vilka konsekvenser det haft för polisens arbete. Chefen för lokalpolisområdet har varit med på rådet.

Kommunen och polisen samverkar i det brottsförebyggande arbetet. Det finns sex arbetsgrupper som driver och stimulerar ett konkret brottsförebyggande arbete. Under inledningen av 2016 var kraften i detta arbete försvagad till följd av den pågående organisationsförändringen inom polisen. När nu organisationen börjar sätta sig har arbetet inom arbetsgrupperna fungerat bättre. Brottsförebyggande rådet har antagit fokusområden med indikatorer och målvärden för det brottsförebyggande arbetet. Detta har gjorts för få en tydligare styrning och uppföljning. Polisen har tagit fram medborgarlöften inom samma områden. Medborgarlöftena, fokusområden och arbetet i arbetsgrupper bygger på vad som framgår av statistik, trygghetsundersökningar och lokala problembilder. Med denna bakgrund menar stadsledningskontoret att brottsförebyggande arbete som både är inriktat på saker som händer här och nu och mer långsiktigt.

I motionen föreslås att det ska utredas och genomföras ett försök med kommunal polis som ska arbeta med lokalt brottsförebyggande arbete. Denna fråga innehåller flera olika dimensioner. En är vilket ansvar och befogenheter som en kommunal polis skulle ha givet den lagstiftning som idag finns vad gäller vem som får utföra polisiära insatser. Idag är det enbart polisen som får det. Om det nu vore så att man skulle få till någon form av lokalt undantag från detta så skulle ansvarsgränserna mellan den statliga och kommunala polisen troligen vara otydliga. En annan faktor är att ta i beaktande att dagens problem inom polisen beror på att det saknas poliser och att utbildningen inte motsvarar de behov som finns. Att kommunen skulle vara mer framgångsrik än staten att rekrytera poliser är inte givet. Frågan om finansiering av en kommunpolis är en annan fråga att hantera. Såvida det

inte sker någon skatteväxling mellan stat och kommun så innebär ett inrättande av kommunal polis ökade kostnader för kommunen. Man måste även ställa sig frågande till en ändrad organisation som leder till en mer trygg och säker kommun. Forskning visar på att framgångsrikt brottsförebyggande arbete utgår ifrån lokala problembilder och involverar lokala företrädare. Självklart har polisen en viktig roll i detta arbete, liksom kommunen utifrån sitt ansvar.

Att nu göra ytterligare en organisorisk förändring skulle knappast bidra till det brottsförebyggande arbetet. Istället skulle kraft gå bort på att hantera själva omorganisation. Nu är det viktigare att hålla i den ansvarsfördelning som finns mellan stat och kommun vad gäller brottsförebyggande, och att polisen har ansvaret för brottsbekämpningen och ensamrätten att bekämpa brott med våld. Kommunens roll är att som medborgarna företrädare ställa krav på polisen säkerställer att det finns tillräckligt med poliser lokalt, regionalt och nationellt, samt att samverka med polisen i det brottsförebyggande arbetet.

Det pågår idag ett brottsförebyggande arbete med långsiktigt fokus och lokal förankring. Arbetet har efter en viss nedgång nu tagit förnyad fart och fått bättre struktur och styrning. Det är nu viktigt att hålla i och driva detta arbete samt följa upp effekterna. Att genomföra den utredning och det pilotprojekt som motionärerna föreslår ryms inte inom beslutad budget.

Ett förslag i motionen är att genomföra en utbildning i brottsförebyggande arbete för poliser och lokala samverkansparter. Stadsledningskontoret vill framhålla att det brottsförebyggande arbetet i grunden är kunskapsbaserat där man inhämtar erfarenheter från andra i arbetet. Brottsförebyggande rådet har anordnat utbildningar i brottsförebyggande arbete som innehåller både rena kunskapsdelar och att man får ta del av andras erfarenheter. De senaste två åren har utbildningarna haft fokus på våldsbejakande extremism. Under 2017 kommer rådet att anordna nya utbildningsinsatser. I uppföljningen av fokusområden kommer rådet att ha fokus på vilka resultat som nås och vilka metoder som är framgångsrika.

Stadsledningskontorets sammantagna bedömning är att det inte är aktuellt att genomföra en omorganisation vad det gäller det brottsförebyggande arbetet och därmed inte lägga resurser på en utredning eller ett pilotprojekt. Stadsledningskontoret föreslår att motionen avslås.

Förslagens ekonomiska konsekvenser

Det beskrivna brottsförebyggande arbete som drivs idag samt utbildningsinsatserna ryms inom beslutad budget. En utredning och ett pilotprojekt gör inte det. Ska en utredning och ett pilotprojekt genomföras måste resurser avsättas i mål- och budget.

Konsekvenser för barn

Tre av de fastställda fokusområdena har idag fokus på ungdomar – ungdomar och narkotika, ungdomar i riskzon och brottsutsatta. Huruvida ett försök med kommunala poliser skulle bidra till ett än bättre brottsförebyggande arbete för barn och unga är osäkert.

Beredning i kommunstyrelsens brottsförebyggande råd

Motionen har som ett led i beredningen behandlats av kommunstyrelsens brottsförebyggande råd. Rådet har föreslagit det förslag till beslut som stadsledningskontoret nu föreslår kommunstyrelsen:

"Kommunfullmäktige beslutar att avslå motionen. Kommunfullmäktige noterar samtidigt att kommunen som medborgarnas företrädare ska ställa krav på att polisen säkerställer att det finns tillräckligt med poliser lokalt, regionalt och nationellt, samt att samverka med polisen i det brottsförebyggande arbetet. Motionen är med detta färdigbehandlad."

Bilaga

Motion om kommunal polis

Mats Bohman
Stadsledningskontoret

§ 6

KFKS 2016/891

Motion om kommunal polis

Beslut

Brottsförebyggande rådet föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut. Kommunfullmäktige beslutar att avslå motionen. Kommunfullmäktige noterar samtidigt att kommunen som medborgarnas förträdare ska ställa krav på att polisen säkerställer att det finns tillräckligt med poliser lokalt, regionalt och nationellt, samt att samverka med polisen i det brottsförebyggande arbetet. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Ärendet

I motionen föreslås att det ska göras en utredning av möjligheterna att inrätta kommunala poliser som ska arbeta med brottsförebyggande arbete. Vidare föreslås att kommunen ska starta ett pilotprojekt med kommunala poliser. Utgångspunkten för den kommunala polisen ska vara ett långsiktigt hållbart brottsförebyggande arbete med utbildning kopplad till detta. Stadsledningskontoret menar att kommunen redan har ett långsiktigt brottsförebyggande arbete. Det har förankring i allt från fokusområden som brottsförebyggande rådet antagit, polisens medborgarlöften till arbetsgrupper som arbetar konkret med brottsförebyggande arbete. Arbetet är kunskapsbaserat och utbildningar genomförs. Att nu genomföra en organisatorisk förändring av ansvaret för det brottsförebyggande arbetet skulle leda till att kraften i det arbetet skulle minska. Det är viktigt att hålla i den ansvarsfördelning som finns mellan stat och kommun vad gäller brottsbekämpning och brottsförebyggande. Stadsledningskontoret menar att den föreslagna utredningen och pilotprojektet inte bör genomföras.

Handlingar i ärendet

Bilaga1 Motion

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse daterad den 15 februari 2017.

Beslutsgång

Brottsförebyggande rådet beslutade i enlighet med förslag till beslut.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

Motion om kommunal polis i Nacka

Polisverksamheten i landet är i kris efter den pågående omorganisationen vilket bl.a. DN:s artikelserie de senaste veckorna och artiklar i NVP har visat med all tydlighet. Den stora satsningen på förebyggande arbete, "Allas vårt ansvar" – det nationella brottsförebyggande programmet som infördes 1996, har helt avstannat. I Orminge fanns då som mest 13 näropoliser, alla är nu borta. Efter den senaste omorganisationen av polisen har dessutom alla 15 näropoliser försvunnit från Nacka och omplacerats. Bara en s.k. kommunpolis är kvar, dock utan resurser och befogenheter. Samtidigt som Nackas befolkning planeras öka med 45 000 inom 15 år!

Nacka, liksom övriga landet, står därmed mycket dåligt rustat för kunna minska brottsligheten och öka tryggheten. Dessutom saknar de flesta poliser utbildning i lokalt brottsförebyggande arbete.

Nackalistan föreslår därför att kommunen

- utreder behoven av ett långsiktigt hållbart brottsförebyggande arbete, vilka resurser som kommer att behövas för detta i framtiden och hur en kommunal polis skulle kunna organiseras utifrån behoven.
- utifrån behoven begära tillstånd att starta ett pilotprojekt under ca 10 år med en kommunal brottsförebyggande polis som av kommunen avdelas att arbeta i Nackas kommundelar
- tar fram en utbildning i brottsförebyggande arbete för poliser och lokala samverkansparter, gärna i samverkan med en erfaren och lokal utbildningsanordnare och erfarna näropoliser.

Nacka dag som ovan

Christina Ståldal

Mikael Carlsson

Efson Goitom

Bosse Ståldal

Kommunstyrelsen

Kommunens arbete med HBTQ-frågor

Motion den 14 november 2016 av Rolf Wasteson m fl (V)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att förslagen i motionen till stor del uppfylls genom att verksamheten ska följa gällande lag. Kommunens aktiva arbete med vision och värdering utgör ytterligare en viktig faktor för att motverka och förebygga diskriminering. Motionen anses med det vara färdigbehandlad.

Sammanfattning

Motionärerna föreslår i motion att, som ett steg i att införa HBTQ-certifiering av alla Nackas verksamheter, det görs en kartläggning av samtliga kommunens utförares arbete med HBTQ-certifiering, att det vid nya upphandlingar och auktorisationer ställs krav på att utförarna bedriver ett aktivt och systematiskt arbete med HBTQ-frågor samt att ett systematiskt arbete med avseende på samtliga diskrimineringsgrunder drivs. Utredningen visar att förslagen i motionen till stor del uppfylls genom att all verksamhet ska följa gällande lag och där diskrimineringslagen är tvingande och ställer krav på ett aktivt arbete för att förebygga diskriminering. Nackas vision öppenhet och mångfald ska genomsyra all verksamhet i kommunen och inom kommunalt finansierad verksamhet. Nackas värdering, i korthet att vi tror på människors vilja och förmåga att ta ansvar, utgår från individens förmåga och innebär vars och ens rätt att behandlas utifrån egna förutsättningar och bemötas med respekt. Att i auktorisationskrav eller upphandling särskilja någon eller några av diskrimineringsgrunderna är tveksamt eftersom alla grunderna ska hanteras och förebyggas med samma intensitet.

Förslagen i motionen

Motionärerna yrkar i motion att som ett första steg mot att kräva HBTQ-certifiering av Nackas alla verksamheter

- Att det görs en kartläggning av samtliga kommunens utförares arbete med HBTQ-frågor,
- Att det vid nya upphandlingar och auktorisationer ställs krav på att utförarna bedriver

ett aktivt och systematiskt arbete med HBTQ-frågor,
- Att systematiskt arbete systematiskt arbete med avseende på samtliga diskrimineringsgrunder.

Förnyelseenhetens utredning och bedömning

I all kommunens verksamhet är det viktigt att motverka diskriminering och att kommunens egen verksamhet och aktörer inom ramen för kundval aktivt arbetar för att förebygga och motverka diskriminering. Nackas vision öppenhet och mångfald ska genomsyra all verksamhet i kommunen och inom kommunalt finansierad verksamhet. Nackas värdering, i korthet att vi tror på människors vilja och förmåga att ta ansvar, utgår från individens förmåga och innebär vars och ens rätt att behandlas utifrån egna förutsättningar och bemötas med respekt.

Nacka kommuns verksamhet riktad till Nackabor bedrivs antingen i form av myndighetsutövning, egen produktion eller privat aktörs produktion av välfärdstjänster. Aktörer inom kundvalen auktoriseras och verksamheten följs kontinuerligt upp. De aktörer som finns i Nackas kundval måste följa aktuell lagstiftning vilket inkluderar diskrimineringslagen och diskrimineringsgrunderna.

Diskrimineringslagen är tvingande. Verksamhet inom skollagen eller annan utbildningsanordnare har en lagstadgad skyldighet att inte diskriminera någon, detsamma gäller inom social omsorgsverksamhet.

Diskrimineringslagen anger att arbetsgivare ska vidta aktiva åtgärder som innebär att bedriva ett förebyggande och främjande arbete genom att

1. undersöka om det finns risker för diskriminering eller represalier eller om det finns andra hinder för enskilda lika rättigheter och möjligheter i verksamheten,
2. analysera orsaker till upptäckta risker och hinder,
3. vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas, och
4. följa upp och utvärdera arbetet enligt 1-3.

Arbetet med aktiva åtgärder ska genomföras fortlöpande. Utbildningsanordnare har enligt diskrimineringslagen samma skyldigheter.

Motionärerna föreslår att det vid nya upphandlingar och auktorisationer ställs krav på att utförarna bedriver ett aktivt och systematiskt arbete med HBTQ-frågor. Att i auktorisationskrav eller upphandling särskilja någon eller några av diskrimineringsgrunderna är tveksamt eftersom alla grunderna ska hanteras och förebyggas med samma intensitet.

Nacka kommun bedriver ett arbete med att förebygga diskriminering på flera sätt. Bland annat sker det genom att arbeta med vision och värdering. Nyanställda utbildas Nackas styrmodell där vision och värdering getts en särskild modul. Mångfaldskommittén började sitt uppdrag 2016 och har i uppdrag är att följa utvecklingen av mångfaldsarbete både i

kommunens verksamhet och i nacksamhället i stort, att visa på goda exempel och att höja kunskapsnivån. Vissa verksamheter i Nacka kommun har HBTQ-certifierat sig. Att kräva certifiering av hela kommunen skulle innebära stora kostnader där en aktör i princip har monopol på certifieringen. Certifieringen gäller dessutom endast i tre år och måste sen göras om. För att uppnå en verksamhet där diskriminering tas på allvar och förebyggs genom systematiskt arbete behöver diskussionen ständigt vara närvarande.

Konsekvenser för barn

I alla kommunens verksamheter är det viktigt att förebygga diskriminering och att ta det på stort allvar om diskriminering ändå skulle förekomma. För barn är det viktigt att kommunen alltid har frågan levande och att kommunen i all sin verksamhet följer visionen och värderingen.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget har inga ekonomiska konsekvenser.

Bilagor

Motion - Kommunens arbete med HBTQ-frågor

Kersti Hedqvist
Enhetschef Förnyelseenheten

Motion från Vänsterpartiet

Kartlägg kommunens arbete med HBTQ-frågor i Nacka

I en stor del av kommunens verksamheter, t ex sociala verksamheter, skolor och förskolor samt äldrevård och hemtjänst har man med många mäniskor att göra. Mäniskor är olika och har rätt att bli bemötta med respekt och förståelse för den man är.

Det finns sju diskrimineringsgrunder som omfattas av lagens diskrimineringsförbud:

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trooppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Tre av dessa ställer krav på ett aktivt och systematiskt arbete i HBTQ-frågor för att verksamheterna ska kunna leva upp till lagens krav. Fortfarande blir mäniskor som inte lever efter heteronormen ofta kränkta, eller åtmästade marginalisera, och mötta med oförståelse. Ofta finns det likabehandlingsplaner men också då tenderar man ofta att titta mera på etnisk tillhörighet, religion eller olika funktionsnedsättningar.

Önskvärt vore naturligtvis att samtliga utförare i kommunen vore HBTQ-certifierade. Det gäller även t ex tekniska förvaltningar, eftersom diskriminering inte bara avser kunder utan även medarbetare. Certifiering är ett strukturerat och målmedvetet sätt att förbättra såväl arbetsmiljö som bemötande. Det ger verksamheterna ett verktyg för att kunna arbeta systematiskt med likabehandling, bemötande och mänskliga rättigheter.

Som ett första steg mot att kräva HBTQ-certifiering yrkar vänsterpartiet:

- Att det görs en kartläggning av samtliga kommunens utförares arbete med HBTQ-frågor,
- Att det vid nya upphandlingar och auktorisationer ställs krav på att utförarna bedriver ett aktivt och systematiskt arbete med HBTQ-frågor,
- Att systematiskt arbete systematiskt arbete med avseende på samtliga diskrimineringsgrunder.

Rolf Wasteson

Camilla Carlberg

Birgit Hansson

PM

Görel Petersson
Kommunsekreterare
Juridik- och kanslihheten

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Förslag på remiss av motioner från kommunfullmäktige den 6 februari 2017

Motion	D-nr	Remitteras till	Remissid	Inlämnas senast
Motion – Kommunalt trygghetsboende Motion den 6 februari 2017 av Gunnar Nyman Gräff m fl (S)	KFKS 2017/108	Äldrenämnden	KSAU den 7 juni 2017	Den 23 maj 2017
Motion – Trådlöst nätverk på offentliga platser i Nacka Motion den 6 februari 2017 av Louise Ollivier m fl (MP)	KFKS 2017/112	Stadsledningskontoret	KSAU den 30 maj 2017	Den 17 maj 2017
Motion – Strandpromenad mellan Hästhagen och Nackanäs Motion den 6 februari 2017 av Sidney Holm (MP)	KFKS 2017/113	Natur- och trafiknämnden	KSSU den 13 juni 2017	Den 31 maj 2017

Motion till Nacka kommunfullmäktige 6 februari 2017
 Louise Ollivier och Magnus Söderström
 Miljöpartiet de gröna

Trådlöst Nacka på offentliga platser

Nacka växer och med kommunen dess befolkning. Nacka stad har återuppstått som namn och kommer denna gång att utgöras av centrala Nacka. En stad kännetecknas bland annat av gemensamma, offentliga mötesplatser – såsom torg och parker – som bidrar till möten mellan människor.

Att internet finns där människor finns underlättar digital kommunikation, informationsutbyte och mobilitet. Möjligheten att koppla upp sig på andra platser än arbete och hem ger större frihet exempelvis för den som vill ta med sig utrustning och arbeta på annan plats. Det ger även den som saknar internet i det egna hemmet tillfälle att koppla upp sig på fler ställen än kommunens bibliotek.

Tidigare avrådde Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, kommuner från att införa gratis allmän internetuppkoppling men Konkurrensverket och Post- och Telestyrelsen ser numera inget hinder i detta¹ ur konkurrenssynpunkt. SKL påminner dock om att det finns ett antal andra ställningstaganden att göra² som naturligtvis även Nacka behöver fundera över inför ett eventuellt tillgängliggörande av gratis kommunalt trådlöst nätverk på allmän plats.

Mot bakgrund av detta föreslår Miljöpartiet att:

- *Nacka kommun ser över möjligheten att införa gratis trådlöst nätverk på allmänna platser i Nacka dit nackabor och besökare har tillgång.*

 Louise Ollivier, MP

 Magnus Söderström, MP

¹ <http://www.konkurrensverket.se/globalassets/aktuellt/nyheter/vi-tillater-kommunalt-wifi.pdf>

² https://skl.se/download/18.4d5f7c9114f4ad1fa1141da1/1440679329609/Erbjuda_tradlost_internet_gratis_PM.pdf

Bygg ett Trygghetsboende nu!

Motion till Nacka kommunfullmäktige

I Nacka har diskussion om Trygghetsboende återkommit gång på gång. Socialdemokraterna har lagt förslag om Trygghetsboende, bl.a. i våra budgetförslag, och majoriteten har gång på gång försäkrat att nu, NU! är det på gång. Hur detta ”på gång” ska gå till har dock varit ganska luddigt. Så även definitionen av vad ett Trygghetsboende är.

När det gäller byggande av Trygghetsboende är det också viktigt att det blir ”på riktigt”. Inte något allmänt hus där bara äldre får bo, utan med innehåll och ett gott alternativ till att bo kvar hemma i villan/lägenheten.

Socialdemokraterna anser att ett Trygghetsboende i Nacka ska följa Äldreboendedelegationens (SOU 2008:11) förslag på definition av trygghetsboende där bland annat nedanstående ingår:

- trygghetsboende ska möta behoven hos äldre personer som känner sig otrygga och oroliga i sina nuvarande bostäder
- man ska ha tillgång till en gemensamhetslokal
- personal ska finnas som stöd för trygghet och aktiviteter
- det ska finnas möjlighet till gemensamma måltider
- alla boende får ett trygghetslarm

Men blir det inte jättedyrt? Det beror naturligtvis på hur man räknar. Lägg ihop vad det kostar att inte ha Trygghetsboenden i Nacka så kommer det visa sig att det inte blir dyrare än att äldre medborgare behöver hemtjänst på en mängd olika ställen eller plats på ett särskilt boende. Möjligheten att flytta till ett Trygghetsboende borde vara en självklar del i valfriheten.

Så! Sätt igång! Vänta inte på att någon annan ska fixa det som är kommunens ansvar.

Vi yrkar därför att

- kommunstyrelsen får i uppdrag att starta ett kommunalt Trygghetsboende

Nacka 2 februari 2017

Gunnel Nyman Gräff (S) Majvie Swärd (S) Helena Westerling (S) Maria Raner (S) Carl-Magnus Grenninger (S)

miljöpartiet de gröna

Bygg en strandpromenad mellan Hästhagen och Nackanäs

Motion till Nacka kommunfullmäktige 2017-02-06

Nackas mest olycksdrabbade gång-/cykelbana? – Idag finns det ingen bra väg att gå, jogga eller cykla mellan Hästhagen och Nackanäs. Barnen i Hästhagen är hänvisade till gång/cykelbanan längs Ältavägen om de vill gå eller cykla till den närlägna skolan i Sickla. Idag måste de först korsa den tidvis livligen trafikerade Ältavägen för att komma till gång- och cykelbanan på Ältavägens vänstra sida.

Hela cykelbanan ligger i en lång utförslöpa och snabba pendelcyklister kommer ofta upp i hastigheter över 50 km/h. Långsammare cyklister ska hålla till höger så snabbare cyklister kan svischa förbi på vänster sida, samtidigt som mötande tung trafik passerar inom vingelavstånd på höger sida. Sträckan där Hästhagens cyklister ansluter till Ältavägen är förmodligen Nackas mest olycksdrabbade.

Samhällsplanering ska uppmuntra till rörelse - Att röra sig utan bil mellan Hästhagen och Nackanäs är en allt annat än munter upplevelse. Ett lite bredare trädäck längs vattnet mellan Hästhagsvägen och Nackanäsbron för gående, joggare och långsammare cyklister skulle bidra till ökad säkerhet för oskyddade trafikanter vilket i sin tur skulle uppmuntra till mindre bilkörning. Idag är det knappast någon förälder i Hästhagen som vågar låta sina barn cykla eller gå till den närliggande Sickla skola, av förklarliga skäl är det fler som skjutsar med bil.

Den felande länken - Dagens sträckning av GC vägen är dessutom väldigt ful och trist. Ett naturskönt alternativ längs vattnet skulle på ett bra sätt knyta ihop centrala Nacka med Hästhagens vackra villaområde och de östra delarna av Nackareservatet. Strandpromenaden skulle utöver att tillgängliggöra mer av Järlasjöns stränder för alla kommuninvånare också ta bort den felande länken för alla motionärer på väg till och från många av Nackareservatets jogging slingor och uppmuntra till en hälsosam livsstil.

Området kring den aktuella vägsträckan tillhör Nacka men ägs av Erstavik och förvaltas av Stockholm. Fastigheten Stora Nynäs (gamla Nacka värdshus) invid Nackanäsbron där strandpromenaden är tänkt att ansluta till Nackanäsbron ägs idag av Stockholm kommun.

Miljöpartiet yrkar på att:

- ❖ Kommunen tar kontakt med alla berörda parter för att komma överens om utformning och finansiering av en trädäcksförbindelse mellan Kvarnen i Hästhagen och Nackanäsbron.

*****

Sidney Holm (MP)

